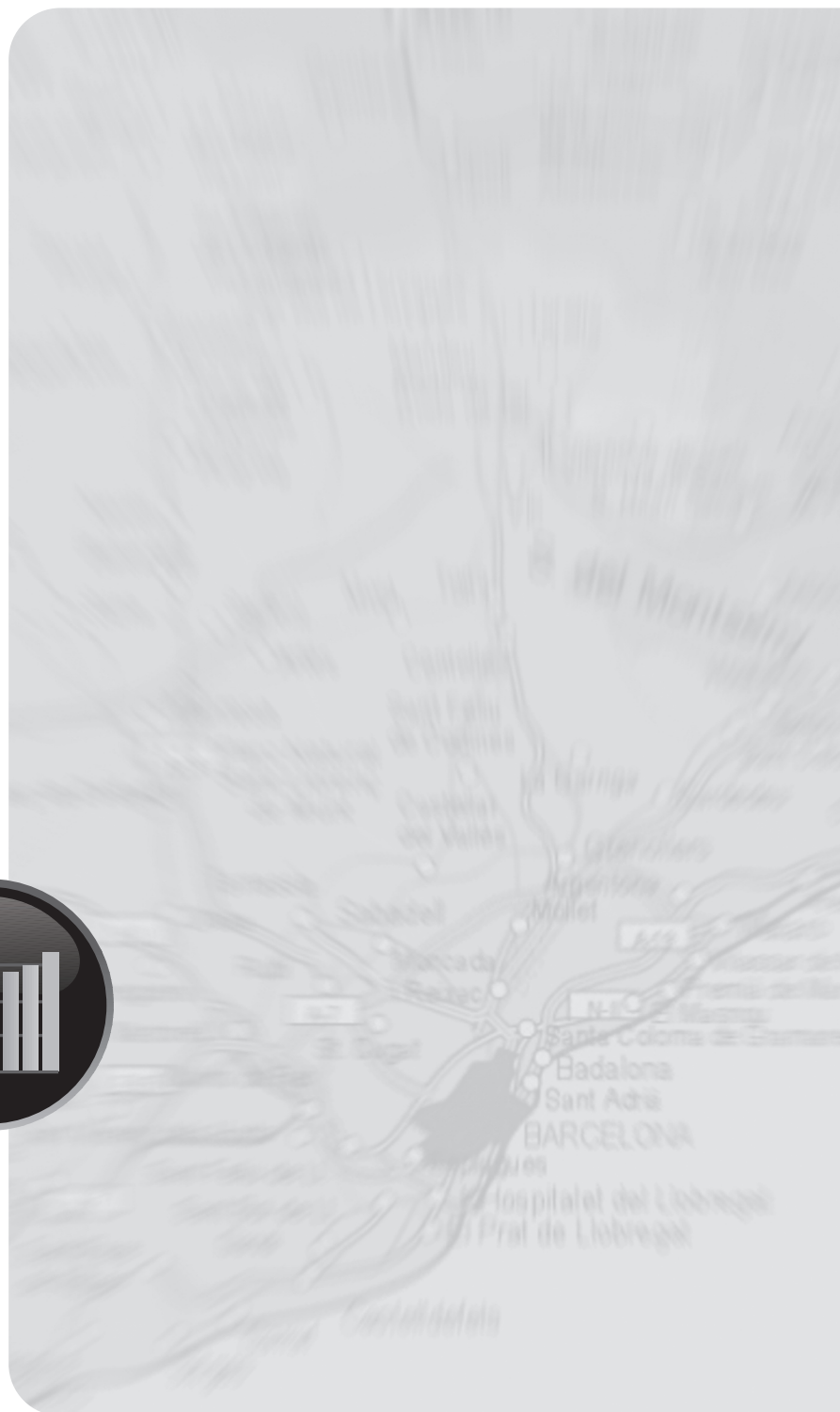

INFORME TERRITORIAL DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA 2011

Informe territorial de la província de Barcelona 2011

Juny de 2011

Diputació de Barcelona®
Àrea de Desenvolupament Econòmic
Carles Rivera Molins
Coordinador

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona®
Gabinet d'Estudis Econòmics
Joan Ramon Rovira i Homs
Cap del Gabinet

Elaboració de continguts i direcció editorial:

Diputació de Barcelona
Àrea de Desenvolupament Econòmic
Oriol Estela Barnet
Assessor tècnic de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic

Ramon Ruiz Mestres
Cap de l'Oficina Tècnica d'Estratègies pel Desenvolupament Econòmic (OTEDE)

Xavier Font Urgell
Cap de l'Oficina Tècnica de Turisme

Encarna Perán Moral
Cap de Secció Gestió d'Informació Territorial i Recursos de l'OTEDE

Jordi Boixader Solé, Josep Maria Canals i Miquel, Aurèlia López Alé, Mario López Herrera,
Carlos Nogueira Cuesta, Cristina Vacarisas Grau, Maria Xalabarder Aulet
Tècnics de l'OTEDE

Damià Serrano Miracle
Tècnic de l'Oficina Tècnica de Turisme

Margarita Obrador Almodóvar, Hector Royo Fabregat
Becaris de l'OTEDE

Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
Paloma Miranda Santos
Economista. Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona

Sandra Gutiérrez Cubero
Estadística. Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona

Supervisió lingüística:
Lexic

Disseny gràfic i coordinació:
Toni Fresno
Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Autoedició i fotocomposició:
Anglofort, S.A.

Impressió:

Dipòsit legal: B-00.000-2010

Imprès en paper ecològic de 115 g/m²

Índex

Presentació	5
Pròleg	7
Província de Barcelona	9
1. L'entorn de la província de Barcelona	10
2. La província de Barcelona	12
3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal	16
Alt Penedès	25
• Economia i territori a l'Alt Penedès	34
Anoia	37
• Pla estratègic de l'Anoia	46
Bages	49
• Estructura empresarial del Bages	58
Baix Llobregat	61
• INNOBAIX, Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat	70
Barcelonès	73
• El Pla Estratègic Metropolità de Barcelona «L'actualització de la proposta estratègica»	82
• Pla estratègic de turisme de la ciutat de Barcelona	83
Berguedà	87
• Els canvis en la base productiva d'una comarca d'interior: el cas del Berguedà	96
Garraf	99
• L'agència de desenvolupament econòmic del Garraf: una realitat en construcció	108
Maresme	111
• Costa de Barcelona, una marca comuna amb molt futur.	120
Osona	123
• El potencial dels clústers a la comarca d'Osona	132
Vallès Occidental	135
• El parc de l'Alba, una actuació estratègica per al desenvolupament econòmic i social de Catalunya, Espanya i del sud Europa	144
Vallès Oriental	147
• La planificació estratègica del Vallès Oriental: El II pla estratègic de Granollers	156
Metodologia	159
Estudi Monogràfic	163
Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona	164
Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona	211

Presentació

Aquest *Informe territorial de la província de Barcelona*, elaborat conjuntament amb la Diputació de Barcelona, arriba ja a la novena edició. L'any 2010, del qual fa balanç aquesta publicació, apunta a un cert estancament de l'activitat econòmica a la província de Barcelona, si bé s'han deixat enrere els forts ritmes de caiguda experimentats els dos anys anteriors. Per sectors, les dades del mercat de treball apunten a una incipient recuperació dels serveis i d'algunes branques industrials, mentre que la construcció es continua deteriorant intensament.

En aquest context, és important detectar les fortaleses d'un territori perquè jugaran un paper molt important en la sortida de la crisi, amb el suport dels governs locals. Així, l'edició d'enguany inclou articles curts sobre temes d'actualitat o projectes rellevants per a cadascuna de les onze comarques barcelonines. En molts d'aquests articles s'aborden plans estratègics comarcals que identifiquen sectors clau a diferents territoris, com ara l'agroalimentari a Osona, les tecnologies de serveis per a gent gran o amb dependència al Vallès Oriental, el turisme al Barcelonès i al Berguedà o l'urbanisme sostenible al Vallès Occidental.

A banda d'aquests articles, l'Informe inclou un monogràfic que es titula «*Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona*» i analitza com, d'una banda, la davallada econòmica dels darrers dos anys ha fet desaparèixer part del teixit empresarial però, de l'altra, ha fet aflorar noves vetes de mercat i ha donat pas a una renovació de les empreses. En aquest sentit, l'estudi analitza l'evolució del nombre d'empreses a la província de Barcelona al llarg de la darrera dècada i la realitat empresarial de cadascuna de les comarques que la componen, fent un èmfasi especial en l'anàlisi del període 2008-2010 i en quins sectors han travessat aquests dos anys de crisi amb més èxit.

Com cada any, espero que aquesta publicació sigui d'utilitat a tots els lectors interessats en obtenir una visió aprofundida de la realitat econòmica i social de la província de Barcelona.

Miquel Valls i Maseda

President de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona

Pròleg

L'exemplar que teniu a les mans és la novena edició de l'*Informe territorial de la província de Barcelona*. Les previsions econòmiques indiquen que aquesta hauria de ser l'edició que reculli el punt d'inflexió en l'evolució econòmica de la nostra província, ja que, com es pot comprovar en les pàgines següents, la conjuntura econòmica l'any 2010 es va caracteritzar per l'alentiment, fins i tot estancament, dels indicadors negatius dels anys anteriors.

A la Diputació de Barcelona creiem en el paper regenerador de l'economia que poden tenir, i de fet ja estan tenint, els nostres municipis. El context de crisi ha impactat fortament sobre les hisendes locals, com ho mostren les dades referides a aquesta qüestió, que presentem per primer cop en l'*Informe Territorial*, però això no ha impedit que els ajuntaments hagin tirat endavant projectes que han de posar les bases per a la transformació de l'activitat productiva al nostre país cap a sectors amb més sostenibilitat, més capacitat innovadora i generadors d'ocupació de qualitat.

Una vegada més, l'*Informe Territorial* recull alguns d'aquests projectes, que abasten des de la perspectiva més estratègica, de formulació de les premisses que han de regir el canvi de model, fins a actuacions específiques que en alguns casos ja es troben en marxa. Projectes en la majoria dels quals la Diputació de Barcelona ha tingut l'oportunitat de col·laborar i de donar suport.

Voldria destacar també que, per primera vegada, s'utilitzen en l'anàlisi bases de dades d'activitat empresarial que ens permeten aprofundir més en l'estructura i les característiques del teixit productiu de la província i les comarques que la componen. Un teixit productiu que resulta clau per enfilar el camí de sortida de la crisi i que puc assegurar que compta amb la voluntat del món local de treballar plegats amb aquest objectiu.

Novament, hem d'agrair la col·laboració de la Cambra de Comerç per a la realització d'aquesta publicació, així com la seva implicació en el suport a la tasca que porten a terme els ajuntaments i la Diputació en benefici del desenvolupament econòmic local.

Antoni Fogué

President de la Diputació de Barcelona

PROVÍNCIA DE BARCELONA

1. L'entorn de la província de Barcelona

Si el 2009 va ser l'any de la gran recessió, el 2010 ha estat l'any de la incertesa i els contrastos. Incertesa sobre la consolidació del creixement econòmic, i contrastos entre la feble recuperació d'algunes economies avançades i la fortalesa de les emergents, o la continuïtat dels estímuls fiscals als Estats Units i els dràstics plans d'austeritat a Europa. Globalment, l'**economia mundial** va sortir de la recessió l'any 2010 i va tornar a créixer amb força.

«L'economia mundial surt de la recessió l'any 2010, impulsada en gran part per les economies emergents»

Segons el Fons Monetari Internacional, el PIB mundial va créixer el 5%, gràcies sobretot a l'impuls de les economies emergents, on la crisi del 2009 va passar de puntetes. També entre les economies desenvolupades sorprenen els diferents ritmes de recuperació. El PIB de la Zona Euro va créixer l'1,7% el 2010; impulsat per Alemanya i França. El mateix any, però, que la Zona Euro va haver de fer front al rescat financer de dos dels seus membres: Grècia i Irlanda. Als Estats Units i al Japó el creixement del PIB va ser més intens que a Europa (2,8% i 3,9%, respectivament), gràcies en part al manteniment dels estímuls fiscals. De cara al 2011, persisteixen les incerteses lligades al repte d'assolir una sostenibilitat fiscal i financera amb perspectives de creixement baix, alts tipus d'interès i preus de les primeres matèries en alça. I això, en un context d'augment de les tensions geopolítiques al nord de l'Àfrica i el Pròxim Orient, a la qual cosa s'ha d'afegir la crisi nuclear del Japó desencadenada pel terratrèmol del març del 2011.

«Espanya és una de les poques economies avançades que tanca el 2010 amb una reducció del PIB (-0,1%)»

En aquest context de diferents ritmes de recuperació global i d'incerteses latents, l'**economia espanyola** va ser una de les poques economies avançades que va registrar una reducció del PIB el 2010, si bé molt lleu, de només el 0,1%. La demanda interna va restar 1,2 punts percentuals al creixement del PIB, i la demanda externa va contribuir positivament, amb 1,1 punts, impulsada pel fort creixement de les exportacions de béns i serveis i el moderat creixement de les importacions. El consum privat va ser l'únic component de la demanda que va registrar una taxa positiva (1,3%), però no va ser per l'augment de la renda disponible bruta de les llars (-1,8%), sinó a causa d'una considerable reducció de la taxa d'estalvi, que va disminuir 4,9 punts, fins a situar-se en el 13,1% de la renda disponible de les famílies. El consum públic i la formació bruta de capital fix també van disminuir, i ha destacat novament la caiguda de la inversió en construcció (-11,1%) i dintre d'aquesta, en habitatge (-16,8%). Els majors dubtes sobre l'èxit del procés de consolidació rauen en si Espanya complirà els compromisos de reducció del dèficit públic, i en un mercat de treball molt deteriorat amb una taxa d'atur que ha continuat augmentant el 2010, fins el 20,1%.

«L'economia catalana registra un increment del PIB del 0,1% el 2010, situant-se com a sisena comunitat autònoma amb major creixement»

El 2010 s'ha caracteritzat per ser el primer any en què l'**economia catalana** ha començat a créixer lleugerament, després de dos anys de caigudes. Així, el PIB català va créixer el 0,1%, cosa que l'ha situat com la sisena comunitat autònoma que més ha crescut. El creixement del PIB català ha estat possible per l'aportació positiva de la demanda externa, que ha contrarestat la caiguda de la demanda interna. En aquest sentit, cal destacar que l'exportació ha estat la vàlvula d'escapament de la crisi per a moltes empreses. Ara bé, malgrat que el creixement de les exportacions ha estat molt vigorós l'any 2010, aquest ha estat fortament contrarestat pel de les importacions, de manera que la demanda externa ha reduït

l'aportació positiva al creixement del PIB. Pel que fa a la demanda interna, cal assenyalar que la seva caiguda s'ha suavitzat, afavorida per la recuperació del creixement del consum de les llars, tot i que encara és feble. El consum públic, en canvi, pràcticament s'ha estancat. El motiu rau en el fet que a partir del segon semestre s'han posat en marxa plans d'austeritat de la despesa pública per fer front a l'elevat dèficit que es va contraure per suavitzar l'impacte de la crisi. La inversió ha continuat caient el 2010, tot i que a un ritme més moderat que l'any precedent. Aquesta moderació ha estat possible per la millora de la inversió en béns d'equipament, que tot i que encara no ha crescut, ha donat alguns senyals positius a través de la producció industrial de béns d'equipament, que ha augmentat el 2010, o de la importació de béns de capital. Des del punt de vista de l'oferta, les xifres d'activitat per sectors posen de manifest com l'evolució de la construcció ha esmorteït el creixement del PIB català el 2010. El VAB d'aquest sector ha retrocedit el 6,1% anual, pràcticament el mateix que el 2009, mentre que el VAB de l'agricultura, de la indústria i dels serveis ha crescut el 0,4%, l'1,8% i el 0,4%, respectivament.

Quadre macroeconòmic de l'economia catalana i espanyola

Quadre 1

(Taxes de variació interanual, preus constants, base 2000)

	Catalunya		Espanya	
	2009	2010	2009	2010
PIB pm	-4,2	0,1	-3,7	-0,1
DEMANDA				
Demanda interna	-5,4	-0,3	-6,0	-1,2
Despesa en consum de les llars	-4,2	1,7	-4,3	1,3
Despesa en consum de les adm. Públiques	6,2	0,2	3,2	-0,7
Formació Bruta de Capital	-14,5	-5,6	-15,8	-7,0
-Béns d'equipament i altres	-17,7	-1,5	-21,3	-2,2
-Construcció	-11,7	-10,6	-12,0	-11,1
Saldo exterior	1,0	0,3	2,7	1,0
Saldo amb l'estranger	2,1	1,0	nd	nd
Exportacions totals de béns i serveis	-12,2	12,6	-11,4	10,3
Importacions totals de béns i serveis	-16,5	8,7	-17,7	5,6

Font: INE i IDESCAT

PIB a preus de mercat des del costat de l'oferta. Any 2010

Quadre 2

(Taxes de variació interanual, preus constants, base 2000)

	Agricultura	Energia	Indústria	Construcció	Serveis	PIB
Comunitat Foral de Navarra	1,1	7,2	4,1	-4,6	0,7	1,2
País Basc	1,6	-2,1	2,6	-2,6	0,7	0,8
Castella i Lleó	3,9	5,5	3,0	-6,0	0,8	0,8
Principat d'Astúries	-1,1	-0,8	4,7	-6,1	0,6	0,3
Cantàbria	-5,3	-1,2	4,9	-8,6	0,9	0,2
Catalunya	-2,5	5,5	3,0	-7,9	0,4	0,1
Galícia	-0,4	4,9	0,4	-4,7	0,5	0,1
Comunitat de Madrid	1,5	2,1	-3,4	-6,5	1,0	0,0
Extremadura	-0,8	9,7	-5,2	-2,7	0,5	0,0
ESPANYA	-1,3	3,0	0,9	-6,3	0,5	-0,1
Illes Balears	-4,3	1,9	-6,2	-7,2	0,8	-0,3
La Rioja	-0,5	-0,7	-1,8	-2,3	0,5	-0,3
Aragó	1,7	1,4	2,3	-3,8	-0,9	-0,5
Regió de Múrcia	-4,7	-4,9	-1,0	-3,7	0,4	-0,6
Comunitat Valenciana	-0,7	3,6	0,3	-8,3	0,2	-0,6
Canàries	-1,4	5,5	-5,0	-5,8	-0,3	-0,8
Castella La Manxa	-0,1	7,6	-3,0	-8,8	0,5	-0,9
Andalusia	-5,3	1,8	-0,6	-6,3	0,0	-0,9

Font: INE (Comptabilitat Regional d'Espanya)

2. La província de Barcelona

L'any 2010, la **població** a la província de Barcelona¹ era de 5.511.147 persones, el que suposa un ascens del 0,4% interanual, augment molt similar al de Catalunya (0,5%). Cal dir, però, que l'any 2010 l'augment del nombre d'habitants totals a la província no s'ha degut bàsicament a l'augment de la població estrangera, com succeïa en anys anteriors. Mentre que en el període 2000-2009 la **població estrangera** aportava el 91% al creixement mitjà anual, el 2010 només ha contribuït en el 15%. Tant a la província com al conjunt de Catalunya, el fort dinamisme de creixement del nombre d'immigrants —sobretot a principi de la dècada del 2000— gairebé s'ha estancat, davant del 23% que havia crescut de mitjana anual en el període 2000-2009. Aquesta important frenada de l'entrada de població estrangera ha estat, en gran part, conseqüència dels efectes que la crisi econòmica està tenint en el mercat de treball. De fet, el 2010 la població immigrant a la província de Barcelona ha crescut al mateix ritme que la població de nacionalitat espanyola. Així mateix, el pes de la població immigrant sobre el total de la població pràcticament s'ha mantingut el 2010, tant a la província —amb un total de 805.487 estrangers, que suposen el 14,6% de la població total— com a Catalunya (16,0%).

«El creixement de la població estrangera a la província pràcticament s'estanca el 2010, com a conseqüència del deteriorament del mercat de treball arran de la crisi econòmica»

Per nacionalitats, els marroquins continuaven sent la principal població estrangera resident a la província de Barcelona el 2010 —el 17,3% del total d'estrangers—, amb un augment de gairebé 4.000 marroquins respecte a l'any 2009 (el 2,9%). La població equatoriana (8,7% del total) ocupa el segon lloc, però, en aquest cas, el nombre ha disminuït en gairebé 3.500 persones respecte al 2009 (−4,7%). Aquest fenomen s'ha donat en la majoria de les nacionalitats d'Amèrica del Sud empadronades a la província, i, com a conseqüència, el nombre de residents amb origen llatinoamericà ha disminuït en més de 10.000 persones. Per contra, la població asiàtica és la que més ha crescut i ha contribuït al creixement de la població estrangera el 2010.

«L'economia de la província tanca el 2009 amb una contracció del VAB del 4,4% anual, tot i que les primeres dades d'ocupació del 2010 mostren símptomes de recuperació»

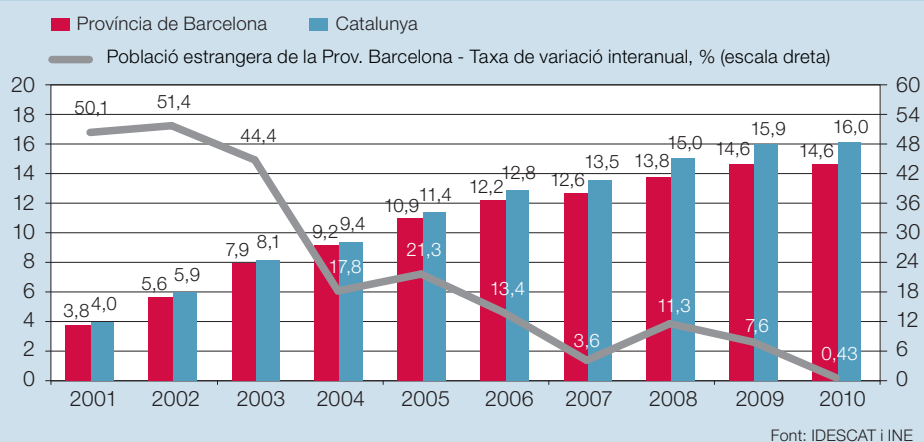
La província de Barcelona té un pes econòmic molt important en el conjunt de Catalunya, ja que representa gairebé tres quartes parts del PIB, de la població, dels ocupats i de les empreses catalanes. Segons l'edició del 2010 de l'Anuari econòmic comarcal de CatalunyaCaixa, l'evolució del **VAB** real a la província de Barcelona posa de manifest la davallada econòmica del 2009, després de la frenada experimentada el 2008. Així, el VAB de la província de Barcelona va disminuir el 4,4% interanual el 2009, tres dècimes més que el conjunt de Catalunya (−4,1%). Des del punt de vista de l'oferta, la indústria és el sector que va patir la davallada més forta del VAB real (−13,6% interanual), lleugerament més intensa que la de Catalunya (−12,9%). Seguit del sector de la construcció, que també ha experimentat una forta contracció (−5,8%), registre, tanmateix, millor que la mitjana de Catalunya (−6,6%). El VAB del sector dels serveis va registrar una lleu disminució de l'1,2% interanual, com a Catalunya. El VAB real del sector primari és l'únic que va augmentar el 2009, tant a la província de Barcelona com al conjunt del Principat (3,3% i 6,4% interanual, respectivament).

1. Per a més detall, vegeu l'apartat de «Definició d'indicadors».

Població immigrant estrangera

(Percentatge sobre la població total i taxes de variació interanual, en %)

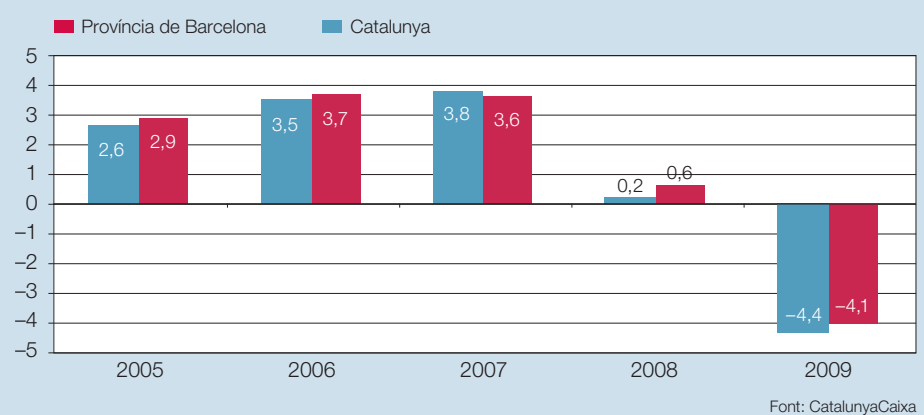
Gràfic 1

VAB

(Taxes de variació real interanual, en %)

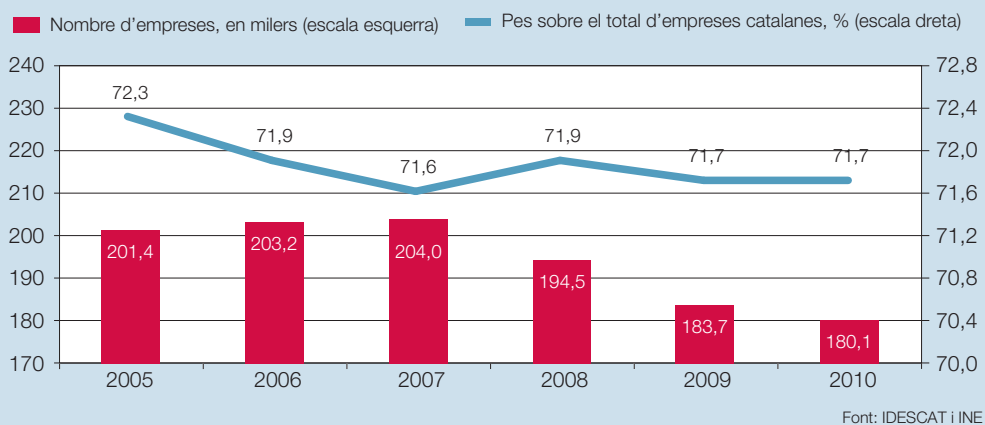
Gràfic 2

Empreses

(Nombre, en milers i percentatge sobre el total Catalunya, en %)

Gràfic 3

Segons les dades de la Seguretat Social, el **nombre d'empreses**² a la província de Barcelona ha experimentat un decreixement del 2,0% interanual el 2010, exactament el mateix que al conjunt de Catalunya. A ambdós territoris, però, les disminucions del nombre d'empreses el 2010 han estat molt menys intenses que les dels dos anys precedents. La dimensió mitjana de les empreses de la província es va situar en 11 treballadors per empresa, un més que al conjunt de Catalunya. Per grans sectors productius, la disminució més acusada a la província de Barcelona va tenir lloc entre les empreses de la construcció (-10% interanual). De fet, el 57% de les empreses desaparegudes el 2010 pertanyien a aquest sector. A la indústria, la disminució del nombre d'empreses va ser del 4,8% interanual, i va ser generalitzada en pràcticament totes les branques. Els únics subsectors industrials que no van destruir teixit empresarial a la província de Barcelona van ser els productes informàtics i electrònics, l'energia elèctrica i el gas, la gestió de residus i les coqueries i refinació de petroli. Les empreses del sector dels serveis pràcticament es van estancar el 2010 (-0,4% interanual), tot i que, a diferència del que succeïa a la indústria, existeixen divergències importants per subsectors. Les activitats de lloguer i els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria (molt lligats a la construcció), juntament amb el comerç a l'engròs, són les tres branques que han contribuït més fortament a la disminució d'empreses del sector terciari. En canvi, els serveis de menjar i begudes, les activitats administratives d'oficina i, sorprenentment, les activitats immobiliàries, són les que més han contrarestat la davallada d'empreses de serveis. Per últim, cal esmentar que en el sector primari, el nombre d'empreses de la província de Barcelona ha crescut l'1,7% interanual el 2010.

«La taxa d'ocupació a la província de Barcelona gairebé deixa de caure el 2010 i la taxa d'atur augmenta però a un ritme molt inferior al dels dos anys anteriors»

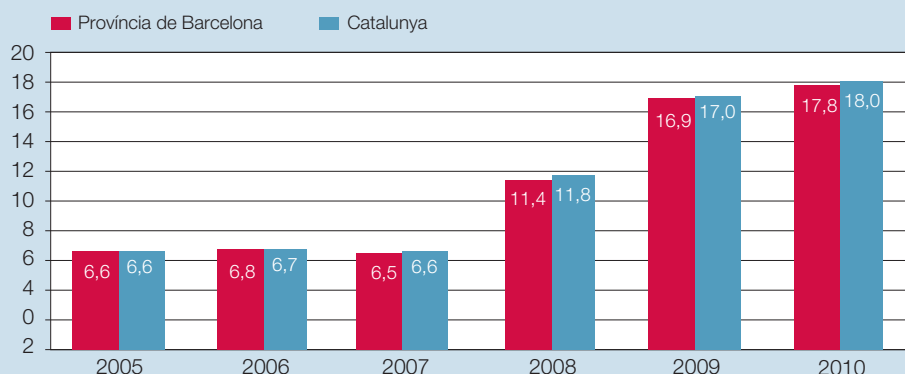
Pel que fa a l'evolució del **mercat de treball** durant l'any 2010, la situació ha continuat empitjorant, però en menor mesura que el 2009. Segons l'Enquesta de Població Activa (EPA), el nombre de persones actives a la província de Barcelona ha registrat un lleuger augment del 0,8% interanual el quart trimestre del 2010, i el nombre d'ocupats ha disminuït però pràcticament ha deixat de caure (-0,3% interanual) en el mateix període, en comparació amb les davallades experimentades els dos anys anteriors (-7,2 % el 2009 i -6,2% el 2008). Per tant, la taxa d'ocupació pràcticament es manté respecte a l'any anterior (el 51,6% el 2010 i el 51,8% el 2009). Pel que fa a la població aturada, ha augmentat per tercer any consecutiu el 2010, però a un ritme molt menys acusat que els anys precedents (el 6,2% el quart trimestre 2010 respecte al mateix període de l'any anterior, davant del 46,2% del 2009 i el 75,8% del 2008). En conseqüència, la taxa d'atur³ continua augmentant, però de forma més suau que els dos anys anteriors, i arriba fins al 17,8 % l'any 2010, dues dècimes per sota de la del conjunt de Catalunya. Malgrat que el creixement de l'atur va perdre força l'any 2010, a la província de Barcelona hi havia 149.457 llars amb tots els seus membres actius a l'atur, l'1,7% més que un any enrere. Tanmateix, és cert que aquesta variable va arribar al seu punt màxim de deteriorament el segon trimestre del 2010, i des d'aleshores es va començar a reduir. Tot i així, les famílies amb tots els seus membres actius a l'atur encara representen un 7,3% del total de les llars de la província.

2. Comptes de cotització a la Seguretat Social a 31 de desembre.

3. La taxa d'atur de la província de Barcelona prové de l'Enquesta de Població Activa de l'INE. En els reculls estadístics la taxa d'atur s'ha estimat a partir dels aturats registrats, per tal que sigui comparable amb les de les comarques.

Taxa d'atur (en percentatge)

Gràfic 4a

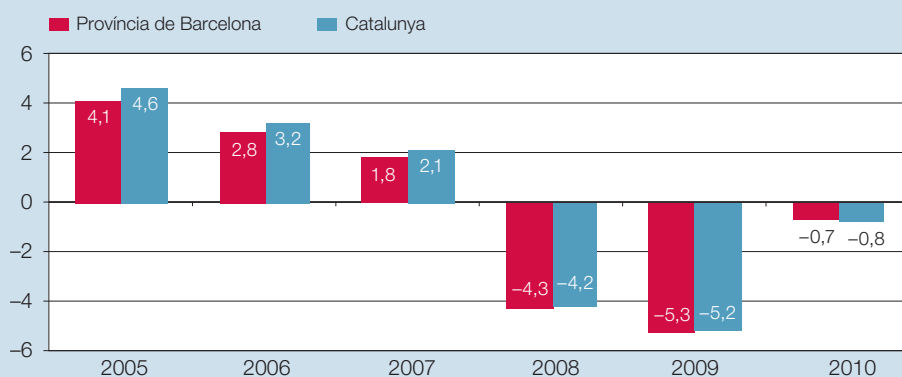
Nota: Dades al IV trimestre de cada any.

Font: INE, Enquesta de Població Activa (EPA), metodologia 2005

Nombre d'ocupats

(Taxes de variació interanual, en percentatge)

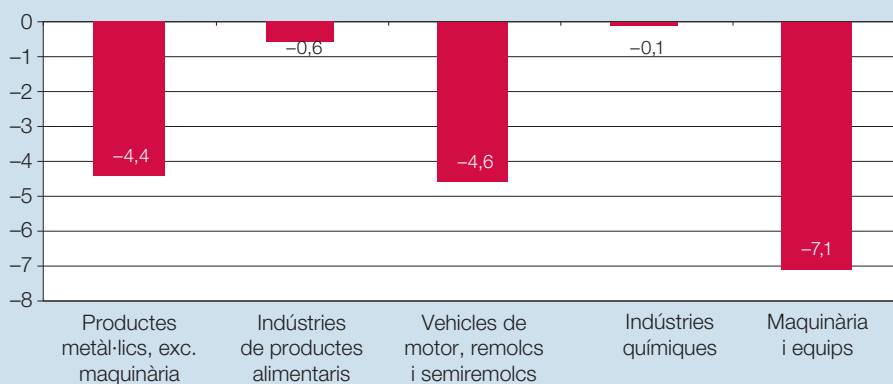
Gràfic 4b

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Nombre d'ocupats a la província de Barcelona en els 5 principals sectors manufacturers, any 2010 (Taxes de variació interanual, en percentatge)

Gràfic 5a

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

«L'evolució del nombre d'ocupats i de les empreses a la província de Barcelona continua sent negativa, però molt menys que els dos anys precedents»

Si s'analitzen les dades d'afiliació a la Seguretat Social⁴, els afiliats a la província de Barcelona han continuat disminuint el 2010, però a un ritme molt menys intens que el que es va registrar els dos anys precedents (-0,7% interanual el 2010, vers -5,3% el 2009 i -4,3% el 2008). Tanmateix, els ocupats en el sector serveis i en el sector primari han augmentat el 2010 respecte a l'any anterior, mostrant signes d'una lleu recuperació (1,1% i 0,2%, respectivament). En canvi, els ocupats en la construcció han disminuït el 10,6% interanual i els de la indústria, el 4,1%. Si s'analitza l'evolució dels ocupats dels cinc sectors industrials amb més pes relatiu en la seva estructura productiva —que proporcionen feina al 44,1% dels treballadors industrials provincials— ha estat negativa, però de diferent intensitat. Mentre que el nombre d'ocupats en indústries dedicades a la fabricació de maquinària i equips, de vehicles de motor i productes metàl·lics ha disminuït, els de les indústries químiques i de productes alimentaris gairebé s'ha estancat. Pel que fa a l'evolució dels cinc principals sectors de serveis en termes d'ocupats el 2010 —que representen el 45% del total del sector terciari— ha estat positiva, però també de diversa intensitat. Només els ocupats en el comerç a l'engròs han patit una lleugera disminució. A Catalunya, l'evolució dels ocupats d'aquests subsectors ha estat molt semblant a la de la província, tal i com es pot comprovar en detall a l'annex estadístic que s'incorpora al final d'aquesta part de l'informe dedicada a la província de Barcelona.

L'augment de contractes de treball subscrits a la província de Barcelona confirma que la recessió econòmica es va deixar d'intensificar el 2010. En aquest sentit, la contractació va augmentar el 5% interanual a la província, després de les davallades de dos dígits registrades el 2008 i el 2009. Una anàlisi més acurada per col·lectius específics assenyala que les categories que més van contribuir a augmentar la contractació el 2010 van ser els homes de nacionalitat espanyola d'entre 25 i 44 anys, amb educació secundària i que han estat contractats en el sector dels serveis mitjançant alguna modalitat de contracte temporal. Per contra, les categories que haurien contribuït negativament a l'augment de la contractació a la província de Barcelona serien les corresponents a treballadors estrangers, ocupats en el sector de la construcció, sense estudis o amb estudis primaris incomplets i els contractats de manera indefinida.

3. Visió de conjunt de l'evolució econòmica comarcal

El 2010, el creixement de la **població** ha patit una frenada generalitzada a totes les comarques de la província, que, fins i tot, ha estat lleugerament negatiu al Barcelonès i al Berguedà.

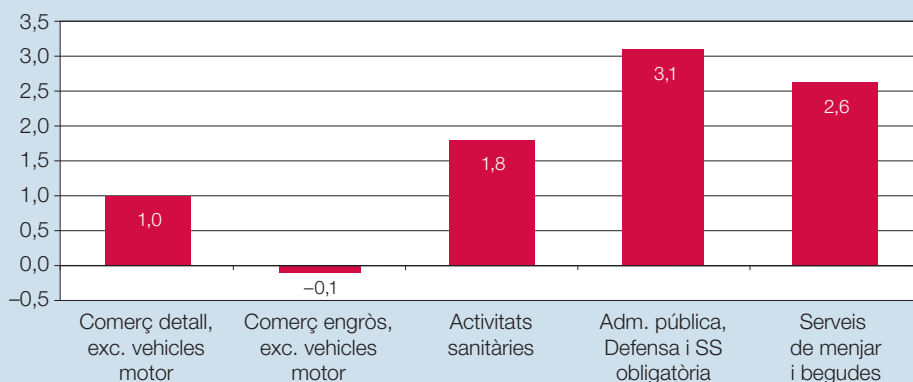
«La població s'estanca a totes les comarques barcelonines el 2010, excepte al Barcelonès i el Berguedà, que registren una disminució dels seus habitants»

Tal com s'ha esmentat, en àmbit provincial, aquesta frenada ha estat principalment deguda a la desacceleració del fort ritme de creixement dels darrers anys de la població estrangera, que fins i tot ha estat negatiu a les comarques de l'Alt Penedès, el Vallès Oriental, el Berguedà i el Bages. A les comarques d'Osona, el Maresme i el Garraf és on més ha augmentat el nombre d'immigrants el 2010, a l'entorn del 2% interanual, tanmateix molt lluny de les taxes de creixement de la dècada del 2000, que se situaven al voltant del 20% de mitjana anual.

4. Inclou afiliats al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial d'autònoms. Per tal de poder comparar les dades d'ocupació comarcals amb les de la província, també s'analitzen les dades d'afiliats que, a diferència de l'EPA, sí que disposen de dades d'àmbit comarcal.

Nombre d'ocupats a la província de Barcelona en els 5 sectors de serveis amb un nombre d'ocupats més elevat, any 2010 (Taxes de variació interanual, en %)

Gràfic 5b

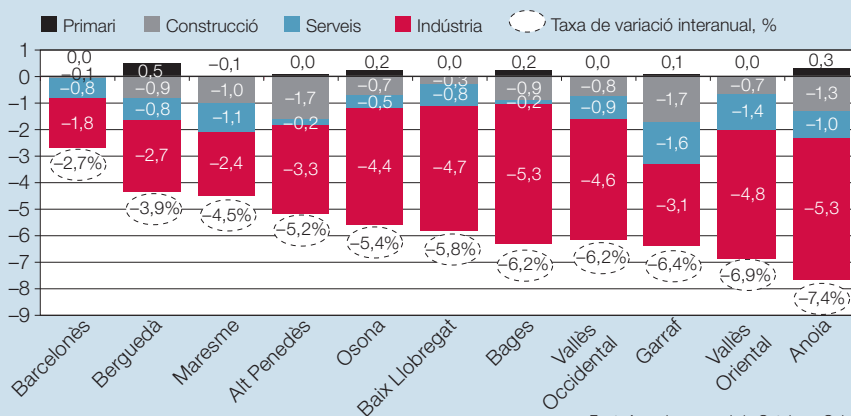

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

VAB, any 2009

(Aportacions al creixement interanual del VAB, en %)

Gràfic 6

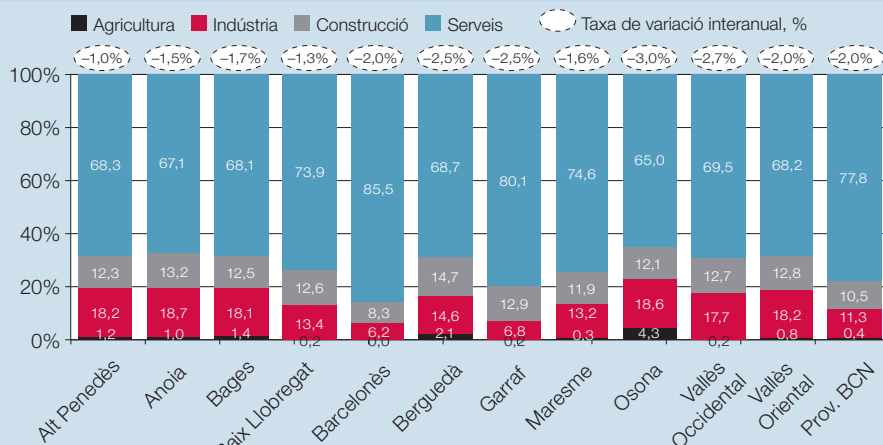

Font: Anuari comarcal de CatalunyaCaixa

Estructura empresarial, any 2010

(En percentatge sobre el total empreses)

Gràfic 7

Nota: Dades al IV trimestre

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

«L'evolució del VAB el 2009 mostra plenament les conseqüències de la crisi, amb taxes de creixement comarcals molt negatives»

L'enduriment de la crisi esdevingut durant l'any 2009 es reflecteix clarament en la contracció del **VAB** real experimentat per totes les comarques barcelonines respecte de l'any anterior. Segons l'anuari comarcal de CatalunyaCaixa, les onze comarques de la província van registrar una disminució del VAB, amb caigudes que van des del 2,7% del Barcelonès fins al 7,4% de l'Anoia. Al conjunt de Catalunya, la davallada del VAB el 2009 ha estat conseqüència del fort retrocés de la indústria, que explica gairebé el 70% de la disminució. A la província de Barcelona, les comarques que més han acusat el retrocés industrial han estat el Bages, Osona i el Baix Llobregat, on la indústria manufacturera ha propiciat més del 80% del decreixement interanual del VAB. Per contra, al Garraf la contribució de la indústria al decreixement del VAB ha estat de només el 48,5%.

El sector dels serveis i de la construcció també han contribuït negativament al creixement del VAB de la província, però amb comportaments diferents segons la comarca. Al Barcelonès el sector terciari ha suposat el 30,2% de la disminució del VAB comarcal, molt per sobre del 19,9% del conjunt de Catalunya. Al Bages, en canvi, només ha suposat el 2,8% de la disminució. Pel que fa a la construcció, l'Alt Penedès i el Garraf han estat les comarques on aquest sector ha restat més al creixement (-1,7 punts percentuals en ambdós casos). Per contra, el sector de la construcció al Barcelonès només ha restat 0,06 punts percentuals al creixement, bastant menys que al conjunt de Catalunya (-0,54 punts percentuals), on el 13,1% de la disminució del VAB va ser deguda a la construcció. L'aportació del sector primari al creixement del VAB ha estat pràcticament nul·la a totes les comarques barcelonines, tret del Berguedà, l'Anoia, Osona i el Bages, on la contribució del sector agrícola i ramader ha estat lleugerament positiva.

«L'evolució del nombre d'empreses encara és negativa el 2010, però molt menys que els dos anys anteriors»

El nombre d'**empreses** de la província de Barcelona ha disminuït el 2% l'any 2010, molt menys intensament que els dos anys anteriors. La comarca que ha registrat una millor evolució ha estat l'Alt Penedès, gràcies sobretot als augments de les empreses de serveis i del sector primari. Les comarques que han registrat una pitjor evolució, amb disminucions superiors a la mitjana provincial, han estat Osona, el Vallès Occidental, el Garraf i el Berguedà. A les dues primeres destaca la caiguda de les empreses de la construcció i dels serveis ja que, per contra, les industrials han caigut menys que en el conjunt de la província. Al Garraf, en canvi, les empreses de serveis han crescut, però la resta de sectors han tingut registres molt negatius. Al Berguedà, el sector que pitjor ha evolucionat respecte de la província ha estat la manufactura, sobretot la tèxtil i la fabricació de maquinària i equips. La dimensió mitjana de les empreses pràcticament s'ha mantingut estable el 2010 a totes les comarques, oscil·lant entre els 12 treballadors per empresa al Barcelonès i els 6 al Berguedà.

«L'any 2010 l'intensa evolució negativa dels ocupats dels dos anys precedents gairebé s'estanca; fins i tot l'Alt Penedès i el Baix Llobregat registren un lleu increment de l'ocupació»

El **quadre 3** recull l'evolució del nombre d'**ocupats** a les 11 comarques barcelonines en els quatre grans sectors productius. L'any 2010, l'ocupació va disminuir per tercer any consecutiu a la província de Barcelona, però amb molta menys intensitat que els dos anys anteriors. Aquesta evolució, però, és desigual entre comarques. L'Alt Penedès i el Baix Llobregat són les dues úniques comarques de

Quadre 3

Nombre d'ocupats per sectors, 2010

(taxes de variació interanual, en percentatge)

	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Berguedà	Garraf
Total	0,5	-0,6	-0,5	0,2	-0,6	-2,4	-1,6
Agricultura	-0,6	8,1	-5,1	-9,3	-5,3	0,4	-10,1
Indústria	-1,5	-2,2	-5,1	-4,4	-5,8	-6,6	-2,2
Indústries de tecnologia alta	4,8	-63,1	3,5	-2,0	-4,1	0,0	92,6
Indústries de tecnologia mitjana-alta	-2,0	-0,2	-4,3	-1,9	-4,4	-50,8	-5,1
Indústries de tecnologia mitjana-baixa	-0,1	-1,7	-9,7	-6,3	-8,4	-8,0	-4,9
Indústries de tecnologia baixa	-1,9	-1,8	-4,1	-5,6	-6,8	2,8	4,1
Resta d'indústries	-11,8	3,7	3,1	0,0	-5,6	0,0	1,6
Construcció	-7,1	-8,9	-5,5	-9,1	-12,3	-9,9	-13,5
Serveis	2,6	1,9	2,8	2,9	0,8	1,0	0,6
Serveis basats en el coneixement	3,5	0,0	3,4	3,4	1,8	1,0	-0,6
Serveis de tecnologia punta	1,4	-1,7	19,4	1,2	4,6	22,8	7,0
Resta de serveis	2,1	2,9	2,3	2,6	-0,1	1,1	1,2

	Maresme	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	Província Barcelona	Catalunya
Total	-0,8	-1,8	-1,2	-1,0	-0,7	-0,8
Agricultura	-3,0	2,9	1,7	8,9	0,2	-2,2
Indústria	-3,3	0,0	-3,7	-2,3	-4,1	-3,5
Indústries de tecnologia alta	1,2	0,6	6,4	14,2	1,4	1,6
Indústries de tecnologia mitjana-alta	-3,4	-0,7	-6,0	-5,0	-4,4	-4,0
Indústries de tecnologia mitjana-baixa	-5,4	-2,7	-6,3	-3,4	-5,9	-5,7
Indústries de tecnologia baixa	-3,5	1,4	-2,4	-2,2	-3,8	-2,9
Resta d'indústries	4,4	-3,7	10,7	-3,4	-2,1	-1,7
Construcció	-8,2	-11,3	-11,1	-8,6	-10,6	-10,7
Serveis	0,8	-1,3	1,0	1,0	1,1	1,1
Serveis basats en el coneixement	0,3	-6,1	1,7	2,4	1,8	1,7
Serveis de tecnologia punta	5,5	-6,8	7,6	8,6	4,7	5,5
Resta de serveis	1,1	1,3	0,4	0,4	0,6	0,6

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

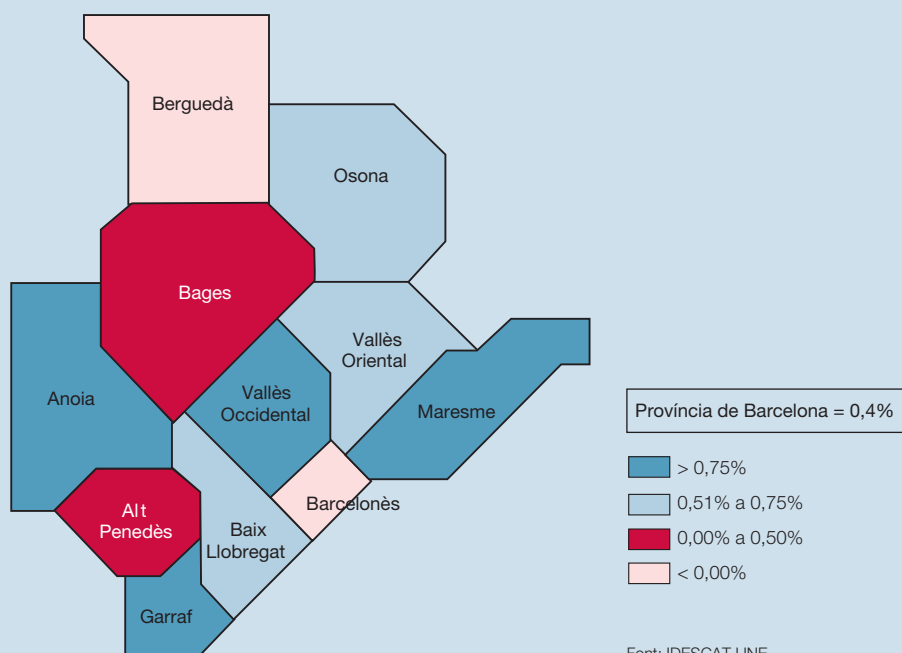
Barcelona en les quals ha crescut el nombre d'ocupats per primer cop des del 2007 (0,5% i 0,2% interanual, respectivament). A la resta de comarques, l'any 2010 ha disminuït el nombre d'ocupats per tercer any consecutiu, però a un ritme molt inferior que els dos anys precedents. Cal dir que a l'Anoia els treballadors assalariats han crescut, però la forta disminució dels treballadors autònoms ha fet que, en global, l'ocupació disminuís a la comarca. El Berguedà i Osona són les comarques que registren una disminució més intensa de l'ocupació (-2,4% i -1,8%, respectivament), notablement per sobre de la del conjunt de la província (-0,7%).

Per grans sectors productius, els ocupats en els serveis han contribuït positivament al creixement total dels ocupats, a excepció d'Osona. Així, el sector terciari ha contrarestat les aportacions negatives dels ocupats de la indústria i de la construcció. Tanmateix, Osona és l'única comarca en la qual s'han estabilitzat els ocupats industrials, davant de la davallada del conjunt de la província (-4,1%). El creixement dels ocupats en el sector primari ha estat positiu a sis comarques i negatiu a les cinc restants.

Nombre d'habitants, 2010

(Taxes de variació interanual, en percentatge)

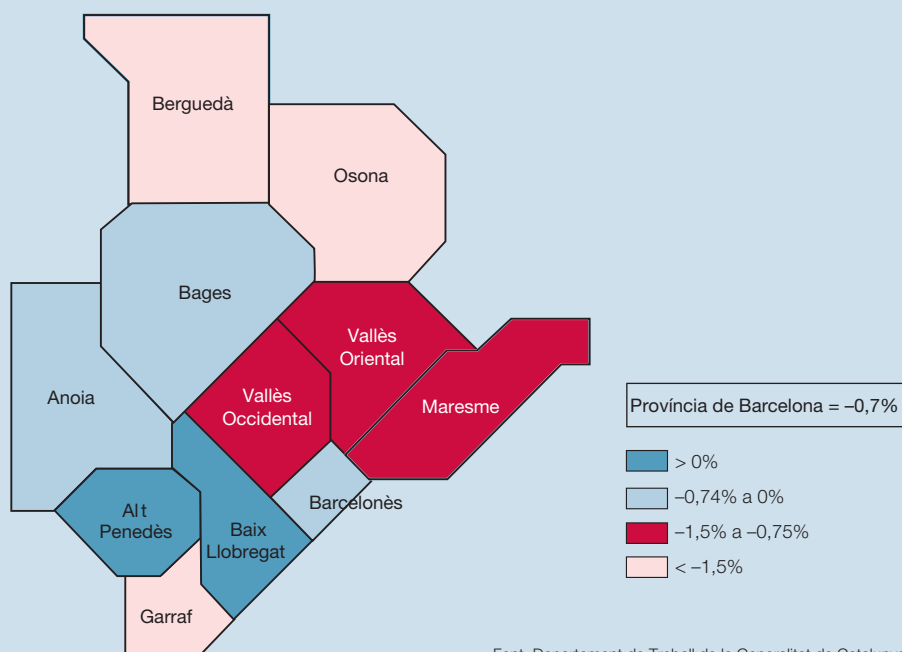
Mapa 1

Nombre d'ocupats, 2010

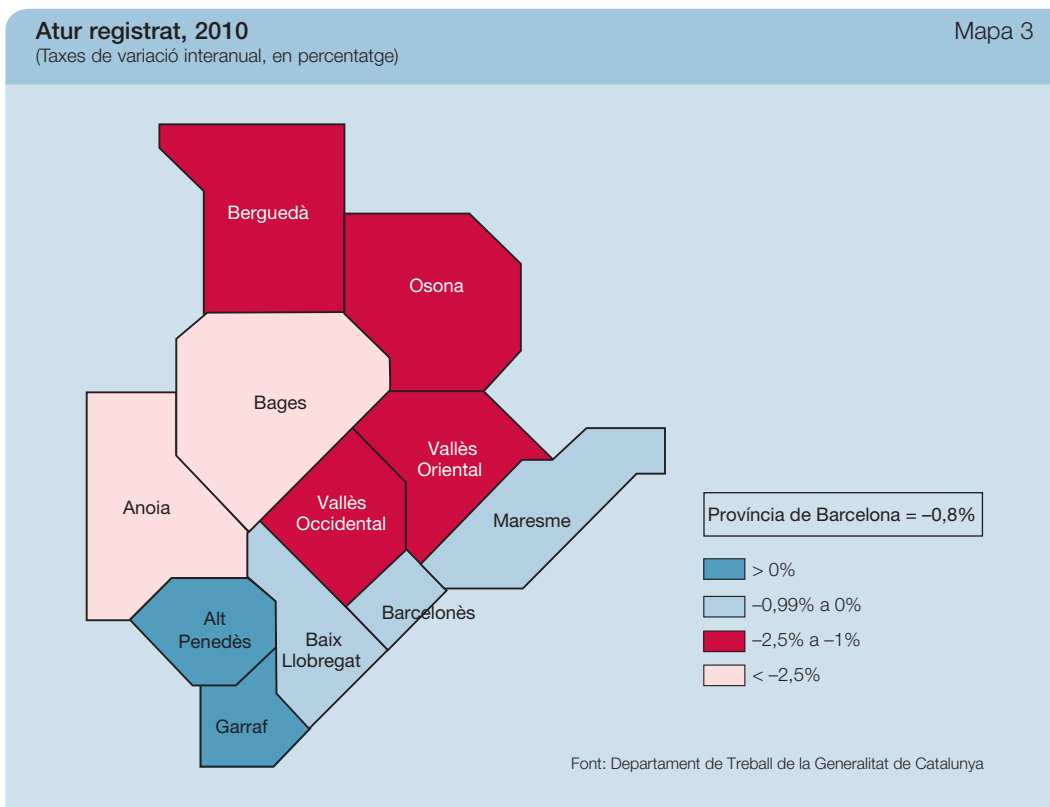
(Taxes de variació interanual, en percentatge)

Mapa 2

Si s'analitza l'evolució dels assalariats per la dimensió de l'empresa en la qual treballen, s'observa que els ocupats a empreses grans de més de 250 treballadors, han registrat un increment interanual positiu a totes les comarques, a excepció del Maresme i Osona. Tanmateix, en aquestes dues comarques, juntament amb el Penedès, el Bages i el Barcelonès han crescut els ocupats en empreses mitjanes d'entre 51 i 250 treballadors. En el tram d'empreses petites d'entre 6 i 50 treballadors, els ocupats han disminuït a totes les comarques, excepte a Osona. Per últim, els ocupats en microempreses de menys de 5 treballadors han disminuït a 8 comarques, a dues pràcticament s'han estancat (Alt Penedès i Bages) i han augmentat al Berguedà.

El quadre 3 també recull l'evolució dels ocupats en la indústria i en els serveis atenent la intensitat tecnològica o el grau de coneixement necessari per realitzar les activitats. L'any 2010, l'ocupació comarcal ha evolucionat positivament en els sectors més avançats de la indústria i dels serveis. En aquest sentit, els afiliats a les indústries d'elevada intensitat tecnològica han augmentat en termes interanuals a gairebé totes les comarques de Barcelona, gràcies sobretot als bons registres del sector de productes informàtics, electrònics i òptics. L'excepció són l'Anoia i el Barcelonès, on aquest sector ha tingut una evolució negativa. Al Baix Llobregat, la reducció dels afiliats en la indústria d'alta tecnologia està motivada pel sector de fabricació de productes farmacèutics. Entre les indústries de menys intensitat tecnològica, els ocupats han caigut a pràcticament totes les comarques, menys al Garraf i a Osona. També aquestes dues comarques són les úniques en les quals han disminuït els ocupats en els serveis basats en el coneixement, que engloben les telecomunicacions, les activitats postals, les tecnologies de la informació, els serveis d'informació i la recerca i el desenvolupament. A Osona la disminució s'ha degut principalment al sector de serveis d'informació i al Garraf, a les telecomunicacions. A l'Alt Penedès, el Bages i el Baix Llobregat l'ocupació en els serveis basats en el coneixement ha crescut per sobre del 3% interanual el 2010, i tenen com a denominador comú l'augment d'afiliats en R+D.

«L'atur registrat es redueix a totes les comarques, excepte al Garraf i l'Alt Penedès, en les comarques d'interior on més es redueix l'atur»

Pel que fa a l'**atur registrat**, cal destacar que el nombre d'aturats es va reduir a gairebé totes les comarques barcelonines l'any 2010. Els aturats van disminuir en major mesura a les comarques d'interior, amb taxes de variació superiors al -1%, i en menor mesura a les comarques costaneres, a excepció del Garraf que, juntament amb l'Alt Penedès són les dues úniques comarques on s'ha registrat un augment del nombre d'aturats. Quant a les dades de **contractació**, aquesta ha augmentat a totes les comarques de Barcelona, impulsada per la contractació temporal, ja que la indefinida ha disminuït de forma generalitzada. Hi ha cinc comarques que han registrat augments de la contractació superiors al 10%: el Bages, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental, el Berguedà i Osona. Per contra, al Maresme i el Barcelonès l'augment de la contractació ha estat més discret (0,8% i 1,9%, respectivament), i força inferior a la mitjana provincial (5%).

RECALL ESTADÍSTIC. PROVÍNCIA DE BARCELONA

	Província		Catalunya		Variació 2009-2010		Pes Prov./Catalunya	
	2009	2010	2009	2010	Província	Catalunya	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		311		947				32,8%
Superfície total (km ²)		7.725,7		32.106,5				24,1%
Superfície mitjana municipal (km ²)		24,8		33,9				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	5.487.935	5.511.147	7.475.420	7.512.381	0,4%	0,5%	73,4%	73,4%
Densitat (h./km ²)	710	713	233	234	0,4%	0,5%	nc	nc
Homes	2.703.137	2.710.304	3.713.765	3.724.515	0,3%	0,3%	72,8%	72,8%
Dones	2.784.798	2.800.843	3.761.655	3.787.866	0,6%	0,7%	74,0%	73,9%
Població de menys de 16 anys	863.575	881.724	1.186.345	1.213.432	2,1%	2,3%	72,8%	72,7%
Població potencialment activa (16-64)	3.725.629	3.714.407	5.071.556	5.059.786	-0,3%	-0,2%	73,5%	73,4%
Població de 65 anys i més	898.731	915.016	1.217.519	1.239.163	1,8%	1,8%	73,8%	73,8%
Població projectada 2021	6.043.569	6.043.569	8.451.395	8.451.395	0,0%	0,0%	71,5%	71,5%
Índex de dependència global	47,3	48,4	47,4	48,5	2,3%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	104,1	103,8	102,6	102,1	-0,3%	-0,5%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	4.685.929	4.705.660	6.286.141	6.313.843	0,4%	0,4%	74,5%	74,5%
Nacionalitat estrangera	802.006	805.487	1.189.279	1.198.538	0,4%	0,8%	67,4%	67,2%
Taxa d'estrangeria total	14,6%	14,6%	15,9%	16,0%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	11,5%	11,5%	11,8%	11,8%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	129.795	133.524	200.961	208.575	2,9%	3,8%	64,6%	64,0%
Població potencialment activa (16-64)	657.258	656.329	959.677	959.709	-0,1%	0,0%	68,5%	68,4%
Població de 65 anys i més	14.953	15.634	28.641	30.254	4,6%	5,6%	52,2%	51,7%
Àfrica	177.550	182.706	304.976	315.007	2,9%	3,3%	58,2%	58,0%
Amèrica	323.998	315.791	407.129	396.459	-2,5%	-2,6%	79,6%	79,7%
Àsia	96.968	102.834	116.086	122.506	6,0%	5,5%	83,5%	83,9%
Europa	203.016	203.630	360.511	363.939	0,3%	1,0%	56,3%	56,0%
Unió Europea	171.586	171.447	306.999	309.290	-0,1%	0,7%	55,9%	55,4%
Resta del món	474	526	577	627	11,0%	8,7%	82,1%	83,9%
5 principals nacionalitats	333.825	333.603	461.307	463.515	-0,1%	0,5%	72,4%	72,0%
Marroc	135.792	139.736	226.930	233.954	2,9%	3,1%	59,8%	59,7%
Equador	73.153	69.687	82.626	78.796	-4,7%	-4,6%	88,5%	88,4%
Bolívia	49.695	47.259	58.563	55.489	-4,9%	-5,2%	84,9%	85,2%
Itàlia	38.733	39.360	48.169	49.190	1,6%	2,1%	80,4%	80,0%
Xina	36.452	37.561	45.019	46.086	3,0%	2,4%	81,0%	81,5%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	0,8%	-4,4%	0,8%	-4,1%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-1,7%	3,3%	-1,3%	6,4%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-3,2%	-13,6%	-2,6%	-12,9%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-2,4%	-5,8%	-3,0%	-6,6%	nc	nc	nc	nc
Serveis	2,7%	-1,2%	2,5%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	183.741	180.089	256.248	251.014	-2,0%	-2,0%	71,7%	71,7%
Agricultura	662	673	1.985	2.047	1,7%	3,1%	33,4%	32,9%
Indústria	21.382	20.345	28.582	27.329	-4,8%	-4,4%	74,8%	74,4%
Construcció	21.067	18.961	32.330	29.110	-10,0%	-10,0%	65,2%	65,1%
Serveis	140.630	140.110	193.351	192.528	-0,4%	-0,4%	72,7%	72,8%
Dimensió mitjana	10,3	10,5	9,6	9,7	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	130.292	128.345	181.417	178.127	-1,5%	-1,8%	71,8%	72,1%
Comerç detall, exc. vehicles motor	27.738	27.708	38.875	38.835	-0,1%	-0,1%	71,4%	71,3%
Serveis de menjar i begudes	15.418	15.758	22.888	23.180	2,2%	1,3%	67,4%	68,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	15.193	14.966	19.398	19.164	-1,5%	-1,2%	78,3%	78,1%
Activitats especialitzades construcció	11.661	10.696	16.999	15.644	-8,3%	-8,0%	68,6%	68,4%
Construcció d'immobles	7.957	7.177	13.415	12.002	-9,8%	-10,5%	59,3%	59,8%
Altres activitats de serveis personals	6.992	7.026	9.694	9.684	0,5%	-0,1%	72,1%	72,6%
Transport terrestre i per canonades	6.766	6.623	9.815	9.521	-2,1%	-3,0%	68,9%	69,6%
Activitats immobiliàries	6.416	6.568	7.776	7.966	2,4%	2,4%	82,5%	82,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	6.312	6.279	8.355	8.276	-0,5%	-0,9%	75,5%	75,9%
Educació	4.806	4.841	6.349	6.400	0,7%	0,8%	75,7%	75,6%
Activitats sanitàries	4.734	4.775	6.230	6.273	0,9%	0,7%	76,0%	76,1%
Venda i reparació de vehicles motor	4.519	4.444	6.832	6.729	-1,7%	-1,5%	66,1%	66,0%
Activitats de les llars que donen ocup. a pers. domèstic	4.150	4.166	5.009	5.011	0,4%	0,0%	82,9%	83,1%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	4.308	4.078	5.431	5.157	-5,3%	-5,0%	79,3%	79,1%
Activitats associatives	3.322	3.240	4.351	4.285	-2,5%	-1,5%	76,4%	75,6%

RECULL ESTADÍSTIC. PROVÍNCIA DE BARCELONA (continuació)

	Província		Catalunya		Variació 2009-2010		Pes Prov./Catalunya	
	2009	2010	2009	2010	Província	Catalunya	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	2.275.235	2.259.793	3.001.191	2.977.413	-0,7%	-0,8%	75,8%	75,9%
Assalariats	1.891.550	1.882.031	2.453.538	2.439.995	-0,5%	-0,6%	77,1%	77,1%
Autònoms	383.685	377.762	547.653	537.418	-1,5%	-1,9%	70,1%	70,3%
15 Principals sectors d'activitat	1.411.355	1.404.882	1.896.771	1.883.601	-0,5%	-0,7%	74,4%	74,6%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	237.324	239.775	314.667	317.800	1,0%	1,0%	75,4%	75,4%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	156.387	156.164	194.762	194.697	-0,1%	0,0%	80,3%	80,2%
<i>Activitats sanitàries</i>	131.052	133.382	167.943	170.577	1,8%	1,6%	78,0%	78,2%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	124.789	128.718	176.527	183.320	3,1%	3,8%	70,7%	70,2%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	118.254	121.383	164.357	167.608	2,6%	2,0%	71,9%	72,4%
<i>Educació</i>	114.010	117.246	141.791	145.459	2,8%	2,6%	80,4%	80,6%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	110.400	100.688	156.944	143.371	-8,8%	-8,6%	70,3%	70,2%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	80.187	77.868	105.890	102.311	-2,9%	-3,4%	75,7%	76,1%
<i>Serveis a edificis i activitats de jardineria</i>	74.943	76.054	94.850	96.112	1,5%	1,3%	79,0%	79,1%
<i>Construcció d'immobles</i>	56.784	50.077	92.824	81.284	-11,8%	-12,4%	61,2%	61,6%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	46.258	45.967	60.190	59.262	-0,6%	-1,5%	76,9%	77,6%
<i>Fabr. productes metàl·lics, excepte maquinària i equips</i>	44.539	42.564	57.083	54.473	-4,4%	-4,6%	78,0%	78,1%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	40.891	40.927	54.073	54.071	0,1%	0,0%	75,6%	75,7%
<i>Mediació financera, excepte asseg. i fons de pensions</i>	39.165	37.909	49.169	47.398	-3,2%	-3,6%	79,7%	80,0%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	36.372	36.160	65.701	65.858	-0,6%	0,2%	55,4%	54,9%
Agricultura	8.499	8.517	35.029	34.254	0,2%	-2,2%	24,3%	24,9%
Indústria	377.072	361.760	498.275	480.630	-4,1%	-3,5%	75,7%	75,3%
<i>Tecnologia alta</i>	25.714	26.079	28.141	28.598	1,4%	1,6%	91,4%	91,2%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	112.846	107.867	138.381	132.882	-4,4%	-4,0%	81,5%	81,2%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	86.321	81.262	114.515	108.023	-5,9%	-5,7%	75,4%	75,2%
<i>Tecnologia baixa</i>	142.150	136.717	200.988	195.160	-3,8%	-2,9%	70,7%	70,1%
<i>Resta d'indústria</i>	10.041	9.835	16.250	15.967	-2,1%	-1,7%	61,8%	61,6%
Construcció	180.852	161.659	268.533	239.808	-10,6%	-10,7%	67,3%	67,4%
Serveis	1.708.812	1.727.857	2.199.354	2.222.721	1,1%	1,1%	77,7%	77,7%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	737.651	750.843	910.192	925.417	1,8%	1,7%	81,0%	81,1%
<i>Serveis de tecnologia punta</i>	66.038	69.127	75.174	79.284	4,7%	5,5%	87,8%	87,2%
<i>Resta de serveis</i>	971.161	977.014	1.289.162	1.297.304	0,6%	0,6%	75,3%	75,3%
Sectors clau	898.570	872.986	1.212.099	1.175.693	-2,8%	-3,0%	74,1%	74,3%
Sectors estratègics	348.084	354.296	416.633	423.128	1,8%	1,6%	83,5%	83,7%
Sectors impulsors	399.376	391.792	540.112	531.364	-1,9%	-1,6%	73,9%	73,7%
Sectors independents	504.563	509.127	651.639	658.510	0,9%	1,1%	77,4%	77,3%
Aturats registrats	419.988	416.795	561.761	562.673	-0,8%	0,2%	74,8%	74,1%
Homes	222.880	216.412	303.377	296.648	-2,9%	-2,2%	73,5%	73,0%
Dones	197.108	200.383	258.384	266.025	1,7%	3,0%	76,3%	75,3%
Nacionals	338.184	330.448	438.498	431.379	-2,3%	-1,6%	77,1%	76,6%
Estrangers	81.804	86.347	123.263	131.294	5,6%	6,5%	66,4%	65,8%
Agricultura	2.495	3.368	7.371	9.857	35,0%	33,7%	33,8%	34,2%
Indústria	83.602	75.747	104.448	95.584	-9,4%	-8,5%	80,0%	79,2%
Construcció	68.316	65.372	101.571	96.735	-4,3%	-4,8%	67,3%	67,6%
Serveis	247.248	249.908	323.675	331.303	1,1%	2,4%	76,4%	75,4%
Sense ocupació anterior	18.327	22.400	24.696	29.194	22,2%	18,2%	74,2%	76,7%
Població activa local estimada	2.897.609	2.913.673	3.944.472	3.957.838	0,6%	0,3%	73,5%	73,6%
Taxa d'atur registrat estimada	14,5%	14,3%	14,2%	14,2%	-0,2pp	0,0pp	nc	nc
Homes	14,0%	13,6%	13,8%	13,5%	-0,4pp	-0,3pp	nc	nc
Dones	15,1%	15,2%	14,8%	15,0%	0,1pp	0,2pp	nc	nc
Nombre de contractes total	1.558.909	1.636.110	2.077.080	2.174.425	5,0%	4,7%	75,1%	75,2%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	14.835	14.802	nd	nd	-0,2%	nc	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	52,5%	60,4%	52,5%	60,4%	7,9pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	32,4%	35,3%	34,4%	37,6%	2,9pp	3,2pp	nc	nc
Places resid. per a gent gran*1000 h. > de 65 anys ¹	43	44	43	44	2,1%	2,6%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,8	0,9	0,9	0,9	3,7%	4,2%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	6.939.283	6.965.609	10.484.438	10.612.582	0,4%	1,2%	66,2%	65,6%
Despeses	6.929.725	6.952.359	10.463.179	10.574.686	0,3%	1,1%	66,2%	65,7%
Deute viu	2.636.006	2.867.879	4.049.828	4.488.842	8,8%	10,8%	65,1%	63,9%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

ALT Penedès

ALT PENEDÈS

La comarca de l'Alt Penedès¹ té una superfície de 592,7 km², el 7,7% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 27 municipis. Vilafranca del Penedès n'és la capital.

«El creixement poblacional dels darrers anys es frena i situa la xifra d'habitants en els 105.000, l'1,9% de la població provincial»

Amb 104.589 habitants, l'Alt Penedès és la penúltima comarca més poblada de la província, tot just per davant del Berguedà, i hi resideix l'1,9% de la població provincial. La **població** ha augmentat un inapreciable 0,2% el 2010, el menor increment dels darrers anys i lluny de l'increment anual acumulatiu del 3% registrat des del 2000 a causa, principalment, de l'arribada de població immigrada.

La densitat de població és de 176 h./km², la setena més alta per davant del Bages, l'Anoia, Osona i el Berguedà. Vilafranca del Penedès, la capital, concentra el 36% (38.218) de la població comarcal, percentatge que arriba fins a gairebé el 50% si s'hi afegeix la població de Sant Sadurní d'Anoia (12.323). Els altres dos municipis amb més de 5.000 habitants són Gelida (6.945) i Santa Margarida i els Monjos (6.933). El darrer any han destacat els creixements poblacionals de Gelida (144), Sant Sadurní d'Anoia (86), Torrelles de Foix (82), Olèrdola (71) i el Pla del Penedès (62). Per contra, la població de Vilafranca del Penedès s'ha reduït lleugerament (-207). Les projeccions de població de l'Idescat preveuen un important creixement demogràfic a l'Alt Penedès, que arribaria als 131.000 habitants el 2021, un 25,3% més que la població actual (l'increment provincial seria del 9,7%).

L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys, amb el 17,9% de la població menor de 16 anys (per sobre del 16% provincial) i el 15,4% de 65 anys o més (per sota del 16,6% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 66,7% de la població, percentatge lleugerament inferior al provincial (67,4%). La relació entre la població més gran i la més jove o índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 86 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està menys envellida que la mitjana provincial (103,8).

El darrer any la població estrangera s'ha reduït en 400 persones (-3%), trencant la tendència alcista de la darrera dècada en què es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 20,8%. Així, el 2010 hi havia 13.011 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 12,4% de la població penedesenca, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,6%). El 83,5% dels estrangers són extracomunitaris i quatre de cada deu són marroquins, seguits pels romanesos (10%), que l'últim any han augmentat un 137%. Darrere es troben els equatorians (4,1%), colombians (2,6%) i argentins (2,3%). El 51% del total d'estrangers resideixen a Vilafranca del Penedès, el 9% a Sant Sadurní d'Anoia i el 8% a Santa Margarida i els Monjos.

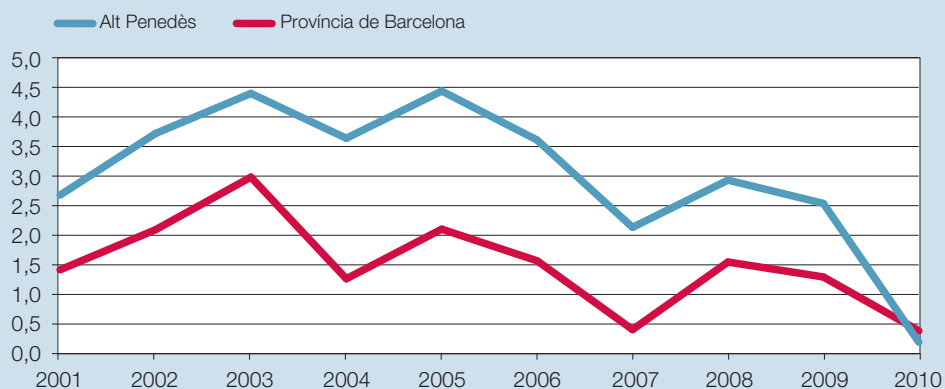
Els efectes de la crisi es constaten en l'evolució del **VAB**. Així, segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, mentre que del 2005 al 2007 el VAB penedesenc va créixer per damunt del 3%, el 2008 el creixement es va frenar (0,7%) i el 2009 ha registrat un creixement negatiu del -5,2%, valor superior a la reducció provincial (-4,4%). L'Alt Penedès ha estat la quarta comarca de la província amb una menor davallada del VAB el darrer any, per darrere del Barcelonès (-2,7%), el Berguedà (-3,9%) i el Maresme (-4,5%). Bona part d'aquesta reducció s'ha degut a l'efecte arrossegador de la caiguda dels sectors de la construcció (-15,4%) i de la indústria (-8,3%) que han registrat unes aportacions negatives al creixement de -1,7 i de -3,3 punts percentuals respectivament. Els serveis, en canvi, han davallat molt més moderadament (-0,5%) i han aportat -0,2 punts. El sector primari ha crescut un 2%, si bé la seva aportació al VAB ha estat gairebé nul·la.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010

(en percentatge)

Gràfic 1

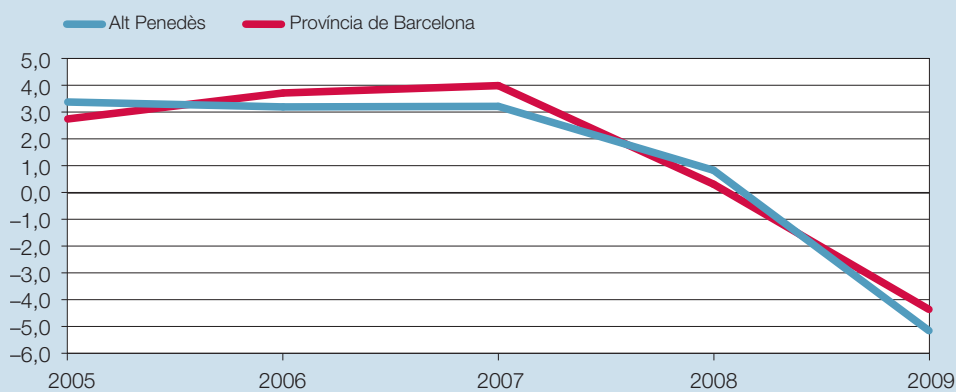

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009

(en percentatge)

Gràfic 2

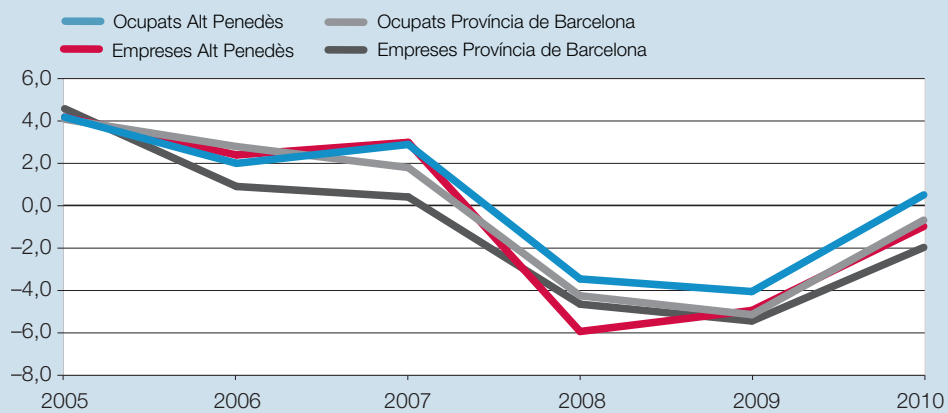

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«Durant el 2010 es desaccelera la destrucció d'empreses i l'ocupació creix lleugerament»

Segons dades del Registre d'Affiliació a la Seguretat Social, a final del 2010 hi havia 3.430 **empreses** a la comarca, un 1% menys que l'any anterior. Aquesta disminució ha estat notablement inferior a la registrada els anys anteriors (-6% del 2007 al 2008 i -5% del 2008 al 2009). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 75% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 22,4% entre 6 i 50, el 2,7% entre 51 i 205 i el 0,3% més de 250. La dimensió mitjana és de 9 treballadors per empresa, dimensió inferior als 10,5 de la província.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,2%) és molt superior al percentatge de la província (11,3%). El pes de les empreses de la construcció (12,3%) també és superior al provincial (10,5%). Per contra, el pes de les empreses de serveis (68,3%) és inferior al provincial (77,8%). L'agricultura va presentar un pes molt més reduït (1,2%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra pèrdues d'empreses industrials (-2%, -13) i de la construcció (-7%, -32) i manteniment d'empreses de serveis. Quatre de cada deu empreses estaven situades a Vilafranca del Penedès i el 12% a Sant Sadurní d'Anoia.

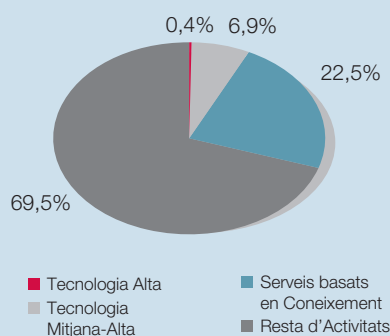
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), l'Alt Penedès comptava amb un 11% d'empreses exportadores, tot i que si s'analitzen només les empreses líders en facturació, aquest percentatge puja fins al 67%. La fabricació de begudes (en concret vins i licors), un dels pilars econòmics de la comarca, es reflecteix en el rànquing de principals empreses: tres de les deu primeres pertanyien a aquest sector: Freixenet, Miguel Torres i Castellblanch.

Després de dos anys d'alta destrucció de llocs de treball, el 2010 l'**ocupació** ha augmentat un 0,5%, quedant la xifra en 39.327 llocs de treball, l'1,7% dels ocupats de la província. Aquest lleuger augment s'ha produït gràcies a l'increment del treball assalariat (0,6%). El 52% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (16,7% fins a 5 treballadors i 35,3% de 6 a 50), el 30,2% en la mitjana empresa i el 17,9% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues en la petita empresa (-3,7%) i guanys en la mitjana (4,7%) i gran empresa (3,5%).

El caràcter industrial de l'Alt Penedès es constata veient com la indústria aplega el 31% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 16% de la província. L'ocupació en el sector dels serveis (59%), en canvi, està per sota de la mitjana provincial (76,5%), mentre que l'ocupació a la construcció (7,6%) és similar al pes provincial (7,2%). L'agricultura reuneix el 2,3% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. Cal dir que bona part de les activitats classificades com de serveis tenen una vinculació industrial i s'expliquen per l'existència d'aquest sector. Interanualment, el sector dels serveis ha continuat amb el bon comportament dels últims anys i ha generat un 2,6% de llocs de treball atenuant així la destrucció d'ocupació en la construcció (-7%) i en menor grau en la indústria (-1,5%). Tot i la davallada d'ocupació en el sector industrial, motor econòmic de la comarca, aquesta ha estat la segona menor de la província i sembla indicar que aviat abandonarà el període recessiu.

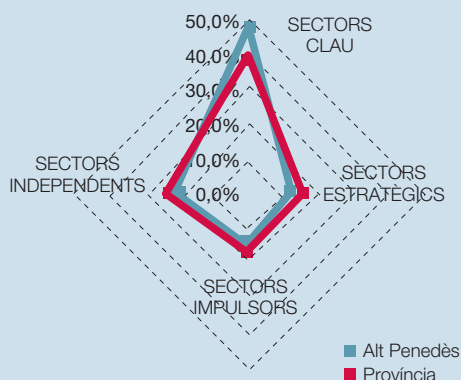
Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en la *fabricació de vehicles* (-8,3%), *transport terrestre*, *transport per canonades* (-8,2%) i *fabricació de begudes* (-6,9%), i la creació d'ocupació en l'*educació* (14,6%), l'*administració pública* (10,6%) i les *activitats sanitàries* (7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en la *fabricació de begudes* (-240), *fabricació de vehicles de motor* (-146) i *transport terrestre i per canonades* (-135), i els increments en l'*administració pública* (181), *comerç al detall, excepte vehicles de motor* (157) i *educació* (156).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Alt Penedès, 2010 Gràfic 4 (en percentatge)

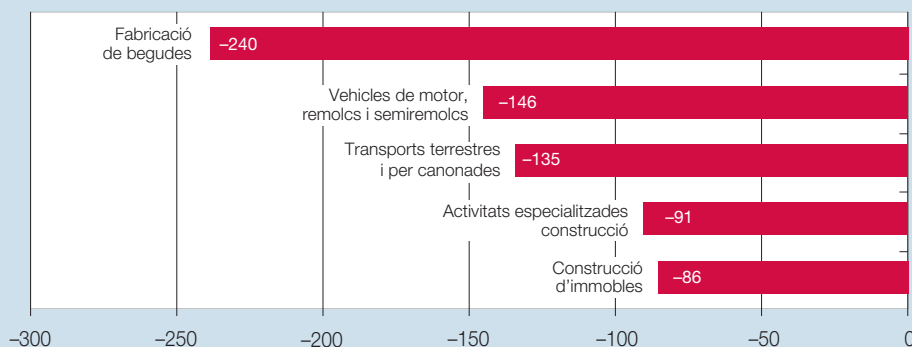
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 Gràfic 5 (en percentatge)

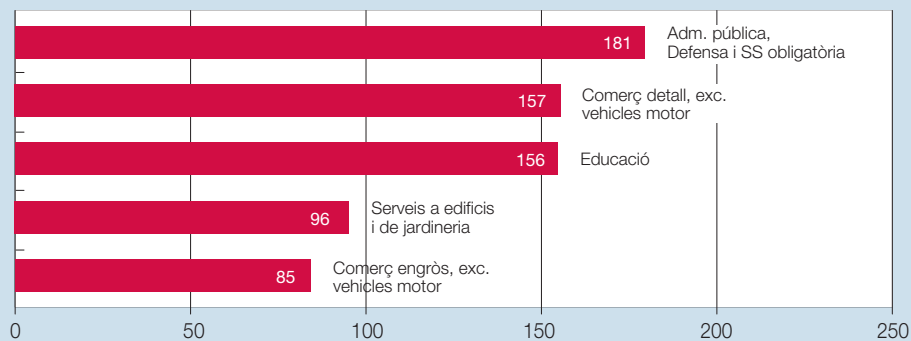
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Alt Penedès, 2010 Gràfic 6 (en absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Alt Penedès, 2010 Gràfic 7 (en absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Així com amb les empreses, Vilafranca del Penedès aplega quatre de cada deu llocs de treball, seguit per Sant Sadurní d'Anoia amb el 15%. La variació interanual ha registrat pèrdues significatives de llocs de treball a Santa Margarida i els Monjos (-83), Sant Sadurní d'Anoia (-69) i Castellet i la Gornal (-43) i augmenta a Gelida (173), Pacs del Penedès (155) i Olèrdola (94).

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està lluny del pes que representen a la província. Així, mentre que el 29,8% dels llocs de treball de l'Alt Penedès pertanyien als *serveis basats en el coneixement* i als de *tecnologia alta i mitjana-alta* a la indústria, a la província el pes era del 39,2%. La resta de serveis de la comarca apleguen el 37% dels ocupats, percentatge inferior al 43% provincial. Per contra, el pes de l'ocupació penedesenca en activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* era molt superior a la provincial, el 23,4% i el 9,6% respectivament. El moviment interanual de l'ocupació en aquests sectors mostra l'augment dels *serveis basats en el coneixement* (3,5%), de la *resta de serveis* (2,1%) i dels de *tecnologia alta* en la indústria (4,8%). En canvi, l'ocupació en sectors industrials basats en *tecnologia baixa* ha sofert una davallada del 2%.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius. Així, el 48,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i alimentació i begudes*), davant del 38,6% de la província. Per contra, l'ocupació en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors, ha estat lleugerament inferior a la comarca (15%) que a la província (17,3%), com també passa en els sectors estratègics, amb l'11,9% a la comarca i el 15,7% a la província.

«Augment moderat de l'atur i increment de la contractació»

L'Alt Penedès ha patit amb intensitat la profunda crisi econòmica del trienni 2008-2010, tot i que el darrer any ha frenat l'increment del nombre d'aturats. Així, del 2009 al 2010 els aturats han augmentat un 1,2% (90), molt lluny dels increments del 37% i del 73% dels dos anys anteriors. Tanmateix, l'Alt Penedès juntament amb el Garraf han estat les dues úniques comarques de la província amb increments d'atur el darrer any. A final del 2010 hi havia 7.736 aturats a la comarca, l'1,9% d'aturats de la província, i la taxa d'atur era del 14%, la tercera taxa més baixa de les onze comarques barcelonines i lleugerament per sota de la taxa provincial, que era del 14,3%.

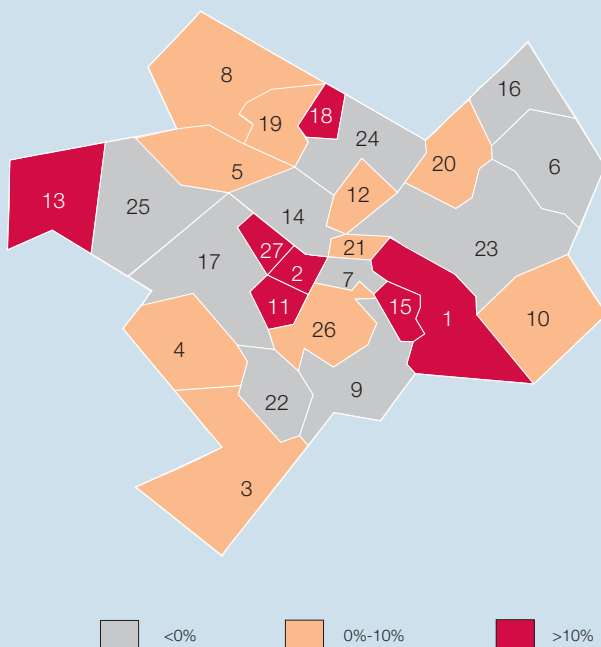
D'entre els municipis (vegeu mapa) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal sobresurten: Torrelles de Foix (20,3%), Sant Quintí de Mediona (17,9%), Santa Margarida i els Monjos (16,9%), i Vilafranca del Penedès (16,1%). Per contra, Vilobí del Penedès (8,9%), Torrelavit (8,4%), Subirats (9,7%) i Sant Sadurní d'Anoia (10,8%) han registrat les taxes més baixes. Dels municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2010 destaquen: Santa Margarida i els Monjos (-4,2%), Gelida (-4,6%) i Sant Martí Sarroca (-10,1%). En canvi, l'atur ha augmentat a Vilafranca del Penedès (2,2%), Sant Pere de Riudebitlles (14,6%), Sant Sadurní d'Anoia (2,5%) i Mediona (9,7%).

El 53% de l'atur de la comarca és masculí, un 0,7% inferior al del 2009. L'atur femení, en canvi augmenta un 3,4%. Per edat, la incidència de l'atur segueix el patró del conjunt provincial. El 9,1% té menys de 25 anys, el 56,7% entre 25 i 44 anys i el 34,2% més de 45 anys. Interanualment destaca la reducció d'aturats entre les edats més joves i l'increment en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial. Per sectors d'activitat econòmica, el 52% dels aturats pertanyen als serveis, el 23% a la indústria, el 14% a la construcció i 5,6% al sector agrícola. El 6% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur s'ha reduït en tots els sectors a excepció del de serveis i l'agrícola, seguint la pauta provincial.

Variació i taxa d'atur dels aturats registrats al 2010
(en percentatge)

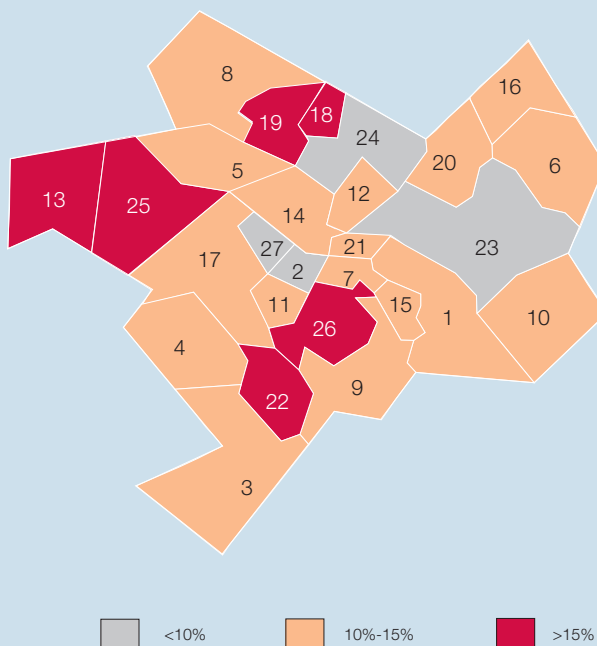
Mapa 1

Variació dels aturats registrats

- 1 Avinyonet del Penedès
- 2 Les Cabanyes
- 3 Castellet i La Gornal
- 4 Castellví de la Marca
- 5 Font-Rubí
- 6 Gelida
- 7 La Granada
- 8 Mediona
- 9 Olerdola
- 10 Olesa de Bonesvalls
- 11 Pacs del Penedès
- 12 El Pla del Penedès
- 13 Pontons
- 14 Puigdàlber
- 15 Sant Cugat Sesgarrigues
- 16 Sant Llorenç d'Hortons
- 17 Sant Martí Sarroca
- 18 Sant Pere de Riudebitlles
- 19 Sant Quintí de Mediona
- 20 Sant Sadurn d'Anoia
- 21 Santa Fe del Penedès
- 22 Santa Margarida i Els Monjos
- 23 Subirats
- 24 Torrelavit
- 25 Torrelles de Foix
- 26 Vilafranca del Penedès
- 27 Vilobí del Penedès

Taxa d'atur registrada

De l'evolució de l'atur per nivell formatiu en destaca la disminució d'aturats *universitaris del primer cicle* (-16,9%), dels de *programes formació professional* (-7,4%) i dels tècnics i professionals *superiors* (-2,9%). Els augments més importants s'han produït entre els nivells de formació més baixos: estudis primaris incomplets (22,6%) i sense estudis (56,8%). Els aturats estrangers han augmentat un 14,4% i han arribat als 2.007, el 26% de l'atur comarcal, percentatge notablement superior al pes que té a la província (21%). Per contra els aturats nacionals han disminuït un 2,7%, percentatge semblant al provincial, i s'han situat en els 5.729.

La **contractació laboral** el 2010 s'ha recuperat i s'ha signat un 9,7% més de contractes que el 2009, percentatge superior al 5% provincial. Així, l'any ha finalitzat amb 31.089 contractes de treball formalitzats, l'1,9% dels contractes signats a la província. La contractació ha augmentat en tots els grups d'edat: 6,3% entre els menors de 25 anys, 11,4% entre els de 25 a 44 anys i 7,9% entre els majors de 45 anys. El 63% de la contractació ha estat masculina, 14% més que l'any anterior mentre que la femenina ha augmentat un 2,8%. La contractació s'ha incrementat tant en el sector industrial (17%) com en el de serveis (12%) i s'ha reduït en el de la construcció (-16%). El 91% dels contractes han estat temporals, que han augmentat un 12,1% en un any. Dins d'aquest grup destaquen les modalitats d'*obra o servei*, amb el 43% i la d'*eventuals circumstàncies producció*, amb el 42%. La contractació indefinida, el 9,3% del total, s'ha reduït un 9,7% a causa de la caiguda del 13,2% dels *convertits en indefinits* i del 32,6% dels de *foment de la contractació indefinida*. Els contractes *ordinaris a temps indefinit*, en canvi, s'han incrementat un 6,3%.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses del conjunt dels municipis de l'Alt Penedès va caure entorn d'un 10% respecte al 2008, mentre que el deute viu va disminuir un 1,5%. Cal destacar la ràtio de 356 euros de deute viu per habitant, el deute més baix de les onze comarques barcelonines i per sota dels 523 euros de mitjana provincial, i el 46% que representava el deute viu respecte als ingressos corrents a Vilafranca del Penedès, valor superior a la mitjana comarcal (35%). La inversió per càpita el 2009 va ser de 265 euros, lleugerament inferior als 275 euros per càpita de la mitjana provincial. Per altra banda, la Renda Bruta disponible per càpita del 2010 se situa en els 12.669 euros, el 85,6% de la renda mitjana provincial i la quarta menor renda de la província, per davant del Vallès Oriental, el Garraf i l'Anoia.

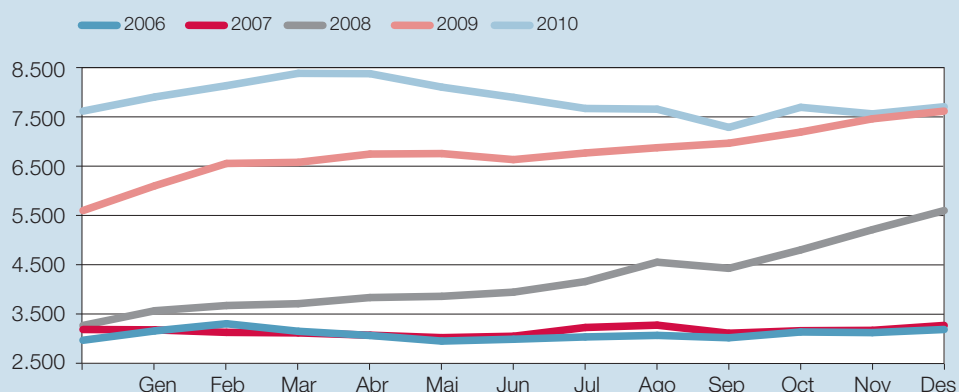
Històricament, l'Alt Penedès ha estat una comarca econòmicament orientada cap a la indústria vitivinícola, on des del punt de vista **turístic** s'hi ha configurat una oferta escassa en places d'allotjament hotel·ler (vegeu quadre 1) i amb una incipient oferta d'establiments de turisme rural. En l'actualitat, però, la comarca mostra signes clars d'orientació cap als serveis on el turisme s'hi presenta com un dels eixos estratègics de major projecció. L'Alt Penedès forma part de la marca turística Costa de Barcelona, Mar, Modernisme i Penedès (antigament Costa de Garraf).

L'estructura de l'oferta turística de la comarca és de les més reduïdes de la província de Barcelona. Tot i això, les dades obtingudes durant el 2010 confirmen una tendència creixent en el nombre de places d'allotjament, sent especialment significatiu els establiments de turisme rural (4,8%). En l'àmbit de la demanda el fet més significatiu durant el 2010 és el descens en el grau d'ocupació hotel·lera (-4,1%). El grau d'ocupació hotel·lera pel 2010 ha estat del 17,2%, vint punts per sota de la mitjana d'ocupació hotel·lera a la província. L'Alt Penedès ha rebut durant el 2010, 24.000 turistes que s'han allotjat en hotels, un 13,3% més que l'any anterior.

L'ocupació en el Turisme Rural durant el l'estiu del 2010 va ser del 45%. Una dada positiva per estar lleugerament per sobre de la mitjana de la província però amb un 9% menys d'ocupació si es compara amb el grau d'ocupació del 2009.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Alt Penedès, 2006-2010 (en absolut)

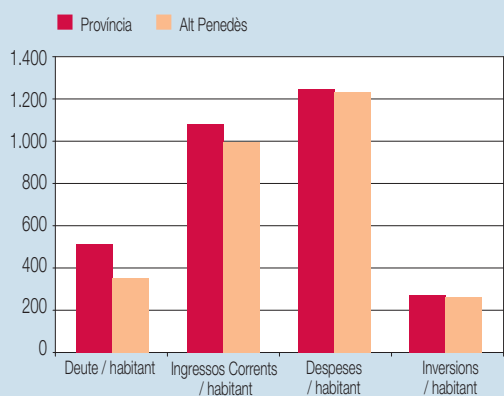
Gràfic 8

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 (Ratios euros per habitant)

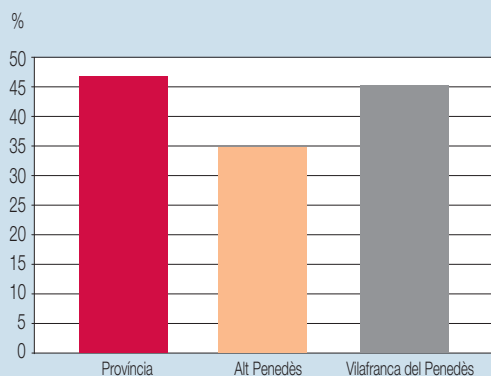
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 (Deute viu / Ingressos corrents)

Gràfic 10

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística a l'Alt Penedès, 2009 i 2010

Quadre 1

	Alt Penedès			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	0,79	0,8	0,76	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	0,48	0,5	4,81	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	21,1	23,9	13,27	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	46,2	36,5	-21	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	54,51	45,15	-9,36	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	21,3	17,2	-4,1	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

ECONOMIA I TERRITORI A L'ALT PENEDÈS

Ezequiel Baró, *Universitat de Barcelona*

Llorenç Estivill, *Gerent del Consell Comarcal de l'Alt Penedès*

Des d'un punt de vista administratiu i d'ordenació del territori, l'Alt Penedès forma part de l'Àmbit Metropolità de Barcelona. Situat a la segona corona, representa el 22,4% de la superfície de l'AMB amb tan sols el 2,1% de la seva població.

En termes econòmics i territorials, tot i la influència de Barcelona i el seu entorn, presenta trets propis característics i en comparteix d'altres amb les comarques veïnes del Penedès històric. En primer lloc, és un territori que ha basat tradicionalment el seu desenvolupament en el conreu de la vinya, i amb la favorable accessibilitat als mercats de consum, han fet possible la consolidació progressiva d'una important indústria del vi i del cava. El Penedès configura la superfície contínua de vinya més extensa de Catalunya (29,1% del total d'aquest conreu), tan sols a 50 km de Barcelona. Aquest espai agrari i el paisatge de la vinya no només aporten uns valors econòmics i productius a la comarca, sinó també patrimonials, mediambientals i identitaris. Per tal de reconèixer i desenvolupar els aspectes propis d'aquest territori i fruit del seu consens, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat l'Àmbit Funcional del Penedès, que configura Catalunya en 8 territoris des de la perspectiva de planificació territorial i de la progressiva adequació dels serveis de la Generalitat.

En segon lloc, l'Alt Penedès és la comarca de la província de Barcelona amb un pes més important del sector industrial (40,3% del PIB). Tot i la diversitat d'activitats manufactureres (paper i arts gràfiques, metal·lúrgia, fabricació de material de transport, fabricació de materials per a la construcció, etc.), l'eix central de la seva economia està constituït pel sector vitivinícola, que representa gairebé la meitat del pes econòmic de la indústria de la comarca (i un 17% de l'ocupació total). El sector del vi i el cava és essencial per la seva capacitat de dinamització d'altres activitats; mostra una important força d'arrossegament cap enrere, garantint el manteniment del sector agrari (i del paisatge de la vinya) i altres activitats complementàries com la construcció i la reparació de maquinària, i també una força d'arrossegament cap endavant, potenciant moltes activitats terciàries (comerç, restauració, enoturisme, etc.).

En tercer lloc, l'Alt Penedès gaudeix de certs avantatges de localització. És relativament proper a les dues principals àrees metropolitanes de Catalunya (Barcelona i Tarragona-Reus), afavorit per la seva localització al corredor mediterrani, que li atorga una molt bona accessibilitat a les infraestructures d'accés a la resta d'Espanya i del món.

Tanmateix, aquestes particularitats són alhora elements de fragilitat del seu model territorial. Sobre l'Alt Penedès operen unes dinàmiques econòmiques, productives i socials que poden afectar de manera notable aquell model (amb el risc de fragmentar i malmetre l'espai agrari de la vinya).

Una part d'aquestes dinàmiques són, en particular, els canvis que s'esdevenen en el sector vitivinícola (tècniques de conreu, concentració parcel·lars, desaparició de cultius complementaris) i la seva repercussió en el sistema d'assentaments, en la xarxa de camins rurals i en el paisatge.

S'hi sumen dinàmiques exògenes. L'Alt Penedès s'ha incorporat als processos de descentralització de les conurbacions properes i participa d'aquestes dinàmiques metropolitanes i de les sinergies econòmiques, industrials, de mobilitat i, en conseqüència, de repartiment de la població

i de les activitats al territori. A això hi van contribuir, durant el període anterior a la crisi actual, el seu fort dinamisme econòmic, el diferencial de preus del sòl industrial i residencial respecte del nucli central i dels municipis de la primera corona i la millor qualitat de vida. Tot plegat ha fet d'aquest territori un lloc progressivament atractiu per a la instal·lació de noves llars i per a la localització de noves activitats industrials i terciàries.

Aquestes circumstàncies poden activar el risc d'una creixent substitució del model territorial característic de l'Alt Penedès, basat en la matriu vitícola, per un nou model més dependent de forces alienes a la comarca, caracteritzat per la localització (excessiva) d'usos i activitats expulsades per les dues grans àrees metropolitanes limítrofes. Aquesta tendència s'ha fet evident amb la disminució de la superfície de la vinya (al Baix Penedès i l'Anoia) i el fort augment de la proporció de sòl per a usos urbans a la comarca (superior a la mitjana catalana), i per a usos industrials, comercials i logístics (especialment al llarg dels grans eixos viaris i les infraestructures de transport a l'entorn del corredor de comunicacions mediterrani).

Des de fa temps, han sorgit a la comarca veus i iniciatives per tractar de pal·liar aquests elements de fragilitat del seu model territorial: l'aprovació, l'octubre de 2004, de la Carta del Paisatge (acord entre els diferents agents del territori per tractar de compatibilitzar l'evolució econòmica amb el manteniment d'un paisatge de qualitat) n'és un bon exemple. Les institucions públiques i els agents econòmics i socials s'han compromès en diverses ocasions (plans estratègics de l'Alt Penedès) per definir i defensar les línies bàsiques del desenvolupament del territori. La recent proposta de creació d'una Agència de Desenvolupament Econòmic Comarcal com a òrgan gestor i dinamitzador i d'un nou espai de concertació per compartir, harmonitzar i fer operatius els objectius, compromisos i interessos estratègics que incideixen en la configuració i l'evolució del model econòmic i territorial de l'Alt Penedès, n'és un altre exemple.

Cal destacar, finalment, l'existència d'elements de planificació supramunicipal elaborats, en gran mesura, per fer front als efectes de la creixent pressió urbanística i demogràfica.

També cal remarcar el Pla Director Territorial de l'Alt Penedès (2008), on es precisen les estratègies específiques de desenvolupament de cada àrea urbana, que hauran de ser incorporades als diversos plans municipals quan siguin revisats i que han de permetre la preservació dels equilibris bàsics del model territorial propi de l'Alt Penedès. En aquest pla, es fa un tractament diferenciat entre els municipis més grans, als quals s'atorguen estratègies de creixement mitjà, i la resta de municipis de menor dimensió, que reben estratègies de creixement moderat o de reequilibri. Pel que fa als petits assentaments, se'n defineixen de compleció i millora, de manteniment estricte del perímetre urbà i de manteniment del caràcter rural dispers. Més recentment, el Pla Territorial Metropolità ha assumit les prescripcions incorporades en aquell Pla Director, tractant de fer que siguin compatibles amb les exigències dels altres territoris metropolitanos. En particular, el PTM incideix en l'establiment dels espais de protecció especial de la vinya; al mateix temps que aposta pel desenvolupament del corredor central com a «eix de desenvolupament nodal».

RECALL ESTADÍSTIC. ALT PENEDÈS

	Alt Penedès		Província		Variació 2009-2010		Pes Alt Penedès/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Alt Penedès	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		27		311				8,7%
Superfície total (km²)		592,8		7725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		22,0		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	104.353	104.589	5.487.935	5.511.147	0,2%	0,4%	1,9%	1,9%
Densitat (h./km²)	176	176	710	713	0,2%	0,4%	nc	nc
Homes	52.792	52.686	2.703.137	2.710.304	-0,2%	0,3%	2,0%	1,9%
Dones	51.561	51.903	2.784.798	2.800.843	0,7%	0,6%	1,9%	1,9%
Població de menys de 16 anys	18.440	18.758	863.575	881.724	1,7%	2,1%	2,1%	2,1%
Població potencialment activa (16-64)	70.072	69.771	3.725.629	3.714.407	-0,4%	-0,3%	1,9%	1,9%
Població de 65 anys i més	15.841	16.060	898.731	915.016	1,4%	1,8%	1,8%	1,8%
Població projectada 2021	131.093	131.093	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	2,2%	2,2%
Índex de dependència global	48,9	49,9	47,3	48,4	2,0%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	85,9	85,6	104,1	103,8	-0,3%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	90.942	91.578	4.685.929	4.705.660	0,7%	0,4%	1,9%	1,9%
Nacionalitat estrangera	13.411	13.011	802.006	805.487	-3,0%	0,4%	1,7%	1,6%
Taxa d'estrangeria total	12,9%	12,4%	14,6%	14,6%	-0,4pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	10,7%	10,4%	11,5%	11,5%	-0,3pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	2.907	2.945	129.795	133.524	1,3%	2,9%	2,2%	2,2%
Població potencialment activa (16-64)	10.286	9.828	657.258	656.329	-4,5%	-0,1%	1,6%	1,5%
Població de 65 anys i més	218	238	14.953	15.634	9,2%	4,6%	1,5%	1,5%
Àfrica	6.243	6.299	177.550	182.706	0,9%	2,9%	3,5%	3,4%
Amèrica	3.989	3.596	323.998	315.791	-9,9%	-2,5%	1,2%	1,1%
Àsia	415	375	96.968	102.834	-9,6%	6,0%	0,4%	0,4%
Europa	2.757	2.733	203.016	203.630	-0,9%	0,3%	1,4%	1,3%
Unió Europea	2.233	2.151	171.586	171.447	-3,7%	-0,1%	1,3%	1,3%
Resta del món	7	8	474	526	14,3%	11,0%	1,5%	1,5%
5 principals nacionalitats (comarca)	8.133	7.520	301.719	300.753	-7,5%	-0,3%	2,7%	2,5%
Marroc	5.830	5.093	135.792	139.736	-12,6%	2,9%	4,3%	3,6%
Rumania	529	1.254	34.716	34.916	137,1%	0,6%	1,5%	3,6%
Equador	890	535	73.153	69.687	-39,9%	-4,7%	1,2%	0,8%
Colòmbia	543	343	33.802	33.474	-36,8%	-1,0%	1,6%	1,0%
Argentina	341	295	24.256	22.940	-13,5%	-5,4%	1,4%	1,3%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	0,7%	-5,2%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	0,6%	2,0%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	0,4%	-8,3%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-4,5%	-15,3%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	3,8%	-0,4%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	3.463	3.430	183.741	180.089	-1,0%	-2,0%	1,9%	1,9%
Agricultura	32	42	662	673	31,3%	1,7%	4,8%	6,2%
Indústria	637	624	21.382	20.345	-2,0%	-4,8%	3,0%	3,1%
Construcció	454	422	21.067	18.961	-7,0%	-10,0%	2,2%	2,2%
Serveis	2.340	2.342	140.630	140.110	0,1%	-0,4%	1,7%	1,7%
Dimensió mitjana	9,1	9,2	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.561	2.525	125.178	123.268	-1,4%	-1,5%	2,0%	2,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	490	501	27.738	27.708	2,2%	-0,1%	1,8%	1,8%
Serveis de menjar i begudes	333	322	15.418	15.758	-3,3%	2,2%	2,2%	2,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	247	244	15.193	14.966	-1,2%	-1,5%	1,6%	1,6%
Activitats especialitzades construcció	235	227	11.661	10.696	-3,4%	-8,3%	2,0%	2,1%
Construcció d'immobles	192	174	7.957	7.177	-9,4%	-9,8%	2,4%	2,4%
Fabricació de begudes	170	163	357	332	-4,1%	-7,0%	47,6%	49,1%
Transport terrestre i per canonades	148	143	6.766	6.623	-3,4%	-2,1%	2,2%	2,2%
Altres activitats de serveis personals	132	131	6.992	7.026	-0,8%	0,5%	1,9%	1,9%
Venda i reparació de vehicles motor	115	117	4.519	4.444	1,7%	-1,7%	2,5%	2,6%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	111	114	2.001	1.997	2,7%	-0,2%	5,5%	5,7%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	91	93	4.308	4.078	2,2%	-5,3%	2,1%	2,3%
Activitats immobiliàries	81	85	6.416	6.568	4,9%	2,4%	1,3%	1,3%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	81	79	6.312	6.279	-2,5%	-0,5%	1,3%	1,3%
Educació	71	71	4.806	4.841	0,0%	0,7%	1,5%	1,5%
Activitats sanitàries	64	61	4.734	4.775	-4,7%	0,9%	1,4%	1,3%

RECULL ESTADÍSTIC. ALT PENEDÈS (continuació)

	Alt Penedès		Província		Variació 2009-2010		Pes Alt Penedès/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Alt Penedès	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	39.146	39.327	2.275.235	2.259.793	0,5%	-0,7%	1,7%	1,7%
Assalariats	31.452	31.634	1.891.550	1.882.031	0,6%	-0,5%	1,7%	1,7%
Autònoms	7.694	7.693	383.685	377.762	0,0%	-1,5%	2,0%	2,0%
15 Principals sectors d'activitat	26.734	26.712	1.292.726	1.284.197	-0,1%	-0,7%	2,1%	2,1%
<i>Fabricació de begudes</i>	3.472	3.232	7.390	6.685	-6,9%	-9,5%	47,0%	48,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	2.896	3.053	237.324	239.775	5,4%	1,0%	1,2%	1,3%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	2.691	2.776	156.387	156.164	3,2%	-0,1%	1,7%	1,8%
<i>Mediació financera</i>	2.173	2.098	39.165	37.909	-3,5%	-3,2%	5,5%	5,5%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	1.905	1.912	118.254	121.383	0,4%	2,6%	1,6%	1,6%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	1.702	1.883	124.789	128.718	10,6%	3,1%	1,4%	1,5%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.927	1.836	110.400	100.688	-4,7%	-8,8%	1,7%	1,8%
<i>Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	1.761	1.615	35.056	33.453	-8,3%	-4,6%	5,0%	4,8%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.644	1.509	80.187	77.868	-8,2%	-2,9%	2,1%	1,9%
<i>Educació</i>	1.102	1.258	114.010	117.246	14,2%	2,8%	1,0%	1,1%
<i>Indústries del paper</i>	1.171	1.220	9.015	8.899	4,2%	-1,3%	13,0%	13,7%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.127	1.206	131.052	133.382	7,0%	1,8%	0,9%	0,9%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	1.075	1.093	36.541	35.790	1,7%	-2,1%	2,9%	3,1%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	1.005	1.024	36.372	36.160	1,9%	-0,6%	2,8%	2,8%
<i>Construcció d'immobles</i>	1.083	997	56.784	50.077	-7,9%	-11,8%	1,9%	2,0%
Agricultura	905	900	8.499	8.517	-0,6%	0,2%	10,6%	10,6%
Indústria	12.285	12.098	377.072	361.760	-1,5%	-4,1%	3,3%	3,3%
<i>Tecnologia alta</i>	147	154	25.714	26.079	4,8%	1,4%	0,6%	0,6%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	2.753	2.697	112.846	107.867	-2,0%	-4,4%	2,4%	2,5%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	2.526	2.524	86.321	81.262	-0,1%	-5,9%	2,9%	3,1%
<i>Tecnologia baixa</i>	6.808	6.678	142.150	136.717	-1,9%	-3,8%	4,8%	4,9%
<i>Resta d'indústria</i>	51	45	10.041	9.835	-11,8%	-2,1%	0,5%	0,5%
Construcció	3.214	2.987	180.852	161.659	-7,1%	-10,6%	1,8%	1,8%
Serveis	22.742	23.342	1.708.812	1.727.857	2,6%	1,1%	1,3%	1,4%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	8.565	8.867	737.651	750.843	3,5%	1,8%	1,2%	1,2%
<i>Serveis de tecnologia punta</i>	276	280	66.038	69.127	1,4%	4,7%	0,4%	0,4%
<i>Reste de serveis</i>	14.177	14.475	971.161	977.014	2,1%	0,6%	1,5%	1,5%
Sectors clau	19.349	19.006	898.570	872.986	-1,8%	-2,8%	2,2%	2,2%
Sectors estratègics	4.704	4.665	348.084	354.296	-0,8%	1,8%	1,4%	1,3%
Sectors impulsors	5.687	5.882	399.376	391.792	3,4%	-1,9%	1,4%	1,5%
Sectors independents	7.626	7.934	504.563	509.127	4,0%	0,9%	1,5%	1,6%
Aturats registrats	7.646	7.736	419.988	416.795	1,2%	-0,8%	1,8%	1,9%
Homes	4.121	4.091	222.880	216.412	-0,7%	-2,9%	1,8%	1,9%
Dones	3.525	3.645	197.108	200.383	3,4%	1,7%	1,8%	1,8%
Nacionals	5.891	5.729	338.184	330.448	-2,7%	-2,3%	1,7%	1,7%
Estrangers	1.755	2.007	81.804	86.347	14,4%	5,6%	2,1%	2,3%
Agricultura	296	433	2.495	3.368	46,3%	35,0%	11,9%	12,9%
Indústria	1.811	1.765	83.602	75.747	-2,5%	-9,4%	2,2%	2,3%
Construcció	1.116	1.064	68.316	65.372	-4,7%	-4,3%	1,6%	1,6%
Serveis	3.795	4.011	247.248	249.908	5,7%	1,1%	1,5%	1,6%
Sense ocupació anterior	628	463	18.327	22.400	-26,3%	22,2%	3,4%	2,1%
Població activa local estimada	54.963	55.136	2.897.609	2.913.673	0,3%	0,6%	1,9%	1,9%
Taxa d'atur registrat estimada	13,9%	14,0%	14,5%	14,30%	0,1pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	13,3%	13,3%	14,0%	13,59%	0,0pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	14,7%	15,0%	15,1%	15,17%	0,3pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	28.349	31.089	1.558.909	1.636.110	9,7%	5,0%	1,8%	1,9%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	12.673	12.669	14.835	14.802	0,0%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	44,6%	52,6%	52,5%	60,4%	8,0pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	35,5%	37,1%	32,4%	35,3%	1,6pp	2,9pp	nc	nc
Places en resid. per a gent gran*1000 h. > 65 anys ¹	52	51	43	44	-1,8%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,5	0,7	0,8	0,9	39,7%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	144.195	130.065	6.939.283	6.965.609	-9,8%	0,4%	2,1%	1,9%
Despeses	144.187	129.987	6.929.725	6.952.359	-9,8%	0,3%	2,1%	1,9%
Deute viu	37.756	37.191	2.636.006	2.867.879	-1,5%	8,8%	1,4%	1,3%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

ANOIA

ANOIA

ANOIA

La comarca de l'Anoia¹ té una superfície de 866,3 km², l'11,2% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 33 municipis. Igualada n'és la capital.

«Frenada en la tendència de creixement poblacional de la darrera dècada»

Amb 118.057 habitants, l'Anoia és la tercera comarca menys poblada de la província, per davant de l'Alt Penedès i del Berguedà, i hi resideix el 2,1% de la població provincial. La **població** ha augmentat un 0,8% (943), per damunt de l'augment de la província (0,4%), el menor increment dels darrers anys i lluny de l'increment anual acumulatiu del 2,8% que creixia la comarca des del 2000.

La densitat de població és de 136 h./km², la tercera comarca barcelonina amb menys densitat, per davant del Berguedà i Osona. La seva capital, Igualada, concentra el 33% (39.149) de la població comarcal, seguit per Piera, amb el 12,3% (14.576) i Vilanova del Camí, amb el 10,7% (12.644). Del 2009 al 2010 ha destacat el creixement poblacional de Piera (252), Igualada (231), els Hostalets de Pierola (131), Masquefa (127) i Òdena (108). Els descensos han estat més moderats, podent destacar els de Capellades (-27) i Santa Margarida de Montbui (-23). Segons les darreres projeccions de població de l'Idescat l'Anoia arribarà a 145.000 d'habitants el 2021, un 22,8% més que la població actual (l'increment provincial seria del 9,7%).

El 18,3% de la població comarcal té menys de 16 anys (per sobre del 16% provincial) i els de 65 anys o més representen un 15,3% (per sota del 16,6% provincial). La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 66,4% de la població, percentatge lleugerament inferior al provincial (67,4%). Així doncs, la població de l'Anoia està menys envellida que la mitjana provincial. L'índex d'envelliment de l'Anoia, és a dir, la relació entre la població més gran i la més jove mostra que per cada 100 joves menors de 16 anys a la comarca hi ha 84 persones de 65 anys i més, xifra inferior a la mitjana provincial (103,8).

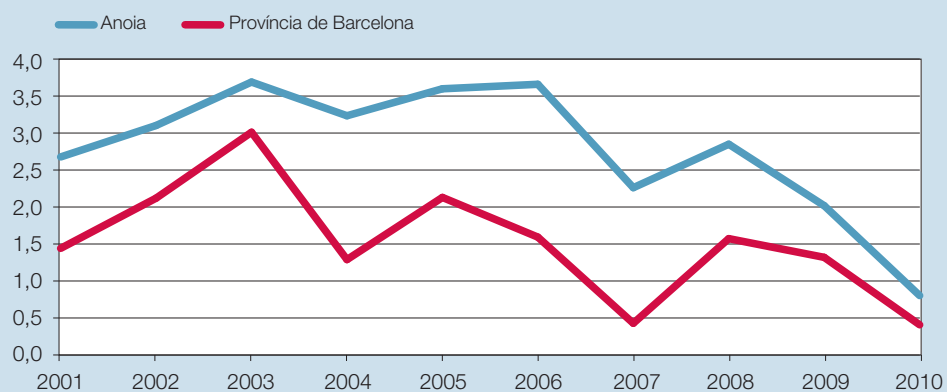
El 2010 hi ha 11.939 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, un 0,5% més que un any abans. Aquest increment ha estat molt inferior a l'increment mitjà de la darrera dècada en què es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 45,9% en el primer quinquenni i del 10,7% en el segon. Aquesta xifra representava l'1,5% de la població estrangera de la província i la taxa d'estrangeria es va situar en el 10,1%, per sota de la taxa provincial, que era del 14,6%. La composició per edats de la població estrangera explica, en bona part, el retard en l'envelliment demogràfic: el 23% té menys de setze anys mentre que la major de 65 anys no arriba al 2%. El 79% tenen nacionalitat extracomunitària. El 43% són marroquins, seguits pels romanesos amb l'11%. El 44% resideixen a Igualada, l'11% a Vilanova del Camí i el 8% a Piera.

Els efectes de la crisi a la comarca es constaten en el comportament del **VAB**. Així, segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, mentre que del 2005 al 2007 el VAB anoienç va presentar valors positius, el 2008 va disminuir un 3,1% i el 2009 un 7,4%, tres punts més que a la província. Cal fer notar que aquestes davallades han estat les més elevades d'entre les onze comarques barcelonines. El creixement acumulat del VAB real de l'Anoia en el període 2005-2009 ha estat del -3,1% amb una taxa mitjana anual del -0,6%. Bona part d'aquesta reducció s'ha degut a l'efecte arrossegador de la caiguda dels sectors de la indústria (-15,6%) i de la construcció (-10,4%), amb unes aportacions negatives al creixement de -5,3 i de -1,3 punts percentuals respectivament. Els serveis, en canvi, han davallat molt més moderadament (-2%) i han aportat -1 punts. El sector primari ha augmentat un 15,6%, si bé la seva aportació al VAB ha estat gairebé nul·la.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010 (en percentatge)

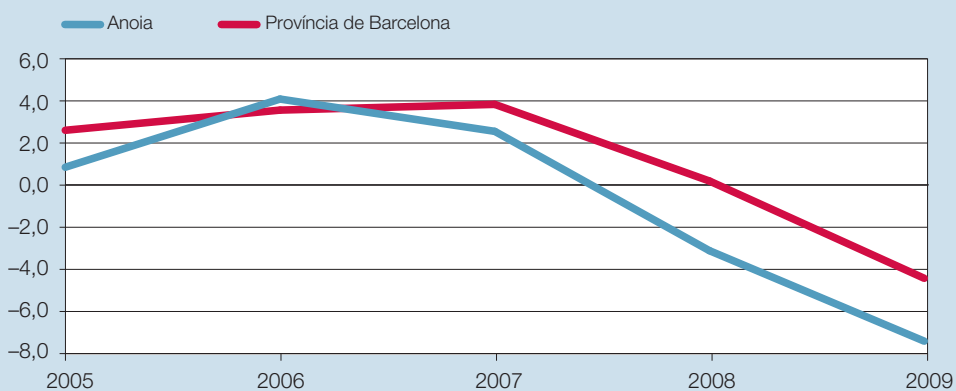
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009 (en percentatge)

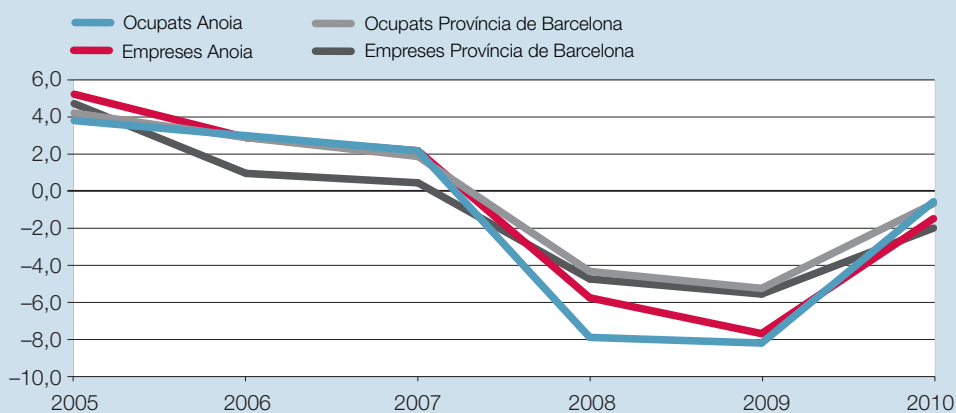
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010 (en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«Disminució de la destrucció d'empreses i de llocs de treball, sobretot per la recuperació de l'ocupació assalariada»

A final del 2010 el nombre d'**empreses** va arribar a les 3.352, l'1,9% de les empreses de la província i un 1,5% menys que un any enrere. Aquesta disminució ha estat notablement inferior a la registrada els anys anteriors. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa i especialment la microempresa: el 76,5% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 21,6% entre 6 i 50, l'1,7% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana ha continuat en 7,4 treballadors per empresa, dimensió inferior als 10,5 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,7%) és molt superior al percentatge de la província (11,3%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció: 13,2% a la comarca i 10,5% a la província. Per contra, el pes de les empreses de serveis (67,1%) és inferior al provincial (77,8%). L'agricultura va presentar un pes molt més reduït (1%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra pèrdues d'empreses industrials (-2,8%) i de la construcció (-8,8%) i manteniment d'empreses de serveis. El 46% de les empreses estaven situades a Igualada i el 9% a Piera.

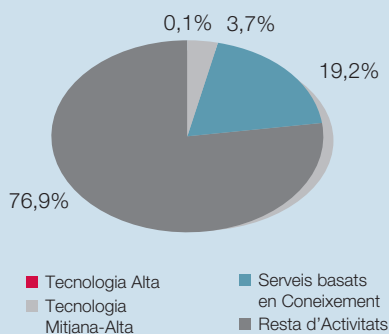
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), les 20 empreses líders en facturació a l'Anoia van tenir uns ingressos d'explotació de 81 milions d'euros de mitjana, molt per sobre del conjunt del teixit empresarial de la comarca (1,55 MEUR). Entre les empreses d'alt creixement de l'Anoia, destaquen la comercialitzadora de combustible Petromiralles, Esteve Aguilera que elabora gèneres de punt, o la manufacturera Berneda, fabricant i comercialitzadora del calçat esportiu Munich.

L'**ocupació** a la comarca ha continuat decreixent el 2010 però amb una intensitat molt menor a la produïda els dos anys anteriors. Així, el 2010 l'ocupació s'ha reduït un 0,6% (-193), passant de 33.190 treballadors en el 2009 a 32.997, mentre que el 2008 va disminuir un -7,8% i el 2009 un -8,1%. Aquesta frenada de la destrucció d'ocupació s'explica per la disminució d'un 2,5% (-207) dels treballadors autònoms. El 62,6% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (20,7% fins a 5 treballadors i 41,9% de 6 a 50), el 25,2% en la mitjana empresa i el 12,3% en la gran empresa. Destaca la rellevant variació interanual positiva de la gran empresa (19,5%, 498) i la pèrdua de la mitjana (-7,2%, -483). La petita empresa no presenta cap variació significativa (0,7%, 69).

El caràcter industrial de l'Anoia es constata veient com la indústria aplega el 30% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 16% de la província. L'ocupació en el sector dels serveis (57%), en canvi, està molt per sota de la mitjana provincial (76,5%), mentre que l'ocupació a la construcció (11%) és superior al pes provincial (7,2%). L'agricultura reuneix l'1,7% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. Interanualment, el sector dels serveis ha continuat amb el bon comportament dels últims anys i ha generat un augment de l'1,9% de llocs de treball atenuant així la destrucció d'ocupació en la construcció (-8,9%) i en menor grau en la indústria (-2,3%).

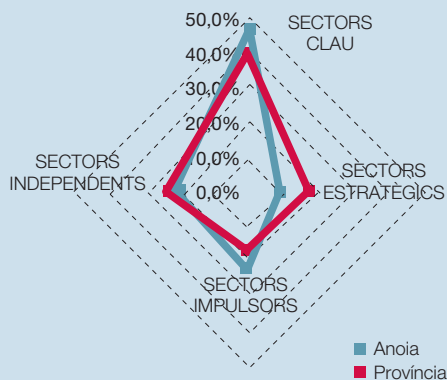
Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en el de *transport terrestre i per canonades* (-14,3%) i en el d'*activitats especialitzades de la construcció* (-9,6%) i la creació en subsectors com l'*administració pública* (16,5%), el *comerç al detall* (8,5%) i la *indústria del cuir i del calçat* (9,4%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-242) i en el *transport terrestre i per canonades* (-175), i els increments en el *comerç al detall, excepte vehicles de motor* (285) i en l'*administració pública* (267).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Anòia, 2010 (en percentatge) Gràfic 4

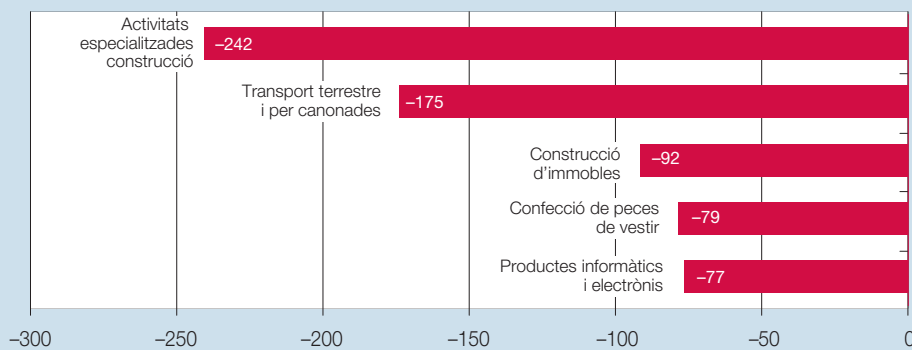
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 (en percentatge) Gràfic 5

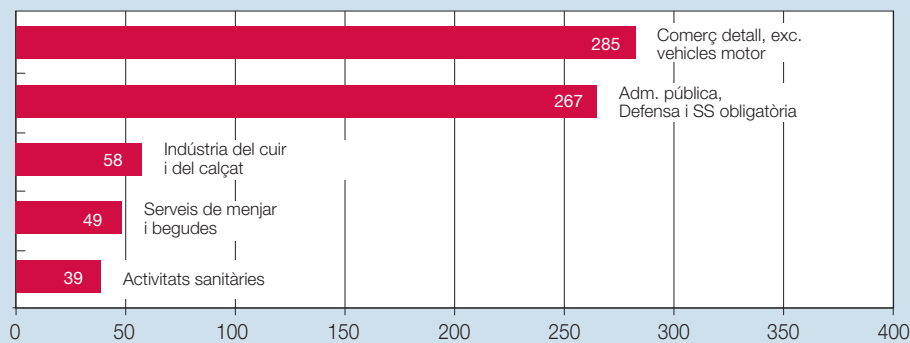
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Anòia, 2010 (en absoluts) Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Anòia, 2010 (en absoluts) Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

El 45% dels llocs de treball es troben a Igualada. La variació interanual ha registrat pèrdues significatives de llocs de treball a Capellades (-103), la Pobla de Claramunt (-86), Piera (-79) i Igualada (-66) i augments a Masquefa (176) i Santa Margarida de Montbui (132).

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està lluny del pes que representen a la província. Així, mentre que el 23,1% dels llocs de treball de l'Anoia pertanyien als *serveis basats en el coneixement* i als de *tecnologia alta i mitjana-alta* a la indústria, a la província el pes era del 39,2%. La resta de serveis de la comarca apleguen el 38% dels ocupats, percentatge inferior al 43% provincial. Per contra, el pes de l'ocupació a l'Anoia en activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* era molt superior a la provincial, el 26% i el 9,6% respectivament. El moviment interanual mostra el lleuger augment d'ocupació en la *resta de serveis* (2,9%, 347), i la reducció en tots els sectors industrials, independentment del seu grau de tecnologia.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius. Així, el 46% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i reparacions* i *construcció*), davant del 38,6% de la província. El pes de l'ocupació en sectors impulsors, també està per sobre a la comarca (22,3%) que a la província (17,3%). Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, amb el 7,2%, està molt per sota del pes que té a la província, del 15,7%.

«Tot i la disminució de l'atur el 2010, l'Anoia encara presenta la taxa d'atur més elevada de les onze comarques barcelonines»

Tot i la situació de crisi econòmica del bienni 2008-2009, es pot considerar el 2010 com un any positiu en termes d'**atur** a l'Anoia perquè aquest s'ha reduït un 5,3% (-585), passant dels 11.077 aturats de final del 2009 als 10.492 de final del 2010. Aquesta reducció ha estat la més alta de les onze comarques barcelonines i se situa molt per sobre de la registrada a la província (-0,8%). La taxa d'atur de l'Anoia ha baixat del 18,1% de final de 2009 al 17% de final de 2010. Ara bé, tot i el bon comportament de l'atur el 2010, l'Anoia encara continua marcant la taxa més alta de les onze comarques i es troba molt per sobre de la mitjana provincial (14,3%).

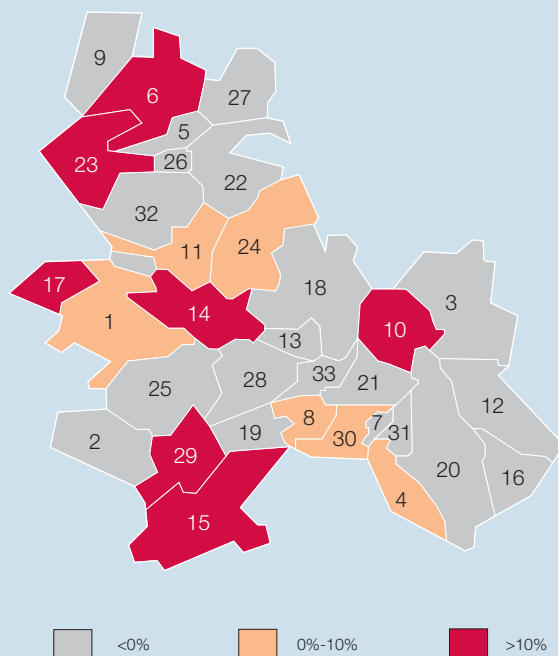
D'entre els municipis (vegeu mapa) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal sobresurten: Santa Margarida de Montbui (22,7%), Vilanova del Camí (21,2%), i Cabrera d'Anoia (20,1%). Per contra, Pujalt (3,7%), Sant Pere Sallavinera (3,9%) i Argençola (4,3%) han registrat les taxes més baixes. Dels municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2010 destaquen: Masquefa (-5,0%), Igualada (-5,9%), Vilanova del Camí (-11,7%) i el Bruc (-15,9%). En canvi, l'atur ha augmentat a la Llacuna (29,3%), Jorba (11,9%) i Cabrera d'Anoia (6,4%).

El 2010 l'atur femení sobrepasa el masculí. El 47,3% de l'atur de la comarca és masculí, un 10,8% inferior al del 2009 mentre que l'atur femení augmenta un 0,3%. Per edats destaca la reducció d'aturats en les edats més joves i l'increment en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial. Per sectors d'activitat econòmica, el 49% dels aturats pertanyen als serveis, el 27% a la indústria, el 13,6% a la construcció i l'1,3% al sector agrícola. El 9% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur s'ha reduït en tots els sectors a excepció del sector agrícola i especialment entre els ocupats sense ocupació anterior, que augmenten un 37,5% (261). L'increment tan elevat d'aquest col·lectiu té a veure amb la incorporació al mercat de treball de persones, especialment dones i joves, que no estaven treballant ni buscant feina, però que davant de l'actual context econòmic necessiten treballar.

Variació i taxa d'atur dels aturats registrats al 2010
(en percentatge)

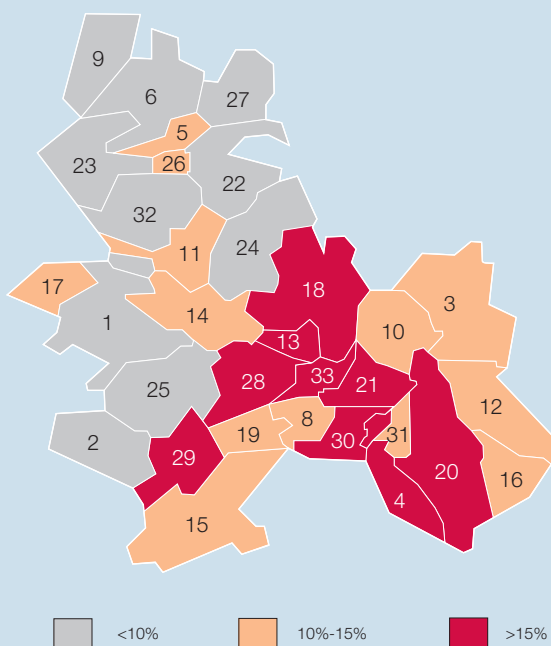
Mapa 1

Variació dels aturats registrats

- 1 Argençola
- 2 Bellprat
- 3 Bruc
- 4 Cabrera d'Anoia
- 5 Calaf
- 6 Calonge de Segarra
- 7 Capellades
- 8 Carme
- 9 Castellfollit de Riubregós
- 10 Castellolí
- 11 Copons
- 12 Hostalets de Pierola
- 13 Igualada
- 14 Jorba
- 15 Llacuna
- 16 Masquefa
- 17 Montmaneu
- 18 Òdena
- 19 Orpí
- 20 Piera
- 21 Pobla de Claramunt
- 22 Prats de Rei
- 23 Pujalt
- 24 Rubió
- 25 Sant Martí de Tous
- 26 Sant Martí Sesgueioles
- 27 Sant Pere Sallavinera
- 28 Santa Margarida de Montbui
- 29 Santa Maria de Miralles
- 30 Torre de Claramunt
- 31 Vallbona d'Anoia
- 32 Veciana
- 33 Vilanova del Camí

Taxa d'atur registrada

Pel que fa a la l'evolució de l'atur per nivell formatiu, en destaca la disminució d'aturats amb *educació general* (-8,3%), *estudis primaris complets* (-2,5%), programes formació professional (-6,4%) i *universitaris del primer cicle* (-7,4%). Els increments més importants s'han registrat entre les persones amb *estudis primaris incomplets* (33,8%). A diferència del que ha passat al conjunt provincial, el nombre d'aturats estrangers residents a l'Anoia ha disminuït un 3,9% (-65) i s'ha situat en els 1.599, el 15,2% de l'atur comarcal, pes notablement inferior al que té a la província (21%). El nombre d'aturats nacionals ha disminuït un 5,5% (-520), reducció superior a la provincial, i s'han situat en els 8.893.

La **contractació laboral** el 2010 s'ha recuperat i se signen 22.904 contractes, un 8,1% més que el 2009, per sobre del 5% provincial. La contractació ha augmentat en tots els grups d'edat: 0,4% entre els menors de 25 anys, 9,7% entre els de 25 a 44 anys i 17,5% entre els majors de 45 anys. El 51,7% de la contractació ha estat masculina, un 11,8% més que l'any anterior mentre que la femenina ha augmentat un 4,5%. La contractació s'ha incrementat tant en el sector industrial (17,7%) com en el de serveis (7,4%) i s'ha mantingut en el de la construcció. El 89% dels contractes han estat temporals, conjunt que ha augmentat un 12,3%. Dins d'aquest grup destaquen les modalitats *d'eventuals per circumstàncies de la producció*, amb el 37% i els *d'obra o servei*, amb el 34%. La contractació indefinida, l'11% restant, s'ha reduït un 16,7% a causa de la caiguda del 20,7% dels *convertits en indefinits* i del 34,3% dels de *foment de la contractació indefinida*.

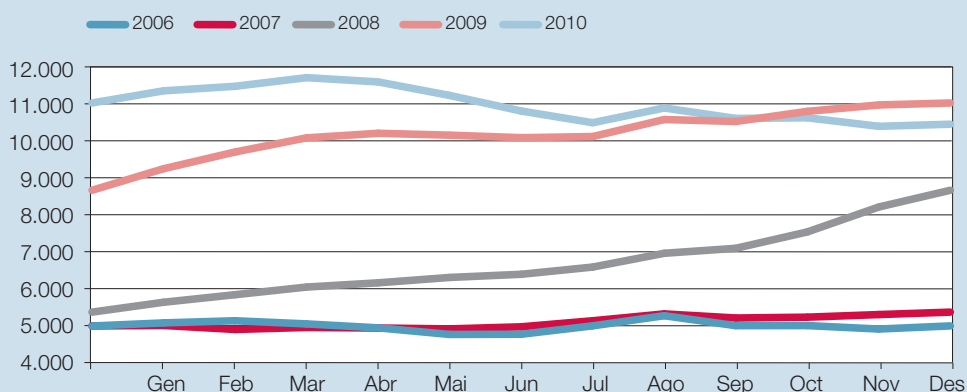
Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses del conjunt dels municipis de la comarca de l'Anoia va caure entorn d'un 5,5% respecte 2008, essent la quarta comarca amb una davallada més acusada, mentre que el deute viu va créixer prop d'un 11%. Cal destacar la ràtio de 590 euros de deute viu per habitant, import situat lleugerament per damunt de la mitjana provincial, i el 101% que representava el deute viu respecte els ingressos corrents a la capital comarcal, només superat per Vic. La inversió per càpita va ser de 515 euros, gairebé el doble de la mitjana provincial (275 euros). Per altra banda, la Renda Bruta disponible per càpita del 2010 se situa en els 11.106 euros, el 75% de la renda mitjana provincial i la menor renda de la província.

L'Anoia (vegeu quadre 1) és una comarca amb poca tradició **turística**. Tot i que la seva oferta d'allotjament és reduïda, la comarca ha augmentat el nombre de places d'allotjament els darrers anys i ha desenvolupat nous productes turístics orientats, bàsicament, al turisme rural. Aquesta comarca forma part de la marca turística Catalunya Central.

L'oferta turística principal de la comarca se situa fonamentalment a l'Alta Anoia. Durant el 2010 s'aprecia un augment en el nombre de places d'allotjament; s'han registrat una vintena de noves places hoteleres (representa un increment del 3,5% respecte al 2009), i una desena de noves places en els establiments de turisme rural (representa un increment del 1,4% respecte al 2009). Són dades de poca magnitud però representatives del creixement del sector turístic a la comarca. Tot i que no es disposen de dades dels viatgers de turisme rural en àmbit comarcal, l'ocupació i el nombre de pernoctacions hoteleres es troba en fase regressiva (-6,9% i -16,4% respectivament), una tendència negativa molt més pronunciada que a la resta de la província. L'Anoia ha registrat una disminució de les estades mitjanes, atenent més viatgers (11,9%) però reduint el nombre de pernoctacions. En canvi, la dada positiva l'obté l'ocupació del turisme rural (46%); un grau que resulta un 4,5% superior al 2009 i contraposat al valor negatiu de l'ocupació del turisme rural a la província (-2,6%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Anoia, 2006-2010 (en absolut)

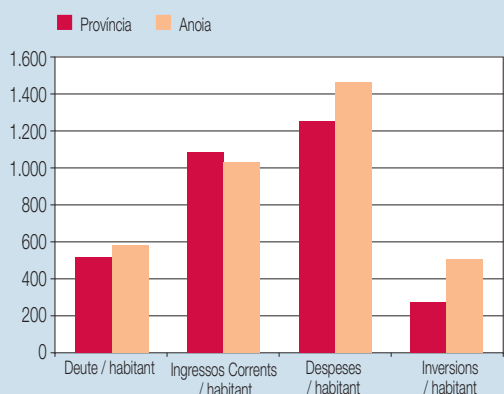
Gràfic 8

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 (Ratios euros per habitant)

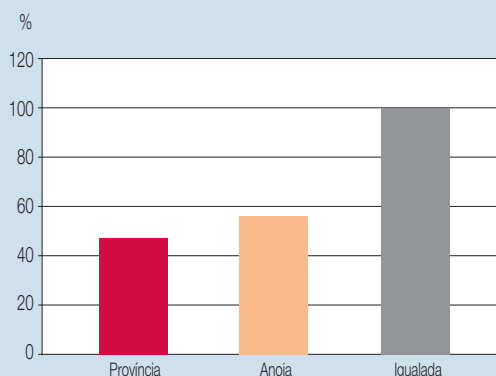
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 (Deute viu / Ingressos corrents)

Gràfic 10

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística a l'Anoia, 2009 i 2010

Quadre 1

	Anoia			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	0,68	0,7	3,53	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	0,08	0,08	0	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	0,36	0,37	1,38	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	24,3	27,2	11,93	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	56,7	47,4	-16,4	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	41,57	46,1	4,53	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	28,2	21,3	-6,9	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

PLA ESTRATÈGIC DE L'ANOIA

Ferran Raja, *Gerent del CESCO*

El Pla estratègic de desenvolupament econòmic de la comarca de l'Anoia és un full de ruta encarregat pel CESCO, que ha de marcar els eixos bàsics del camí que ha de seguir la nostra comarca els propers anys, amb la voluntat d'ajudar a superar la greu situació econòmica que actualment estem travessant, i impulsar i estimular l'activitat econòmica de la comarca.

El PLA ANOIA és un document consensuat que ha comptat amb la participació de diferents agents econòmics, polítics i socials de la comarca i també s'ha obert a la participació ciutadana a través d'un bloc obert a les aportacions de tothom.

L'objectiu final d'aquest full de ruta per a l'Anoia no és només «un document estratègic», sinó que haurà de plasmar-se en la consecució d'una agència de desenvolupament econòmic que ha de ser l'encarregada d'executar aquest pla o full de ruta. L'objectiu principal del Pla és ordenar les actuacions estratègiques de la comarca fins a l'any 2020.

Aquest objectiu principal es desglossa en els objectius següents: unir en un propòsit comú totes les empreses i entitats de la comarca; desenvolupar les oportunitats de la comarca de forma harmònica; impulsar un creixement econòmic sostingut i disminuir l'atur; potenciar els trets diferencials que atorguen rellevància econòmica i geoestratègica a l'Anoia dins del país; desenvolupar els coneixements i el talent; garantir que els objectius marcats siguin compatibles amb el respecte al medi ambient, els drets humans i la dignitat de les persones

Conceptes bàsics per entendre el Pla Anoia

A continuació, s'esmenten alguns conceptes previs necessaris per poder entendre amb claredat el projecte estratègic:

Situació geogràfica: estem a la Catalunya Central a prop de tot arreu i podem donar serveis de qualitat a tot el territori.

Concentració vs diversificació: el territori té moltes realitats i gairebé totes són positives i donen una immensa força a la comarca. Cal respectar i potenciar les diferents realitats del territori.

Transversal vs vertical: la falta de visió transversal fa que es repeteixin moltes tasques i esforços, hi ha moltes ineficiències i manca molta coordinació entre els diferents actors.

Alinear objectius i esforços: es fan molts esforços que donen pocs fruits. La suma d'esforços que tenen un objectiu comú multipliquen per molt els seus resultats.

Obrir el territori vs tancar-lo: qualsevol decisió que es prengui en un municipi afecta la resta del territori. Hem d'obrir la ment i el territori, les decisions s'han de prendre en global.

Finalitat de les institucions: les institucions públiques han d'afavorir les condicions necessàries per crear un desenvolupament integral i lliure de les persones i afavorir les condicions per a un correcte desenvolupament de l'economia.

Coordinació: cal invertir, seguint la matriu *Smile Line*, a coordinar tots els esforços de la comarca, a posar en valor el talent, a millorar la gestió, a ser eficients i eficaços i a potenciar les infraestructures.

Mapa de composició estratègica de la comarca

La composició estratègica de l'Anoia es divideix en quatre grans eixos, que sols tenen sentit si som capaços d'entendre que la nostra posició geogràfica i geoestratègica és molt important i que els canvis solament

es produiran si hi ha un canvi personal, de mentalitat dels actors de la comarca, ciutadans, treballadors, empresaris i dirigents polítics i d'organitzacions. Els quatre eixos principals són :

- 1. Motors de la comarca.** Es tracta dels eixos que haurem de potenciar i desenvolupar els propers anys i són el vector de direcció:
 - **Sector primari:** Aquest sector ha estat menyspreat els últims anys, i malgrat això és un sector que vertebra i dóna consistència al territori. És un sector que lliga i dóna coherència a l'estratègia global de la comarca.
 - **Sector secundari:** A la nostra comarca tenim una gran tradició industrial i una mà d'obra especialitzada i que entén aquest sector. Cal potenciar aquesta indústria, millorar les condicions externes de treball, facilitar la seva competitivitat, investigar i innovar perquè segueixin al capdavant de la indústria mundial.
 - **Sector terciari:** Aquest és un sector amb molt creixement en el futur, els serveis que pot donar la comarca poden ser no sols en l'àmbit regional, sinó també en els àmbits europeu i mundial. En aquest sentit podem diferenciar cinc grans eixos a potenciar:
 - Comarca del Motor; Comarca del turisme, esport i cultura; Comarca de les rutes; Sector sociosanitari; i Logística i TIC.
- 2. Factors dinamitzadors de la comarca (estructurals).** Aquests són cabdals perquè els motors de la comarca agafin velocitat i fiabilitat, donen solidesa. Sense treballar aquests factors, el creixement de la comarca seria feble. Aquests factors es desglossen en quatre grans àrees:
 - R+D+I; Infraestructures; Formació; Regulació institucional
- 3. Potenciadors de l'economia i el creixement.** S'han visualitzat els quatre factors potenciadors següents:
 - Marca Anoia; Objectius comuns; Eficiència i eficàcia; Lideratge i bé comú.
- 4. Eines de gestió.** Tot el Pla Anoia quedaria en paper mullat si no es treballés de quina forma es poden materialitzar les accions i projectes del Pla. En aquest sentit hi ha dues eines:
 - **Anoia 2.0:** És un projecte perfectament definit per promocionar la comarca utilitzant les noves tecnologies d'Internet.
 - **Empresa de coordinació i promoció comarcal, ECPC:** Aquesta empresa hauria de promocionar la comarca, coordinant totes les accions, buscant inversors, subvencions, liderant els projectes, i executant aquells que siguin estratègics. Aquesta empresa hauria de desenvolupar i desplegar el Pla Anoia.

Projectes

Un dels objectius del Pla Anoia era materialitzar les idees en projectes. Aquests són alguns dels que es mencionen en el Pla:

Allriders, destinat a esdevenir la primera destinació de *mountain bike-all mountain* d'Europa; **Escola de negocis,** per potenciar la creació i consolidació de les pimes i amb suport d'una escola de negocis reconeguda; **Fibra òptica** per tal que l'Anoia sigui pionera en accés a la informació i les TIC; **Empresa de coordinació i promoció comarcal ECPC,** com s'ha avançat, un instrument amb la finalitat de potenciar la comarca, generar valor i gestionar de forma eficient i coordinada els recursos; **Sim@,** la plataforma d'innovació en simulació a l'entorn salut, entre d'altres.

RECALL ESTADÍSTIC. ANOIA

	Anoia		Província		Variació 2009-2010		Pes Anoia/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Anoia	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		33		311				8,7%
Superfície total (km²)		866,3		7.725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		26,3		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	117.114	118.057	5.487.935	5.511.147	0,8%	0,4%	2,1%	2,1%
Densitat (h./km²)	135	136	710	713	0,8%	0,4%	nc	nc
Homes	59.309	59.646	2.703.137	2.710.304	0,6%	0,3%	2,2%	2,2%
Dones	57.805	58.411	2.784.798	2.800.843	1,0%	0,6%	2,1%	2,1%
Població de menys de 16 anys	21.075	21.562	863.575	881.724	2,3%	2,1%	2,4%	2,4%
Població potencialment activa	78.308	78.414	3.725.629	3.714.407	0,1%	-0,3%	2,1%	2,1%
Població de més de 65 anys	17.731	18.081	898.731	915.016	2,0%	1,8%	2,0%	2,0%
Població projectada 2021	144.924	144.924	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	2,4%	2,4%
Índex de dependència global	50	51	47	48	2,0%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	84	84	104	104	-0,3%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	105.236	106.118	4.685.929	4.705.660	0,8%	0,4%	2,2%	2,3%
Nacionalitat estrangera	11.878	11.939	802.006	805.487	0,5%	0,4%	1,5%	1,5%
Taxa d'estrangeria total	10,1%	10,1%	14,6%	14,6%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	8,1%	8,0%	11,5%	11,5%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	2.621	2.711	129.795	133.524	3,4%	2,9%	2,0%	2,0%
Població potencialment activa	9.076	9.039	657.258	656.329	-0,4%	-0,1%	1,4%	1,4%
Població de més de 65 anys	181	189	14.953	15.634	4,4%	4,6%	1,2%	1,2%
Àfrica	5.725	5.791	177.550	182.706	1,2%	2,9%	3,2%	3,2%
Amèrica	2.721	2.590	323.998	315.791	-4,8%	-2,5%	0,8%	0,8%
Àsia	403	452	96.968	102.834	12,2%	6,0%	0,4%	0,4%
Europa	3.028	3.105	203.016	203.630	2,5%	0,3%	1,5%	1,5%
Unió Europea	2.440	2.503	171.586	171.447	2,6%	-0,1%	1,4%	1,5%
Resta del món	1	1	474	526	0,0%	11,0%	0,2%	0,2%
5 principals nacionalitats (comarca)	7.481	7.518	245.552	250.358	0,5%	2,0%	3,0%	3,0%
Marroc	5.093	5.146	135.792	139.736	1,0%	2,9%	3,8%	3,7%
Romania	1.254	1.272	38.733	39.360	1,4%	1,6%	3,2%	3,2%
Equador	535	485	24.256	22.940	-9,3%	-5,4%	2,2%	2,1%
Colòmbia	343	340	36.452	37.561	-0,9%	3,0%	0,9%	0,9%
Xina	256	275	10.319	10.761	7,4%	4,3%	2,5%	2,6%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-3,1%	-7,4%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	1,8%	15,6%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-6,8%	-15,6%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-7,2%	-10,4%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	2,8%	-2,0%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	3.402	3.352	183.741	180.089	-1,5%	-2,0%	1,9%	1,9%
Agricultura	29	34	662	673	17,2%	1,7%	4,4%	5,1%
Indústria	645	627	21.382	20.345	-2,8%	-4,8%	3,0%	3,1%
Construcció	486	443	21.067	18.961	-8,8%	-10,0%	2,3%	2,3%
Serveis	2.242	2.248	140.630	140.110	0,3%	-0,4%	1,6%	1,6%
Dimensió mitjana	7,3	7,4	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	2.451	2.427	122.827	120.730	-1,0%	-1,7%	2,0%	2,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	544	570	27.738	27.708	4,8%	-0,1%	2,0%	2,1%
Activitats especialitzades construcció	310	279	11.661	10.696	-10,0%	-8,3%	2,7%	2,6%
Serveis de menjar i begudes	254	262	15.418	15.758	3,1%	2,2%	1,6%	1,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	210	200	15.193	14.966	-4,8%	-1,5%	1,4%	1,3%
Construcció d'immobles	161	152	7.957	7.177	-5,6%	-9,8%	2,0%	2,1%
Transport terrestre i per canonades	137	142	6.766	6.623	3,6%	-2,1%	2,0%	2,1%
Altres activitats de serveis personals	116	120	6.992	7.026	3,4%	0,5%	1,7%	1,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	114	115	2.001	1.997	0,9%	-0,2%	5,7%	5,8%
Venda i reparació de vehicles motor	112	102	4.519	4.444	-8,9%	-1,7%	2,5%	2,3%
Educació	97	94	4.806	4.841	-3,1%	0,7%	2,0%	1,9%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	87	88	4.308	4.078	1,1%	-5,3%	2,0%	2,2%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	81	80	6.312	6.279	-1,2%	-0,5%	1,3%	1,3%
Indústries tèxtils	84	80	1.196	1.135	-4,8%	-5,1%	7,0%	7,0%
Activitats immobiliàries	72	75	6.416	6.568	4,2%	2,4%	1,1%	1,1%
Confecció de peces de vestir	72	68	1.544	1.434	-5,6%	-7,1%	4,7%	4,7%

RECULL ESTADÍSTIC. ANOIA (continuació)

	Anoia		Província		Variació 2009-2010		Pes Anoia/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Anoia	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	33.190	32.997	2.275.235	2.259.793		-0,7%	1,5%	1,5%
Assalariats	24.905	24.919	1.891.550	1.882.031	0,1%	-0,5%	1,3%	1,3%
Autònoms	8.285	8.078	383.685	377.762	-2,5%	-1,5%	2,2%	2,1%
15 Principals sectors d'activitat	21.838	21.783	1.236.365	1.227.838	-0,3%	-0,7%	1,8%	1,8%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.340	3.625	237.324	239.775	8,5%	1,0%	1,4%	1,5%
Activitats especialitzades construcció	2.513	2.271	110.400	100.688	-9,6%	-8,8%	2,3%	2,3%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	1.615	1.882	124.789	128.718	16,5%	3,1%	1,3%	1,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.824	1.755	156.387	156.164	-3,8%	-0,1%	1,2%	1,1%
Serveis de menjar i begudes	1.477	1.526	118.254	121.383	3,3%	2,6%	1,2%	1,3%
Activitats sanitàries	1.313	1.352	131.052	133.382	3,0%	1,8%	1,0%	1,0%
Indústries del paper	1.323	1.275	9.015	8.899	-3,6%	-1,3%	14,7%	14,3%
Educació	1.238	1.257	114.010	117.246	1,5%	2,8%	1,1%	1,1%
Construcció d'immobles	1.292	1.200	56.784	50.077	-7,1%	-11,8%	2,3%	2,4%
Confecció de peces de vestir	1.145	1.066	14.952	13.652	-6,9%	-8,7%	7,7%	7,8%
Transport terrestre i per canonades	1.225	1.050	80.187	77.868	-14,3%	-2,9%	1,5%	1,3%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	1.029	1.030	44.539	42.564	0,1%	-4,4%	2,3%	2,4%
Indústries tèxtils	1.016	970	16.265	15.664	-4,5%	-3,7%	6,2%	6,2%
Cautxú i plàstic	870	848	19.779	19.014	-2,5%	-3,9%	4,4%	4,5%
Indústria del cuir i del calçat	618	676	2.628	2.744	9,4%	4,4%	23,5%	24,6%
Agricultura	528	571	8.499	8.517	8,1%	0,2%	6,2%	6,7%
Indústria	10.234	10.004	377.072	361.760	-2,2%	-4,1%	2,7%	2,8%
Tecnologia alta	122	45	25.714	26.079	-63,1%	1,4%	0,5%	0,2%
Tecnologia mitjana-alta	1.229	1.226	112.846	107.867	-0,2%	-4,4%	1,1%	1,1%
Tecnologia mitjana-baixa	2.991	2.939	86.321	81.262	-1,7%	-5,9%	3,5%	3,6%
Tecnologia baixa	5.730	5.626	142.150	136.717	-1,8%	-3,8%	4,0%	4,1%
Resta d'indústria	162	168	10.041	9.835	3,7%	-2,1%	1,6%	1,7%
Construcció	3.937	3.587	180.852	161.659	-8,9%	-10,6%	2,2%	2,2%
Serveis	18.491	18.835	1.708.812	1.727.857	1,9%	1,1%	1,1%	1,1%
Serveis basats en el coneixement	6.346	6.343	737.651	750.843	0,0%	1,8%	0,9%	0,8%
Serveis de tecnologia punta	299	294	66.038	69.127	-1,7%	4,7%	0,5%	0,4%
Resta de serveis	12.145	12.492	971.161	977.014	2,9%	0,6%	1,3%	1,3%
Sectors clau	15.409	15.022	898.570	872.986	-2,5%	-2,8%	1,7%	1,7%
Sectors estratègics	2.423	2.365	348.084	354.296	-2,4%	1,8%	0,7%	0,7%
Sectors impulsors	7.397	7.361	399.376	391.792	-0,5%	-1,9%	1,9%	1,9%
Sectors independents	6.119	6.295	504.563	509.127	2,9%	0,9%	1,2%	1,2%
Aturats registrats	11.077	10.492	419.988	416.795		-5,3%	-0,8%	2,6%
Homes	5.566	4.963	222.880	216.412	-10,8%	-2,9%	2,5%	2,3%
Dones	5.511	5.529	197.108	200.383	0,3%	1,7%	2,8%	2,8%
Nacionals	9.413	8.893	338.184	330.448	-5,5%	-2,3%	2,8%	2,7%
Estrangers	1.664	1.599	81.804	86.347	-3,9%	5,6%	2,0%	1,9%
Agricultura	118	134	2.495	3.368	13,6%	35,0%	4,7%	4,0%
Indústria	3.425	2.843	83.602	75.747	-17,0%	-9,4%	4,1%	3,8%
Construcció	1.642	1.426	68.316	65.372	-13,2%	-4,3%	2,4%	2,2%
Serveis	5.196	5.132	247.248	249.908	-1,2%	1,1%	2,1%	2,1%
Sense ocupació anterior	696	957	18.327	22.400	37,5%	22,2%	3,8%	4,3%
Població activa local estimada	61.084	61.700	2.897.609	2.913.673	1,0%	0,6%	2,1%	2,1%
Taxa d'atur registrat estimada	18,1%	17,0%	14,5%	14,3%	-1,1pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	16,1%	14,4%	14,0%	13,6%	-1,8pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	20,7%	20,4%	15,1%	15,2%	-0,3pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	1.958	1.878	129.158	128.895	-4,1%	-0,2%	1,5%	1,5%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	11.173	11.106	14.835	14.802	-0,6%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	42,9%	57,6%	52,5%	60,4%	14,7pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	21,0%	19,9%	32,4%	35,3%	-1,1pp	2,9pp	nc	nc
Places en resid. per a gent gran*1000 h.>65 ¹	43	44	43	44	3,2%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,3	0,6	0,8	0,9	73,6%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	184.795	174.331	6.939.283	6.965.609	-5,7%	0,4%	2,7%	2,5%
Despeses	183.700	173.911	692.765	6.952.359	-5,3%	903,6%	26,5%	2,5%
Deute viu	62.326	69.141	2.636.006	2.867.879	10,9%	8,8%	2,4%	2,4%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BAGES

BAGES

La comarca del Bages¹ té una superfície de 1.299,1 km², el 16,8% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 35 municipis. Manresa n'és la capital.

«El creixement poblacional dels darrers anys es frena i situa la xifra d'habitants en 185.117, el 7,8% de la població provincial»

Amb 185.117 habitants el Bages és la sisena comarca més poblada de la província i hi resideix el 3,4% de la **població** provincial. La població ha augmentat en 475 persones (0,3%) el 2010 (0,4% a la província), el menor increment dels darrers anys i lluny de l'increment anual acumulatiu de l'1,9% que creixia la comarca des del 2000 a causa, principalment, de l'arribada de població immigrada.

La densitat de població és de 142 h./km², la vuitena més elevada per davant de l'Anoia, Osona i el Berguedà. El 2010 Manresa, la capital, concentra el 41% (76.209) de la població comarcal seguit pels municipis de Sant Joan de Vilatorrada (5,9%), Sant Vicenç de Castellet (4,7%) i Sant Fruitós de Bages (4,4%). Destaca el creixement poblacional el darrer any de Sant Fruitós de Bages (223), Santpedor (196) i Sant Vicenç de Castellet (124). Per contra, les pèrdues poblacionals més rellevants s'han registrat a Manresa (-349), Sallent (-100) i Súria (-79). Les projeccions de població de l'Idescat preveuen que el Bages arribi als 216.232 habitants el 2021, un 16,8% més que la població actual (l'increment provincial seria del 9,7%).

El 16% de la població és menor de 16 anys (el mateix pes que a la província) i el 18% de 65 o més anys (per sobre del 16,6% provincial). La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 65,6% de la població, percentatge inferior al provincial (67,4%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 112 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està més envellida que la mitjana provincial (103,8) i és la tercera comarca de la província amb un envelliment més alt, precedit pel Berguedà (167) i el Barcelonès (145).

El 2010 la població estrangera era de 22.011 persones, l'11,9% de la població comarcal, percentatge notablement inferior a la mitjana provincial (14,6%). El darrer any la xifra de població estrangera s'ha mantingut estable, trencant la tendència alcista, similar a tota la província, de la darrera dècada en què es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 44,4% en el primer quinquenni i del 12,4% en el segon. El 77% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc principals nacionalitats són la marroquina (37%), romanesa (13%), equatoriana (5,3%), polonesa (4,4%) i xinesa (4%). El 61% resideixen a Manresa.

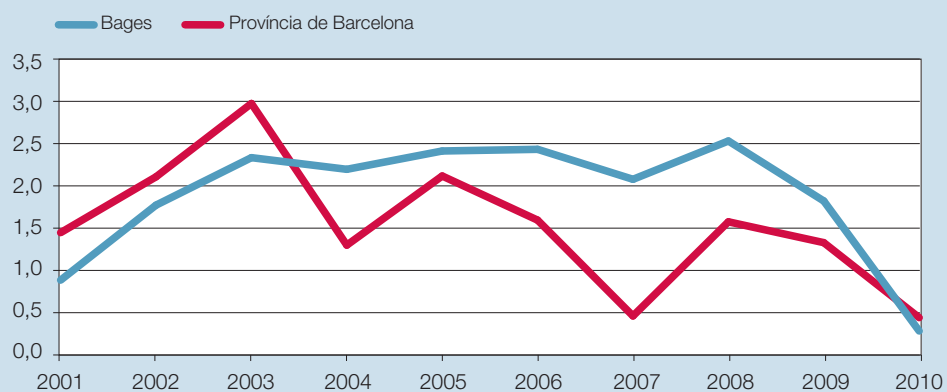
Els efectes de la crisi s'han constatat en el comportament del **VAB**. Així, segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el VAB real de la comarca del Bages del 2009 ha caigut un 6,2%, reducció superior a la provincial (-4,4%) i molt més intensa que la de l'any anterior. El Bages és la cinquena comarca de la província amb una major davallada del VAB el darrer any, per darrere de l'Anoia (-7,4%), el Vallès Oriental (-6,9%), el Garraf (-6,4%) i el Vallès Occidental (-6,2%). El creixement acumulat del VAB real bagenc en el període 2005-2009 ha estat tan sols del 0,5% amb una taxa mitjana anual del 0,1%, la taxa més baixa de totes les comarques de la província. Bona part d'aquesta caiguda s'ha degut a l'efecte arrossegador del sector industrial, que ha caigut un 16,6%, i de la construcció, que ho ha fet un 6,3%. Aquests sectors han registrat unes aportacions negatives al creixement de -5,3 i de -0,9 punts percentuals respectivament. Els serveis, en canvi, han davallat molt més moderadament (-0,3%) i han aportat -0,2 punts. El sector primari ha crescut un 10,7% i la seva aportació al VAB ha estat de 0,2 punts percentuals.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010

(en percentatge)

Gràfic 1

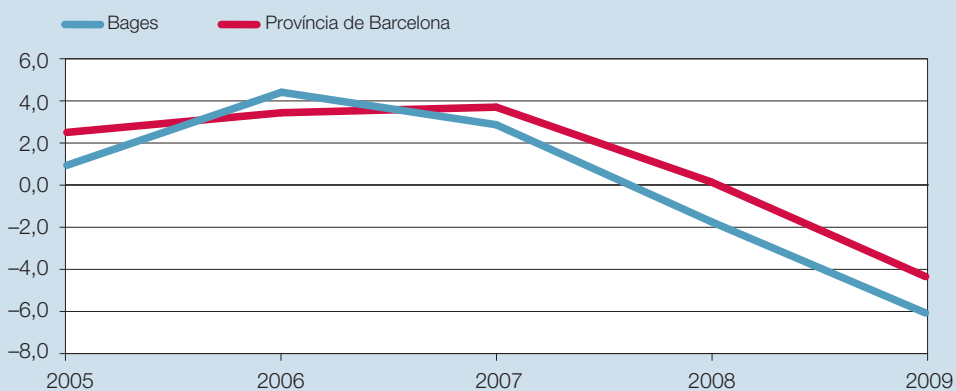

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009

(en percentatge)

Gràfic 2

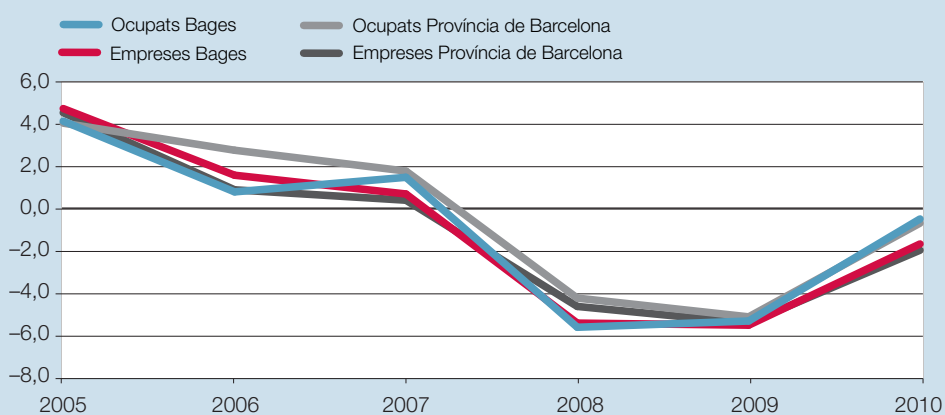

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010

(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

**«Durant el 2010 es desaccelera la destrucció d'empreses i d'ocupació
dels darrers tres anys»**

Segons dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, el 2010 a la comarca hi havia 5.746 **empreses**, el 3,2% de les empreses de la província i un 1,7% menys que l'any anterior. Aquesta disminució ha estat la menys intensa des del 2007. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 76% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 21,5% entre 6 i 50, el 2,2% entre 51 i 205 i el 0,3% més de 250. La dimensió mitjana és de 8,8 treballadors per empresa, dimensió inferior als 10,5 del conjunt provincial.

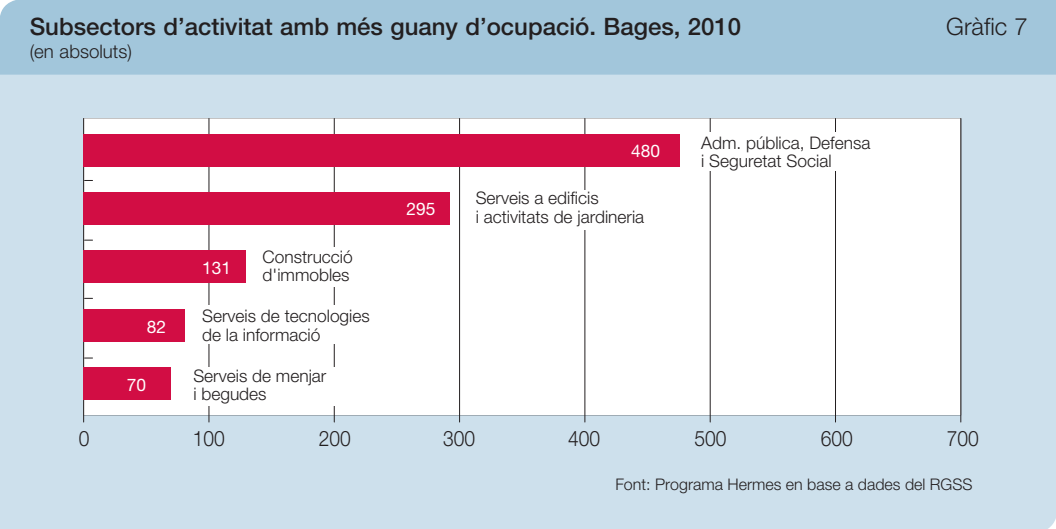
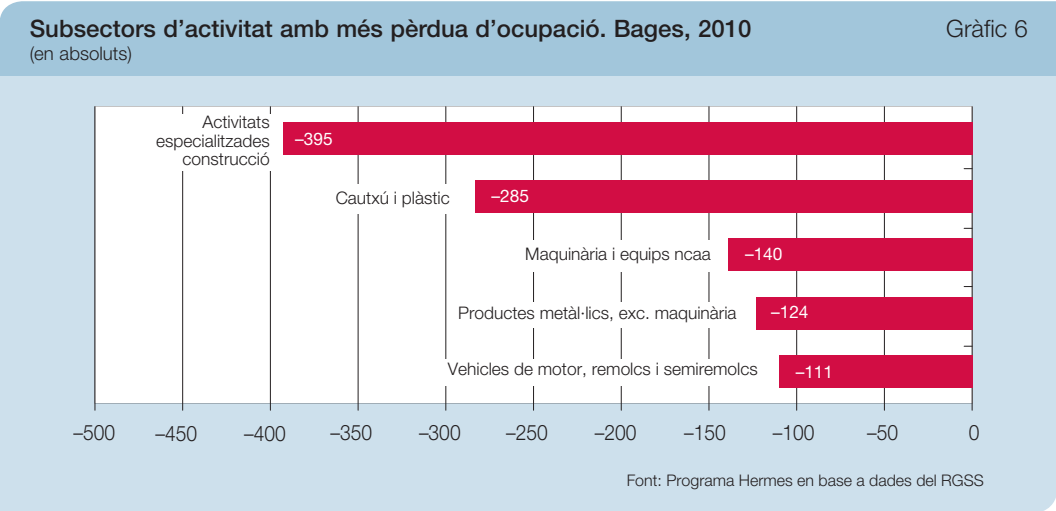
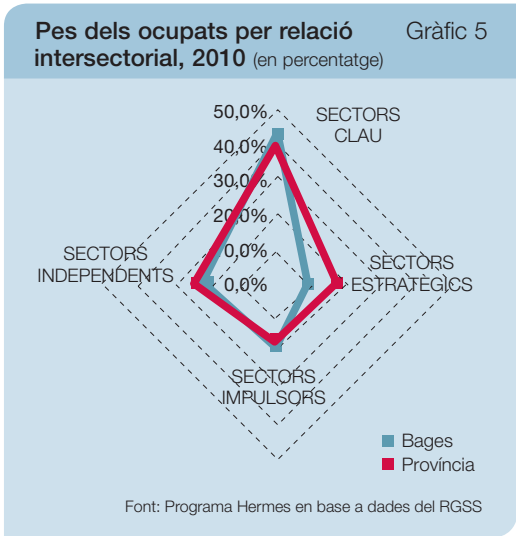
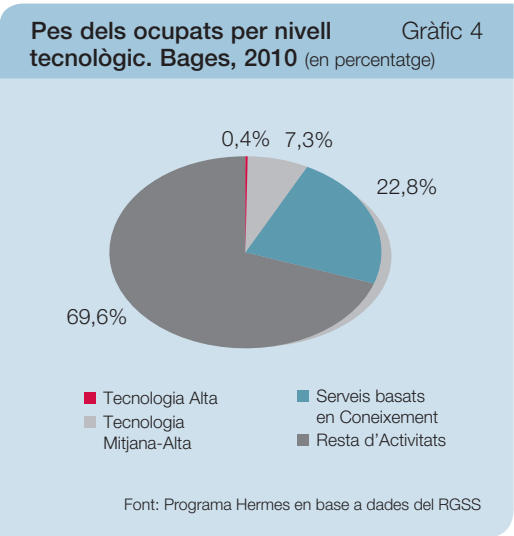
El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,1%) és molt superior al percentatge de la província (11,3%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció (12,5%) al provincial (10,5%). Per contra, el pes de les empreses de serveis (68,1%) és inferior al provincial (77,8%). L'agricultura presenta un pes molt més reduït (1,4%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra pèrdues d'empreses industrials (-4,8%, -52) i de la construcció (-8,7%, -68) i un lleuger augment d'empreses de serveis (0,7%, 26). Aquests valors relatius són semblants als del conjunt provincial. El 45% de les empreses es troba a la capital de la comarca.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), l'any 2009 hi havia 37 empreses al Bages amb uns ingressos d'explotació superiors als 20 milions d'euros. L'empresa líder en facturació a la comarca és Iberpotash, dedicada a l'explotació de mines de potassa per a la fabricació de fertilitzants. També destaca la presència d'empreses auxiliars del sector de l'automoció (Denso Barcelona, Hayes Lemmerz Manresa), les distribuïdores de productes alimentaris, com Freigel Foodsolutions o Alimentos Congelados Friman, i el grup d'empreses relacionats amb la moda de la marca Tous.

La destrucció d'**ocupació** iniciada el 2008 ha continuat el 2010, tot i que amb menys intensitat, lluny de les pèrdues mitjanes del 5,5% dels dos darrers anys, el 2010 s'ha perdut el 0,5% (312), deixant la xifra en 63.749 ocupats. Aquesta reducció es deu, sobretot, al mal comportament del treball autònom, que ha perdut un 1,8% dels ocupats (241), mentre que l'assalariat s'ha mantingut. El 54% dels assalariats estan ocupats en la petita empresa (17% fins a 5 treballadors i 36,5% de 6 a 50), el 23% en la mitjana empresa i el 23,4% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-3,1%) i guanys en la mitjana (1,3%) i gran empresa (3,3%).

El caràcter industrial del Bages es constata veient com aquest sector aplega el 28% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 16% de la província. En canvi, l'ocupació en el sector dels serveis (61%) està clarament per sota de la mitjana provincial (76,5%). Tot i això, el 2010 el sector dels serveis ha estat l'únic que ha generat ocupació, un 2,8%, increment que ha atenuat el descens dels altres tres sectors, que han disminuït més d'un 5% cadascun d'ells.

Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en les *activitats especialitzades en la construcció* (-8,7%), en les *indústries de productes alimentaris* (-3,6%) i en la indústria del metall: *fabricació de productes metàl·lics* (-4,8%) i *fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs* (-4,5%). Per contra, els increments d'ocupació més notables s'han produït en *l'administració pública* (18%), en el *comerç a l'engròs* (1,4%) i en els *serveis de menjar i begudes* (2,5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-395) i la *fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques* (-285) i els increments en *l'administració pública* (480) i els *serveis a edificis i activitats de jardineria* (295).

Manresa aplega quatre de cada deu llocs de treball. Del 2009 al 2010 s'han perdut 325 llocs de treball localitzats a Manresa, el 37% de la pèrdua total d'ocupació de la comarca, seguit per Sant Vicenç de Castellet, amb una pèrdua de 195 llocs, el 22,4% del total. Per contra, els increments més rellevants s'han registrat a Santpedor (4,7%), Sallent (6,3%) i Sant Fruitós de Bages (2,1%).

L'ocupació de la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està per sota del pes que representen a la província. Així, el 2010 mentre que el 30,4% dels llocs de treball del Bages pertanyen als *serveis basats en el coneixement* i als sectors de *tecnologia alta i mitjana-alta* en la indústria, a la província el pes és del 39,2%. Per contra, en la suma dels pesos de les activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* la diferència és a favor del Bages, un 18% davant del 9,6% de la província. El moviment interanual de l'ocupació ha mostrat la destrucció d'ocupació en tots els sectors industrials, amb l'excepció del lleuger augment en els de *tecnologia alta* (3,5%, 8). En canvi, ha augmentat en els *serveis basats en el coneixement* (3,4%, 483) i en la *resta de serveis* (2,3%, 560).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius. Així, el 43% dels llocs de treball existents a final del 2010 a la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 38,6% de la província. En el mateix sentit, els sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sector del teixit productiu, concentren el 18% de l'ocupació, gairebé un punt percentual més que la mitjana de la província. Per contra, els sectors estratègics tenen una presència significativament inferior a la comarca (7,7%) que a la província (15,7%).

«L'atur es redueix per primera vegada en els darrers tres anys i la contractació augmenta»

Tot i que la comarca del Bages ha patit amb tota la intensitat la profunda crisi econòmica del trienni 2008-2010, amb increments anuals d'**aturats** del 76% el 2008 i del 33% el 2009, el 2010 el nombre d'aturats registrats ha disminuït un 2,8% (-419), dos punts percentuals més que la província. Així, a final del 2010 hi havia 14.504 persones aturades, el 3,6% de l'atur provincial. La taxa d'atur del Bages, ha passat d'un 15,7% de final del 2009 al 15,2% del 2010, la cinquena més elevada de la província i quasi un punt percentual per damunt de la mitjana provincial, que és del 14,3%.

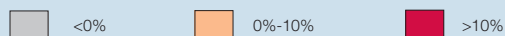
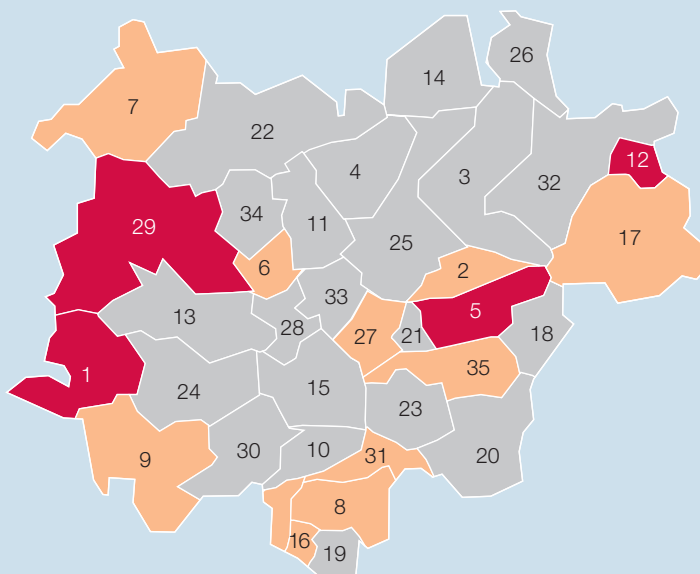
D'entre els municipis amb més aturats (vegeu mapes), han destacat amb una taxa molt per sobre de la mitjana comarcal: Sant Vicenç de Castellet (19,6%), el Pont de Vilomara i Rocafort i Sant Joan de Vilatorrada (17%), Artés (16,5%) i Manresa (16%). Per contra, Santa Maria d'Oló (7,4%), Sant Mateu de Bages (8,4%), Rajadell (8,8%) i Moià (10,9%) han registrat les taxes més baixes. Entre els municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2010 destaquen: Sallent (-16,8%), Navarcles (-15,9%), Sant Joan de Vilatorrada (-8,6%). En canvi, l'atur ha augmentat a Calders (32,6%), Artés (8,4%), i Callús (6,9%).

El 52% de l'atur de la comarca és masculí, un 6,6% inferior al del 2009. L'atur femení, en canvi, ha augmentat un 1,6%. Per edat, el 7,9% té menys de 25 anys, el 51,5% entre 25 i 44 anys i el 40,6% més de 45 anys. Interanualment, destaca la reducció d'aturats de les persones entre 16 i 39 anys i l'augment en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial. Per sectors d'activitat econòmica, el 53,4% dels aturats pertanyen als serveis, el 26,2% a la indústria, el 14% a la construcció i l'1,1% al sector agrícola. El 5% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). L'atur s'ha reduït en tots els sectors a excepció del de serveis i l'agrícola, seguint la pauta provincial. En destaca la disminució del 13,4% de l'atur en el sector industrial, molt per sobre del conjunt provincial (9,4%).

Variació i taxa d'atur dels aturats registrats al 2010
(en percentatge)

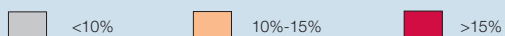
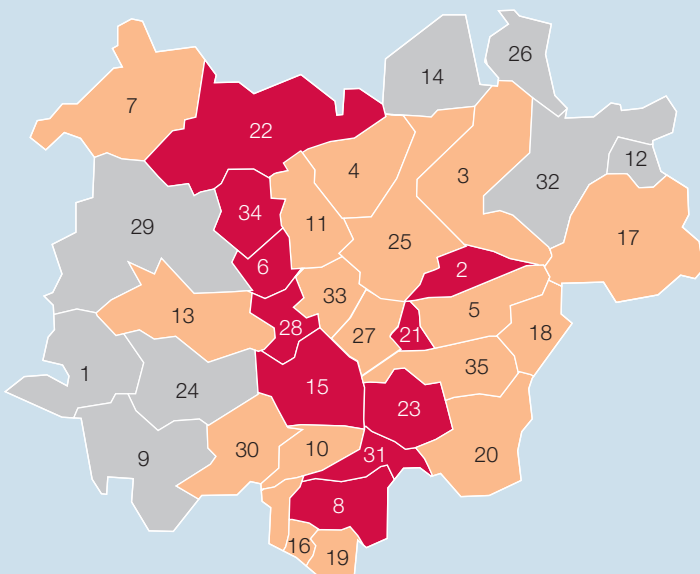
Mapa 1

Variació dels aturats registrats

- 1 Aguilars de Segarra
- 2 Artés
- 3 Avinyó
- 4 Balsareny
- 5 Calders
- 6 Callús
- 7 Cardona
- 8 Castellbell i el Vilar
- 9 Castellfollit del Boix
- 10 Castellgalí
- 11 Castelnou de Bages
- 12 Estany
- 13 Fonollosa
- 14 Gaià
- 15 Manresa
- 16 Marganell
- 17 Moià
- 18 Monistrol de Calders
- 19 Monistrol de Montserrat
- 20 Mura
- 21 Navarces
- 22 Navàs
- 23 El Pont de Vilomara i Rocafort
- 24 Rajadell
- 25 Sallent
- 26 Sant Feliu de Sasserra
- 27 Sant Fruitós de Bages
- 28 Sant Joan de Vilatorrada
- 29 Sant Mateu de Bages
- 30 Sant Salvador de Guardiola
- 31 Sant Vicenç de Castellet
- 32 Santa Maria d'Oló
- 33 Santpedor
- 34 Súria
- 35 Talamanca

Taxa d'atur registrada

Pel que fa a la l'evolució de l'atur per nivell formatiu, destaca la disminució d'aturats amb *estudis primaris complets* (-10,2%), amb *estudis generals* (-1,3%) i els tècnics i professionals *superiors* (-9,9%), tota la resta de nivells han mantingut la tendència alcista. Els aturats amb *estudis generals* representaven el 56% del total d'aturats, per sota del 63% provincial, seguits pels *estudis primaris complets* amb el 21,4% (9,4% a la província).

El Bages segueix la tendència provincial d'increment de l'atur entre els estrangers i disminució entre els nacionals. Els aturats estrangers han augmentat un 6,6% i han arribat als 2.842, el 19,6% de l'atur comarcal, percentatge lleugerament inferior al pes que té a la província (21%). L'increment més elevat s'ha registrat entre les dones estrangeres, amb un augment del 21%. L'atur entre els nacionals s'ha reduït un 4,9% i s'ha situat en els 11.662.

La **contractació laboral** el 2010 es recupera i se signa un 14,7% més de contractes que el 2009, percentatge molt superior al 5% provincial. Així, l'any ha finalitzat amb 41.617 contractes de treball formalitzats, el 2,5% dels contractes signats a la província. El 52% de la contractació ha estat masculina, 17% més que l'any anterior mentre que la femenina ha augmentat un 12%. La contractació ha augmentat en tots els grups d'edat: 12,9% entre els menors de 25 anys, 15,7% entre els de 25 a 44 anys i 14,5% entre els majors de 45 anys. Per sector d'activitat econòmica, la contractació ha augmentat tant en el sector industrial (15%) com en el de serveis (18%) i s'ha reduït en el de la construcció (-10%). El 89% dels contractes han estat temporals, que han augmentat un 18,3% en un any, la contractació indefinida, l'11,2% del total s'ha reduït un 7,9%.

Durant el 2009 els ingressos i les despeses de les **finances públiques** van disminuir entorn d'un 3%, molt per sobre de la mitjana provincial, mentre que el deute viu va créixer un 8,5%, percentatge semblant al provincial. Cal destacar que el deute viu per habitant en el conjunt comarcal era de 662 euros, el tercer deute més elevat de la província, i el 97% que representava el deute viu respecte als ingressos corrents a la capital comarcal, valor superior a la mitjana comarcal (66%). La inversió de la comarca ha estat de 352 euros per habitant (la mitjana provincial va ser de 275 euros). La Renda Bruta disponible per càpita és de 13.910 euros, el 94% de la renda mitjana provincial.

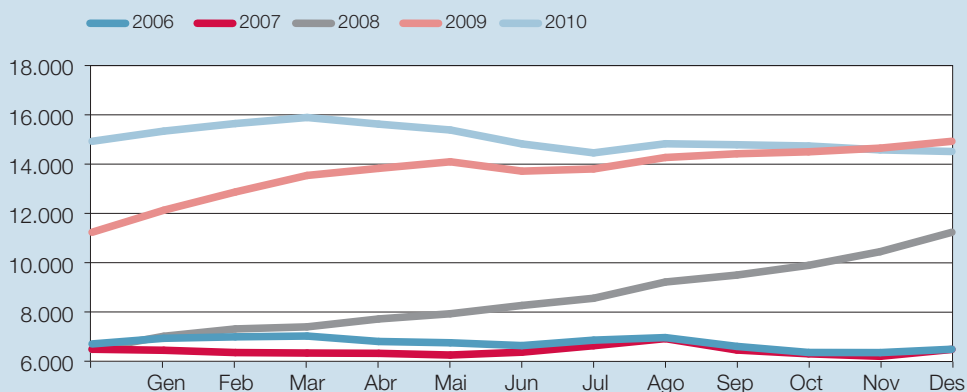
La conjuntura **turística** del Bages no és aliena a la situació econòmica general. Les dades de l'activitat turística (vegeu quadre 1) a la comarca pel 2010 dibuixen valors negatius en els principals indicadors d'activitat. Tan sols l'augment del nombre de places d'establiments de turisme rural permeten valorar l'aposta pel Turisme que es realitza des d'aquesta comarca. El Bages forma part de la marca turística Catalunya Central.

El Bages registra una planta d'allotjament de 1.200 places hoteleres, 420 places de càmping i 600 places de turisme rural. El tancament d'alguns hotels ha provocat el descens d'un 4,5% de l'oferta de places d'allotjament hoteler. En contra, l'aparició de 60 noves places en els establiments de turisme rural significa un increment del 10% sobre l'oferta del 2009. Aquest darrer indicador és sensiblement superior a la mitjana dels establiments de turisme rural de la província de Barcelona (5%). L'afluència de viatgers allotjats als hotels de la comarca ha disminuït significativament durant el 2010 (-10%). La contracció de les places hoteleres també ha perjudicat el nombre de pernотacions a la comarca respecte a l'any anterior (-6,5%) i el grau d'ocupació hotelera (-2,8%). Tot i això, el grau d'ocupació (36,3% pel 2010) del Bages segueix sent superior a d'altres comarques veïnes com l'Anoia i l'Alt Penedès. El grau d'ocupació en turisme rural durant l'estiu del 2010 ha estat del 37%, inferior a la mitjana de la província i pitjor que l'ocupació obtinguda durant l'estiu anterior (43%). Cal destacar que aquesta comarca disposa de millor indicador d'ocupació en establiments de turisme rural que no pas en el d'establiments hotelers.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Bages, 2006-2010

Gràfic 8

(en absolut)

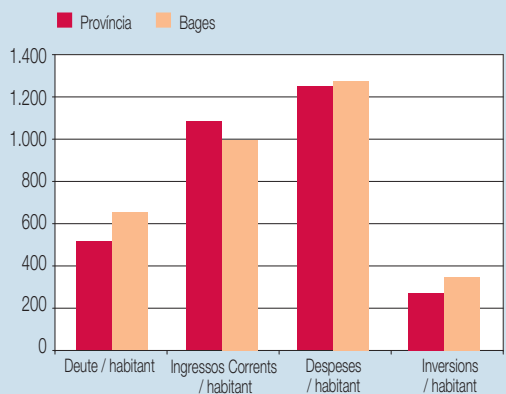

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009

Gràfic 9

(Ratios euros per habitant)

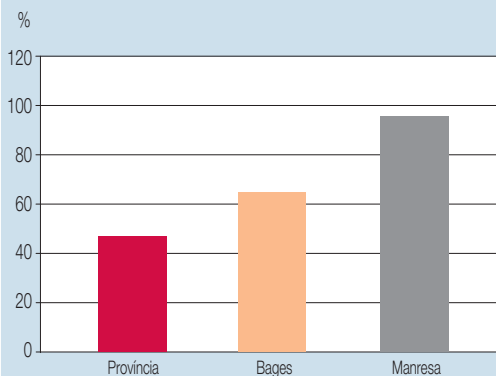

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009

Gràfic 10

(Deute viu / Ingressos corrents)

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística al Bages, 2009 i 2010

Quadre 1

	Bages			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	1,25	1,2	-4,48	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	0,42	0,42	0	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	0,54	0,6	10,31	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	76,9	69,1	-10,14	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	136,0	127,2	-6,47	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	43,14	37,6	-5,53	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	39,1	36,3	-2,8	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

ESTRUCTURA EMPRESARIAL DEL BAGES

Ramon Culleré, *Ajuntament de Manresa*

L'aposta de l'Ajuntament de Manresa per conèixer el context social i econòmic del territori és ferma; i ve de més lluny que els quatre anys que fa que s'adquireix informació del Registre Mercantil amb la sola intenció d'obtenir un millor coneixement del teixit empresarial no només del municipi sinó del seu entorn, el Bages. A partir de l'explotació de les dades que s'obtenen d'aquesta font d'informació, des de l'Ajuntament de Manresa, s'elabora una publicació anomenada Estructura empresarial del Bages.

La publicació considera exclusivament informació de les empreses que estan sota el paraigua d'una societat anònima o d'una societat limitada. És a dir, les entitats que no han de presentar els comptes anuals al Registre Mercantil queden fora de l'àmbit d'aquest estudi. És el cas, per exemple, d'entitats financeres, associacions o fundacions. Un cop s'ha comentat l'origen de les dades de la publicació, resulta oportú esmentar de forma molt resumida, gairebé en forma de titulars, les principals conclusions que es desprenen de la darrera edició de l'Estructura empresarial del Bages.

Al Bages hi ha 2.668 empreses que han presentat els comptes anuals al Registre Mercantil. La facturació anual mitjana de les empreses bagenques és de 2,1 milions d'euros i el nombre mitjà de treballadors és de dotze per empresa. La dispersió de les dades és elevada, entre les empreses de la comarca n'hi ha 188 que facturen més de cinc milions d'euros anuals i hi ha diverses empreses que han mantingut, al llarg del darrer exercici comptable, una activitat merament testimonial. El 9,3% de les empreses de la comarca concentren el 70,3% de la facturació que es genera al Bages. Aquest aspecte resulta clau ja que coneixent unes poques empreses, es coneix una porció important del teixit empresarial. És per això que a l'Estructura empresarial del Bages es publica el rànquing de les 250 empreses que més facturen.

De fet, les deu empreses de la comarca que més facturen acumulen gairebé una quarta part del volum de negocis generat entre totes les empreses del Bages. Cinc d'aquestes deu empreses són industrials del metall que elaboren productes relacionats, en un sentit o altre, amb l'automoció; dues són escorxadors; una és fabricant de bobines i components elèctrics, una altra és la manresana Tous, dissenyadora i fabricant de joies i complements; i l'empresa que més factura del Bages és Iberpotash, que es dedica a extreure potassa de les mines de Súrria i Sallent.

Distribució sectorial

El 6,0% de la facturació de les societats mercantils del Bages procedeix del sector primari; el 48,4%, de la indústria; l'11,0%, de la construcció; i el 34,6%, del sector serveis. Cada municipi del Bages manté la seva pròpia idiosincrasia i la distribució geogràfica del teixit empresarial respon a factors tan diversos com la disponibilitat de sòl, les comunicacions o la preferència històrica dels capitalistes a invertir en determinats municipis.

Sector primari: Les activitats agrícoles i ramaderes tenen un pes específic important en els municipis més rurals. Mentre que aquest sector només genera el 0,8% de la facturació del Bages, el conjunt dels onze municipis de la comarca que tenen menys de set-cents habitants, en genera el 6,5%.

La indústria extractiva del Bages concentra la seva activitat en tres tipus de productes: La potassa que s'extreu de Súrria i Sallent, la sal de Cardona i la indústria de la pedra de Sant Vicenç de Castellet.

Indústria: La força motriu dels rius Cardener i Llobregat ha fet que el Bages hagi tingut una industrialització prematura. L'evolució d'aquesta

industrialització precoç ha permès que la comarca, a dia d'avui, disposi d'un sector secundari especialitzat i potent.

Tot i que la indústria bagenca, al llarg dels últims anys, ha registrat una reducció significativa en termes d'ocupació de personal, en part atribuïble als increments de la subcontractació, el pes que té la indústria al Bages es manté elevat en termes econòmics.

La indústria alimentària genera al Bages un volum de negocis de 370 milions d'euros anuals, la meitat del qual procedeix de les empreses Matadero Frigorífico del Cardoner i Matadero Frigorífico Avinyó. A banda dels escorxadors bagenques, dins la indústria alimentària, destaca el modern complex d'empreses de Castellgalí del grup Lasem.

El tèxtil bagenç, 251 milions d'euros de facturació anual, és un sector molt especialitzat que ha enfrontat profunds canvis estructurals al llarg dels últims anys. Destaquen, dins el tèxtil bagenç, un parell d'activitats: el tèxtil sanitari i la cinteria.

Al Bages, el sector relacionat amb el metall, concentrat al voltant de Manresa, està vinculat amb l'automoció. Dins aquest sector, sobresurten empreses grans com Denso, fabricant de components electrònics de l'automòbil; AUSA, fabricant de vehicles multiservei; Hayes Lemmerz, fabricant de llantes d'alumini per vehicles; i Metalbages, que es dedica a dissenyar, desenvolupar i fabricar components metàl·lics per l'automòbil.

Construcció: L'11,0% de la facturació del teixit empresarial del Bages procedeix de la construcció. Les empreses d'aquest sector es caracteritzen per tenir un capital de procedència local i per estar present a gairebé tots els municipis de la comarca. És més, la distribució geogràfica de la facturació del sector coincideix amb certa precisió amb la distribució municipal demogràfica de la comarca.

Serveis: En línies generals, part important del sector serveis es concentra a Manresa o als municipis del seu voltant però aquest aspecte ha de ser matisat ja que dins l'heterogeni sector serveis coexisteixen diverses activitats econòmiques i cadascuna d'elles manté les seves pròpies peculiaritats.

El sector de la venda de vehicles, que es caracteritza per generar importants volums de negoci i per treballar amb uns marges ajustats, es concentra a Manresa i a Sant Fruitós de Bages. Dins dels serveis relacionats amb l'automoció, la reparació de vehicles és present a gairebé tots els municipis de la comarca i la distribució municipal de la facturació d'aquesta activitat manté una certa correlació directa amb la distribució demogràfica del Bages.

El comerç a l'engròs genera el 14,4% del volum de negocis de la comarca i inclou el comerç de tota mena de productes com pot ser el tèxtil, ferralla, material de la construcció o productes d'alimentació. El comerç al detall genera una facturació anual de 309 milions d'euros, ocupant 1.766 treballadors i si bé, dins el sector hi ha activitats ben diverses com poden ser els supermercats o la distribució de carburants, tots ells mantenen en comú uns marges de benefici reduïts.

Si bé el sector de l'hostaleria és present a gairebé tots els municipis del Bages i moltes d'aquestes empreses mantenen un format reduït, un parell d'empreses destaquen dins d'aquesta activitat econòmica; es tracta de Monestir SB XX, que és l'empresa que gestiona els serveis que s'ofereixen a Món Sant Benet, i Agrícola Regional, que gestiona els restaurants i les botigues del santuari de Montserrat.

RECALL ESTADÍSTIC. BAGES

	Bages		Província		Variació 2009-2010		Pes Bages/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Bages	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		35		311				8,7%
Superfície total (km²)		1299,1		7725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,1		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	184.642	185.117	5.487.935	5.511.147	0,3%	0,4%	3,4%	3,4%
Densitat (h./km²)	142	142	710	713	0,3%	0,4%	nc	nc
Homes	92.176	92.087	2.703.137	2.710.304	-0,1%	0,3%	3,4%	3,4%
Dones	92.466	93.030	2.784.798	2.800.843	0,6%	0,6%	3,3%	3,3%
Població de menys de 16 anys	29.281	30.007	863.575	881.724	2,5%	2,1%	3,4%	3,4%
Població potencialment activa (16-64)	122.135	121.463	3.725.629	3.714.407	-0,6%	-0,3%	3,3%	3,3%
Població de 65 anys i més	33.226	33.647	898.731	915.016	1,3%	1,8%	3,7%	3,7%
Població projectada 2021	216.232	216.232	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	3,6%	3,6%
Índex de dependència global	51,2	52,4	47,3	48,4	2,4%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	113,5	112,1	104,1	103,8	-1,2%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	162.621	163.106	4.685.929	4.705.660	0,3%	0,4%	3,5%	3,5%
Nacionalitat estrangera	22.021	22.011	802.006	805.487	0,0%	0,4%	2,7%	2,7%
Taxa d'estrangeria total	11,9%	11,9%	14,6%	14,6%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	9,1%	9,2%	11,5%	11,5%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	4.398	4.596	129.795	133.524	4,5%	2,9%	3,4%	3,4%
Població potencialment activa (16-64)	17.339	17.101	657.258	656.329	-1,4%	-0,1%	2,6%	2,6%
Població de 65 anys i més	284	314	14.953	15.634	10,6%	4,6%	1,9%	2,0%
Àfrica	9.718	9.973	177.550	182.706	2,6%	2,9%	5,5%	5,5%
Amèrica	4.997	4.779	323.998	315.791	-4,4%	-2,5%	1,5%	1,5%
Àsia	1.141	1.223	96.968	102.834	7,2%	6,0%	1,2%	1,2%
Europa	6.158	6.027	203.016	203.630	-2,1%	0,3%	3,0%	3,0%
Unió Europea	5.170	5.018	171.586	171.447	-2,9%	-0,1%	3,0%	2,9%
Resta del món	7	9	474	526	28,6%	11,0%	1,5%	1,7%
5 principals nacionalitats (comarca)	13.998	14.019	289.279	290.720	0,2%	0,5%	4,8%	4,8%
Marroc	8.031	8.226	135.792	139.736	2,4%	2,9%	5,9%	5,9%
Rumania	2.785	2.780	34.716	34.916	-0,2%	0,6%	8,0%	8,0%
Equador	1.278	1.167	73.153	69.687	-8,7%	-4,7%	1,7%	1,7%
Polònia	1.037	961	9.166	8.820	-7,3%	-3,8%	11,3%	10,9%
Xina	867	885	36.452	37.561	2,1%	3,0%	2,4%	2,4%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-1,7%	-6,2%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-0,2%	10,7%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-4,9%	-16,6%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-6,0%	-6,3%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	2,8%	-0,3%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	5.844	5.746	183.741	180.089	-1,7%	-2,0%	3,2%	3,2%
Agricultura	84	80	662	673	-4,8%	1,7%	12,7%	11,9%
Indústria	1.090	1.038	21.382	20.345	-4,8%	-4,8%	5,1%	5,1%
Construcció	785	717	21.067	18.961	-8,7%	-10,0%	3,7%	3,8%
Serveis	3.885	3.911	140.630	140.110	0,7%	-0,4%	2,8%	2,8%
Dimensió mitjana	8,7	8,8	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	4.222	4.181	126.537	124.624	-1,0%	-1,5%	3,3%	3,4%
Comerç detall, exc. vehicles motor	890	893	27.738	27.708	0,3%	-0,1%	3,2%	3,2%
Serveis de menjar i begudes	471	487	15.418	15.758	3,4%	2,2%	3,1%	3,1%
Activitats especialitzades construcció	461	425	11.661	10.696	-7,8%	-8,3%	4,0%	4,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	372	378	15.193	14.966	1,6%	-1,5%	2,4%	2,5%
Construcció d'immobles	281	263	7.957	7.177	-6,4%	-9,8%	3,5%	3,7%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	267	255	4.308	4.078	-4,5%	-5,3%	6,2%	6,3%
Venda i reparació de vehicles motor	213	216	4.519	4.444	1,4%	-1,7%	4,7%	4,9%
Altres activitats de serveis personals	214	215	6.992	7.026	0,5%	0,5%	3,1%	3,1%
Transport terrestre i per canonades	221	214	6.766	6.623	-3,2%	-2,1%	3,3%	3,2%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	165	167	2.001	1.997	1,2%	-0,2%	8,2%	8,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	158	157	6.312	6.279	-0,6%	-0,5%	2,5%	2,5%
Educació	135	136	4.806	4.841	0,7%	0,7%	2,8%	2,8%
Activitats sanitàries	133	136	4.734	4.775	2,3%	0,9%	2,8%	2,8%
Activitats immobiliàries	115	122	6.416	6.568	6,1%	2,4%	1,8%	1,9%
Indústries de productes alimentaris	126	117	1.716	1.688	-7,1%	-1,6%	7,3%	6,9%

RECULL ESTADÍSTIC. BAGES (continuació)

	Bages		Província		Variació 2009-2010		Pes Bages/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Bages	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	64.061	63.749	2.275.235	2.259.793	-0,5%	-0,7%	2,8%	2,8%
Assalariats	50.682	50.611	1.891.550	1.882.031	-0,1%	-0,5%	2,7%	2,7%
Autònoms	13.379	13.138	383.685	377.762	-1,8%	-1,5%	3,5%	3,5%
15 Principals sectors d'activitat	43.990	43.980	1.324.459	1.317.469	0,0%	-0,5%	3,3%	3,3%
Comerç detall, exc. vehicles motor	7.810	7.806	237.324	239.775	-0,1%	1,0%	3,3%	3,3%
Activitats sanitàries	4.514	4.559	131.052	133.382	1,0%	1,8%	3,4%	3,4%
Activitats especialitzades construcció	4.551	4.156	110.400	100.688	-8,7%	-8,8%	4,1%	4,1%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	2.840	3.320	124.789	128.718	16,9%	3,1%	2,3%	2,6%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	3.246	3.292	156.387	156.164	1,4%	-0,1%	2,1%	2,1%
Serveis de menjar i begudes	2.822	2.892	118.254	121.383	2,5%	2,6%	2,4%	2,4%
Indústries de productes alimentaris	2.737	2.639	36.372	36.160	-3,6%	-0,6%	7,5%	7,3%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	2.584	2.460	44.539	42.564	-4,8%	-4,4%	5,8%	5,8%
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2.441	2.330	35.056	33.453	-4,5%	-4,6%	7,0%	7,0%
Educació	2.054	2.076	114.010	117.246	1,1%	2,8%	1,8%	1,8%
Indústries tèxtils	1.936	1.902	16.265	15.664	-1,8%	-3,7%	11,9%	12,1%
Construcció d'immobles	1.730	1.861	56.784	50.077	7,6%	-11,8%	3,0%	3,7%
Transport terrestre i per canonades	1.708	1.645	80.187	77.868	-3,7%	-2,9%	2,1%	2,1%
Serveis socials amb allotjament	1.553	1.598	26.499	28.537	2,9%	7,7%	5,9%	5,6%
Venda i reparació de vehicles motor	1.464	1.444	36.541	35.790	-1,4%	-2,1%	4,0%	4,0%
Agricultura	943	895	8.499	8.517	-5,1%	0,2%	11,1%	10,5%
Indústria	18.598	17.658	377.072	361.760	-5,1%	-4,1%	4,9%	4,9%
Tecnologia alta	229	237	25.714	26.079	3,5%	1,4%	0,9%	0,9%
Tecnologia mitjana-alta	4.846	4.639	112.846	107.867	-4,3%	-4,4%	4,3%	4,3%
Tecnologia mitjana-baixa	4.993	4.508	86.321	81.262	-9,7%	-5,9%	5,8%	5,5%
Tecnologia baixa	7.279	6.984	142.150	136.717	-4,1%	-3,8%	5,1%	5,1%
Resta d'indústria	1.251	1.290	10.041	9.835	3,1%	-2,1%	12,5%	13,1%
Construcció	6.840	6.273	180.852	161.659	-5,5%	-10,6%	3,7%	3,9%
Serveis	37.880	38.923	1.708.812	1.727.857	2,8%	1,1%	2,2%	2,3%
Serveis basats en el coneixement	14.047	14.530	737.651	750.843	3,4%	1,8%	1,9%	1,9%
Serveis de tecnologia punta	506	604	66.038	69.127	19,4%	4,7%	0,8%	0,9%
Resta de serveis	23.833	24.393	971.161	977.014	2,3%	0,6%	2,5%	2,5%
Sectors clau	28.231	27.524	898.570	872.986	-2,5%	-2,8%	3,1%	3,2%
Sectors estratègics	4.864	4.934	348.084	354.296	1,4%	1,8%	1,4%	1,4%
Sectors impulsors	11.297	11.457	399.376	391.792	1,4%	-1,9%	2,8%	2,9%
Sectors independents	14.933	15.050	504.563	509.127	0,8%	0,9%	3,0%	3,0%
Aturats registrats	14.923	14.504	419.988	416.795	-2,8%	-0,8%	3,6%	3,5%
Homes	8.047	7.517	222.880	216.412	-6,6%	-2,9%	3,6%	3,5%
Dones	6.876	6.987	197.108	200.383	1,6%	1,7%	3,5%	3,5%
Nacionals	12.257	11.662	338.184	330.448	-4,9%	-2,3%	3,6%	3,5%
Estrangers	2.666	2.842	81.804	86.347	6,6%	5,6%	3,3%	3,3%
Agricultura	116	161	2.495	3.368	38,8%	35,0%	4,6%	4,8%
Indústria	4.389	3.802	83.602	75.747	-13,4%	-9,4%	5,2%	5,0%
Construcció	2.188	2.041	68.316	65.372	-6,7%	-4,3%	3,2%	3,1%
Serveis	7.569	7.740	247.248	249.908	2,3%	1,1%	3,1%	3,1%
Sense ocupació anterior	661	760	18.327	22.400	15,0%	22,2%	3,6%	3,4%
Població activa local estimada	95.215	95.475	2.894.215	2.897.609	0,3%	0,1%	3,3%	3,3%
Taxa d'aturat registrat estimada	15,7%	15,2%	14,5%	14,3%	-0,5pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	15,0%	14,1%	14,0%	13,6%	-0,9pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	16,5%	16,6%	15,1%	15,2%	0,0pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	36.286	41.617	1.558.909	1.636.110	14,7%	5,0%	2,3%	2,5%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	13.918	13.910	14.835	14.802	-0,1%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	41,6%	50,5%	52,5%	60,4%	8,9pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	38,7%	39,5%	32,4%	35,3%	0,8pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 h. > 65 anys ¹	53	53	43	44	0,9%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,6	0,6	0,8	0,9	-0,3%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	247.103	238.906	6.939.283	6.965.609	-3,3%	0,4%	3,6%	3,4%
Despeses	245.610	238.690	6.929.725	6.952.359	-2,8%	0,3%	3,5%	3,4%
Deute viu	112.727	122.301	2.636.006	2.867.879	8,5%	8,8%	4,3%	4,3%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BAIX LLOBREGAT

BAIX LLOBREGAT

La comarca del Baix Llobregat¹ té una superfície de 485,7 km², el 6,3% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 30 municipis. Sant Feliu de Llobregat n'és la capital.

«El creixement poblacional dels darrers anys es frena i encara no se superen els 800.000 habitants»

El Baix Llobregat, amb 798.468 habitants, és la tercera comarca més poblada de la província, tot just per darrere del Barcelonès i del Vallès Occidental i hi resideix el 14,5% de la població provincial. La **població** ha augmentat un 0,6% (4.813) el 2010 (0,4% a la província), el menor increment dels darrers anys i lluny de l'increment anual acumulatiu de l'1,6% que creixia la comarca des del 2000 a causa principalment de l'arribada de població immigrada.

La densitat de població se situa en 1.644 h./km², la segona comarca amb més densitat per darrere del Barcelonès. La comarca té un clar perfil urbà com ho demostra que vint dels trenta municipis tenen més de 10.000 habitants i que el 45% de la població resideix en algun d'aquests cinc municipis de més de 50.000 habitants: Cornellà amb el 10,9% (87.240) de la població comarcal, Sant Boi de Llobregat amb el 10,3% (82.411), Viladecans amb el 8% (64.077), el Prat de Llobregat amb el 7,9% (63.434) i Castelldefels amb el 7,8% (62.250). El darrer any, vint-i-sis dels trenta municipis han incrementat moderadament la població, destacant, per volum, els creixements poblacionals de Cornellà (721), Viladecans (588), Gavà (389) i Olesa de Montserrat (345). Per contra, ha disminuït als altres quatre, destacant la reducció d'Esplugues de Llobregat (-213). Les projeccions de població de l'Idescat pel 2021 preveuen un moderat creixement demogràfic al Baix Llobregat, que arribaria als 863.442 habitants en aquest any, un 8% més que la població actual (l'increment provincial seria del 9,7%).

El 17,6% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16% provincial) i el 14,1% té 65 anys o més (per sota del 16,6% provincial). La població en edat de treballar agrupa el 68,3% de la població, percentatge lleugerament inferior al provincial (67,4%). L'índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 80,2 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està menys envellida que la mitjana provincial (103,8). En gran mesura, el rejuveniment de la població ha estat deguda a l'arribada d'immigració estrangera, normalment en edat de treballar i formar família.

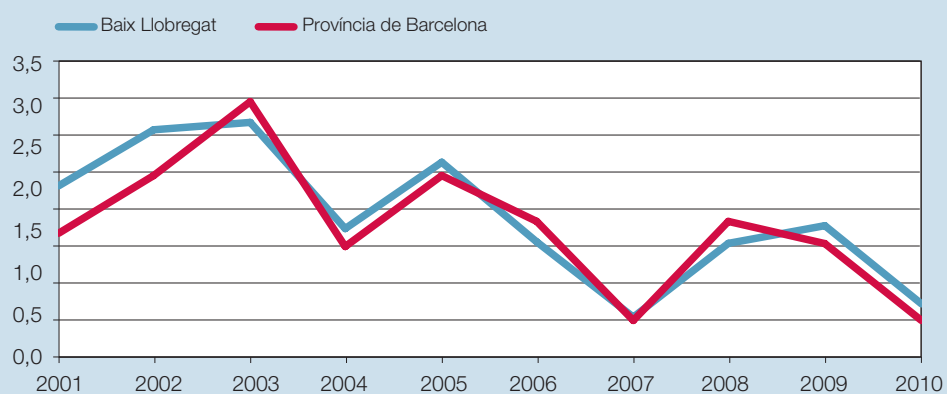
El 2010 la població estrangera ha augmentat en 1.235 persones (1,3%), increment molt inferior al registrat en la darrera dècada en què es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 19,2%. Així, el 2010 hi havia 95.471 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 12% de la població comarcal, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,6%). Aquesta xifra representava l'11,9% de la població estrangera de la província. El 75,7% dels estrangers són extracomunitaris. Cinc nacionalitats apleguen la meitat dels ciutadans estrangers: marroquina (24%), equatoriana (9%), romanesa (7%), colombiana (5%) i italiana (4%), molts d'aquests darrers d'origen argentí.

Els efectes de la crisi es constaten en el comportament del **VAB**. Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, mentre que del 2005 al 2007 el VAB comarcal va créixer de mitjana un 3,2%, el 2008 el creixement es va frenar i el 2009 va registrar un creixement negatiu del 5,8%, valor superior a la reducció provincial (-4,4%). Malgrat que tots els sectors d'activitat han tingut creixements negatius del VAB, bona part d'aquesta reducció s'ha degut a l'efecte arrossegador de la caiguda dels sectors de la indústria (-15,1%) i, en segon lloc, de la construcció (-3,6%). Aquests sectors han registrat unes aportacions negatives al creixement de -4,7 i de -0,3 punts percentuals respectivament. Els serveis han davallat més moderadament (-1,3%) i han aportat -0,8 punts.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010
(en percentatge)

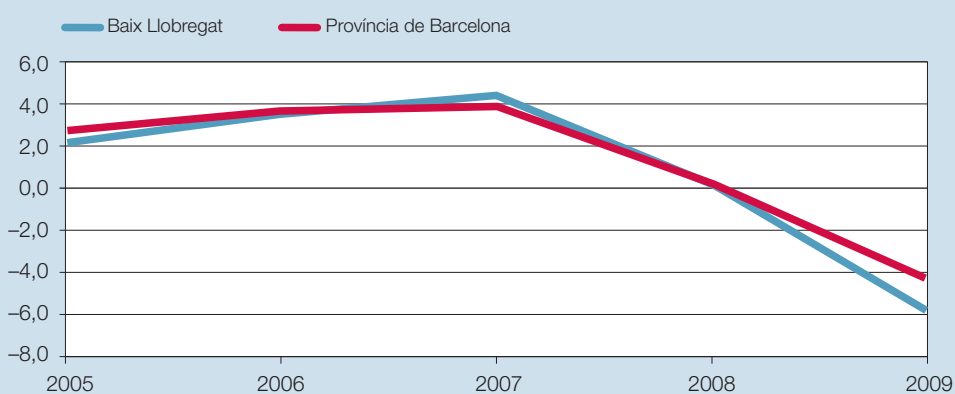
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009
(en percentatge)

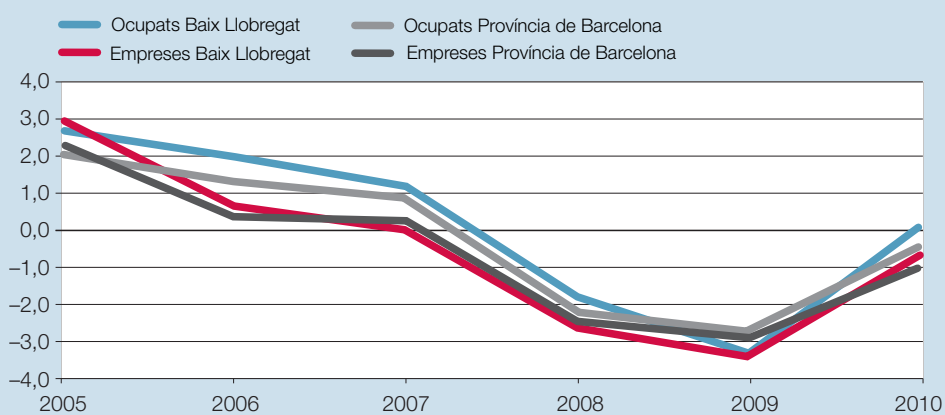
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«Després de dos anys molt negatius, en el 2010 la destrucció d'empreses es modera i l'ocupació assalariada augmenta»

Segons dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, a final del 2010 hi havia 21.264 **empreses** a la comarca, l'11,8% de les empreses de la província i un 1,2% menys que l'any anterior. Aquesta disminució ha estat notablement inferior a la registrada els anys anteriors (-5% del 2007 al 2008 i -6,4% del 2008 al 2009). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 71,6% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 25,1% entre 6 i 50, el 2,9% entre 51 i 205 i el 0,4% més de 250.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (13,4%) està per sobre del percentatge de la província (11,3%). El pes de les empreses de la construcció (12,6%) també és superior al provincial (10,5%). Per contra, el pes de les empreses de serveis (73,9%) és inferior al provincial (77,8%). La variació interanual mostra pèrdues d'empreses industrials (-3,8%) i de la construcció (-9,3%) i increment d'empreses de serveis (0,8%). Gran part del teixit empresarial es localitza a la meitat sud de la comarca: Cornellà de Llobregat (11,5%), Sant Boi de Llobregat (9,2%), el Prat de Llobregat (7,8%), Castelldefels (7,5%), Viladecans (6,9%), Gavà (6,2%), i Esplugues de Llobregat (6,1%).

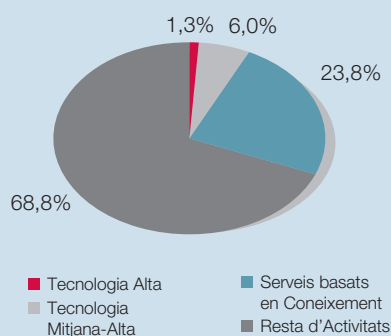
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), el Baix Llobregat comptava amb 222 empreses amb uns ingressos d'explotació superiors als 20 milions d'euros. Encapçalen aquesta llista Bayer Hispania, Volkswagen Audi España, Seat. Entre les empreses líders en facturació, la presència de capital forà és relativament destacada: el 39,2% estan participades majoritàriament per capital estranger.

Després de dos anys marcats per la intensa destrucció de llocs de treball (-3,3% el 2008 i -6,3% el 2009), el 2010 l'**ocupació** ha augmentat un 0,2%, fins a 274.370 llocs de treball, el 12,1% dels ocupats de la província. Aquest lleuger augment s'ha produït gràcies a l'increment del treball assalariat (0,7%) ja que el treball autònom s'ha reduït un 2,2%. El 49,7% dels assalariats estaven ocupats en la petita empresa de fins a 50 treballadors, el 27,5% en la mitjana empresa i el 22,8% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-2,5%) i en la mitjana (-1,5%) i guanys en la gran empresa (7,3%).

La indústria aplega el 19,1% dels llocs de treball de la comarca, percentatge superior al 16% de la província. L'ocupació en la construcció (9,5%) també és superior al pes que té a la província (7,2%). L'ocupació en el sector dels serveis (71,2%), en canvi, està per sota de la mitjana provincial (76,5%). L'agricultura reuneix el 0,2% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. Cal dir que bona part de les activitats classificades com de serveis tenen una vinculació industrial i s'expliquen per l'existència d'aquest sector. Interanualment, el sector dels serveis ha continuat amb el bon comportament dels últims anys i ha incrementat un 2,9% de llocs de treball, atenuant així la destrucció d'ocupació en la construcció (-9%) i en la indústria (-4,4%).

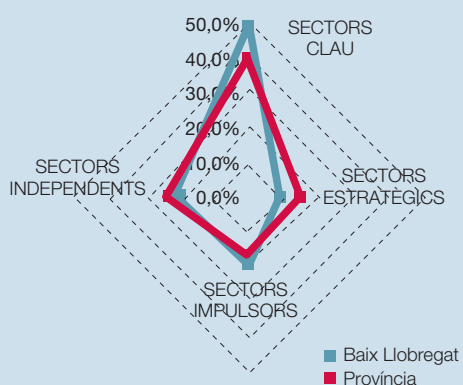
Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca, en termes relatius, la destrucció d'ocupació en la *construcció d'immobles* (-13,6%), *fabricació de vehicles de motor* (-8,8%), *activitats especialitzades de la construcció* (-7,7%) i la creació en subsectors terciaris com l'*administració pública* (9,6%), *educació* (14,6%), *serveis a edificis i activitats de jardineria* (9%) i *activitats sanitàries* (7%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-395) i en la *construcció d'immobles* (-285), i els increments en l'*administració pública* (970), el *comerç al detall* (791) i els *serveis de menjar i begudes* (763).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Baix Llobr., 2010 (en percentatge) Gràfic 4

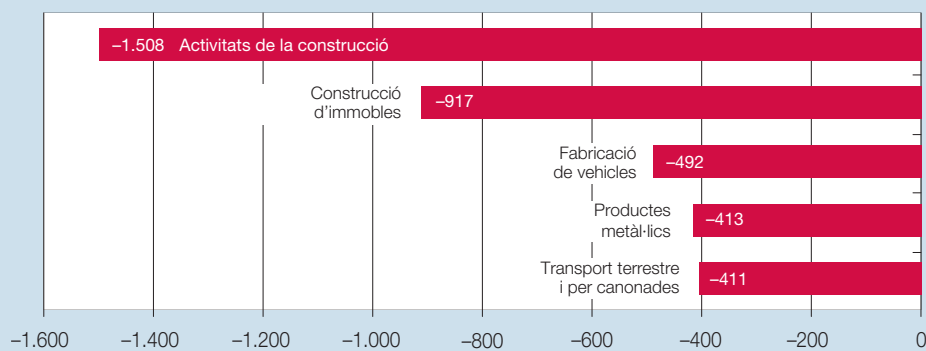
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 (en percentatge) Gràfic 5

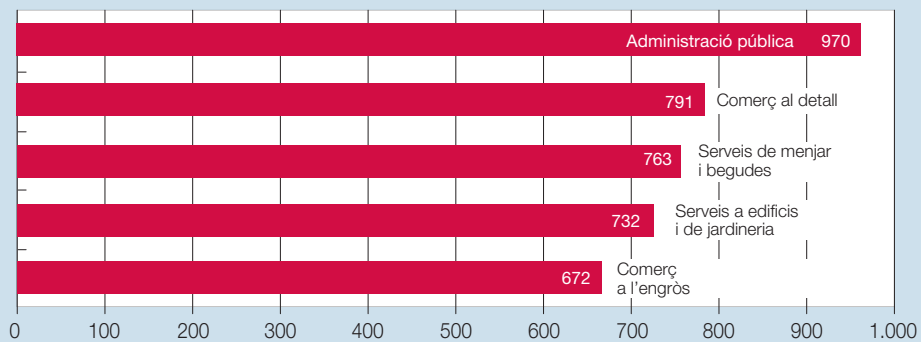
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Baix Llobregat, 2010 (en absoluts) Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Baix Llobregat, 2010 (en absoluts) Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Sis dels trenta municipis de la comarca apleguen la meitat dels ocupats: el Prat de Llobregat (12,7%), Cornellà de Llobregat (11,9%), Sant Boi de Llobregat (9,1%), Esplugues de Llobregat (7%), Viladecans (5,6%) i Sant Joan Despí (5,4%). La variació interanual mostra que la meitat dels municipis ha guanyat ocupació i l'altra meitat n'ha perdut.

L'ocupació de la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està lluny del pes que representa a la província. Així, mentre que el 31% dels llocs de treball del Baix Llobregat pertanyien als *serveis basats en el coneixement* i als de *tecnologia alta i mitjana-alta* a la indústria, a la província el pes era del 39,2%. Per contra, el pes de l'ocupació en activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa*, l'11,5%, era superior a la provincial, 9,6%. La resta de serveis de la comarca apleguen el 47% dels ocupats, percentatge superior al 43% provincial. El moviment interanual de l'ocupació mostra un augment en els *serveis basats en el coneixement* (3,4%, 2.149) i en la *resta de serveis* (2,6%, 3.329) i una davallada en tots els industrials, independentment del seu perfil tecnològic.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau. Així, el 49,4% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç, transports i comunicacions* i *construcció*), davant del 38,6% de la província. Per contra, l'ocupació en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, ha estat lleugerament inferior a la comarca (14,7%) que al provincial (17,3%), com també passa en els sectors estratègics, amb l'11,4% a la comarca i el 15,7% a la província.

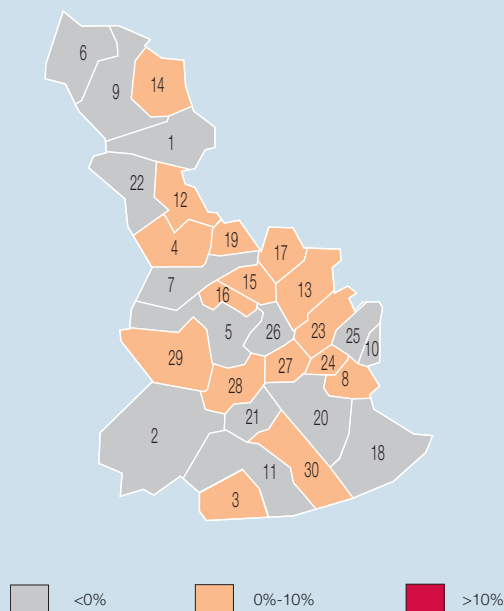
«L'atur es redueix lleugerament i la contractació s'incrementa»

Tot i que el Baix Llobregat ha patit amb intensitat la profunda crisi econòmica del bienni 2008-2009, amb augments del nombre d'**aturats** del 59,5% el 2008 i del 32,8% el 2009, el 2010 es trenca aquesta tendència amb una reducció de l'atur del 0,3% (-167). A final del 2010 hi havia 60.984 persones aturades a la comarca, el 14,6% de l'atur de la província, i la taxa d'atur era del 14,2%, la quarta taxa més baixa de les onze comarques barcelonines i igualada a la taxa provincial, que era del 14,3%. Interanualment, la disminució del 0,3% se situa a la cua de les reduccions comarcals, tan sols per davant de la del Barcelonès (-0,1%) i per sota de la variació provincial (-0,8%).

D'entre els municipis (vegeu mapa) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal sobresurten: Martorell (17,6%), Olesa de Montserrat (16,7%) i Sant Vicenç dels Horts (16,7%). Per contra, Sant Just Desvern (8,5%), Begues (8,8%), i Collbató (9,5%) han registrat les taxes més baixes. Dels municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2010 destaquen: Corbera de Llobregat (-6,7%), Abrera (-6,5%), el Prat de Llobregat (-5,0%) i Esplugues de Llobregat (-4,0%). En canvi, l'atur ha augmentat a Martorell (7,0%), Olesa de Montserrat (5,3%) i Molins de Rei (4,2%).

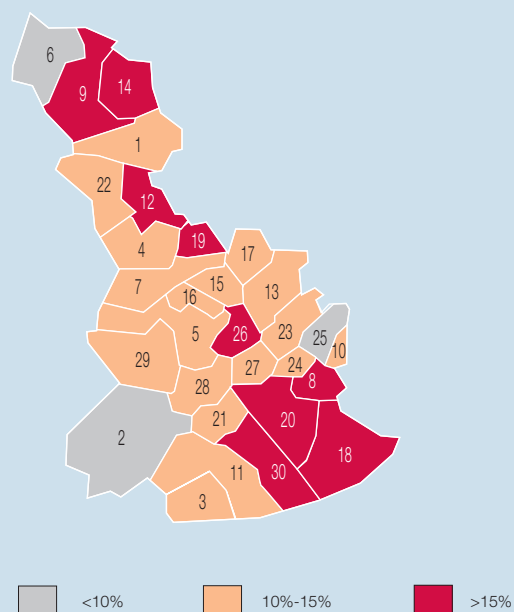
El darrer any, l'atur femení ha superat el masculí. A final del 2010, el 48% de l'atur de la comarca és masculí, un 9,2% inferior al del 2009, mentre que l'atur femení augmenta un 9,7%. Per edats, la incidència de l'atur segueix el patró del conjunt provincial, destacant interanualment la reducció d'aturats entre les edats més joves de fins a 34 anys i l'increment en la resta d'edats. Per sectors d'activitat econòmica, el 58,4% dels aturats pertanyen als serveis, el 18,7% a la indústria, el 16,8% a la construcció i 0,6% al sector agrícola. El 5,6% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, amb l'excepció de l'agrícola, l'atur s'ha reduït en tots els sectors, especialment en l'industrial. Cal destacar l'important increment d'atur del col·lectiu *sense ocupació anterior (SOA)* (39,9%), fet que té a veure amb la incorporació al mercat de treball de persones que no estaven treballant ni buscant feina, però que davant de l'actual context econòmic necessiten treballar.

Variació dels aturats registrats

- 1 Abrera
- 2 Begues
- 3 Castelldefels
- 4 Castellví de Rosanes
- 5 Cervelló
- 6 Collbató
- 7 Corbera de Llobregat
- 8 Cornellà de Llobregat
- 9 Esparreguera
- 10 Esplugues de Llobregat
- 11 Gavà
- 12 Martorell
- 13 Molins de Rei
- 14 Olesa de Montserrat
- 15 Pallejà
- 16 Palma de Cervelló
- 17 Papiol
- 18 Prat de Llobregat
- 19 Sant Andreu de la Barca
- 20 Sant Boi de Llobregat
- 21 Sant Climent de Llobregat
- 22 Sant Esteve Sesrovires
- 23 Sant Feliu de Llobregat
- 24 Sant Joan Despí
- 25 Sant Just Desvern
- 26 Sant Vicenç dels Horts
- 27 Santa Coloma de Cervelló
- 28 Torrelles de Llobregat
- 29 Vallirana
- 30 Viladecans

Taxa d'atur registrada

Pel que fa a la l'evolució de l'atur per nivell formatiu, destaca la disminució d'aturats *tècnics i professionals superiors* (-5,4%), de *programes de formació professional* (-4%), i amb *estudis primaris complets* (-1,4%). L'augment més important s'ha produït entre el col·lectiu *sense estudis* (25,6%). Els aturats estrangers han augmentat un 9,5% interanual i han arribat als 11.206, el 18,4% de l'atur comarcal, percentatge inferior al pes que té a la província (21%). Per contra els aturats nacionals han disminuït un 2,2%, percentatge semblant al provincial, i s'han situat en els 49.778.

La **contractació laboral** el 2010 s'ha recuperat i s'ha signat un 4% més de contractes que el 2009, percentatge sensiblement superior al 5% provincial. Així, l'any ha finalitzat amb 184.667 contractes de treball formalitzats, l'11,3% dels contractes signats a la província. La contractació ha disminuït un 3,8% entre els menors de 25 anys i ha augmentat en la resta de grups d'edat: 6,5% entre els de 25 a 44 anys i 7,3% entre els majors de 45 anys. La contractació masculina, el 53% del total, ha augmentat un 4% més que l'any anterior mentre que la femenina ho ha fet en un 3,9%. La contractació s'ha incrementat tant en el sector industrial (9,2%) com en el de serveis (6,6%) i s'ha reduït en el de la construcció (-13%). El 87% dels contractes han estat temporals, que han augmentat un 5,9% en un any. Dins d'aquest grup destaquen les modalitats *d'eventuals circumstàncies de producció*, amb el 38% i la *d'obra o servei*, amb el 31% del total. La contractació indefinida, el 13,1% del total, s'ha reduït un 7,4% a causa de la caiguda del 13,2% dels *convertits en indefinits* i del 26% dels de *foment de la contractació indefinida*. Els contractes *ordinaris a temps indefinit*, en canvi, s'han incrementat un 5,7%.

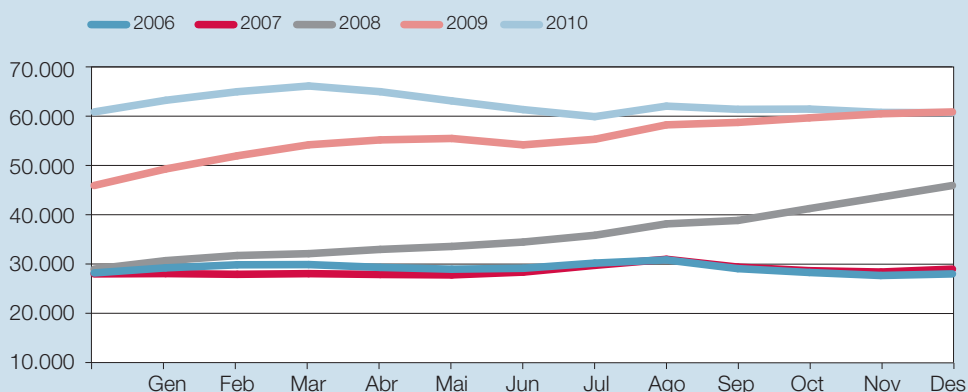
Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses del conjunt dels municipis del Baix Llobregat va caure entorn d'un 0,6% respecte al 2008, mentre que el deute viu va augmentar un 11%. Cal destacar la ràtio de 500 euros de deute viu per habitant, el quart deute més baix de les onze comarques barcelonines, i el 61% que representava el deute viu respecte als ingressos corrents a la capital comarcal, Sant Feliu de Llobregat, valor superior a la mitjana comarcal (52%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser al 2009 de 250 euros per habitant, just per sota de la mitjana provincial que va ser de 275 euros. Per altra banda, la Renda Bruta disponible per càpita del 2010 se situa en els 13.291 euros, el 90% de la renda mitjana provincial.

La comarca del Baix Llobregat (vegeu Quadre 1) mostra una tendència positiva en la majoria d'indicadors **turístics** durant el 2010. Els darrers anys el sector serveis ha anat guanyant un pes significatiu dins l'estructura productiva de la comarca i el turisme ha esdevingut una de les activitats amb major creixement econòmic. Bona part d'aquest desenvolupament és gràcies a la localització estratègica de la comarca, propera a la ciutat de Barcelona, i la presència de l'aeroport internacional del Prat, que ha permès al Baix Llobregat consolidar una estructura hotelera periurbana molt significativa.

El 80% de l'oferta d'allotjament de la comarca és hotelera. L'activitat de càmpings és la segona tipologia més rellevant (18% de les places d'allotjament) i els establiments de turisme rural resulten inapreciables en el còmput general de la comarca. L'ampliació de l'oferta ha estat especialment significativa durant el 2010; així s'han creat 570 noves places hoteleres (6,4% més que l'any 2009) i s'ha incrementat el nombre de places de càmping. El creixement d'ambdues variables ha estat sensiblement superior a la mitjana de la província de Barcelona. El creixement en la demanda s'aproxima a la mitjana de la província. El nombre de viatgers i pernoctacions s'incrementa en dos dígits respecte el 2009. D'aquesta manera, el Baix Llobregat, durant el 2010, va rebre un 15,3% més de turistes que l'any anterior, els quals van generar un volum de 1,3 milions de pernoctacions (14,2% més que l'any anterior) consolidant-se com una de les principals comarques receptives de turisme i amb uns valors de creixement molt superiors a la mitjana de la província de Barcelona.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats
Baix Llobregat, 2006-2010 (en absolut)

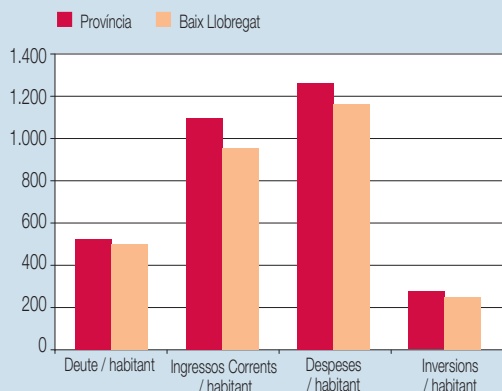
Gràfic 8

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009
(Ratios euros per habitant)

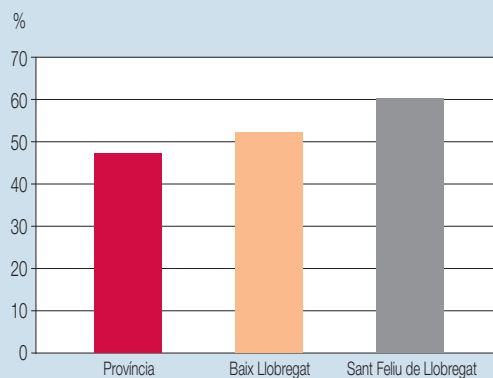
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009
(Deute viu / Ingressos corrents)

Gràfic 10

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística al Baix Llobregat, 2009 i 2010

Quadre 1

	Baix Llobregat			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	8,93	9,51	6,43	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	1,02	2,54	149,02	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	618,2	713	15,33	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	1147,2	1310,5	14,23	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	n.d	n.d	n.d	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	50,4	51,1	0,7	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

INNOBAIX, Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat

Andrés Andrés Jara, *Consell Comarcal del Baix Llobregat*

El 3 de novembre de 2009 es va constituir l'Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat INNOBAIX, gràcies a l'impuls del Consell d'Alcaldes i Alcaldesses de la comarca. Aquesta iniciativa, que posteriorment, va rebre el suport empresarial i institucional, té com a objectiu principal liderar la transformació de la comarca i el seu model econòmic mitjançant la posada en valor de la innovació, el coneixement i el foment de l'emprenedoria.

Aquesta proposta dels alcaldes i alcaldesses de la comarca neix com a reacció al context de crisi econòmica que pateix la comarca, i els consegüents problemes socials que aquesta genera en les diferents esferes de les nostres ciutats i pobles, i principalment pel que fa referència al mercat de treball, tant des del vessant de l'ocupació com des de l'activitat econòmica, és a dir, des de les persones treballadores fins a les empreses que generen riquesa al territori.

Aquesta crisi econòmica va evidenciar un conjunt de debilitats en el si del mercat de treball i l'estructura productiva de la comarca, que es va traduir en una ràpida i quantiosa destrucció de llocs de treball i una debilitació del teixit productiu pel tancament d'empreses.

Per fer front a aquesta situació, Innobaix esdevé la plasmació d'una voluntat d'unir esforços entre administracions, empreses i institucions de la comarca per impulsar un nou model econòmic i social, que es caracteritzi per una major sostenibilitat, una menor permeabilitat davant de situacions conjunturals desfavorables i basat en elements estratègics endògens del territori.

El Baix Llobregat s'ha caracteritzat històricament per ser un emplaçament capdavanter i pioner en iniciatives innovadores; és una comarca situada al nucli de les xarxes i infraestructures de transport i logística de Catalunya; i concentra al seu territori universitats, centres de recerca, parcs tecnològics i logístics capdavanters al nostre país en matèria de generació i transferència de coneixement. Aquestes característiques de la comarca obliguen que Innobaix persegueixi un gran repte com és fer del Baix Llobregat el territori de referència en matèria d'innovació oberta a Catalunya sota un nou model econòmic basat en el coneixement, la innovació i l'emprenedoria empresarial.

Actualment Innobaix està constituïda per 85 entitats, entre empreses, universitats, associacions i administracions públiques, i recull gran part del teixit empresarial, públic i social i associatiu que participa en l'activitat de la comarca.

L'objectiu principal d'Innobaix per aquests primers anys de funcionament és liderar el procés de transformació de la comarca del Baix

Llobregat cap a una societat innovadora i competitiva. Aquest objectiu s'operativitza en tres eixos bàsics d'actuació:

- Generar una xarxa d'actors per fomentar la innovació de manera col·laborativa. Compartir i difondre les estratègies dels diferents municipis que formen part de la comarca, per garantir la cooperació efectiva, desenvolupar iniciatives de recerca, desenvolupament i innovació al territori, entre d'altres.
- Potenciar els sectors i activitats productives de l'economia de la comarca. Impulsar polítiques de sòl industrial per afavorir la implementació de nous sectors i accions per al foment de sectors emergents, entre d'altres fites.
- Col·laborar amb administracions locals i governs autonòmics, estatals i europeus per fer de la comarca un territori innovador.

Al llarg de l'any 2010, i a partir dels eixos d'actuació fixats per Innobaix, les activitats desenvolupades han estat:

- Mapa de la Innovació d'Innobaix. La seva realització ha permès situar el punt de partida de les activitats a realitzar, gràcies a la delimitació de l'ecosistema d'innovació de les seves entitats i, a partir d'aquí, establir les possibles interaccions que es poden produir entre les entitats d'Innobaix per tal de desenvolupar nous projectes d'innovació.
- Projecte de noves externalitats del territori. Orientat a promoure totes aquelles iniciatives encaminades a millorar la competitivitat del territori a través de les noves externalitats, com ara la gestió del talent i la cultura emprenedora del risc o el fracàs.
- Projecte de gestió del talent. S'ha donat suport a les entitats en el procés d'atracció i desenvolupament de talent, a la seva captació, promoció i consolidació dins de les organitzacions.
- Projectes d'Innovació Oberta. Innobaix ha treballat en l'establiment de línies estratègiques per desenvolupar projectes 1x1 entre empreses o entitats associades.
- Projectes d'Emprenedoria Corporativa. S'ha treballat per propiciar la creació de diferents projectes empresarials generats dins de les pròpies empreses d'Innobaix.

Els reptes de futur que es planteja Innobaix són:

- Consolidar les xarxes d'innovació que s'han generat.
- Identificar nous actors d'innovació existents al territori i susceptibles d'incorporar-se dins de l'agència d'Innobaix.
- Esdevenir el referent comarcal per a la promoció i desenvolupament d'iniciatives innovadores.

RECALL ESTADÍSTIC. BAIX LLOBREGAT

	Baix Llobregat		Província		Variació 2009-2010		Pes Baix Llobr./ Província	
	2009	2010	2009	2010	Baix Llobr.	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				8,7%
Superfície total (km²)		485,7		7.725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		16,2		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	793.655	798.468	5.487.935	5.511.147	0,6%	0,4%	14,5%	14,5%
Densitat (h./km²)	1.634	1.644	710	713	0,6%	0,4%	nc	nc
Homes	395.895	397.716	2.703.137	2.710.304	0,5%	0,3%	14,6%	14,7%
Dones	397.760	400.752	2.784.798	2.800.843	0,8%	0,6%	14,3%	14,3%
Població de menys de 16 anys	137.598	140.532	863.575	881.724	2,1%	2,1%	15,9%	15,9%
Població potencialment activa	547.029	545.188	3.725.629	3.714.407	-0,3%	-0,3%	14,7%	14,7%
Població de més de 65 anys	109.028	112.748	898.731	915.016	3,4%	1,8%	12,1%	12,3%
Població projectada 2021	863.442	863.442	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	14,3%	14,3%
Índex de dependència global	45	46	47	48	3,0%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	79	80	104	104	1,3%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	699.419	702.997	4.685.929	4.705.660	0,5%	0,4%	14,9%	14,9%
Nacionalitat estrangera	94.236	95.471	802.006	805.487	1,3%	0,4%	11,8%	11,9%
Taxa d'estrangeria total	11,9%	12,0%	14,6%	14,6%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	9,0%	9,0%	11,5%	11,5%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	16.816	17.245	129.795	133.524	2,6%	2,9%	13,0%	12,9%
Població potencialment activa	75.521	76.165	657.258	656.329	0,9%	-0,1%	11,5%	11,6%
Població de més de 65 anys	1.899	2.061	14.953	15.634	8,5%	4,6%	12,7%	13,2%
Àfrica	24.388	25.619	177.550	182.706	5,0%	2,9%	13,7%	14,0%
Amèrica	38.825	37.818	323.998	315.791	-2,6%	-2,5%	12,0%	12,0%
Àsia	4.734	5.350	96.968	102.834	13,0%	6,0%	4,9%	5,2%
Europa	26.259	26.649	203.016	203.630	1,5%	0,3%	12,9%	13,1%
Unió Europea	23.003	23.246	171.586	171.447	1,1%	-0,1%	13,4%	13,6%
Resta del món	30	35	474	526	16,7%	11,0%	6,3%	6,7%
5 principals nacionalitats (comarca)	45.637	46.490	245.552	250.358	1,9%	2,0%	18,6%	18,6%
Marroc	21.860	22.900	135.792	139.736	4,8%	2,9%	16,1%	16,4%
Equador	8.691	8.310	38.733	39.360	-4,4%	1,6%	22,4%	21,1%
Romania	6.243	6.460	24.256	22.940	3,5%	-5,4%	25,7%	28,2%
Colòmbia	4.728	4.700	36.452	37.561	-0,6%	3,0%	13,0%	12,5%
Itàlia	4.115	4.120	10.319	10.761	0,1%	4,3%	39,9%	38,3%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	0,1%	-5,8%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-6,1%	-8,7%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-3,4%	-15,1%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-0,5%	-3,6%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	3,4%	-1,3%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	21.533	21.264	183.741	180.089	-1,2%	-2,0%	11,7%	11,8%
Agricultura	32	33	662	673	3,1%	1,7%	4,8%	4,9%
Indústria	2.964	2.850	21.382	20.345	-3,8%	-4,8%	13,9%	14,0%
Construcció	2.944	2.671	21.067	18.961	-9,3%	-10,0%	14,0%	14,1%
Serveis	15.593	15.710	140.630	140.110	0,8%	-0,4%	11,1%	11,2%
Dimensió mitjana	10,3	10,5	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	16.112	15.939	128.971	126.924	-1,1%	-1,6%	12,5%	12,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.228	3.234	27.738	27.708	0,2%	-0,1%	11,6%	11,7%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.083	2.090	15.193	14.966	0,3%	-1,5%	13,7%	14,0%
Serveis de menjar i begudes	1.868	1.967	15.418	15.758	5,3%	2,2%	12,1%	12,5%
Activitats especialitzades construcció	1.765	1.656	11.661	10.696	-6,2%	-8,3%	15,1%	15,5%
Transport terrestre i per canonades	1.334	1.275	6.766	6.623	-4,4%	-2,1%	19,7%	19,3%
Construcció d'immobles	979	859	7.957	7.177	-12,3%	-9,8%	12,3%	12,0%
Altres activitats de serveis personals	831	845	6.992	7.026	1,7%	0,5%	11,9%	12,0%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	714	677	4.308	4.078	-5,2%	-5,3%	16,6%	16,6%
Venda i reparació de vehicles motor	669	667	4.519	4.444	-0,3%	-1,7%	14,8%	15,0%
Activitats immobiliàries	517	536	6.416	6.568	3,7%	2,4%	8,1%	8,2%
Educació	522	524	4.806	4.841	0,4%	0,7%	10,9%	10,8%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	472	455	6.312	6.279	-3,6%	-0,5%	7,5%	7,2%
Activitats sanitàries	416	437	4.734	4.775	5,0%	0,9%	8,8%	9,2%
Serveis a edificis i de jardineria	400	417	2.931	2.924	4,3%	-0,2%	13,6%	14,3%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	314	300	3.220	3.061	-4,5%	-4,9%	9,8%	9,8%

RECULL ESTADÍSTIC. BAIX LLOBREGAT (continuació)

	Baix Llobregat		Província		Variació 2009-2010		Pes Baix Llobr./ Província	
	2009	2010	2009	2010	Baix Llobr.	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	273.959	274.370	2.275.235	2.259.793	0,2%	-0,7%	12,0%	12,1%
Assalariats	222.730	224.248	1.891.550	1.882.031	0,7%	-0,5%	11,8%	11,9%
Autònoms	51.229	50.122	383.685	377.762	-2,2%	-1,5%	13,4%	13,3%
15 Principals sectors d'activitat	177.909	179.042	1.385.922	1.379.025	0,6%	-0,5%	12,8%	13,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	26.627	27.418	237.324	239.775	3,0%	1,0%	11,2%	11,4%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	25.678	26.350	156.387	156.164	2,6%	-0,1%	16,4%	16,9%
Activitats especialitzades construcció	19.663	18.155	110.400	100.688	-7,7%	-8,8%	17,8%	18,0%
Serveis de menjar i begudes	16.816	17.579	118.254	121.383	4,5%	2,6%	14,2%	14,5%
Transport terrestre i per canonades	12.802	12.391	80.187	77.868	-3,2%	-2,9%	16,0%	15,9%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	10.122	11.092	124.789	128.718	9,6%	3,1%	8,1%	8,6%
Educació	9.761	10.019	114.010	117.246	2,6%	2,8%	8,6%	8,5%
Serveis a edificis i de jardineria	8.118	8.850	74.943	76.054	9,0%	1,5%	10,8%	11,6%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	8.916	8.503	44.539	42.564	-4,6%	-4,4%	20,0%	20,0%
Emmagatzematge i afins al transport	8.197	8.460	29.284	29.703	3,2%	1,4%	28,0%	28,5%
Activitats sanitàries	7.593	8.123	131.052	133.382	7,0%	1,8%	5,8%	6,1%
Construcció d'immobles	6.750	5.833	56.784	50.077	-13,6%	-11,8%	11,9%	11,6%
Venda i reparació de vehicles motor	5.772	5.775	36.541	35.790	0,1%	-2,1%	15,8%	16,1%
Indústries de productes alimentaris	5.505	5.397	36.372	36.160	-2,0%	-0,6%	15,1%	14,9%
Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	5.589	5.097	35.056	33.453	-8,8%	-4,6%	15,9%	15,2%
Agricultura	599	543	8.499	8.517	-9,3%	0,2%	7,0%	6,4%
Indústria	54.906	52.499	377.072	361.760	-4,4%	-4,1%	14,6%	14,5%
Tecnologia alta	3.732	3.657	25.714	26.079	-2,0%	1,4%	14,5%	14,0%
Tecnologia mitjana-alta	16.831	16.505	112.846	107.867	-1,9%	-4,4%	14,9%	15,3%
Tecnologia mitjana-baixa	15.685	14.691	86.321	81.262	-6,3%	-5,9%	18,2%	18,1%
Tecnologia baixa	17.996	16.984	142.150	136.717	-5,6%	-3,8%	12,7%	12,4%
Resta d'indústria	662	662	10.041	9.835	0,0%	-2,1%	6,6%	6,7%
Construcció	28.619	26.015	180.852	161.659	-9,1%	-10,6%	15,8%	16,1%
Serveis	189.835	195.313	1.708.812	1.727.857	2,9%	1,1%	11,1%	11,3%
Serveis basats en el coneixement	63.159	65.308	737.651	750.843	3,4%	1,8%	8,6%	8,7%
Serveis de tecnologia punta	6.066	6.140	66.038	69.127	1,2%	4,7%	9,2%	8,9%
Resta de serveis	126.676	130.005	971.161	977.014	2,6%	0,6%	13,0%	13,3%
Sectors clau	138.001	135.553	898.570	872.986	-1,8%	-2,8%	15,4%	15,5%
Sectors estratègics	30.040	31.235	348.084	354.296	4,0%	1,8%	8,6%	8,8%
Sectors impulsors	40.963	40.319	399.376	391.792	-1,6%	-1,9%	10,3%	10,3%
Sectors independents	47.999	49.128	504.563	509.127	2,4%	0,9%	9,5%	9,6%
Aturats registrats	61.151	60.984	419.988	416.795	-0,3%	-0,8%	14,6%	14,6%
Homes	32.286	29.322	222.880	216.412	-9,2%	-2,9%	14,5%	13,5%
Dones	28.865	31.662	197.108	200.383	9,7%	1,7%	14,6%	15,8%
Nacionals	50.919	49.778	338.184	330.448	-2,2%	-2,3%	15,1%	15,1%
Estrangers	10.232	11.206	81.804	86.347	9,5%	5,6%	12,5%	13,0%
Agricultura	239	339	2.495	3.368	41,8%	35,0%	9,6%	10,1%
Indústria	12.450	11.410	83.602	75.747	-8,4%	-9,4%	14,9%	15,1%
Construcció	10.388	10.216	68.316	65.372	-1,7%	-4,3%	15,2%	15,6%
Serveis	35.622	35.590	247.248	249.908	-0,1%	1,1%	14,4%	14,2%
Sense ocupació anterior	2.452	3.429	18.327	22.400	39,8%	22,2%	13,4%	15,3%
Població activa local estimada	426.420	428.487	2.897.609	2.913.673	0,5%	0,6%	14,7%	14,7%
Taxa d'atur registrat estimada	14,3%	14,2%	14,5%	14,3%	-0,1pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	13,8%	13,5%	14,0%	13,6%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	15,1%	15,1%	15,1%	15,2%	0,1pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	177.347	184.367	1.558.909	1.636.110	4,0%	5,0%	11,4%	11,3%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	13.345	13.291	14.835	14.802	-0,4%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	54,2%	59,2%	52,5%	60,4%	5,0pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	29,9%	33,0%	32,4%	35,3%	3,1pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran*1000 h. > 65 ¹	51	52	43	44	1,3%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	1,1	1,1	0,8	0,9	-0,6%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	922.446	929.824	6.939.283	6.965.609	0,8%	0,4%	13,3%	13,3%
Despeses	920.327	924.789	6.929.725	6.952.359	0,5%	0,3%	13,3%	13,3%
Deute viu	357.788	397.014	2.636.006	2.867.879	11,0%	8,8%	13,6%	13,8%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BARCELONÈS

BARCELONÈS

La comarca del Barcelonès¹ té una superfície de 144,7 km², l'1,9% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 5 municipis. Barcelona n'és la capital.

«Durant el 2010 es frena l'increment poblacional de la darrera dècada»

El Barcelonès, amb 2.251.029 habitants, concentra el 40,8% de la població de la província. Després d'una dècada de creixement poblacional amb un increment anual acumulatiu del 0,7%, el 2010 la **població** comarcal ha disminuït un inapreciable 0,03% (-571), a causa especialment de la reducció del nombre d'habitants a les ciutats de Barcelona i Badalona (-0,1% i -0,3% respectivament), que ha estat superior als increments produïts als altres tres municipis: 0,6% a l'Hospitalet de Llobregat, 0,3% a Santa Coloma de Gramenet i 1% a Sant Adrià de Besòs. L'altre any en què la comarca va presentar una pèrdua poblacional va ser el 2007, amb una disminució del 0,6%.

És la comarca amb major densitat de població: 15.557 h./km², gairebé 22 vegades la mitjana de la província. El Barcelonès, juntament amb el Vallès Occidental, són les dues úniques comarques on més del 50% de la seva població viu a municipis de més de 50.000 habitants. Les projeccions de població de l'Idescat preveuen un suau creixement demogràfic, que arribaria als 2.330.000 habitants el 2021, un 3,5% més que la població actual (l'increment provincial seria del 9,7%), consegüentment, el seu pes dins de la província s'aniria reduint lleugerament fins a representar un 38,6% del total. L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys, amb el 13,5% de la població menor de 16 anys (per sota del 16% provincial) i el 19,6% de 65 anys o més (per sobre del 16,6% provincial). La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 66,9% de la població, percentatge lleugerament inferior al provincial (67,4%). La relació entre la població més gran i la més jove o índex d'envelliment mostra que la comarca, amb 145 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està molt més envellida que la mitjana provincial (103,8).

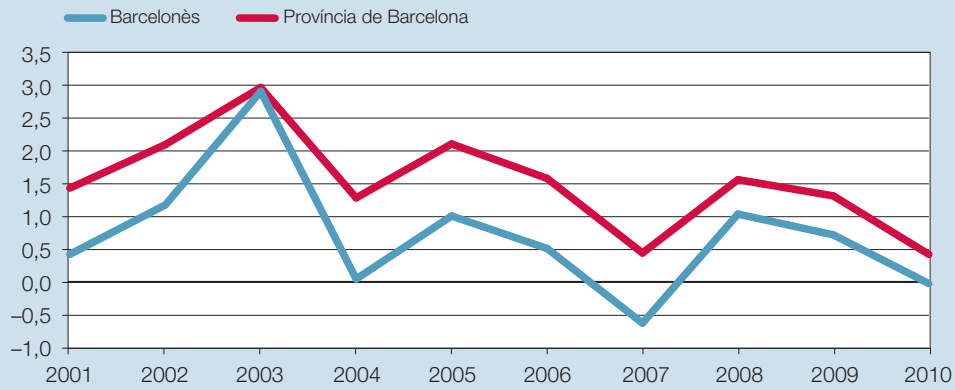
El darrer any la població estrangera s'ha estabilitzat, cosa que ha trencat la tendència alcista de la darrera dècada en què es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 21,4%. Així, el 2010 hi havia 404.900 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 18% de la població del Barcelonès, percentatge notablement superior a la mitjana provincial (14,6%). El 78,9% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc primeres nacionalitats sumen el 37% de la població estrangera de la comarca: el 9,6% tenen nacionalitat equatoriana, el 7,3% marroquina, el 7% pakistanesa, el 6,8% boliviana i el 6,3% xinesa. El darrer any, el col·lectiu de bolivians i equatorians ha disminuït gairebé un 5% mentre que el de pakistanesos ha augmentat un 4,7%, el de xinesos un 2,8% i el de marroquins un 2%. A excepció de l'increment del 9,3% de Sant Adrià de Besòs, a la resta de municipis no es registren variacions significatives.

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real de la comarca del Barcelonès va disminuir l'any 2009 un 2,7%, dada que contrasta negativament amb el creixement del 0,8% del 2008 o amb el 3,5% de mitjana dels tres anys anteriors. Tanmateix, aquesta disminució ha estat la més petita de les comarques barcelonines i està per sota de la reducció provincial (-4,4%). Aquesta menor reducció del VAB ha estat deguda al fet que la comarca té una estructura productiva menys basada en la indústria i la construcció, els sectors que han patit la crisi amb major intensitat. Així, el VAB de la indústria ha disminuït un 12,3% respecte al del 2008 i el de la construcció un 1,3% i han registrat unes aportacions negatives al creixement de -1,8 i de -0,1 punts percentuals respectivament. Els serveis, en canvi, han davallat molt més moderadament (-1%) i han aportat -0,8 punts. El sector primari ha crescut un 2,4%, si bé la seva aportació al VAB ha estat gairebé nul·la.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010
(en percentatge)

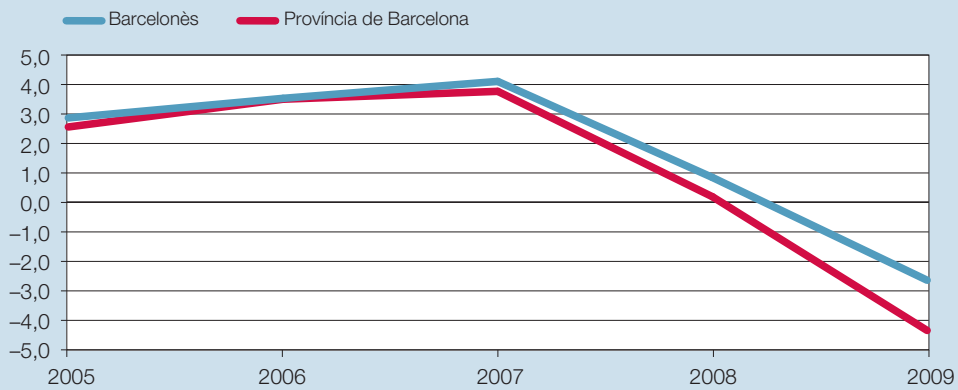
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009
(en percentatge)

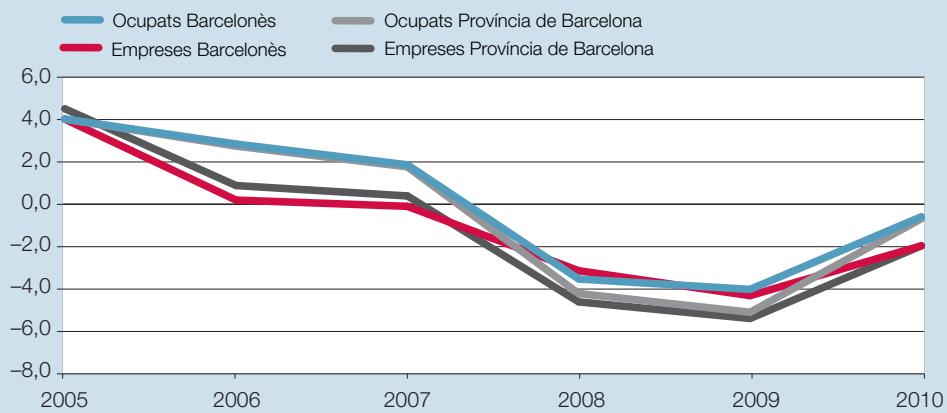
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«Durant el 2010 es desaccelera la destrucció d'empreses i d'ocupació dels darrers tres anys»

Segons dades del Registre d'Affiliació a la Seguretat Social, a final del 2010 el nombre d'**empreses** a la comarca del Barcelonès va ser de 85.422, el 47,4% de les empreses de la província i un 2% menys que l'any anterior. Aquesta disminució ha estat inferior a la registrada els anys anteriors (-3,2% el 2008 i -4,4% el 2009). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 76% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 20,9% entre 6 i 50, el 2,5% entre 51 i 205 i el 0,6% més de 250. La dimensió mitjana ha continuat en 11,8 treballadors per empresa, superior als 10,5 del conjunt provincial i la més gran de la província.

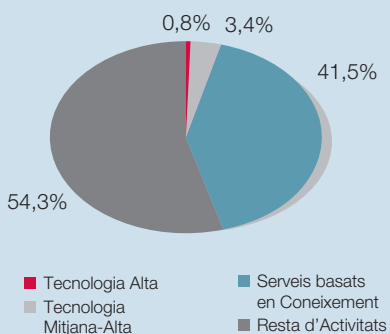
El sector terciari domina clarament en l'estructura empresarial de la comarca. Així, el pes de les empreses de serveis (85,5%) és molt superior al provincial (77,8%). Per contra, el percentatge d'empreses industrials de la comarca (6,2%) és molt inferior al percentatge de la província (11,3%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció, 8,3% a la comarca i 10,5% a la província. Interanualment, les pèrdues més importants d'empreses es donen en la indústria (-6,5%) i la construcció (-9,6%), mentre que les activitats terciàries disminueixen un 0,8%, mostrant així una millor resistència a la crisi. El 84,4% de les empreses es troben a Barcelona, el 6,3% a l'Hospitalet de Llobregat, el 5,9% a Badalona, el 2,3% a Santa Coloma de Gramenet i l'1% a Sant Adrià de Besòs. La variació interanual no mostra variacions significatives d'empreses a cap dels municipis.

En l'anàlisi del teixit empresarial segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics) cal tenir en compte, com també en la resta de l'anàlisi d'aquesta comarca, l'efecte de capitalitat que genera la ciutat de Barcelona. Així, les 100 empreses amb uns ingressos d'explotació més elevats al Barcelonès van facturar una mitjana de 93,2 milions d'euros, molt per sobre dels 2 milions de mitjana del conjunt de les empreses del Barcelonès. Entre les líders en facturació predominen les distribuïdores i comercialitzadores d'energia (Gas Natural, Endesa, Unión Fenosa), però també tenen un pes destacat les empreses del sector de la informació i comunicació (Planeta, Imagina Media Audiovisual) o les farmacèutiques (Sanofi Aventis, Novartis).

Després de dos anys d'intensa destrucció de llocs de treball, el 2010 l'ocupació ha disminuït un 0,6%, fins a 1.158.693 llocs de treball, el 51,3% dels ocupats de la província. Aquesta lleugera reducció de l'ocupació ha afectat més el treball autònom (-1,7%) que el treball assalariat (-0,4%). El 38,6% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (12,4% fins a 5 treballadors i 26,1% de 6 a 50), el 21% en la mitjana empresa i el 40,5% en la gran empresa. Com passa amb l'estructura empresarial, el sector terciari domina l'estructura ocupacional de la comarca. Així, l'ocupació en el sector dels serveis, amb el 85,6% del total de llocs de treball, està molt per damunt de la mitjana provincial (76,5%), mentre que l'ocupació industrial, amb el 9,1%, es troba per sota de la província (16%) i la de la construcció, amb el 5,3%, també és inferior a la província (7,2%).

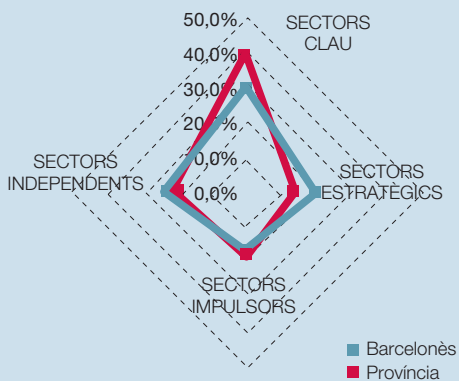
Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats en destaca la destrucció d'ocupació en la *construcció d'immobles* (-15,3%), en les *activitats especialitzades de construcció* (-9%), i en la *mediació financera* (-4,5%), i la creació en subsectors com les *activitats administratives d'oficina* (21%), en els *serveis de tecnologies de la informació* (5,4%), en els *serveis de menjar i begudes* (+5%) i en l'*educació* (3,2%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en la *construcció d'immobles* (-3.917), les *activitats especialitzades en la construcció* (-3.497) i les *activitats de lloguer* (-3.162), i els increments en les *activitats administratives d'oficina* (4.231), les *activitats relacionades amb l'ocupació* (3.098) i els *serveis de menjar i begudes* (2.956).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Barcelonès, 2010 (en percentatge) Gràfic 4

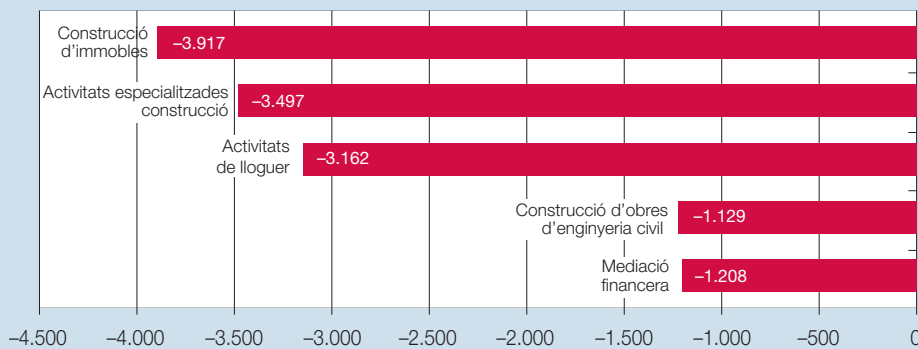
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 (en percentatge) Gràfic 5

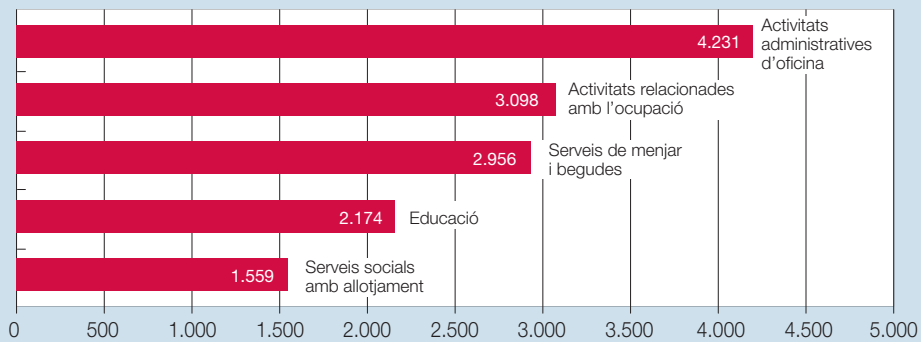
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Barcelonès, 2010 (en absoluts) Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Barcelonès, 2010 (en absoluts) Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

El 85,4% de l'ocupació es troba a Barcelona, el 7,6% a l'Hospitalet de Llobregat, el 4,8% a Badalona, l'1,5% a Santa Coloma de Gramenet i el 0,8% a Sant Adrià de Besòs. La variació interanual no mostra variacions significatives d'ocupació a cap dels municipis.

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement és molt superior al pes que tenen a la província. Així, mentre que el 45,7% dels llocs de treball del Barcelonès pertanyien als *serveis basats en el coneixement* i als de *tecnologia alta i mitjana-alta* a la indústria, a la província el pes era del 39,2%. Aquesta sobrerrepresentació al Barcelonès dels sectors punters s'explica perquè a la comarca s'hi concentra el 64% dels llocs de treball en serveis basats en el coneixement de la província. La resta de serveis de la comarca apleguen el 44,1% dels ocupats, percentatge similar al 43,2% provincial. El moviment interanual de l'ocupació mostra l'augment dels *serveis basats en el coneixement* (1,8%, 8.667), el manteniment de la *resta de serveis* i la disminució de la resta de sectors independentment del seu grau de tecnologia.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una inferior concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius, que a la província. Així, el 32,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i reparacions*), davant del 38,6% de la província. L'ocupació en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, presenta un pes similar al provincial, del 17,3% en ambdós casos. En canvi, l'ocupació en sectors estratègics de la comarca, amb el 20,6% està més representada que la provincial, del 15,7%.

«Lleugera disminució de l'atur i increment de la contractació»

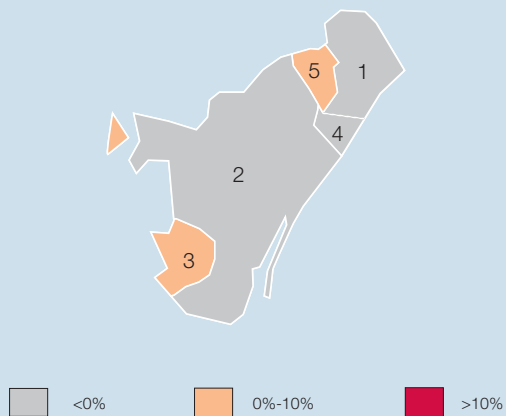
Després de dos anys de gran creixement del nombre d'aturats, del 49% el 2008 i del 35% el 2009, el 2010 l'**atur** ha disminuït, tot i que ho ha fet amb un imperceptible 0,1%. Aquesta disminució ha estat la menor de les registrades per les comarques de la província (a excepció del Garraf i de l'Alt Penedès, on l'atur ha augmentat). Així, a final del 2010 hi havia 156.651 aturats a la comarca, el 37,6% d'aturats de la província, i la taxa d'atur era del 13,3%, la segona taxa més baixa de les onze comarques barcelonines i per sota de la taxa provincial, que era del 14,3%.

Per municipis (vegeu mapes) la taxa d'atur més baixa és la de Barcelona (12%), seguida de la de l'Hospitalet de Llobregat (15,2%), Badalona (17,4%), Santa Coloma de Gramenet (18%) i Sant Adrià de Besòs (18,8%). Pel que fa l'evolució de l'atur durant el 2010 destaquen les disminucions a Sant Adrià de Besòs (-2,4%), Badalona (-0,9%) i Barcelona (-0,2%). Per altra banda, l'atur ha augmentat a l'Hospitalet de Llobregat (0,5%) i Santa Coloma de Gramenet (1,4%).

El 53% de l'atur de la comarca és masculí, un 2,6% inferior al del 2009. L'atur femení, en canvi augmenta un 2,8%. Per edat, la incidència de l'atur segueix el patró del conjunt provincial, el 7,2% té menys de 25 anys, el 53,7% entre 25 i 44 anys i el 39,1% més de 45 anys. Interanualment, destaca la reducció d'aturats menors de 34 anys (-5.193) i l'increment en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial.

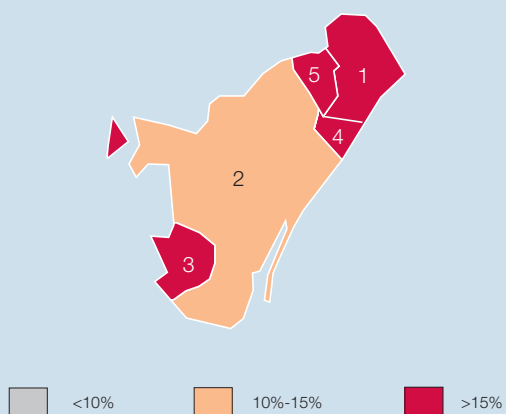
Per sectors d'activitat econòmica, el 67,2% dels aturats pertanyen als serveis, el 12,5% a la indústria, el 14,7% a la construcció i 0,4% al sector agrícola. El 5,2% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur s'ha reduït en tots els sectors a excepció del de serveis i l'agrícola, seguint la pauta provincial. Cal destacar l'important increment d'atur del col·lectiu *sense ocupació anterior* (SOA) (16,1%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Badalona
- 2 Barcelona
- 3 L'Hospitalet de Llobregat
- 4 Sant Adrià de Besòs
- 5 Santa Coloma de Gramenet

Taxa d'atur registrada

Pel que fa a l'evolució de l'atur per nivell formatiu, destaca la disminució d'aturats amb *estudis primaris complets* (-4,1%) i dels *tècnics i professionals superiors* (-1,2%) i l'augment d'aturats en la resta de nivells. Els aturats estrangers han augmentat un 2,7% i han arribat als 37.421, el 24% de l'atur comarcal, percentatge superior al pes que té a la província (21%). Per contra, els aturats nacionals han disminuït un 1%, percentatge inferior al provincial (-2,3%), i s'han situat en els 119.230.

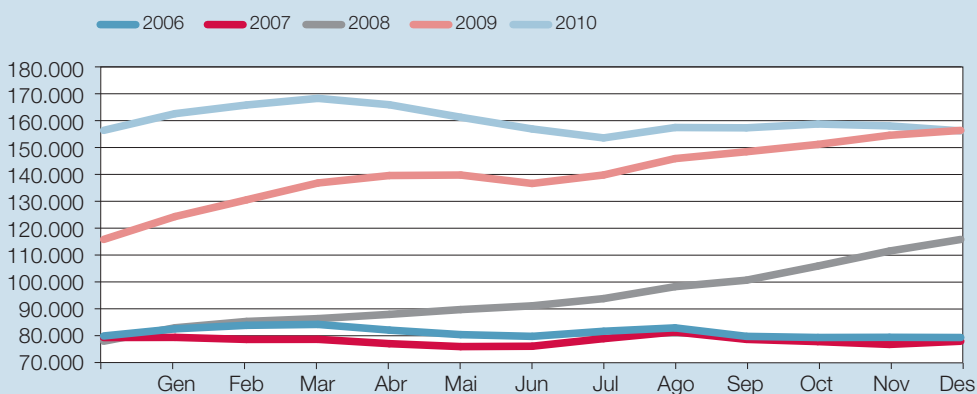
El 2010 la **contractació laboral** s'ha recuperat i s'han signat un 1,9% més de contractes que el 2009, percentatge inferior al 5% provincial. Així, durant l'any s'han formalitzat 882.088 contractes de treball, el 54% dels contractes signats a la província. La contractació ha disminuït un 1% entre els menors de 25 anys, ha augmentat un 3,1% entre els de 25 a 44 anys i un 1,8% entre els majors de 45 anys. La contractació masculina, el 47,4% del total, ha augmentat un 3,8% més que l'any anterior mentre que la femenina ho ha fet molt més moderadament, un 0,2%. La contractació s'ha incrementat tant en el sector industrial (3,9%) com en el de serveis (3,1%) i s'ha reduït en el de la construcció (-14,5%). El 88% dels contractes han estat temporals, que han augmentat un 3,1% en un any. Dins d'aquest grup destaquen les modalitats *d'eventuals per circumstàncies de la producció*, amb el 35,7% i els *d'obra o servei*, amb el 31,4% del total. La contractació indefinida, el 12% del total, s'ha reduït un 6,1% a causa de la caiguda del 6,9% dels *convertits en indefinits* i del 32,5% dels de *foment de la contractació indefinida*. Els contractes *ordinaris a temps indefinit*, en canvi, s'han incrementat un 5,3%.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses del conjunt dels municipis de la comarca va augmentar un 3,9% respecte al 2008 i el deute viu ho va fer un 3,3%. Cal destacar la ràtio de 450 euros de deute viu per habitant, el tercer deute més baix de les onze comarques barcelonines i per sota dels 523 euros de mitjana provincial, i el 33% que representava el deute viu respecte als ingressos corrents a Barcelona, valor lleugerament inferior a la mitjana comarcal (36,5%). La inversió per càpita va ser al 2009 de 297 euros, lleugerament superior a la mitjana provincial que va ser de 275 euros. La Renda Bruta disponible per càpita del 2010 se situa en els 17.242 euros, el 116,5% de la renda mitjana provincial i la major renda de la província.

La ciutat de Barcelona configura el pol d'atracció turística més important de la província de Barcelona i de Catalunya. Les dades sobre l'**activitat turística** al Barcelonès (vegeu Quadre 1) estan plenament condicionades per l'evolució de la ciutat de Barcelona. Tot i l'indubtable pes de la ciutat respecte a la resta de municipis que integren la comarca, cal destacar l'esforç que en matèria turística han realitzat integrant nous recursos turístics i serveis complementaris a l'oferta creixent d'una gran Barcelona turística.

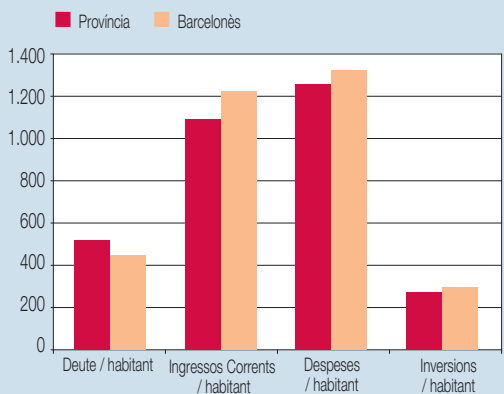
El Barcelonès registra una planta d'allotjament de més de 64.000 places hoteleres; gairebé la meitat de les places en establiments hotelers a la província de Barcelona. Durant el 2010 s'han augmentat el nombre de places en un 6,4%; el doble de creixement que la resta de la província. El Barcelonès va rebre més de 6,5 milions de turistes, cosa que suposa un creixement interanual del 18%. La variació de creixement respecte al 2009 encara resulta més accentuada en el cas del nombre de pernотacions hoteleres durant el 2010: 15,5 milions. Un 25% més que l'any anterior. Les xifres de creixement de la demanda del turisme a Barcelona i comarca són molt superiors a la resta de la província de Barcelona, que tot i mantenir valors positius interanuals, són àmpliament inferiors al Barcelonès.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Barcelonès, 2006-2010 Gràfic 8
(en absolut)

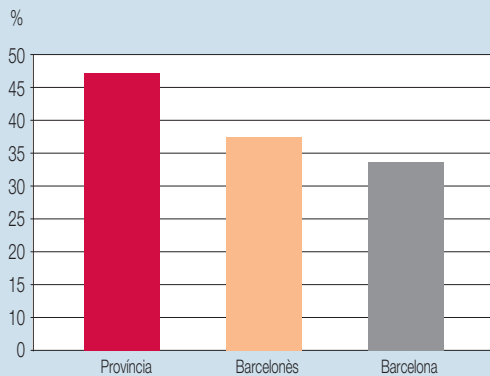
Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 Gràfic 9
(Ratios euros per habitant)

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 Gràfic 10
(Deute viu / Ingressos corrents)

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística al Barcelonès, 2009 i 2010

Quadre 1

	Barcelonès			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	61,21	64	6,43	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	n.d	n.d	n.d	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	5616,7	6665,2	18,67	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	12.535,9	15.698,7	25,23	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	n.d	n.d	n.d	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	67,4	69,2	1,8	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

EL PLA ESTRATÈGIC METROPOLITÀ DE BARCELONA. «L'actualització de la proposta estratègica»

Joan Campreciós Hernández, *coordinador adjunt Pla Estratègic Metropolità de Barcelona*

El pensament estratègic té com un dels seus fonaments més importants la posada en valor i en positiu d'aquells factors que aporten un diferencial i noves oportunitats a una organització. El progrés d'un territori i d'una ciutat metropolitana també cal abordar-lo des de la convicció que a partir dels seus elements més arrelats i identitaris és possible avançar i millorar la seva posició.

Des d'aquesta convicció, la construcció d'escenaris té com a objectiu l'elaboració de simulacions de realitats de futur factibles i possibles. La seva disponibilitat permet a les ciutats i a les empreses disposar d'una major capacitat a l'hora de la presa de decisions per millorar la seva posició de futur.

Tanmateix, l'escenari pot representar també una expressió de la voluntat i del compromís per arribar a uns objectius factibles. El passat mes de novembre, va ser presentada i aprovada pel seu Consell General, la nova visió del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, en aquest cas amb un horitzó temporal del 2020.

Certament, l'escenari global de què avui dia disposem, aporta elements de forta transformació i de recessió econòmica. Davant d'això, una resposta estratègica ha de vetllar per estimular la recuperació dels seus factors de competitivitat i alhora generar noves oportunitats que afavoreixin les reconversions necessàries per tal d'aportar nous conceptes i noves vies per a la seva reposició local i global.

Amb aquesta convicció, la visió a la qual es vol arribar, segons que diu la nova proposta del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, és:

«una metròpoli global que és capital de Catalunya i que té la capitalitat del Mediterrani. Com a tal, haurà reforçat les seves relacions i la seva presència a les regions del món que estaran encapçalant el creixement i exercirà un lideratge relacionat amb els seus valors i factors de competitivitat, entre els quals cal destacar la sostenibilitat».

I en la seva descripció situa com un dels elements més identificadors d'aquesta la visió, aspectes com:

«Volem consolidar l'AMB com una metròpoli world class: una de les regions europees més atractives i influents per al talent global innovador, amb un model d'integració i cohesió social de qualitat».

El Pla Estratègic Metropolità de Barcelona aporta aquesta reflexió estratègica, que situa al bell mig del punt de mira per a un futur amb creixement, tres factors bàsics pel seu desenvolupament econòmic i social: el talent, la innovació i un model social cohesionat i de qualitat.

La proposta estratègica es complementa amb sis reptes i cinc palanques del canvi.

Sis reptes que són els eixos prioritaris sobre els quals cal actuar per aconseguir la visió d'aquest escenari del futur.

1. *Sostenibilitat i canvi climàtic.* L'objectiu d'aquest repte és aconseguir que l'Àrea Metropolitana de Barcelona ha de ser una ciutat de referència mundial en matèria de polítiques urbanes que prioritzin les variables d'eficiència dels recursos energètics i la reducció dels efectes contaminants. Un territori on la sostenibilitat deixa de ser un adjectiu per esdevenir un dels seus factors més preuats i, al mateix temps, bona pràctica en projectes.

2. *Situar l'AMB com a referent en el nou marc global: major presència als països que lideren el món i capitalitat del Mediterrani.* L'AMB ha d'estar al món com a capital del Mediterrani, a prop d'Europa i molt més encara, dels països que lideren el creixement. Aconseguir ser un referent al món en diversos sectors i accelerar les connexions i les accessibilitats internacionals des de i per a Barcelona, ha de ser un objectiu transversal que inclogui tots els reptes d'aquest Pla Estratègic.

3. *Líder global en determinats sectors tractors de coneixement.* L'AMB ha de promoure els sectors actuals i emergents en els quals exercim o podem exercir un lideratge a escala global; alhora actuen com a activitats tractors d'altres i posen el focus en els sectors més estratègics, com són les indústries creatives (audiovisuals, cultura, publicitat i màrqueting), el disseny, l'arquitectura i l'art, la salut (medicina i recerca translacional, medicina privada i innovació, alimentació), l'esport, el turisme i l'energia, etc.

4. *Més enllà de les empreses «bio».* Posada al dia i potenciació de la indústria i dels sectors tradicionals. Amb el 18% de l'ocupació i una llarga tradició, l'AMB no pot abandonar aquest tipus de sectors tradicionals sobre els quals pivoten també totes les activitats que anomenem del coneixement. El sector turístic també ha de merèixer una atenció especial, atès el seu elevat nivell d'ocupació (més del 10%) i l'impacte transversal sobre molts sectors de l'activitat econòmica.

El sector industrial i la seva reconversió ha de ser una prioritat que ens posicioni en un marc econòmic on la indústria continuï sent un factor de creixement i d'exportació.

5. *Una de les regions europees més atractives per al talent innovador.* L'AMB té unes condicions magnífiques per convertir-se en una de les icones mundials de la innovació. Però la innovació ha de venir acompanyada per una xarxa important de plataformes de recerca, de centres de formació amb excel·lència i d'infraestructures bàsiques de caràcter científic. Tots ells són factors que es disposen en l'àmbit metropolità de Barcelona, cal posar-los en comú i fer possible la transferència de coneixement entre tots ells per tal de facilitar la necessària innovació.

Les polítiques han d'anar adreçades tant a la captació de talent global com a la generació de talent des de les mateixes plataformes existents.

6. *Ciutat interessant i equilibrada socialment: una resposta social a la crisi.* Més enllà de l'educació, una ciutat equilibrada socialment requereix accions en els terrenys de la cultura, de l'espai públic, de l'habitatge social o de la mobilitat. Òbviament, la reducció de la pobresa i dels problemes de la dependència són aspectes que no es poden deixar de banda en un Pla que pretén arribar a una ciutat interessant i donar respostes adients a la crisi actual.

I cinc palanques del canvi que han d'actuar de manera transversal per facilitar la millor implantació de les mesures que preveu cada un dels reptes proposats.

Palanques enteses com a requisits imprescindibles par tal de facilitar un entorn amable i positiu de cara a la transformació requerida per a la visió del Pla. Palanques que fan referència a una administració més àgil i eficient, una universitat i un sistema educatiu millor, uns valors que

acompanyin els nous reptes de futur, un ampli coneixement d'idiomes que faciliti la fàcil relació amb el món i amb els visitants, com també les comunicacions que permetin el posicionament global de Barcelona i una governança que adapti les seves formes d'actuar amb més vinculació amb els sectors locals i que lideri la cooperació públicoprivada i la coresponsabilitat conjunta dels actors.

L'estructura del Pla és aquesta, ara cal la seva posada en pràctica i la realització de projectes que donin contingut i visibilitat a les propostes. La fase actual de Pla centra la seva atenció en els treballs de la Comissió d'Estratègia, que, liderada pel seu president, el Sr. Carlos Losada i amb

els sis coordinadors de cada un dels reptes, tenen com a missió impulsar les mesures i cercar les complicitats per tal que aquestes siguin assumides per institucions, administracions o altres actors privats dels sectors implicats.

Tanmateix un nou escenari administratiu es configura a partir de l'aprovació de la llei de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. La nova Àrea Metropolitana vol ser, amb el mateix territori que es dibuixa el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, una molt bona eina per impulsar les estratègies descrites i reforçar la posició en el món d'aquest territori.

PLA ESTRATÈGIC DE TURISME DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Xavier Suñol Ferrer, *Promoció Econòmica. Ajuntament de Barcelona*

El 29 d'octubre de 2009 es presentava al Consell Plenari Municipal el Programa 2010-2015 del Pla Estratègic de Turisme de la ciutat de Barcelona. Es tancava així un procés endegat dos anys abans amb la participació, en les diverses comissions i grups de treball, de prop d'un miler de persones.

L'activitat turística a Barcelona

D'ençà de la celebració dels Jocs Olímpics de 1992, a Barcelona el turisme ha esdevingut un dels fenòmens de major creixement i repercussió social i econòmica dels darrers temps. L'activitat turística ha significat canvis i efectes notables al conjunt de la ciutat. Les estadístiques així ho constaten i, en un període relativament curt, es passa dels 1.732.902 turistes allotjats en hotels de la ciutat a l'any 1990 als 7.108.393 corresponents al 2007.

L'aparició de la crisi l'any 2008 atura aquest creixement continu, tanmateix ha estat el turisme un dels sectors econòmics que millor ha suportat aquesta davallada i les dades d'ocupació hotelera del 2010 demostren que ja ha estat recuperada la tendència tancant l'any amb 7.133.524 turistes, xifra que supera les dades del 2007.

L'elaboració del Pla Estratègic de Turisme ha permès d'aprofundir en a seva anàlisi i quantificació, per exemple, avaluar en uns 24.500.000 els visitants que rep cada any la ciutat, ja sigui pernactant-hi o duent a terme la visita des d'un altre lloc d'estada; o calcular que el conjunt d'aquesta activitat genera un impacte econòmic d'uns 20 milions d'euros diaris i una ocupació d'uns 100.000 llocs de treball.

Proposta Estratègica

El Pla Estratègic de Turisme ha plantejat nous reptes i propòsits, incidint en algunes qüestions clau, com per exemple el tipus de creixement i model de gestió turística, els límits territorials de la destinació, la

quantitat i conseqüències dels impactes i efectes del turisme i les formes de convivència que es produeixen entre barcelonins i visitants.

Aquesta concepció, de caràcter més integral, ha estat recollida en l'anomenada Proposta Estratègica on, a partir de la concreció del model de ciutat, es defineixen la Visió el Model turístic desitjat, els Principals Reptes a afrontar en el futur i els Objectius Estratègics.

La Visió *TurismeBcn2020* descriu com volem imaginar-nos la Barcelona turística en un futur proper. Esdevé una veritable declaració d'on i com volem situar la ciutat en relació amb l'activitat turística.

«El 2020, Barcelona segueix essent reconeguda com la destinació turística més dinàmica i vibrant de la Mediterrània i una de les principals del món, i s'ha consolidat com una destinació que va molt més enllà dels seus límits administratius.

És una ciutat on el turisme està totalment inserit a la seva dinàmica econòmica, comercial, social i cultural i on la ciutadania reconeix els visitants de tota mena com uns ciutadans (temporals) més. El caràcter hospitalari dels barcelonins fa que sigui una ciutat volguda, amable i diferent.

Una ciutat metropolitana que es distingeix per la seva sostenibilitat ambiental, per la seva excel·lència en el servei, per una contínua capacitat de sorprendre i per la novetat de les seves propostes. La cultura, la creativitat i el coneixement són motors de la ciutat i el seu territori.

La ciutat real, la seva identitat i el seu dinamisme són la base del seu atractiu i no hi ha lloc per als "guetos" ni per als barris exclusivament turístics.

L'activitat turística segueix contribuint a l'èxit de Barcelona i ho fa afavorint la millora de la qualitat de vida i la cohesió social dels seus ciutadans, al manteniment i creació de nous equipaments, a l'èxit d'altres sectors econòmics i a la difusió de Barcelona al món».

El Programa d'Actuació 2010-2015

En la segona fase del Pla Estratègic de Turisme s'ha dut a terme la redacció del conjunt de propostes d'actuació amb l'horitzó 2015. Les propostes d'actuació que corresponen a l'àmbit de la promoció turística són executades pel Consorci Turisme de Barcelona i la resta són impulsades per l'Ajuntament de Barcelona.

Les propostes d'actuació s'agrupen en una quinzena de programes entre els quals destaquem aquí:

- **Destinació Barcelona.** Activar i fer realitat les noves dimensions geogràfiques i simbòliques de la destinació, més enllà del municipi.
- **Aprofitament turístic de les infraestructures de transport i les noves centralitats urbanes i equipaments.** Incorporar les noves infraestructures de transport i les transformacions urbanes en curs o previstes, com a oportunitats per desenvolupar el nou model turístic de Barcelona caracteritzat especialment per una major desconcentració i diversitat de l'oferta.
- **Màrqueting.** Adaptar el màrqueting al nou model i reptes plantejats, aportant criteris i desenvolupant instruments que permetin millorar la promoció integral de la destinació Barcelona, tot alineant els diferents agents involucrats.
- **Sostenibilitat ambiental.** Integrar criteris de sostenibilitat ambiental en la planificació i gestió del turisme a Barcelona.
- **Professionalització.** Impulsar la formació i la professionalització dels treballadors, directius i empresaris de la indústria turística, per tal de fomentar una oferta de qualitat i la prestació de serveis excel·lents, en un marc òptim de relacions laborals.
- **Suport i partenariat amb la indústria.** Fomentar la millora integral de la indústria turística, apostant per les noves tecnologies, la qualitat i la innovació com a elements clau de la competitivitat de les empre-

ses, els serveis i els productes turístics; enfortint i millorant la coordinació i la cooperació entre els empresaris, el teixit associatiu i l'administració municipal.

- **Nova governança i finançament.** Potenciar i adaptar les estructures de planificació, gestió, atenció i promoció del turisme al nou Model Turístic, que es concep com a part del model de ciutat, així com millorar i garantir el seu finançament.
- **Gestió municipal dels efectes de l'activitat turística.** Assegurar el desenvolupament de l'activitat turística de forma harmònica amb la dinàmica ciutadana, a través de la coordinació de l'actuació dels diversos serveis municipals implicats.
- **Intel·ligència turística.** Estructurar un sistema integral d'intel·ligència i innovació per a la millora de la planificació i gestió turística, tant pública com privada, esdevenint referents internacionals en el coneixement del turisme urbà.
- **Lideratge turisme i ciutat.** Contribuir al lideratge internacional de Barcelona com a model sostenible de turisme urbà, essent capdavantera en l'encaix turisme i ciutat.

Barcelona és una ciutat turística d'èxit que gaudeix d'un ampli reconeixement i valoració internacional, que compta amb un molt bon posicionament en els mercats emissors, i que genera un important impacte en l'economia de la ciutat i en el mercat de treball. El Pla Estratègic de Turisme esdevé una important oportunitat per a la ciutat. En definitiva, es tracta de continuar avançant en una política turística que desenvolupi una activitat que vol caracteritzar-se per la seva sostenibilitat, excel·lència i innovació.

Al web <http://www.turismebcn2015.cat> trobareu informació i documentació del Pla Estratègic de Turisme de la ciutat de Barcelona.

RECALL ESTADÍSTIC. BARCELONÈS

	Barcelonès		Província		Variació 2009-2010		Pes Barcelonès/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Barcelonès	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		5		311				8,7%
Superfície total (km²)		144,7		7725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		28,94		24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	2.251.600	2.251.029	5.487.935	5.511.147	0,0%	0,4%	41,0%	40,8%
Densitat (h./km²)	15.560	15.557	710	713	0,0%	0,4%	nc	nc
Homes	1.085.725	1.084.267	2.703.137	2.710.304	-0,1%	0,3%	40,2%	40,0%
Dones	1.165.875	1.166.762	2.784.798	2.800.843	0,1%	0,6%	41,9%	41,7%
Població de menys de 16 anys	298.437	303.929	863.575	881.724	1,8%	2,1%	34,6%	34,5%
Població potencialment activa (16-64)	1.517.038	1.507.023	3.725.629	3.714.407	-0,7%	-0,3%	40,7%	40,6%
Població de 65 anys i més	436.125	440.077	898.731	915.016	0,9%	1,8%	48,5%	48,1%
Població projectada 2021	2.330.143	2.330.143	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	38,6%	38,6%
Índex de dependència global	48,42	49,37	47,30	48,37	2,0%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	146,14	144,80	104,07	103,78	-0,9%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	1.846.732	1.846.129	4.685.929	4.705.660	0,0%	0,4%	39,4%	39,2%
Nacionalitat estrangera	404.868	404.900	802.006	805.487	0,0%	0,4%	50,5%	50,3%
Taxa d'estrangeria total	18,0%	18,0%	14,6%	14,6%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	14,1%	14,2%	11,5%	11,5%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	53.269	54.487	129.795	133.524	2,3%	2,9%	41,0%	40,8%
Població potencialment activa (16-64)	344.328	342.955	657.258	656.329	-0,4%	-0,1%	52,4%	52,3%
Població de 65 anys i més	7.271	7.458	14.953	15.634	2,6%	4,6%	48,6%	47,7%
Àfrica	40.069	40.969	177.550	182.706	2,2%	2,9%	22,6%	22,4%
Amèrica	182.087	177.585	323.998	315.791	-2,5%	-2,5%	56,2%	56,2%
Àsia	77.893	82.184	96.968	102.834	5,5%	6,0%	80,3%	79,9%
Europa	104.497	103.829	203.016	203.630	-0,6%	0,3%	51,5%	51,0%
Unió Europea	86.508	85.518	171.586	171.447	-1,1%	-0,1%	50,4%	49,9%
Resta del món	322	333	474	526	3,4%	11,0%	67,9%	63,3%
5 principals nacionalitats (comarca)	150.185	149.708	325.162	326.148	-0,3%	0,3%	46,2%	45,9%
Equador	40.621	38.808	73.153	69.687	-4,5%	-4,7%	55,5%	55,7%
Marroc	28.809	29.372	135.792	139.736	2,0%	2,9%	21,2%	21,0%
Pakistan	26.906	28.156	30.070	31.905	4,6%	6,1%	89,5%	88,2%
Bolívia	28.899	27.722	49.695	47.259	-4,1%	-4,9%	58,2%	58,7%
Xina	24.950	25.650	36.452	37.561	2,8%	3,0%	68,4%	68,3%

ACTIVITAT ECONÒMICA

VAB¹	0,8%	-2,7%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-0,8%	2,4%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-3,1%	-12,3%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	2,3%	-1,3%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	2,6%	-1,0%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	87.165	85.422	183.741	180.089	-2,0%	-2,0%	47,4%	47,4%
Agricultura	34	32	662	673	-5,9%	1,7%	5,1%	4,8%
Indústria	5.679	5.308	21.382	20.345	-6,5%	-4,8%	26,6%	26,1%
Construcció	7.810	7.059	21.067	18.961	-9,6%	-10,0%	37,1%	37,2%
Serveis	73.642	73.023	140.630	140.110	-0,8%	-0,4%	52,4%	52,1%
Dimensió mitjana	11,7	11,8	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	63.575	62.664	126.814	124.948	-1,4%	-1,5%	50,1%	50,2%
Comerç detall, exc. vehicles motor	13.597	13.497	27.738	27.708	-0,7%	-0,1%	49,0%	48,7%
Serveis de menjar i begudes	7.508	7.624	15.418	15.758	1,5%	2,2%	48,7%	48,4%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	6.967	6.786	15.193	14.966	-2,6%	-1,5%	45,9%	45,3%
Activitats immobiliàries	4.028	4.104	6.416	6.568	1,9%	2,4%	62,8%	62,5%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	3.911	3.894	6.312	6.279	-0,4%	-0,5%	62,0%	62,0%
Llars que ocupen personal domèstic	3.732	3.746	4.150	4.166	0,4%	0,4%	89,9%	89,9%
Activitats especialitzades construcció	4.005	3.697	11.661	10.696	-7,7%	-8,3%	34,3%	34,6%
Altres activitats de serveis personals	3.350	3.336	6.992	7.026	-0,4%	0,5%	47,9%	47,5%
Construcció d'immobles	3.183	2.896	7.957	7.177	-9,0%	-9,8%	40,0%	40,4%
Activitats sanitàries	2.822	2.812	4.734	4.775	-0,4%	0,9%	59,6%	58,9%
Educació	2.392	2.403	4.806	4.841	0,5%	0,7%	49,8%	49,6%
Activitats associatives	2.387	2.323	3.322	3.240	-2,7%	-2,5%	71,9%	71,7%
Transport terrestre i per canonades	2.231	2.266	6.766	6.623	1,6%	-2,1%	33,0%	34,2%
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	1.817	1.720	3.220	3.061	-5,3%	-4,9%	56,4%	56,2%
Publicitat i estudis de mercat	1.645	1.560	2.129	2.064	-5,2%	-3,1%	77,3%	75,6%

RECULL ESTADÍSTIC. BARCELONÈS (continuació)

	Barcelonès		Província		Variació 2009-2010		Pes Barcelonès/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Barcelonès	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	1.165.830	1.158.693	2.275.235	2.259.793	-0,6%	-0,7%	51,2%	51,3%
Assalariats	1.016.727	1.012.157	1.891.550	1.882.031	-0,4%	-0,5%	53,8%	53,8%
Autònoms	149.103	146.536	383.685	377.762	-1,7%	-1,5%	38,9%	38,8%
15 Principals sectors d'activitat	748.760	749.650	1.390.363	1.393.036	0,1%	0,2%	53,9%	53,8%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	121.305	121.474	237.324	239.775	0,1%	1,0%	51,1%	50,7%
<i>Activitats sanitàries</i>	83.203	84.391	131.052	133.382	1,4%	1,8%	63,5%	63,3%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	84.677	84.092	124.789	128.718	-0,7%	3,1%	67,9%	65,3%
<i>Educació</i>	68.052	70.226	114.010	117.246	3,2%	2,8%	59,7%	59,9%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	68.449	67.595	156.387	156.164	-1,2%	-0,1%	43,8%	43,3%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	59.082	62.038	118.254	121.383	5,0%	2,6%	50,0%	51,1%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	43.917	43.621	74.943	76.054	-0,7%	1,5%	58,6%	57,4%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	37.720	37.173	80.187	77.868	-1,5%	-2,9%	47,0%	47,7%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	38.690	35.193	110.400	100.688	-9,0%	-8,8%	35,0%	35,0%
<i>Activitats jurídiques i de comptabilitat</i>	29.533	29.614	46.258	45.967	0,3%	-0,6%	63,8%	64,4%
<i>Mediació financera</i>	26.713	25.505	39.165	37.909	-4,5%	-3,2%	68,2%	67,3%
<i>Activitats administratives d'oficina</i>	20.071	24.302	29.064	34.030	21,1%	17,1%	69,1%	71,4%
<i>Serveis de tecnologies de la informació</i>	22.481	23.702	30.855	32.848	5,4%	6,5%	72,9%	72,2%
<i>Construcció d'immobles</i>	25.670	21.753	56.784	50.077	-15,3%	-11,8%	45,2%	43,4%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	19.197	18.971	40.891	40.927	-1,2%	0,1%	46,9%	46,4%
Agricultura	490	464	8.499	8.517	-5,3%	0,2%	5,8%	5,4%
Indústria	112.091	105.534	377.072	361.760	-5,8%	-4,1%	29,7%	29,2%
<i>Tecnologia alta</i>	9.695	9.300	25.714	26.079	-4,1%	1,4%	37,7%	35,7%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	40.697	38.902	112.846	107.867	-4,4%	-4,4%	36,1%	36,1%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	14.746	13.506	86.321	81.262	-8,4%	-5,9%	17,1%	16,6%
<i>Tecnologia baixa</i>	41.236	38.430	142.150	136.717	-6,8%	-3,8%	29,0%	28,1%
<i>Resta d'indústria</i>	5.717	5.396	10.041	9.835	-5,6%	-2,1%	56,9%	54,9%
Construcció	70.009	61.366	180.852	161.659	-12,3%	-10,6%	38,7%	38,0%
Serveis	983.240	991.329	1.708.812	1.727.857	0,8%	1,1%	57,5%	57,4%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	472.270	480.937	737.651	750.843	1,8%	1,8%	64,0%	64,1%
<i>Serveis de tecnologia punta</i>	49.512	51.794	66.038	69.127	4,6%	4,7%	75,0%	74,9%
<i>Resta de serveis</i>	510.970	510.392	971.161	977.014	-0,1%	0,6%	52,6%	52,2%
Sectors clau	387.417	374.529	898.570	872.986	-3,3%	-2,8%	43,1%	42,9%
Sectors estratègics	233.871	239.055	348.084	354.296	2,2%	1,8%	67,2%	67,5%
Sectors impulsors	205.346	199.985	399.376	391.792	-2,6%	-1,9%	51,4%	51,0%
Sectors independents	282.606	283.333	504.563	509.127	0,3%	0,9%	56,0%	55,7%
Aturats registrats	156.847	156.651	419.988	416.795	-0,1%	-0,8%	37,3%	37,6%
Homes	85.572	83.376	222.880	216.412	-2,6%	-2,9%	38,4%	38,5%
Dones	71.275	73.275	197.108	200.383	2,8%	1,7%	36,2%	36,6%
Nacionals	120.417	119.230	338.184	330.448	-1,0%	-2,3%	35,6%	36,1%
Estrangers	36.430	37.421	81.804	86.347	2,7%	5,6%	44,5%	43,3%
Agricultura	498	644	2.495	3.368	29,3%	35,0%	20,0%	19,1%
Indústria	21.128	19.513	83.602	75.747	-7,6%	-9,4%	25,3%	25,8%
Construcció	24.398	23.076	68.316	65.372	-5,4%	-4,3%	35,7%	35,3%
Serveis	103.827	105.296	247.248	249.908	1,4%	1,1%	42,0%	42,1%
Sense ocupació anterior	6.996	8.122	18.327	22.400	16,1%	22,2%	38,2%	36,3%
Població activa local estimada	1.174.842	1.177.959	2.897.609	2.913.673	0,3%	0,6%	40,5%	40,4%
Taxa d'atur registrat estimada	13,4%	13,3%	14,5%	14,3%	-0,1pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	13,4%	13,1%	14,0%	13,6%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	13,3%	13,6%	15,1%	15,2%	0,2pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	865.870	882.088	1.558.909	1.636.110	1,9%	5,0%	55,5%	53,9%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	17.203	17.242	14.835	14.802	0,2%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	57,9%	64,3%	52,5%	60,4%	6,4pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	29,9%	33,0%	32,4%	35,3%	3,1pp	2,9pp	nc	nc
Places en resid. per a gent gran*1000 h. > 65 anys ¹	34	35	43	44	2,7%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,8	0,8	0,8	0,9	1,8%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	2.882.774	2.994.658	6.939.283	6.965.609	3,9%	0,4%	41,5%	43,0%
Despeses	2.882.774	2.994.658	6.929.725	6.952.359	3,9%	0,3%	41,6%	43,1%
Deute viu	980.721	1.013.220	2.636.006	2.867.879	3,3%	8,8%	37,2%	35,3%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

BERGUEDÀ

BERGUEDÀ

La comarca del Berguedà¹ està integrada per 31 municipis, 30 pertanyen a la província de Barcelona i 1 a la de Lleida. Berga n'és la capital. La seva superfície és de 1.185,2 km² (de 1.129 km² si s'exclou el municipi que pertany a la província de Lleida), el 14,6% de la superfície de la província de Barcelona.

«Després d'una dècada de creixement demogràfic moderat, la població l'últim any ha disminuït. De cada tres habitants que perd el Berguedà, dos són estrangers»

El darrer any el Berguedà ha experimentat un creixement demogràfic negatiu (-0,2%) que la situa en un total de 41.458 habitants, la comarca menys poblada amb el 0,8% de la **població** de la província. La pèrdua de població es produeix després d'una dècada en què la població va créixer en prop de 3.400 persones, amb un creixement anual acumulatiu del 0,9%. Durant l'última dècada la comarca presenta un comportament poc dinàmic que contrasta amb el fort creixement de les comarques que recullen l'expansió metropolitana.

La densitat es manté en els 37 h./km², la més baixa de les comarques barcelonines. Berga concentra el 41% (17.161) de la població comarcal, seguit per Gironella (12,2%, 5.067) i Puig-reig (10,5%, 4.333). Destaquen els augments poblacionals d'Avià (17), Guardiola de Berguedà (17) i Gironella (+15), i el descens de Puig-reig (-70). Berga es manté en una situació intermèdia. Les projeccions de població de l'Idescat indiquen que al 2021 la comarca tindria una població total de 46.891 individus, un 12,9% més que la població actual.

L'estructura per edats segueix el patró dels darrers anys: el 13,5% de la població comarcal té menys de 16 anys i el 22,5% té 65 anys o més. La relació entre la població més gran i la més jove o índex d'envelliment ha experimentat un lleuger increment durant el 2010 situant-se en 167,1, el més elevat de les comarques barcelonines, àdhuc superant en més de 60 punts la mitjana (103,8). L'índex de dependència global se situa en 56,2 davant la referència provincial de 48,4.

El 2010 hi havia 4.262 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 10,3% de la població berguedana, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,6%). L'element més rellevant és la disminució de la població nouvinguda (1%, 44), com succeeix a l'Alt Penedès i al Vallès Oriental, trencant la tendència alcista de la darrera dècada, on es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 25%.

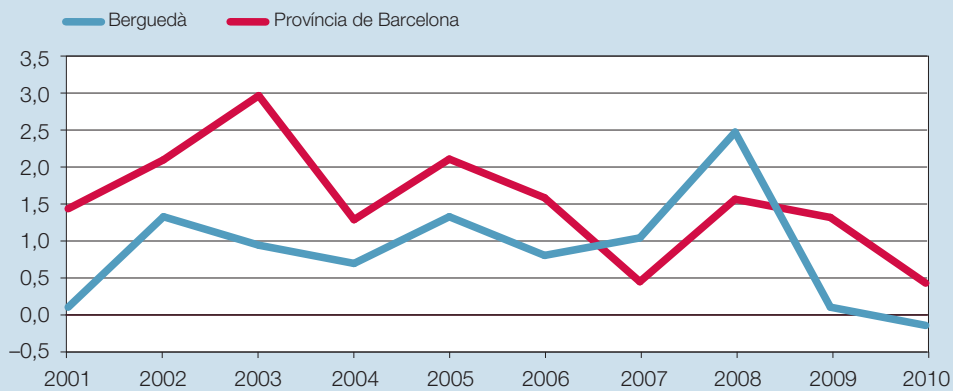
Entre els estrangers, els de menys de 16 anys representen el 21% i els de 65 anys o més, l'1,9%. Per nacionalitats el descens dels d'origen americà (-4,5%) i europeu (-2%) contrasta amb l'augment dels que venen d'Àsia (9,6%), malgrat que el Marroc, Romania, Equador, Polònia i Colòmbia no alteren la seva posició entre les cinc principals nacionalitats.

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Berguedà va disminuir l'any 2009 un -3,9%. Es tracta d'una dada negativa que tanmateix és la segona millor entre les comarques de la província, després del Barcelonès. Per sectors sobresurt la davallada de la indústria (-12,2%) que, seguint la tònica de la província (-13,6%), explica bona part de la caiguda del VAB. La construcció continua en la senda negativa dels darrers anys, amb un decreixement del -5,3%, això és cinc dècimes menys que el total provincial. Pel que fa als serveis pateixen l'efecte cíclic però es comporten millor disminuint només un -1,4%, proper al -1,2% de la referència provincial. Finalment, el VAB primari va augmentar un 8,3%, prop de 5 punts més que la mitjana provincial (3,3%), però sensiblement menys que a l'Anoia (15,6%) o al Bages (10,7%).

1. L'anàlisi de la comarca del Berguedà es realitza sobre la base dels 30 municipis pertanyents a la província de Barcelona, el municipi corresponent a la província de Lleida (Gósol) no s'ha comptabilitzat en les estadístiques d'aquest informe. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010
(en percentatge)

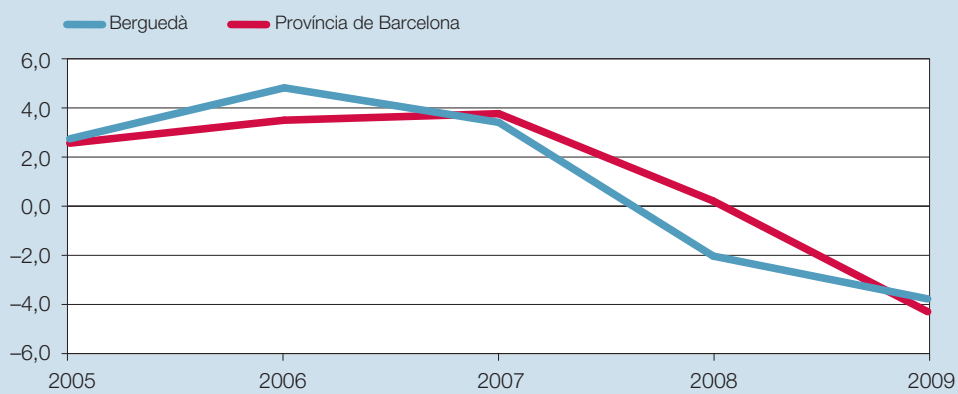
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009
(en percentatge)

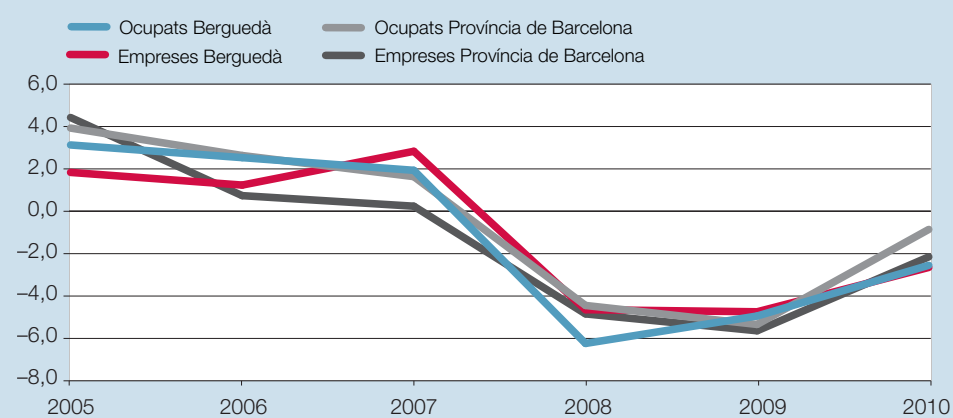
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«L'ocupació durant l'any 2009 va caure un 2,5% arrossegada per l'evolució negativa de la indústria i la construcció»

Prenent les dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, el nombre d'**empreses** és de 1.409 a la finalització del 2010, el 0,8% de les empreses de la província i un -2,5% menys que l'any anterior. A la província la disminució va ser del 2%. Aquesta disminució ha estat inferior a la registrada els anys anteriors (-4,5% el 2008 i -4,6% el 2009). La dimensió mitjana empresarial del Berguedà va continuar en 5,5 treballadors, la més petita entre les comarques de la província (10,5 de valor mitjà). El 80% de les empreses tenen menys de cinc treballadors i s'han reduït un 1,7%, el 18,9% tenen entre 6 i 50 treballadors i és en les quals la crisi s'ha notat amb més força: el nombre passa de 278 a 268. El 0,9% en tenen entre 51 i 250 i només el 0,1% són grans empreses (més de 250 treballadors), que no han vist variar el seu nombre, estabilitzat en dos. El percentatge d'empreses industrials de la comarca (14,6%) és superior al de la província (11,3%), com també ho és el d'empreses de la construcció, 14,6% a la comarca i 10,5% a la província. Per contra, el pes de les empreses de serveis (68,7%) és inferior al provincial (77,8%). L'agricultura va presentar un pes més reduït (2,1%) però superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra pèrdues remarcables d'empreses industrials (-5,5%) i de la construcció (-10%) i una estabilització d'empreses de serveis (-0,2%) i d'agrícoles (3,6%).

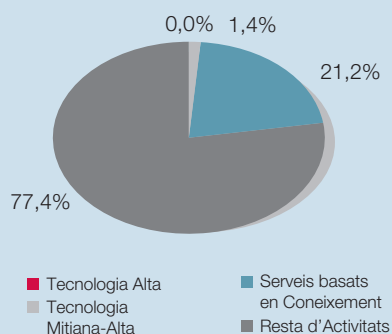
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), les empreses manufactureres predominen entre les líders en facturació al Berguedà, sobretot les pertanyents a la indústria tèxtil, alimentària i de la fusta. Les quatre que encapçalen la llista de les empreses líders en facturació són: Catalana de Pinsos, Serradora Boix, Montajes Rus, S.L (extracció de minerals de ferro) i Pasquina, S.A (demolició d'immobles).

L'**ocupació** al Berguedà va decreixer un 2,4%. És la dada més negativa entre les comarques de la província de Barcelona que, de mitjana, va veure disminuir el nombre de treballadors en un -0,7%. En termes absoluts durant el 2010 hi va haver una pèrdua neta de 275 ocupats, quedant la xifra en 11.3337 treballadors, el 0,5% dels ocupats de la província. El descens ha afectat proporcionalment més els treballadors assalariats (-2,8%) que no pas els autònoms (-1,5%). El 80,6% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (29,5% fins a 5 treballadors i 51,1% de 6 a 50), el 12,3% en la mitjana empresa i el 7,1% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-1,3%) i en la mitjana (-25,4%) i guanys en la gran empresa (79,1%).

La indústria aplega el 18,7% dels llocs de treball de la comarca, percentatge superior al 16% de la província, com també és superior el 4,8% dels llocs de treball de l'agricultura, molt superior al 0,4% provincial. L'ocupació en el sector dels serveis (60,5%), en canvi, està per sota de la mitjana provincial (76,5%). Cal destacar el pes que l'ocupació a la construcció té en l'estructura ocupacional de la comarca, del 16%, el valor més elevat de les onze comarques de la província i a molta distància de l'11% del Garraf, segona comarca, i de la mitjana provincial (7,2%).

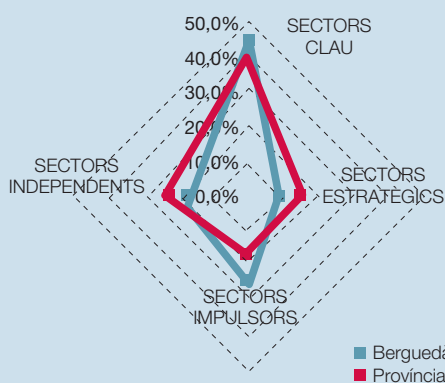
Per grans sectors productius, l'agricultura i, sobretot, els serveis van créixer en volum d'ocupació (0,4% i 1% respectivament), però sense aconseguir de compensar les pèrdues de la construcció (-9,9%) i la indústria (-6,5%). Una anàlisi més acurada per subsectors d'activitat mostra que és una caiguda molt concentrada ja que dels 33 subsectors que tanquen l'any amb saldo negatiu, tres acumulen més de la meitat de les pèrdues, un de la construcció: *construcció d'immobles* (-144), i dos de la indústria del metall: *reparació i instal·lació de maquinària equips* (-122) i *fabricació de maquinària i equips* (-74). Pel que fa als que presenten un saldo positiu, el creixement és més distribuït, però sobresurten *administració pública, defensa i seguretat*, amb un creixement del 10,2% (60), i *serveis de menjar i begudes*, amb un 8% (57).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Berguedà, 2010 (en percentatge) Gràfic 4

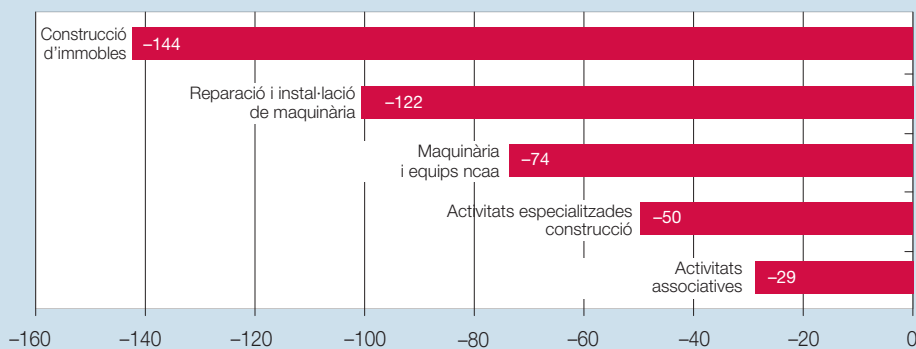
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 (en percentatge) Gràfic 5

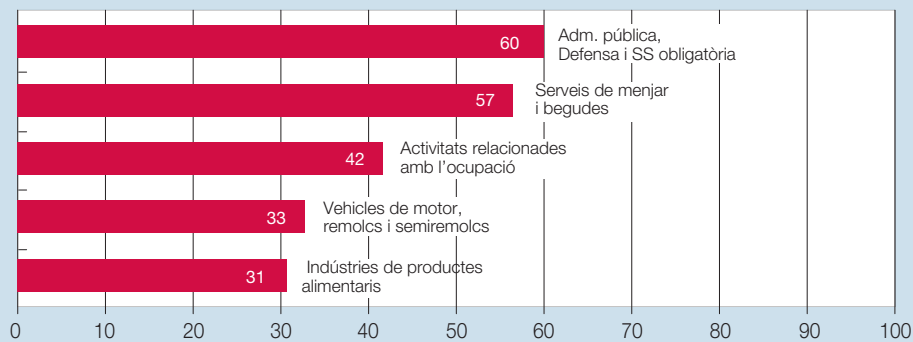
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Berguedà, 2010 (en absoluts) Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Berguedà, 2010 (en absoluts) Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Observant les activitats per intensitat tecnològica i de coneixement el Berguedà es troba lluny de la mitjana provincial, principalment a causa de l'efecte de concentració que es produeix en aquests sectors a Barcelona i, en menor mesura, la seva àrea metropolitana. La comarca té una presència testimonial en les activitats de *tecnologia alta* i pel que fa a les de *tecnologia mitjana-alta* van patir un fort retrocés durant el 2010 baixant del 319 als 157 llocs de treball. El pes relatiu d'aquests dos grups sobre el total d'activitats econòmiques és de l'1,4%, mentre que a la província ascendeix fins al 5,9%. Per la seva banda, les indústries de *tecnologia mitjana-baixa* i *baixa* ocupen el 16,4% dels treballadors, en contrast amb el 9,6% de la província. Durant l'últim any, el primer grup va tenir una contracció (-8%) mentre el segon es va expandir (2,8%). El balanç és més positiu en l'apartat dels serveis: els *serveis basats en coneixement* van créixer un 1% al 2010 fins a representar el 21,2% de llocs de treball. Pel que fa al detall dels *serveis de tecnologia punta*, van experimentar un creixement del 22,8%, malgrat que el seu pes és tan sols del 0,9% respecte al 3,1% provincial. En síntesi, els llocs de treball que pertanyen als sectors que configuren l'anomenada economia del coneixement al Berguedà són el 22,6% del total, mentre que a la província són el 39,1%.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra que el Berguedà presenta una estructura econòmica complexa caracteritzada per la força dels sectors impulsors que són aquells el creixement dels quals té efectes expansius sobre la resta del teixit productiu i que amb el 25,2% del total superen en 8 punts la mitjana provincial. Els sectors clau, és a dir, aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius també tenen una presència relativa major a la comarca (43,7%) que a la província (38,6%). Els anomenats sectors estratègics, amb el 8,8%, pesen de mitjana la meitat que a la província de Barcelona. Finalment, els sectors independents també representen un 14,5% davant el 22,5% provincial. Aquests darrers, però, són aquells que no provoquen efectes d'arrossegament significatius ni reaccionen de forma important a l'efecte d'arrossegament provocat per variacions en la demanda d'altres sectors.

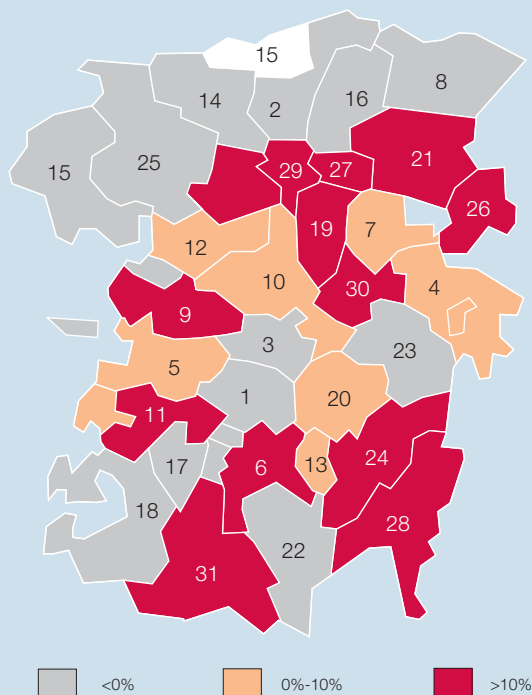
«Des de l'inici de la crisi l'atur al Berguedà ha augmentat el 90%. Malgrat això, el darrer any la xifra d'aturats registrats ha disminuït un 2%»

En el període comprès entre el 2007 i el 2010, l'atur ha augmentat un 90% a la comarca. Malgrat això, el darrer any la xifra d'aturats registrats ha disminuït un 2%. El Berguedà tancava el desembre amb una taxa d'atur registrat del 13%, la més baixa entre les comarques de la província de Barcelona (14,3% de mitjana). El nombre absolut de persones en atur és de 2.697, el 0,6% de l'atur provincial.

D'entre els municipis (vegeu mapa) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal sobresurten: Vilada (18,8%), Berga (14,9%) i Gironella (13,9%). Per contra, la Quar (3,2%), Sant Julià de Cerdanyola (3,8%), Figols i Gisclareny (0,0% respectivament) han registrat les taxes més baixes. Dels municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2010 destaquen: Berga (-4,1%), Bagà (-12,8%), Guardiola de Berguedà (-15,9%) i Saldes (-37,5%). En canvi, l'atur ha augmentat a la Pobla de Lillet (18,0%), Casserres (17%) i Vilada (17,1%).

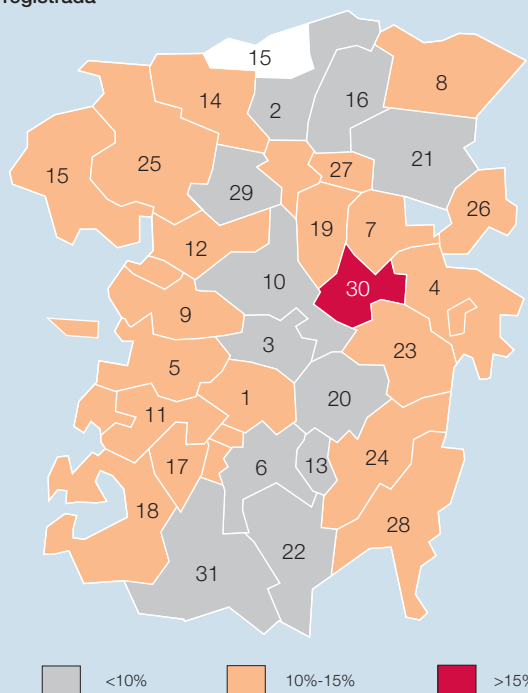
En l'anàlisi per gènere de l'atur registrat se suavitzaren les dades respecte als períodes precedents. Així, si el 2009 la variació interanual de l'atur masculí havia estat del 34% (356) i la del femení del 16,6% (193), el 2010 les variacions són del -2,4% (-33) i -1,7% (23) respectivament. El descens de l'atur doncs va beneficiar més els homes que no pas les dones. Al final del període, la taxa d'atur masculí és de l'11,6% (13,6% a la província de Barcelona) i la femenina del 14,8% (15,1% a la província). Per grups d'edat, el descens es produeix principalment entre els més joves, fins als 29 anys, seguint un esquema que s'observa a totes les comarques. Per grans sectors d'activitat, l'atur va baixar en la indústria (-5,2%), la construcció (-9%) i l'agricultura (-16,3%), mentre que va augmentar en els serveis (2,5%).

Variació dels aturats registrats

- 1 Avià
- 2 Bagà
- 3 Berga
- 4 Borredà
- 5 Capolat
- 6 Casserres
- 7 Castell de l'Areny
- 8 Castellar de n'Hug
- 9 Castellar del Riu
- 10 Cercs
- 11 L'Espunyola
- 12 Figols
- 13 Gironella
- 14 Gisclareny
- 15 Gósol*
- 16 Guardiola de Berguedà
- 17 Montclar
- 18 Montmajor
- 19 Nou de Berguedà
- 20 Olvan
- 21 Poble de Lillet
- 22 Puig-reig
- 23 Quar
- 24 Sagàs
- 25 Saldes
- 26 Sant Jaume de Frontanyà
- 27 Sant Julià de Cerdanyola
- 28 Santa Maria de Merlès
- 29 Vallcebre
- 30 Vilada
- 31 Viver i Serrateix

Taxa d'atur registrada

*Nota: Gósol en color blanc no pertany a la província de Barcelona, sinó a la de Lleida

Per nivell formatiu, finalment, va ser el conjunt de persones amb *educació general* (-4,4%) el que van experimentar un descens d'aturats registrats més important, com succeeix a la província, mentre que la resta de grups segueixen una evolució prou estable. L'atur estranger va romandre al Berguedà en els mateixos nombres absoluts durant el 2010, mentre que a la província augmentaven moderadament. En els estrangers, l'atur dels homes a la comarca va disminuir i el de les dones va augmentar, encara que la xifra d'aturats estrangers homes duplica el total de dones. Pel que fa als aturats de nacionalitat espanyola baixaren un -2,4%, una dècima més que a la província (-2,3%).

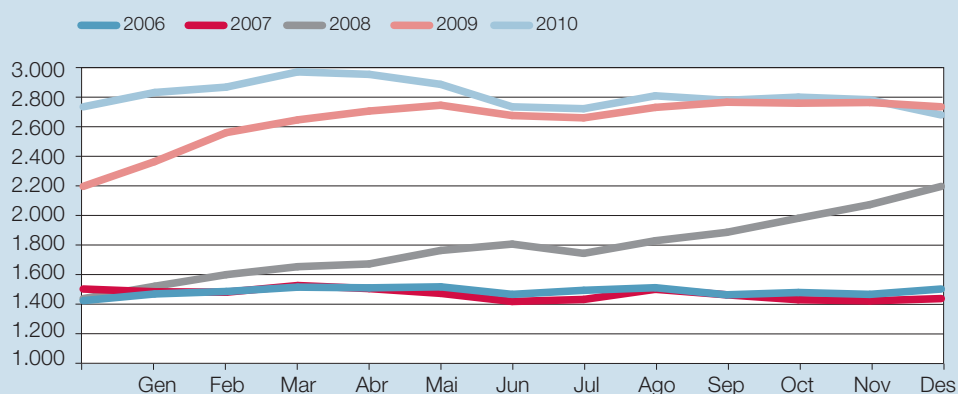
En relació a la **contractació laboral**, els 8.789 contractes signats a la comarca durant tot el 2010 suposen un creixement del 12,5% amb 978 contractes més que al 2009. Es tracta d'un increment relatiu superior al provincial (4,9%, 77.201). Els contractes van augmentar un 15,3% entre les persones amb nacionalitat espanyola i només un 1,7% entre els estrangers. Aquesta diferència es dona a tota la província, però no és tan accentuada. Les dones van eixamplar la contractació en un 14,1% i els homes un 10,9%, a la inversa del que succeeix a la província (2,9% d'augment de contractació femenina i 6,8% de masculina). Per sectors, l'increment de contractes a la indústria és del 15,1%, als serveis del 14%, a la construcció del 4%, mentre que disminueix a l'agricultura -4,1%. Per tipologia de contractes, els indefinits disminueixen un 13,4%, més del doble que a la província (-6,6%). La contrapartida és l'augment de la contractació temporal, amb un 17,3%, molt elevada respecte al 6,8% de la província.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses del conjunt dels municipis de la comarca del Berguedà va caure entorn d'un 1% respecte 2008, mentre que el deute viu va créixer en el 8,9%. Es tracta d'una dada molt propera a la mitjana provincial (8,8%), tot i que en aquest punt el comportament dels diferents territoris és divers. En una anàlisi més acurada, el deute viu per habitant del conjunt comarcal és de 434 euros per habitant, el segon més petit de la província solament per darrere de l'Alt Penedès (356 euros) i a relativa distància de la mitjana provincial (523 euros). La proporció del deute sobre els ingressos corrents és de 30,2% el menor de les comarques de la província, àmbit en el qual la mitjana és del 47,6%. La inversió per càpita el 2009 va ser de 554 euros, el doble que la mitjana provincial, que va ser de 275 euros per càpita. Per altra banda, la renda bruta familiar disponible per càpita l'any 2010 es va situar en els 15.534 euros, la segona més alta entre les comarques de la província. En contrast amb la tònica general de davallada, el Berguedà (0,4%) i el Barcelonès (0,2%) van veure créixer la renda disponible per càpita.

Les característiques geogràfiques del Berguedà fan d'aquesta comarca un territori **turístic** diferent respecte a la resta de les comarques de la província. El Berguedà és un territori que contempla la transició de les pràctiques turístiques d'àmbit rural (similars a les veïnes Bages i Osona) amb les activitats turístiques típiques de l'entorn de muntanya. Els indicadors turístics del 2010 (vegeu Quadre 1) marquen una tendència positiva en el desenvolupament de l'activitat turística de la comarca en relació amb l'any 2009 (a excepció de l'ocupació en el Turisme Rural). El Berguedà forma part de la marca turística Pirineus.

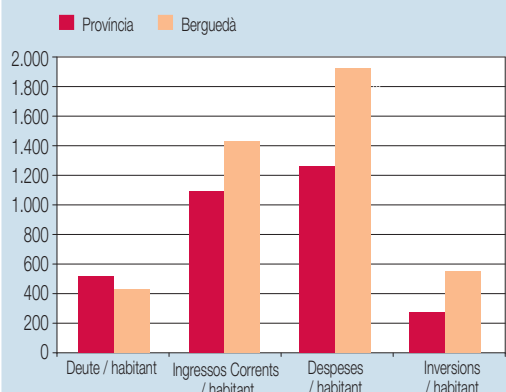
La tipologia d'allotjament amb major rellevància al Berguedà és el càmping. Durant el 2010, la comarca ha disposat de 5.318 places de càmping (5,8% més que l'any 2009). Els hotels (1.410 places) i els establiments de turisme rural (1.135 places) també han tingut creixements positius respecte als registrats el 2009. Aquests valors estan alineats als de la mitjana de la província de Barcelona. Els indicadors de la demanda a la comarca del Berguedà tenen una lectura contraposada. Per una banda ha augmentat un 21% els viatgers allotjats en hotels (dinou punts per sobre de la mitjana de la província), en canvi s'ha reduït el grau d'ocupació del turisme rural (-3,91%). La comarca del Berguedà té el nivell d'ocupació hotelera més baix de la província al mateix temps que obté un dels graus d'ocupació de turisme rural més elevat.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Berguedà, 2006-2010 Gràfic 8
(en absolut)

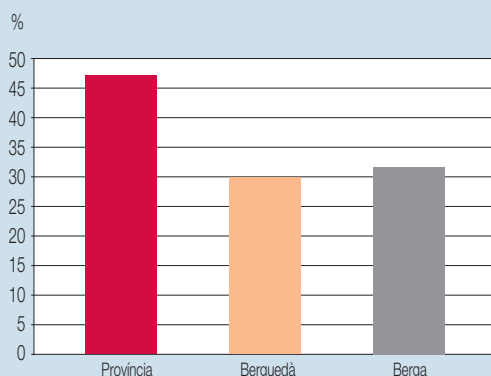
Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 Gràfic 9
(Ratios euros per habitant)

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 Gràfic 10
(Deute viu / Ingressos corrents)

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística al Berguedà, 2009 i 2010

Quadre 1

	Berguedà			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	1,33	1,41	6,01	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	5,32	5,32	0	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	1,07	1,14	5,78	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	22,8	27,7	21,49	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	49,9	52,5	5,21	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	51,67	47,76	-3,91	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	14	15,1	1,1	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

ELS CANVIS EN LA BASE PRODUCTIVA D'UNA COMARCA D'INTERIOR: EL CAS DEL BERGUEDÀ

Àlvar Garola i Pere Lleonart, *Gabinet Estudis Econòmics S.A.*

Els ràpids i continuats canvis econòmics que s'han produït a escala global han tingut uns efectes importants sobre les pautes en els processos de localització de les activitats productives. Les comarques d'interior, caracteritzades per una menor accessibilitat a les grans xarxes de transport, són especialment sensibles a aquesta nova realitat. Això les ha portades a processos de reconversió de la seva base productiva, sent el Berguedà un dels casos més paradigmàtics. Un encàrrec efectuat per la Cambra de Comerç de Barcelona l'any 2008 sobre el potencial turístic d'aquesta comarca ens va permetre analitzar els canvis recents en l'economia de la zona, i la creixent importància de noves activitats¹. En aquesta nota volem comentar a més, alguna de les dades més recents.

Evolució demogràfica

El tèxtil i la mineria van ser durant dècades els principals sectors productius del Berguedà i els motors de la seva activitat econòmica. Les successives crisis que van patir des dels anys seixanta van condicionar l'evolució econòmica i social de la comarca. Dels 48.000 habitants que hi havia el 1960 es va passar als 38.000 l'any 2000. En la darrera dècada s'ha produït una recuperació fins els 41.700 actuals. Al llarg de tot aquest període s'ha anat produint una concentració de la població a Berga, que aplega un 41% dels habitants de la comarca.

L'edat mitjana és molt elevada, 44,4 anys, i el creixement vegetatiu ha estat negatiu els darrers 25 anys. L'arribada d'immigració estrangera ha permès la recuperació demogràfica recent, compensant, a més, una forta emigració des de l'entorn rural cap a les àrees urbanes de les comarques veïnes, i entre la gent jove cap a Barcelona, on la gran majoria marxa a estudiar i a treballar, amb la descapitalització que això comporta. Actualment la població estrangera representa un 10,7% del total, però el 2010, per primer cop en la darrera dècada, el seu nombre ha disminuït, i caldrà veure com l'afectarà la conjuntura econòmica actual.

Canvis en l'estructura productiva

El 1996, un 37% del PIB del Berguedà procedia de la indústria, percentatge que va disminuir fins el 25% el 2006, i al 20% del 2010. En xifres absolutes, el valor afegit industrial s'ha reduït en una tercera part, en termes reals, en els darrers 15 anys. L'especialització industrial que havia tingut la comarca ha desaparegut, i de fet, el pes de la indústria en l'economia del Berguedà és similar a la mitjana catalana.

Es tracta a més d'una indústria diferent. S'ha reconvertit, i diversificat, amb el desenvolupament de nous sectors com l'alimentari, el metal·lúrgic o l'elèctric. Les produccions manufactureres més tradicionals, que encara tenen un fort pes dintre de la indústria local són també les més afectades per la competència internacional.

El retrocés de la indústria l'ha anat cobrint el sector serveis, que actualment aporta prop del 60% del PIB comarcal. Destaquen aquells dirigits al benestar de la població resident, com la sanitat i els relacionats amb el sector turístic (hoteleria, restauració).

En aquest context, el turisme ha esdevingut un sector emergent, que el 2008 ja representava el voltant del 10% del PIB comarcal i amb un impacte creixent. Està esdevenint, per tant, un element clau per generar riquesa i ocupació i amb una incidència transversal en altres activitats de

l'economia berguedana, com el comerç, el transport o l'oci, i a més activa una important producció addicional o indirecta.

Es tracta d'un turisme que té com a eix central els recursos derivats del paisatge i la natura, i on intervenen clients de turisme rural i d'hoteleria clàssica, visitants d'un sol dia, i persones que hi tenen la segona residència. A més, es troba en un segment de mercat, el de natura², que està en fase de creixement. Per tant, esdevé una oportunitat, que si es gestiona amb criteri, amb el desenvolupament d'activitats complementàries i nous atractius pot incrementar el nivell de renda de la comarca.

Un model empresarial en transició

Els canvis productius dels darrers anys han trasbalsat l'estructura empresarial que antigament es concentrava en poques grans empreses. Actualment, només hi ha dues iniciatives a la comarca que sobrepassen els 250 treballadors, i 13 més superen els 50. Un 80% dels llocs de treball es troben en empreses de menor dimensió. Actualment, l'estructura empresarial actual de la comarca es caracteritza per la seva diversitat, en petites i mitjanes empreses amb preponderància d'empresaris locals.

Per sectors, el tèxtil o les indústries extractives han perdut el protagonisme que havien tingut. El metal·lúrgic té una estructura empresarial de petites dimensions i en bona mesura treballa per al mercat local. L'alimentació, la fusta i la maquinària elèctrica són sectors de creixent pes dintre de l'estructura productiva.

Un tret característic de les empreses de la comarca és l'obertura cap a l'exterior, ja que hi trobem un elevat nombre d'empreses exportadores. En el sector serveis les iniciatives més grans es troben en el sector públic: l'Ajuntament de Berga ocupa més de dues-centes persones i l'Hospital de Sant Bernabé de Berga té més de 180 treballadors.

El nou model productiu

El model productiu de la comarca està lluny d'estabilitzar-se. La indústria no ha acabat encara el seu procés de reconversió. La construcció, després d'uns anys d'eufòria, ha entrat en una fase regressiva, cosa que afecta tota la cadena d'activitats relacionades amb el sector. L'agricultura, malgrat el seu important paper en l'ordenació i conservació del territori rural, té una minsa aportació a l'economia comarcal. No obstant això, l'esforç en la promoció dels productes locals incideix en el manteniment del sector.

El turisme ha esdevingut una activitat emergent i cada cop més estratègica pel futur de la comarca, tant pels seus efectes directes com indirectes. Els models de prospectiva que es feien servir en el treball que es va fer per encàrrec de la Cambra de Comerç de Barcelona posava en relleu la importància de les inversions en matèria turística sobre el futur de la comarca.

Aquest model més diversificat amb turisme, agricultura i indústria no és incompatible. Al contrari, el nou model industrial, molt més respectuós amb el medi ambient, ho fa plenament possible. A més, cal tenir en compte les complementaritats entre l'agricultura local, el turisme de proximitat i determinades activitats industrial. La millora de comunicacions que ha representat l'obertura de l'autovia ha estat un factor important que genera oportunitats tant industrials com turístiques, és, per tant, molt important encertar amb el model productiu adient per a la comarca.

1. Gabinet Estudis Econòmics, «Impacte socioeconòmic del turisme al Berguedà», Cambra de Comerç de Barcelona, 2008.

2. Vegeu, Gabinet Estudis Econòmics, «El potencial econòmic del turisme a l'Alt Penedès, Baix Llobregat i Garraf» Cambra de Comerç de Barcelona, 2010.

RECALL ESTADÍSTIC. BERGUEDA

	Berguedà		Província		Variació 2009-2010		Pes Berguedà/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Berguedà	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				8,7%
Superfície total (km²)		1.128,6		7.725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		37,6		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	41.525	41.458	5.487.935	5.511.147	-0,2%	0,4%	0,8%	0,8%
Densitat (h./km²)	37	37	710	713	-0,2%	0,4%	nc	nc
Homes	20.794	20.788	2.703.137	2.710.304	0,0%	0,3%	0,8%	0,8%
Dones	20.731	20.670	2.784.798	2.800.843	-0,3%	0,6%	0,7%	0,7%
Població de menys de 16 anys	5.550	5.583	863.575	881.724	0,6%	2,1%	0,6%	0,6%
Població potencialment activa	26.726	26.547	3.725.629	3.714.407	-0,7%	-0,3%	0,7%	0,7%
Població de més de 65 anys	9.249	9.328	898.731	915.016	0,9%	1,8%	1,0%	1,0%
Població projectada 2021	46.891	46.891	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	0,8%	0,8%
Índex de dependència global	55	56	47	48	1,4%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	167	167	104	104	0,3%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	37.219	37.196	4.685.929	4.705.660	-0,1%	0,4%	0,8%	0,8%
Nacionalitat estrangera	4.306	4.262	802.006	805.487	-1,0%	0,4%	0,5%	0,5%
Taxa d'estrangeria total	10,4%	10,3%	14,6%	14,6%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	6,9%	6,9%	11,5%	11,5%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	856	893	129.795	133.524	4,3%	2,9%	0,7%	0,7%
Població potencialment activa	3.379	3.288	657.258	656.329	-2,7%	-0,1%	0,5%	0,5%
Població de més de 65 anys	71	81	14.953	15.634	14,1%	4,6%	0,5%	0,5%
Àfrica	1.269	1.291	177.550	182.706	1,7%	2,9%	0,7%	0,7%
Amèrica	1.135	1.084	323.998	315.791	-4,5%	-2,5%	0,4%	0,3%
Àsia	197	216	96.968	102.834	9,6%	6,0%	0,2%	0,2%
Europa	1.705	1.671	203.016	203.630	-2,0%	0,3%	0,8%	0,8%
Unió Europea	1.432	1.409	171.586	171.447	-1,6%	-0,1%	0,8%	0,8%
Resta del món	0	0	474	526	0,0%	11,0%	0,0%	0,0%
5 principals nacionalitats (comarca)	2.980	2.880	245.552	250.358	-3,4%	2,0%	1,2%	1,2%
Marroc	1.226	1.232	135.792	139.736	0,5%	2,9%	0,9%	0,9%
Romania	831	818	38.733	39.360	-1,6%	1,6%	2,1%	2,1%
Equador	408	372	24.256	22.940	-8,8%	-5,4%	1,7%	1,6%
Polònia	284	235	36.452	37.561	-17,3%	3,0%	0,8%	0,6%
Colòmbia	231	223	10.319	10.761	-3,5%	4,3%	2,2%	2,1%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-2,1%	-3,9%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-1,3%	8,3%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-1,7%	-12,2%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-6,3%	-5,3%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	3,9%	-1,4%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	1.445	1.409	183.741	180.089	-2,5%	-2,0%	0,8%	0,8%
Agricultura	28	29	662	673	3,6%	1,7%	4,2%	4,3%
Indústria	218	206	21.382	20.345	-5,5%	-4,8%	1,0%	1,0%
Construcció	229	206	21.067	18.961	-10,0%	-10,0%	1,1%	1,1%
Serveis	970	968	140.630	140.110	-0,2%	-0,4%	0,7%	0,7%
Dimensió mitjana	5,5	5,5	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	1.106	1.078	112.223	110.034	-2,5%	-2,0%	1,0%	1,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	217	216	27.738	27.708	-0,5%	-0,1%	0,8%	0,8%
Serveis de menjar i begudes	130	148	15.418	15.758	13,8%	2,2%	0,8%	0,9%
Activitats especialitzades construcció	110	103	11.661	10.696	-6,4%	-8,3%	0,9%	1,0%
Construcció d'immobles	117	102	7.957	7.177	-12,8%	-9,8%	1,5%	1,4%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	84	83	2.001	1.997	-1,2%	-0,2%	4,2%	4,2%
Transport terrestre i per canonades	65	62	6.766	6.623	-4,6%	-2,1%	1,0%	0,9%
Altres activitats de serveis personals	56	57	6.992	7.026	1,8%	0,5%	0,8%	0,8%
Venda i reparació de vehicles motor	57	51	4.519	4.444	-10,5%	-1,7%	1,3%	1,1%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	53	48	15.193	14.966	-9,4%	-1,5%	0,3%	0,3%
Indústries de productes alimentaris	42	43	1.716	1.688	2,4%	-1,6%	2,4%	2,5%
Serveis d'allotjament	40	40	1.076	1.089	0,0%	1,2%	3,7%	3,7%
Educació	33	32	4.806	4.841	-3,0%	0,7%	0,7%	0,7%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	34	32	4.308	4.078	-5,9%	-5,3%	0,8%	0,8%
Indústries fusta i suro, exc. mobles	33	31	876	808	-6,1%	-7,8%	3,8%	3,8%
Indústries tèxtils	35	30	1.196	1.135	-14,3%	-5,1%	2,9%	2,6%

RECULL ESTADÍSTIC. BERGUEDÀ (continuació)

	Berguedà		Província		Variació 2009-2010		Pes Berguedà/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Berguedà	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	11.612	11.337	2.275.235	2.259.793	-2,4%	-0,7%	0,5%	0,5%
Assalariats	7.917	7.698	1.891.550	1.882.031	-2,8%	-0,5%	0,4%	0,4%
Autònoms	3.695	3.639	383.685	377.762	-1,5%	-1,5%	1,0%	1,0%
15 Principals sectors d'activitat	8.434	8.368	1.241.463	1.241.110	-0,8%	0,0%	0,7%	0,7%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	1.162	1.149	237.324	239.775	-1,1%	1,0%	0,5%	0,5%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	1.045	995	110.400	100.688	-4,8%	-8,8%	0,9%	1,0%
<i>Construcció d'immobles</i>	948	804	56.784	50.077	-15,2%	-11,8%	1,7%	1,6%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	711	768	118.254	121.383	8,0%	2,6%	0,6%	0,6%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	586	646	124.789	128.718	10,2%	3,1%	0,5%	0,5%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	509	540	36.372	36.160	6,1%	-0,6%	1,4%	1,5%
<i>Agricultura, ramaderia i caça</i>	487	480	7.528	7.538	-1,4%	0,1%	6,5%	6,4%
<i>Indústries tèxtils</i>	436	449	16.265	15.664	3,0%	-3,7%	2,7%	2,9%
<i>Educació</i>	446	429	114.010	117.246	-3,8%	2,8%	0,4%	0,4%
<i>Activitats sanitàries</i>	400	400	131.052	133.382	0,0%	1,8%	0,3%	0,3%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	417	391	80.187	77.868	-6,2%	-2,9%	0,5%	0,5%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	366	356	156.387	156.164	-2,7%	-0,1%	0,2%	0,2%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	344	342	26.499	28.537	-0,6%	7,7%	1,3%	1,2%
<i>Activitats relacionades amb l'ocupació</i>	275	317	18.008	21.010	15,3%	16,7%	1,5%	1,5%
<i>Indústries fusta i suro, exc. mobles</i>	302	302	7.604	6.900	0,0%	-9,3%	4,0%	4,4%
Agricultura	543	545	8.499	8.517	0,4%	0,2%	6,4%	6,4%
Indústria	2.270	2.121	377.072	361.760	-6,6%	-4,1%	0,6%	0,6%
<i>Tecnologia alta</i>	2	2	25.714	26.079	0,0%	1,4%	0,0%	0,0%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	319	157	112.846	107.867	-50,8%	-4,4%	0,3%	0,1%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	363	334	86.321	81.262	-8,0%	-5,9%	0,4%	0,4%
<i>Tecnologia baixa</i>	1.489	1.531	142.150	136.717	2,8%	-3,8%	1,0%	1,1%
<i>Resta d'indústria</i>	97	97	10.041	9.835	0,0%	-2,1%	1,0%	1,0%
Construcció	2.016	1.817	180.852	161.659	-9,9%	-10,6%	1,1%	1,1%
Serveis	6.783	6.854	1.708.812	1.727.857	1,0%	1,1%	0,4%	0,4%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	2.379	2.403	737.651	750.843	1,0%	1,8%	0,3%	0,3%
<i>Serveis de tecnologia punta</i>	79	97	66.038	69.127	22,8%	4,7%	0,1%	0,1%
<i>Resta de serveis</i>	4.404	4.451	971.161	977.014	1,1%	0,6%	0,5%	0,5%
Sectors clau	5.178	4.953	898.570	872.986	-4,3%	-2,8%	0,6%	0,6%
Sectors estratègics	864	909	348.084	354.296	5,2%	1,8%	0,2%	0,3%
Sectors impulsors	2.963	2.862	399.376	391.792	-3,4%	-1,9%	0,7%	0,7%
Sectors independents	1.572	1.641	504.563	509.127	4,4%	0,9%	0,3%	0,3%
Aturats registrats	2.753	2.697	419.988	416.795	-2,0%	-0,8%	0,7%	0,6%
Homes	1.401	1.368	222.880	216.412	-2,4%	-2,9%	0,6%	0,6%
Dones	1.352	1.329	197.108	200.383	-1,7%	1,7%	0,7%	0,7%
Nacionals	2.297	2.241	338.184	330.448	-2,4%	-2,3%	0,7%	0,7%
Estrangers	456	456	81.804	86.347	0,0%	5,6%	0,6%	0,5%
Agricultura	43	36	2.495	3.368	-16,3%	35,0%	1,7%	1,1%
Indústria	733	695	83.602	75.747	-5,2%	-9,4%	0,9%	0,9%
Construcció	602	548	68.316	65.372	-9,0%	-4,3%	0,9%	0,8%
Serveis	1.304	1.336	247.248	249.908	2,5%	1,1%	0,5%	0,5%
Sense ocupació anterior	71	82	18.327	22.400	15,5%	22,2%	0,4%	0,4%
Població activa local estimada	20.655	20.709	2.897.609	2.913.673	0,3%	0,6%	0,7%	0,7%
Taxa d'atur registrat estimada	13,3%	13,0%	14,5%	14,3%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	11,9%	11,6%	14,0%	13,6%	-0,3pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	15,2%	14,8%	15,1%	15,2%	-0,4pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	7811	8789	1.558.909	1.636.110	12,5%	5,0%	0,5%	0,5%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	15.478	15.534	14.835	14.802	0,4%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	45,5%	55,6%	52,5%	60,4%	10,1pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	25,9%	27,6%	32,4%	35,3%	1,7pp	2,9pp	nc	nc
Places en residències per a gent gran ¹ >65 ¹	66	66	43	44	0,0%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	1,9	1,9	0,8	0,9	0,2%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	82.908	83.721	6.939.283	6.965.609	1,0%	0,4%	1,2%	1,2%
Despeses	81.814	80.466	6.929.725	6.952.359	-1,6%	0,3%	1,2%	1,2%
Deute viu	16.532	18.003	2.636.006	2.867.879	8,9%	8,8%	0,6%	0,6%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

GARRAF

GARRAF

La comarca del Garraf¹ té una superfície de 185,3 km², el 2,4% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 6 municipis. Vilanova i la Geltrú n'és la capital.

«Durant el darrer decenni la comarca del Garraf ha mantingut els nivells més elevats de creixement de població de la província»

La comarca del Garraf té 144.657 habitants, és la vuitena comarca més poblada de la província i aplega el 2,6% de la seva **població**. Durant el darrer decenni ha mantingut una intensa dinàmica de creixement demogràfic, essent la comarca amb el major creixement anual acumulatiu, del 3,4% del 2000 al 2010, que s'ha alentit durant els dos darrers anys per la moderació tant de l'entrada d'immigració com de la mobilitat intercomarcal. Així, durant el 2010 la població del Garraf va créixer un 1,1%, essent de nou la comarca que més va créixer en aquest període.

La densitat de població és de 781 h./km², la cinquena més alta de la província. Vilanova i la Geltrú aplega el 46% dels habitants. Durant el 2010 els cinc municipis de la comarca van guanyar població, encara que destaquen els increments de Vilanova i la Geltrú (642 persones), Sitges (462) i Cubelles (284), que sumen gairebé 9 dels cada 10 nous residents del Garraf. En termes relatius, Canyelles (2,2%) i novament Cubelles (2,1%) van ser els municipis amb majors increments proporcionals respecte als habitants que tenien l'any 2009. En tots els casos els augments s'expliquen sobretot per l'arribada de nous residents, dels quals un 30% van ser estrangers.

La composició per edats mostra una piràmide jove i menys envellida que la del conjunt de la província. El 17,3% de la població té menys de 16 anys (per sobre del 16% provincial) i el 14,2% té 65 o més anys (per sota del 16,6% provincial). El pes de la població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 68,5% de la població, percentatge lleugerament superior al provincial (67,4%), malgrat haver perdut quatre dècimes el darrer any. L'índex d'envelliment també fa latent aquest rejuveniment del Garraf amb 82 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, davant del 103,8 que presenta el conjunt de la província.

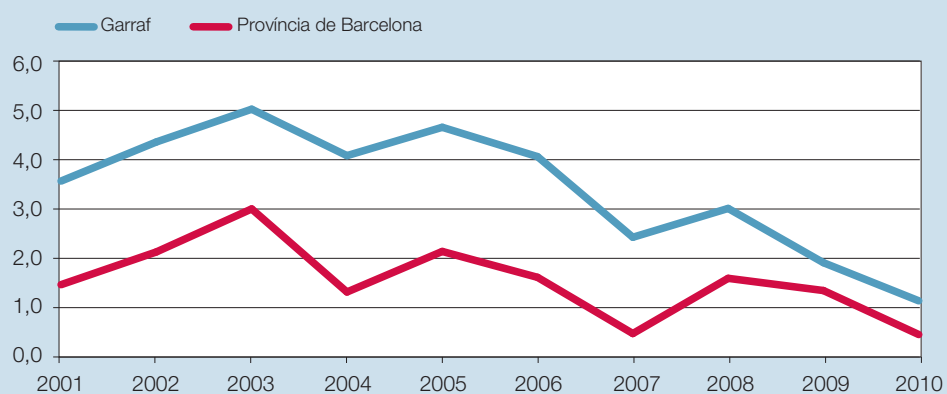
El 2010 hi ha 23.490 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 2,9% de la població estrangera de la província i un 2% (471) més que un any abans. Aquest creixement ha estat molt inferior a l'increment mitjà de la darrera dècada, en què es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 30,8% en el primer quinquenni i del 8,7% en el segon. La taxa d'estrangeria es va situar en el 16,2%, per sobre de la taxa provincial, que era del 14,6%, només superada per la del Barcelonès (17,9%). A diferència de la resta de comarques barcelonines, al Garraf gairebé la meitat dels estrangers (48%) procedeixen de països de la Unió Europea, amb especial esment del Regne Unit, França i Itàlia.

La davallada de l'activitat econòmica d'aquest darrer trienni s'ha deixat sentir a la comarca del Garraf, i de forma molt més intensa en el darrer període, així, segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real del Garraf va créixer l'any 2009 un 6,4%, davallada molt més intensa que la del 2008 (-0,8%). En comparació amb la resta de comarques, el Garraf presenta la tercera pitjor conjuntura per darrere de l'Anoia (-7,4%) i el Vallès Oriental (-6,9%). La conjuntura negativa del Garraf respon sobretot al decreixement de la indústria i de la construcció amb taxes de variació interanual del -16,6% i el -13,7% respectivament. En ambdós casos molt per sota de la mitjana provincial (-13,6% i -5,8% respectivament). També els serveis van créixer un 2,3%, mentre que el sector primari va ser l'únic amb signe positiu (5,5%).

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010
(en percentatge)

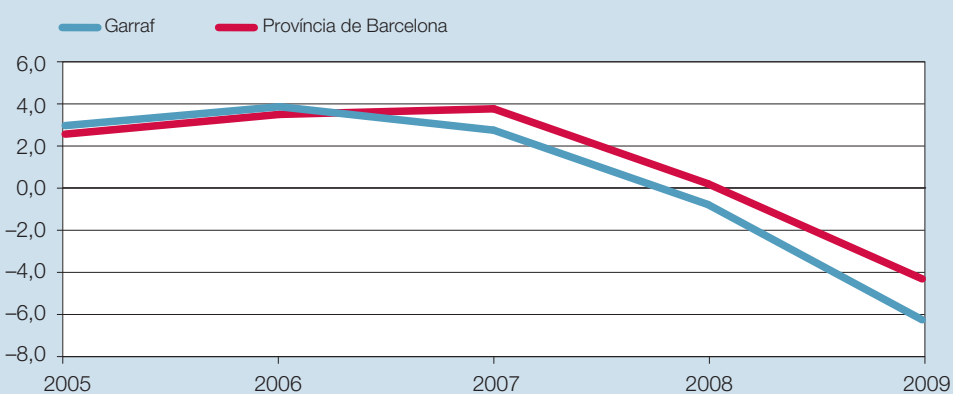
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009
(en percentatge)

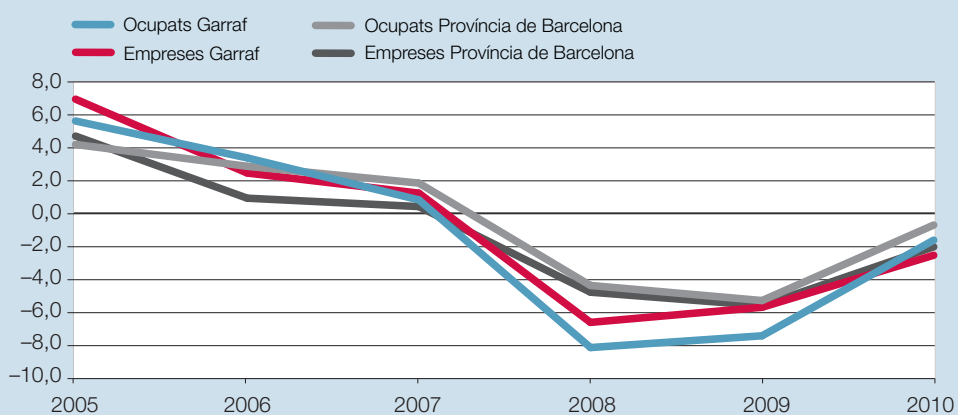
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«Malgrat que continua sent negativa l'evolució del nombre d'empreses i llocs de treball, es confirma una tendència de lenta recuperació iniciada el 2008»

Les dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social indiquen que l'any 2010 acaba amb 3.838 **empreses** al Garraf, el 2,1% de les empreses de la província i un 2,5% menys que l'any anterior (-100), molt en línia amb el comportament provincial. L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 81,2% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 17,5% entre 6 i 50, l'1,1% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250. La dimensió mitjana és de 6 treballadors per empresa, la segona dimensió més baixa només per davant de la del Berguedà (5,5) i molt inferior als 10,5 del conjunt provincial.

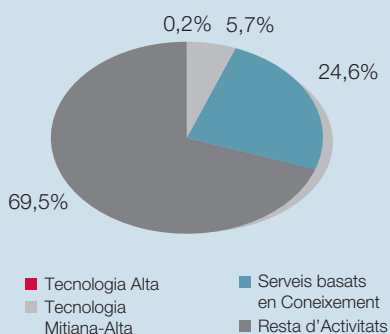
El teixit empresarial del Garraf és dels més terciaritzats de la província. Les activitats de serveis agrupen el 80,1% del total d'empreses, per damunt del 77,8% de la mitjana provincial i només superat pel Barcelonès, amb el 85,5%. El pes de les empreses de la construcció (12,9%) també és superior al provincial (10,5%). Per contra, el percentatge d'empreses industrials és de tan sols el 6,8%, molt inferior a l'11,3% provincial i tot just per davant del 6,2% del Barcelonès, la comarca amb un menor pes relatiu del sector industrial. Interanualment, destaca la pèrdua de 100 empreses de la construcció i 18 de la indústria. El 48,2% de les empreses estan situades a Vilanova i la Geltrú i el 25,9% a Sitges. La variació interanual mostra disminucions a Vilanova i la Geltrú (-49; -2,6%) i Sant Pere de Ribes (-26; -4%), municipis on es concentren tres quartes parts de la reducció d'empreses a la comarca. També és notòria la pèrdua de 17 (-1,7%) empreses a Sitges i de 13 (-4,6%) empreses a Cubelles, mentre que els municipis més petits van ser els únics amb un saldo positiu: 4 a Canyelles i 1 a Olivella.

Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), només el 3,4% de les empreses del Garraf eren exportadores, aquest fet és conseqüència d'una estructura més orientada a la construcció i als serveis, amb menys vocació exportadora que la indústria. Tot i així, d'entre les cinc primeres empreses per facturació tres són del sector industrial: Prysmian Cables y Sistemas, Grupo Componentes Vilanova, i Mahle, i dues empreses de serveis: Compañia internacional para la financiación de la distribución, i Hitecholding Valores.

El Garraf tenia 32.912 **ocupats** a final del 2010, l'1,5% dels llocs de treball de la província i un 1,6% (-537) menys que un any abans. Aquest descens es va produir gairebé en la mateixa proporció entre els treballadors assalariats i els autònoms (-1,8% i -1,1% respectivament). El 64,8% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (26,1% fins a 5 treballadors i 38,7% de 6 a 50), el 16,7% en la mitjana empresa i el 18,5% en la gran empresa. Com s'ha dit en el cas del teixit empresarial, el Garraf presenta una distribució de l'ocupació molt terciaritzada, només superada pel Barcelonès. Interanualment, les activitats de serveis van ser les úniques que van crear ocupació (0,6%), mentre que en la resta va haver-hi descensos, especialment en la construcció (-13,5%), la davallada més intensa de tota la província.

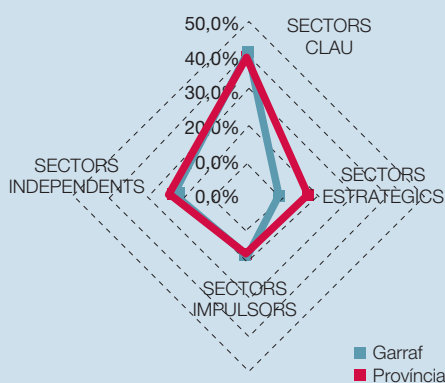
Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la reducció d'ocupació en les *activitats especialitzades de la construcció* (-12,5%) i en la *construcció d'immobles* (-15,4%), que sumen una pèrdua conjunta de 534 llocs de treball, gairebé tres quartes parts del total. En la mateixa proporció però de forma inversa, els subsectors de *l'administració pública* (16,1%), *activitats sanitàries* (2,1%) i *comerç al detall* (1%) mostren un comportament positiu amb un saldo de 371 llocs de treball generats. En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades en la construcció* (-301) i en la *construcció d'immobles* (-233), i els increments en *l'administració pública* (291) i en les *activitats de recollida, tractament i eliminació de residus* (112).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Garraf, 2010 (en percentatge) Gràfic 4

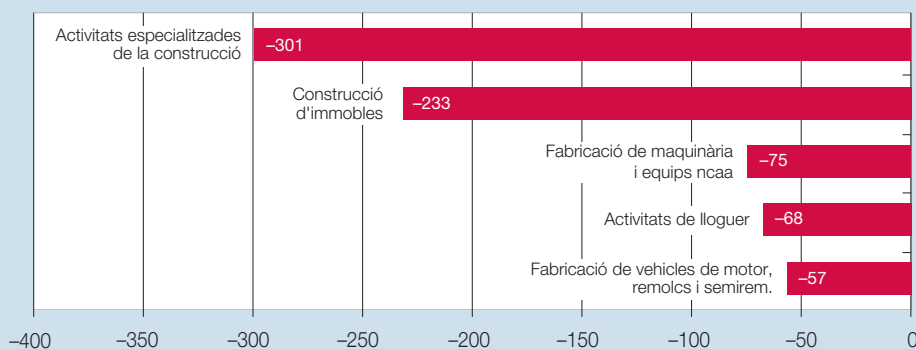
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 (en percentatge) Gràfic 5

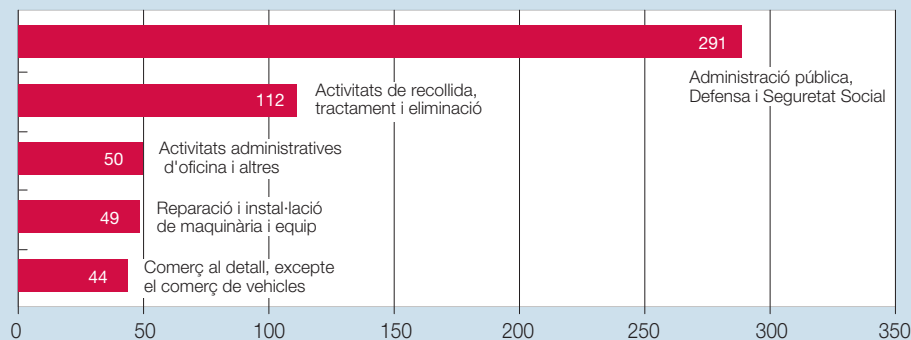
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Garraf, 2010 (en absoluts) Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Garraf, 2010 (en absoluts) Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

El 49,4% dels llocs de treball estan localitzats a Vilanova i la Geltrú, seguit per Sitges, amb el 21,2% i Sant Pere de Ribes, amb el 20,5%. La variació interanual mostra significatives pèrdues d'ocupació a Vilanova i la Geltrú (-283) i Sant Pere de Ribes (-169) i augments a Canyelles (71) i Olivella (5).

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement (*serveis basats en el coneixement* i els de *tecnologia alta i mitjana-alta* a la indústria) està per sota del pes que representen a la província, el 30,5% i el 39,2% respectivament. El pes de l'ocupació comarcal en activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* també era inferior al provincial, el 6,7% i el 9,6% respectivament. Per contra, la *resta de serveis* de la comarca apleguen el 50,8% dels ocupats, percentatge superior al 43,2% provincial. El 2010 ha augmentat l'ocupació en les activitats de *tecnologia alta*, que gairebé dupliquen el nombre de llocs de treball (de 27 a 52 treballadors), de *tecnologia baixa* (4,1%, 41), del subgrup dels *serveis de tecnologia punta* (7%, 21) i de la *resta de serveis* (199). En canvi, ha disminuït en les activitats de *tecnologia mitjana-alta* (-5,1%, 102), *tecnologia mitjana-baixa* (-4,9%, 60) i en els *serveis basats en el coneixement* (-0,6%, 46).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una distribució d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegat i impulsar la resta de sectors productius, semblant a la provincial. Així, el 40,6% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç i construcció*), sensiblement per sobre del 38,6% de la província. L'ocupació en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors productius, també se situa en la mitjana provincial: 18,2% i 17,3% respectivament, com també passa en els sectors independents, amb el 21,7% de l'ocupació a la comarca i el 22,5% a la província. Per contra, l'ocupació a la comarca en sectors estratègics està molt per sota de la mitjana provincial: 9,2% i 15,7% respectivament.

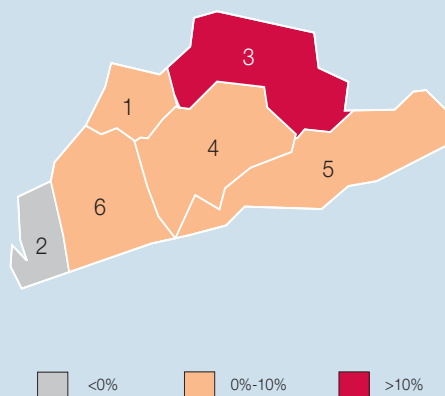
«Moderat increment del nombre d'aturats registrats, agreujant una mica més la tendència negativa que es va iniciar el 2008»

El Garraf va registrar 12.073 **aturats** a final del 2010, el 2,9% d'aturats de la província i un 2,6% més que l'any anterior. Conjuntament amb l'Alt Penedès han estat les dues úniques comarques de la província amb increments d'atur el darrer any. Tanmateix, aquest increment resta molt lluny del 61% del 2008 i del 35% del 2009. La taxa d'atur del Garraf se situa en 15,4%, la segona més alta per darrere de l'Anoia i un punt percentual per sobre de la provincial (14,3%).

Entre els municipis (vegeu mapa), Sant Pere de Ribes, amb el 17,5%, Vilanova i la Geltrú, amb el 17,1% i Canyelles amb el 16,8% registren unes taxes d'atur superiors a la comarcal. Per contra, cal destacar la taxa d'atur de Sitges, del 9,7%, molt inferior a la taxa comarcal i provincial. Pel que fa l'evolució de l'atur durant el darrer any (2010) destaca la pujada d'Olivella (10,3%) i altres pujades més moderades com la de Canyelles (4,6%) i Vilanova i la Geltrú (3,5%). Per contra, el municipi de Cubelles ha estat l'únic que ha sofert una lleu baixada de l'atur (-2%).

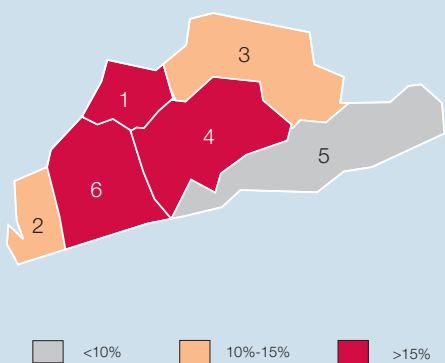
El 51% de l'atur de la comarca és masculí, que augmenta un 0,4% en un any, mentre que el femení augmenta un 5%. Per edat, la incidència de l'atur segueix el patró del conjunt provincial. El 8,6% té menys de 25 anys, el 52,7% entre 25 i 44 anys i el 38,6% més de 45 anys. Interanualment destaca la reducció d'aturats entre les edats més joves (-100 de 16 a 24 i -180 de 25 a 34 anys) i l'increment en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial. Per sectors d'activitat econòmica, el 62,3% dels aturats pertanyen als serveis, el 18,1% a la construcció, el 13,4% a la indústria i 0,9% al sector agrícola. El 5,4% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur s'ha reduït en la construcció i la indústria seguint la mateixa pauta provincial.

Variació dels aturats registrats

- 1 Canyelles
- 2 Cubelles
- 3 Olivella
- 4 Sant Pere de Ribes
- 5 Sitges
- 6 Vilanova i la Geltrú

Taxa d'atur registrada

Per nivells formatius i a diferència del comportament de la resta de comarques, les persones amb estudis *postsecundaris* van obtenir un millor resultat l'any 2010, reduint el seu atur (-28,6%), seguida d'aquells *sense estudis* (-9,4%), *universitaris de primer cicle* (-6,9%) i els que compten amb *programes formació professional* (-4,7%). L'atur va augmentar en la resta de grups. L'atur ha augmentat més entre els aturats estrangers (9,7%) que entre els nacionals (1,1%), arribant als 2.247 els primers, el 18,6% de l'atur comarcal, pes inferior al de la província (20,7%) i als 9.826 els segons. El Garraf és l'única comarca barcelonina on l'atur entre els nacionals augmenta.

D'altra banda, els 35.099 **contractes laborals** signats al Garraf el 2010 suposen un increment del 7,2% (2.372) respecte als del 2009, creixement superior al 5% provincial. El 53,4% de la contractació ha estat masculina, un 7% més que l'any anterior mentre que la femenina ha augmentat un 7,5%. La contractació ha augmentat en tots els grups d'edat: 0,7% entre els menors de 25 anys, 10,2% entre els de 25 a 44 anys i 6% entre els majors de 45 anys. Per sectors d'activitat, destaca la davallada de la contractació a la indústria (-16,6%), contràriament al que ha succeït a la província, on ha augmentat un 9,2% i a la construcció, en un -10,5%. En canvi, ha augmentat un 10,6% als serveis i un 18,6% a l'agricultura. Per tipologia, el 91,7% dels contractes signats han estat de caràcter temporal, un 9,3% més que l'any anterior, mentre que els indefinits s'han reduït un significatiu 11,3%, percentatge molt superior a la reducció del 6,6% del conjunt de la província.

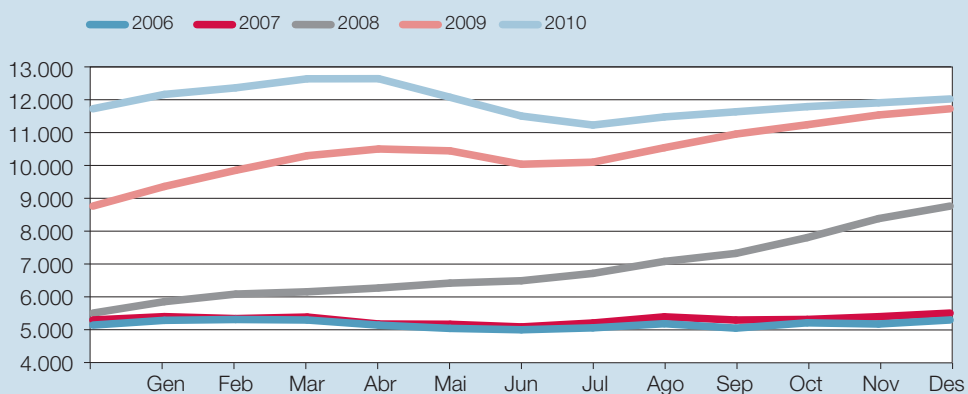
Les **finances públiques** van patir un fort retrocés durant el bienni 2008-2009. El 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses dels municipis del Garraf va caure prop d'un 13% respecte a la del 2008, mentre que el deute viu va augmentar un 11,8%. La comarca presenta el deute viu per habitant més elevat de la província (779 euros), amb un 71,2% del deute viu respecte als ingressos corrents dels municipis del Garraf. Aquest percentatge s'eleva fins al 83% en el cas de la seva capital, Vilanova i la Geltrú. La inversió per càpita el 2009 va ser de 243 euros, inferior als 275 euros per càpita de la mitjana provincial. Per altra banda, la Renda Bruta disponible per càpita del 2010 és d'11.518 euros, el 85,6% de la renda mitjana provincial i la segona menor renda de la província, només per davant de la de l'Anoia.

Les característiques **turístiques** de la comarca del Garraf (vegeu Quadre 1) estan plenament influenciades pel paper de centralitat turística del municipi de Sitges (89% de les places hoteleres de la comarca). La comarca ha desenvolupat els darrers anys una diversificació de la seva oferta que tot i estar basada en el sol i la platja ha complementat amb la posada en valor de recursos turístics culturals i activitats relacionades amb el vi i la gastronomia. El Garraf forma part de la marca turística Costa de Barcelona, Mar, Modernisme i Penedès (antigament Costa de Garraf).

En l'àmbit de l'oferta, la comarca mostra una lleu constricció de la seva oferta d'allotjament durant el 2010, bàsicament per la reducció de 180 places hoteleres. L'oferta de càmpings i establiments de turisme rural es mantenen en relació amb l'any 2009. Aquesta és una tendència de retrocés que es desvia sensiblement dels valors positius de la mitjana provincial (3%). Tot i aquest petit retrocés, cal indicar que la comarca del Garraf té una de les plantes hoteleres amb major nombre d'estrelles. El 60% de l'oferta hotelera de la comarca durant el 2010 és de 4 i 5 estrelles. Tot i la reducció en places hoteleres durant el 2010, l'increment en nombre de viatgers allotjats als hotels de la comarca ha estat significatiu (12,8%) molt per sobre de la mitjana de la província de Barcelona (2,4%). Durant el 2010 s'ha aconseguit allargar l'estada dels turistes i augmentar amb un 12% el nombre de pernотacions hoteleres (per tan sols un 6,6% de la mitjana de la província). Una de les dades més significatives de la comarca ha estat l'augment del 9,3% en el grau d'ocupació hotelera.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Garraf, 2006-2010 (en absolut)

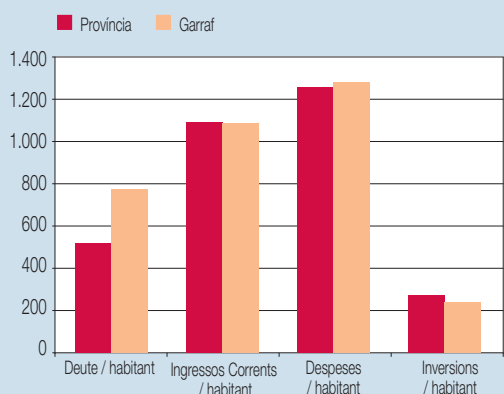
Gràfic 8

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 (Ratios euros per habitant)

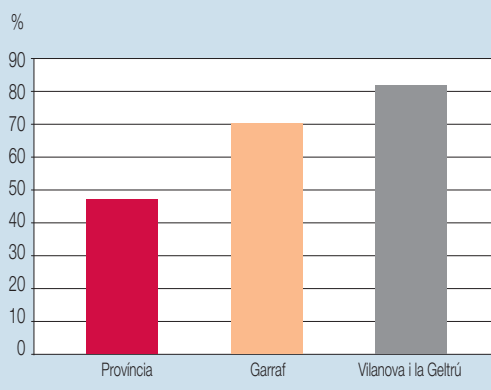
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 (Deute viu / Ingressos corrents)

Gràfic 10

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística al Garraf, 2009 i 2010

Quadre 1

	Garraf			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	5,58	5,4	-3,21	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	7,11	7,11	0	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	0,05	0,05	0	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	236	266,4	12,88	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	625,5	701,9	12,21	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	n.d	n.d	n.d	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	42	51,3	9,3	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

AGÈNCIA DE DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC DEL GARRAF: UNA REALITAT EN CONSTRUCCIÓ

Manel Milà i Vidal, *conseller delegat de l'Agència de Desenvolupament Econòmic del Garraf*

El 27 de setembre del 2010 es publicaven al DOGC els *Estatuts de l'Agència de Desenvolupament Econòmic del Garraf*. La gènesi de l'agència es remunta a un ja llunyà 15 de juliol del 2009 quan els sis alcaldes de la comarca signaven *l'Acord per al Desenvolupament Econòmic i l'Ocupació del Garraf*. En realitat molt abans ja se sentia a la comarca la necessitat de fer un pas més, de construir quelcom aglutinador sobre el treball fet per les oficines de desenvolupament econòmic de cada un dels municipis, quelcom que rellencés una comarca tocada per una galopant crisi de la construcció.

Què es el Garraf?

És una comarca petita. Sis municipis, uns 145.000 habitants, 185 km², un parc natural de 12.000 hectàrees compartit amb les comarques veïnes, un front marítim de 35 km, la 4a flota de pesca de Catalunya en captures, una orografia complexa, amb comunicacions fàcils, avui, Est-Oest, però difícils cap al Nord (cap a la Catalunya interior), un port comercial, una central tèrmica de gas, una universitat politècnica, un petit pantà, i amb la pedra com a únic recurs natural. També tenim un passat agrícola (d'horta i ara només de vinya), un passat de gran indústria i, ara, un present de petita i mitjana indústria en transformació, de comerç en reubicació i un sector turísticament potent. I, sobretot, gent jove, preparada i arrelada.

Som una comarca amb història i cultura. Que ha donat polítics, militars, industrial i artistes. Amb un bon clima, bones platges i una magnífica gastronomia. Amb potents tradicions culturals a tots els municipis i amb una sana competència intermunicipal. I amb una societat civil activa a través de l'associacionisme cultural, empresarial i lúdic i amb un bon nivell museístic.

Què s'espera de l'agència?

Que el Garraf esdevingui un node de referència per a l'excel·lència emprenedora, la qualitat de vida, el respecte pel territori i l'esperit innovador.

La recent crisi econòmica ha trencat el creixement de la comarca. No s'espera que la situació torni als nivells que vam tenir els anys 2006 i 2007. La configuració de la comarca tampoc no permet aventurar-se en la promoció de grans projectes industrials. Ni tenim les condicions orogràfiques per acollir-los ni el posicionament competitiu adequat comparativament amb altres comarques. Tenim, però, en cada un dels municipis, excel·lents iniciatives que han nascut i evolucionat independents. Es tracta de conjugar aquestes iniciatives, d'establir els mecanismes de cooperació necessaris per tal que s'obtinguin el màxim de sinergies.

Aquesta conjugació s'ha d'estendre a la cooperació públicoprivada. No serà possible establir les polítiques necessàries de recuperació sense una estreta col·laboració dels dos sectors. Cal tenir els mecanismes de recollida i 'cultiu' de les iniciatives generadores d'empresa. Cal acompanyar-les fins a la seva independència, cal defensar-les, posar-les en relació mútua per garantir la màxima eficiència en l'ús dels recursos (cal compartir esforços), clau per la supervivència en les etapes inicials.

El desenvolupament del pla estratègic de l'agència pivotarà en els eixos següents:

- **Promoció industrial:** impuls, *coaching* de les iniciatives empresarials en l'àmbit industrial o de serveis amb valor afegit (microempreses o miniempreses amb talent i innovació i limitada inversió en infraestructura). Selecció d'un sector o àmbit de negoci coherent amb les disponibilitats i fortaleses de la comarca.
- **Noves tecnologies:** impuls de plans per posar a disposició dels agents econòmics les noves tecnologies, que els facilitin el desenvolupament de les iniciatives empresarials.
- **Gestió territorial:** detecció de les necessitats de sòl i producció d'aquest sòl per acollir les iniciatives empresarials.
- **Iniciatives municipals:** conjugació de les iniciatives per conformar una línia estratègica comarcal de treball per als propers 10 anys.
- **Turisme:** modelització de l'estructura turística de la comarca. Definició del model de creixement, coordinació de les iniciatives, redacció d'un pla estratègic decennal per a la comarca que reculli les iniciatives actuals singulars.

Conclusió:

Estem davant d'un canvi de paradigma. La situació econòmica obliga i obligarà per molt de temps a explotar un model cooperatiu tant en l'àmbit públic com en el privat, i, també, entre ambdós. Les iniciatives a la comarca naixeran, com fins ara, des dels ajuntaments (línies polítiques, departaments, tècnics, etc.) o de les organitzacions privades (empreses, associacions d'empreses o sectors, gremis, associacions culturals, etc.) o de la iniciativa individual (recercadors, estudiants, etc.). La feina de l'agència és establir el substrat per tal que aquestes iniciatives tinguin l'oportunitat de créixer i madurar suficientment per generar ocupació a la comarca, acompanyar-les en el seu desenvolupament, a la vegada, que ha d'establir un marc estratègic comarcal, que ajudi a crear un clúster que permeti aprofitar les sinergies que sempre se'n deriven.

RECALL ESTADÍSTIC. GARRAF

	Garraf		Província		Variació 2009-2010		Pes Garraf/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Garraf	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		6		311,0				8,7%
Superfície total (km ²)		185,3		7.725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km ²)		30,88		24,8				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	143.066	144.657	5.487.935	5.511.147	1,1%	0,4%	2,6%	2,6%
Densitat (h./km ²)	772	781	710	713	1,1%	0,4%	nc	nc
Homes	71.438	72.219	2.703.137	2.710.304	1,1%	0,3%	2,6%	2,7%
Dones	71.628	72.438	2.784.798	2.800.843	1,1%	0,6%	2,6%	2,6%
Població de menys de 16 anys	24.565	25.015	863.575	881.724	1,8%	2,1%	2,8%	2,8%
Població potencialment activa (16-64)	98.609	99.132	3.725.629	3.714.407	0,5%	-0,3%	2,6%	2,7%
Població de 65 anys i més	19.892	20.510	898.731	915.016	3,1%	1,8%	2,2%	2,2%
Població projectada 2021	173.210	173.210	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	2,9%	2,9%
Índex de dependència global	45,1	45,9	47,3	48,4	1,9%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	81,0	82,0	104,1	103,8	1,3%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	120.047	121.167	4.685.929	4.705.660	0,9%	0,4%	2,6%	2,6%
Nacionalitat estrangera	23.019	23.490	802.006	805.487	2,0%	0,4%	2,9%	2,9%
Taxa d'estrangeria total	16,1%	16,2%	14,6%	14,6%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	8,6%	8,5%	11,5%	11,5%	-0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	3.987	4.079	129.795	133.524	2,3%	2,9%	3,1%	3,1%
Població potencialment activa (16-64)	18.132	18.415	657.258	656.329	1,6%	-0,1%	2,8%	2,8%
Població de 65 anys i més	900	996	14.953	15.634	10,7%	4,6%	6,0%	6,4%
Àfrica	3.729	3.846	177.550	182.706	3,1%	2,9%	2,1%	2,1%
Amèrica	7.040	6.876	323.998	315.791	-2,3%	-2,5%	2,2%	2,2%
Àsia	610	690	96.968	102.834	13,1%	6,0%	0,6%	0,7%
Europa	11.614	12.047	203.016	203.630	3,7%	0,3%	5,7%	5,9%
Unió Europea	10.737	11.174	171.586	171.447	4,1%	-0,1%	6,3%	6,5%
Resta del món	26	31	474	526	19,2%	11,0%	5,5%	5,9%
5 principals nacionalitats (comarca)	10.742	11.176	245.251	249.743	4,0%	1,8%	4,4%	4,5%
Marroc	3.419	3.538	135.792	139.736	3,5%	2,9%	2,5%	2,5%
Romania	2.031	2.115	34.716	34.916	4,1%	0,6%	5,9%	6,1%
Regne Unit	1.866	1.930	12.363	12.366	3,4%	0,0%	15,1%	15,6%
Itàlia	1.735	1.806	38.733	39.360	4,1%	1,6%	4,5%	4,6%
França	1.691	1.787	23.647	23.365	5,7%	-1,2%	7,2%	7,6%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-0,8%	-6,4%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	2,7%	5,5%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-4,3%	-16,6%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-9,0%	-13,7%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	1,2%	-2,3%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	3.938	3.838	183.741	180.089	-2,5%	-2,0%	2,1%	2,1%
Agricultura	8	6	662	673	-25,0%	1,7%	1,2%	0,9%
Indústria	280	262	21.382	20.345	-6,4%	-4,8%	1,3%	1,3%
Construcció	595	495	21.067	18.961	-16,8%	-10,0%	2,8%	2,6%
Serveis	3.055	3.075	140.630	140.110	0,7%	-0,4%	2,2%	2,2%
Dimensió mitjana	6,0	6,0	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	3.111	3.034	128.971	126.924	-2,5%	-1,6%	2,4%	2,4%
Comerç al detall, exc. de vehicles de motor	726	742	27.738	27.708	2,2%	-0,1%	2,6%	2,7%
Serveis de menjar i begudes	566	559	15.418	15.758	-1,2%	2,2%	3,7%	3,5%
Activitats especialitzades construcció	295	256	11.661	10.696	-13,2%	-8,3%	2,5%	2,4%
Comerç a l'engròs, exc. de vehicles de motor	206	215	15.193	14.966	4,4%	-1,5%	1,4%	1,4%
Altres activitats de serveis personals	195	206	6.992	7.026	5,6%	0,5%	2,8%	2,9%
Construcció d'immobles	247	201	7.957	7.177	-18,6%	-9,8%	3,1%	2,8%
Transport terrestre i per canonades	139	138	6.766	6.623	-0,7%	-2,1%	2,1%	2,1%
Activitats immobiliàries	130	124	6.416	6.568	-4,6%	2,4%	2,0%	1,9%
Educació	120	115	4.806	4.841	-4,2%	0,7%	2,5%	2,4%
Activitats sanitàries	88	96	4.734	4.775	9,1%	0,9%	1,9%	2,0%
Venda i reparació de vehicles de motor	100	96	4.519	4.444	-4,0%	-1,7%	2,2%	2,2%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	85	87	6.312	6.279	2,4%	-0,5%	1,3%	1,4%
Serveis a edificis i jardineria	82	80	2.931	2.924	-2,4%	-0,2%	2,8%	2,7%
Productes metàl·lics excepte maquinària	69	61	4.308	4.078	-11,6%	-5,3%	1,6%	1,5%
Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria	63	58	3.220	3.061	-7,9%	-4,9%	2,0%	1,9%

	Garraf		Província		Variació 2009-2010		Pes Garraf/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Garraf	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	33.449	32.912	2.275.235	2.259.793	-1,6%	-0,7%	1,5%	1,5%
Assalariats	23.485	23.061	1.891.550	1.882.031	-1,8%	-0,5%	1,2%	1,2%
Autònoms	9.964	9.851	383.685	377.762	-1,1%	-1,5%	2,6%	2,6%
15 Principals sectors d'activitat	24.279	23.908	1.338.733	1.333.493	-1,5%	-0,4%	1,8%	1,8%
<i>Comerç al detall, exc. de vehicles de motor</i>	4.570	4.614	237.324	239.775	1,0%	1,0%	1,9%	1,9%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	3.246	3.192	118.254	121.383	-1,7%	2,6%	2,7%	2,6%
<i>Administració pública</i>	1.812	2.103	124.789	128.718	16,1%	3,1%	1,5%	1,6%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	2.403	2.102	110.400	100.688	-12,5%	-8,8%	2,2%	2,1%
<i>Activitats sanitàries</i>	1.719	1.755	131.052	133.382	2,1%	1,8%	1,3%	1,3%
<i>Comerç a l'engròs, exc. de vehicles de motor</i>	1.719	1.666	156.387	156.164	-3,1%	-0,1%	1,1%	1,1%
<i>Educació</i>	1.534	1.521	114.010	117.246	-0,8%	2,8%	1,3%	1,3%
<i>Construcció d'immobles</i>	1.511	1.278	56.784	50.077	-15,4%	-11,8%	2,7%	2,6%
<i>Serveis a edificis i jardineria</i>	1.207	1.156	74.943	76.054	-4,2%	1,5%	1,6%	1,5%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	1.031	1.029	80.187	77.868	-0,2%	-2,9%	1,3%	1,3%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	962	988	40.891	40.927	2,7%	0,1%	2,4%	2,4%
<i>Fabricació de materials i equips elèctrics</i>	724	704	14.568	13.440	-2,8%	-7,7%	5,0%	5,2%
<i>Serveis d'allotjament</i>	677	694	19.520	20.109	2,5%	3,0%	3,5%	3,5%
<i>Serveis socials sense allotjament</i>	567	566	24.568	24.209	-0,2%	-1,5%	2,3%	2,3%
<i>Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs</i>	597	540	35.056	33.453	-9,5%	-4,6%	1,7%	1,6%
Agricultura	109	98	8.499	8.517	-10,1%	0,2%	1,3%	1,2%
Indústria	4.372	4.278	377.072	361.760	-2,2%	-4,1%	1,2%	1,2%
<i>Tecnologia alta</i>	27	52	25.714	26.079	92,6%	1,4%	0,1%	0,2%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	1.994	1.892	112.846	107.867	-5,1%	-4,4%	1,8%	1,8%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	1.228	1.168	86.321	81.262	-4,9%	-5,9%	1,4%	1,4%
<i>Tecnologia baixa</i>	996	1.037	142.150	136.717	4,1%	-3,8%	0,7%	0,8%
<i>Resta d'indústria</i>	127	129	10.041	9.835	1,6%	-2,1%	1,3%	1,3%
Construcció	4.318	3.733	180.852	161.659	-13,5%	-10,6%	2,4%	2,3%
Serveis	24.650	24.803	1.708.812	1.727.857	0,6%	1,1%	1,4%	1,4%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	8.144	8.098	737.651	750.843	-0,6%	1,8%	1,1%	1,1%
<i>Serveis de tecnologia punta</i>	302	323	66.038	69.127	7,0%	4,7%	0,5%	0,5%
<i>Resta de serveis</i>	16.506	16.705	971.161	977.014	1,2%	0,6%	1,7%	1,7%
Sectors clau	14.071	13.358	898.570	872.986	-5,1%	-2,8%	1,6%	1,5%
Sectors estratègics	3.042	3.031	348.084	354.296	-0,4%	1,8%	0,9%	0,9%
Sectors impulsors	6.220	5.991	399.376	391.792	-3,7%	-1,9%	1,6%	1,5%
Sectors independents	6.869	7.134	504.563	509.127	3,9%	0,9%	1,4%	1,4%
Aturats registrats	11.769	12.073	419.988	416.795	2,6%	-0,8%	2,8%	2,9%
Homes	6.133	6.155	222.880	216.412	0,4%	-2,9%	2,8%	2,8%
Dones	5.636	5.918	197.108	200.383	5,0%	1,7%	2,9%	3,0%
Nacionals	9.720	9.826	338.184	330.448	1,1%	-2,3%	2,9%	3,0%
Estrangers	2.049	2.247	81.804	86.347	9,7%	5,6%	2,5%	2,6%
Agricultura	72	106	2.495	3.368	47,2%	35,0%	2,9%	3,1%
Indústria	1.649	1.614	83.602	75.747	-2,1%	-9,4%	2,0%	2,1%
Construcció	2.330	2.184	68.316	65.372	-6,3%	-4,3%	3,4%	3,3%
Serveis	7.152	7.520	247.248	249.908	5,1%	1,1%	2,9%	3,0%
Sense ocupació anterior	566	649	18.327	22.400	14,7%	22,2%	3,1%	2,9%
Població activa local estimada	77.222	78.216	2.897.609	2.913.673	1,3%	0,6%	2,7%	2,7%
Taxa d'atur registrat estimada	15,2%	15,4%	14,5%	14,3%	0,2pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	14,4%	14,3%	14,0%	13,6%	-0,1pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	16,3%	16,8%	15,1%	15,2%	0,5pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	32.727	35.099	1.558.909	1.636.110	7,2%	5,0%	2,1%	2,1%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	11.623	11.518	14.835	14.802	-0,9%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	56,3%	66,4%	52,5%	60,4%	10,1pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	37,2%	36,6%	32,4%	35,3%	-0,6pp	2,9pp	nc	nc
Places en resid. per a gent gran*1000 h. > 65 anys ¹	31	34	43	44	9,4%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,8	0,8	0,8	0,9	-1,1%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	213.977	186.734	6.939.283	6.965.609	-12,7%	0,4%	3,1%	2,7%
Despeses	213.977	184.857	6.929.725	6.952.359	-13,6%	0,3%	3,1%	2,7%
Deute viu	99.596	111.384	2.636.006	2.867.879	11,8%	8,8%	3,8%	3,9%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

MARESME

MARESME

La comarca del Maresme¹ té una superfície de 398,9 km², el 5,2% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 30 municipis. Mataró n'és la capital.

«El Maresme ha estat la segona comarca amb un major increment demogràfic en el 2010»

El Maresme és la quarta comarca més poblada de la província de Barcelona, per darrere del Barcelonès, el Vallès Occidental i el Baix Llobregat. Els seus 430.997 habitants representen el 7,8% de la població provincial. En la darrera dècada ha mantingut una intensa dinàmica de creixement demogràfic, creixement que s'ha frenat l'últim any. Del 2009 al 2010 la població ha augmentat un 1% (4.432), el segon increment més elevat de la província, només superat pel del Garraf i superior al provincial (0,4%), però inferior al creixement anual acumulatiu del 2,2% que creixia la comarca des del 2000.

La densitat de població és de 1.080 hab./km². El 79,5% de la població resideix a municipis de més de 10.000 habitants. A Mataró, la capital, hi resideix el 28,5% (122.905) de la població de la comarca. El 2010 destaca el creixement en més de 200 habitants de Mataró (1.183), Premià de Mar (403), Canet de Mar (367), Montgat (314), Tordera (296) i El Masnou (248), i per contra es significatiu el descens de Pineda de Mar (-310). Segons les projeccions de població de l'Idescat pel 2021 la població del Maresme arribarà en aquesta data als 491.000 habitants, un 14% més que l'actual (l'increment provincial seria del 9,7%).

El 17,2% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16% provincial), el 15% té 65 anys o més (per sota del 16,6% provincial) i la població potencialment activa (16 a 64 anys) n'agrupa el 68%, percentatge lleugerament superior al provincial (67,4%). Aquesta estructura d'edats manté una gran similitud amb la que mostra el conjunt de la província, si bé la tendència és la d'increment de la població depenent (menors de 16 anys i majors de 65 anys). En conjunt, el Maresme té una estructura de població menys envellida que la mitjana provincial, ja que si bé a la comarca hi ha 87,1 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, a la província n'hi ha 103,8.

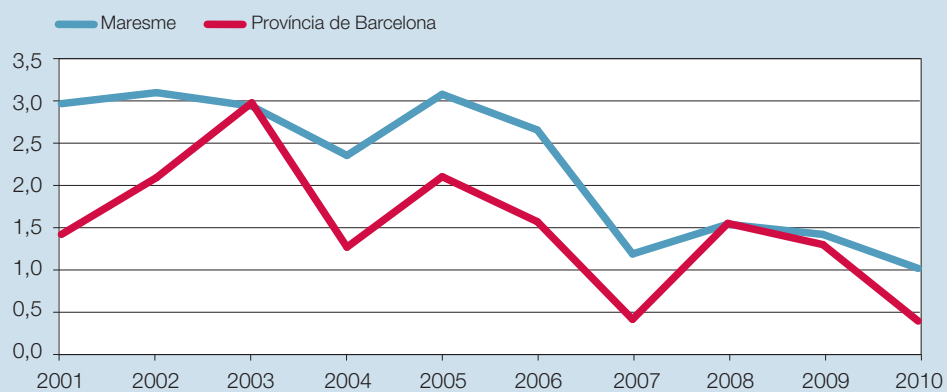
En el darrer any la població estrangera ha augmentat en 1.119 persones (2,1%), increment superior al provincial (0,4%) però molt inferior als registrats en la darrera dècada en què es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 15%. Així, el 2010 hi havia 53.902 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, el 12,5% de la població comarcal, percentatge inferior a la mitjana provincial (14,6%). El 80,3% dels estrangers són extracomunitaris. Cinc nacionalitats apleguen la meitat dels ciutadans estrangers: marroquina (28,8%), gambiana (5,7%), italiana (5%), molts d'aquests darrers d'origen argentí, argentina (4,7%) i xinesa (4,6%).

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el VAB real del Maresme va disminuir l'any 2009 un 4,5%, dada significativament més negativa que el 2008 que va ser de -0,3%, encara que similar a la província de Barcelona (-4,4%). Només les comarques del Barcelonès (-2,7%) i el Berguedà (-3,9%) obtenen valors menys negatius que el Maresme. El creixement acumulat del VAB real comarcal en el període 2005-2009 ha estat del 5,4% amb una taxa mitjana anual de l'1,1%, la mateixa que la de la província. Tots els sectors productius del Maresme han decrescut el 2009. La indústria ha caigut un 11,8% i la construcció un 10,5%, valors més negatius que els registrats el 2008 i amb aportacions negatives al creixement de -2,4 i -1 punts percentuals respectivament. Els serveis han caigut molt més moderadament, un 1,6% i la seva aportació ha estat del -1,1 punts percentuals. El sector primari ha caigut un 3,5% i la seva aportació al VAB ha estat gairebé nul·la.

1. Per a més detall vegeu el Recull Estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010
(en percentatge)

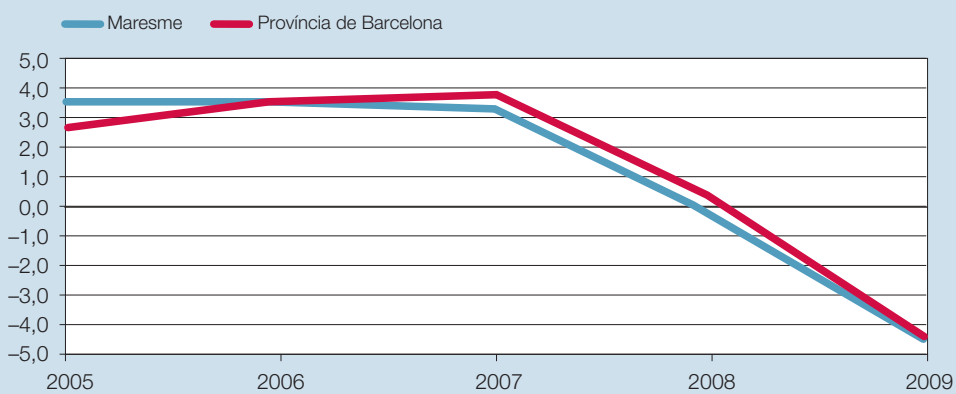
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009
(en percentatge)

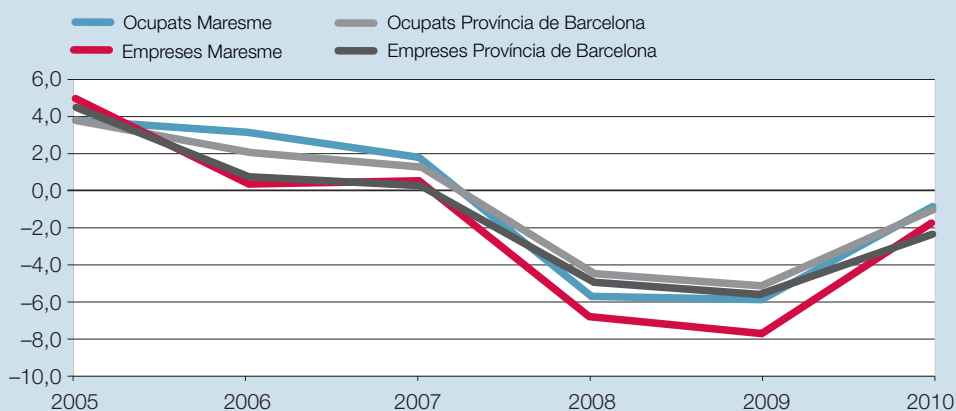
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«En el 2010 s'ha continuat perdent empreses i llocs de treball, però amb un ritme molt inferior al dels dos anys anteriors»

Segons la informació del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social, a final del 2010 el nombre d'**empreses** al Maresme era d'11.624, un 6,5% de les empreses de la província i un 1,6% menys que un any enrere. El teixit empresarial de la comarca està força atomitzat i és la tercera comarca amb major presència de microempreses: el 78,1% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, que apleguen el 21,9% dels assalariats, el 20,1% entre 6 i 50, l'1,6% entre 51 i 250 i el 0,2% més de 250, que aglutinen el 15,9% del total d'assalariats. La dimensió mitjana és de 7 treballadors assalariats per empresa, per sota de la del conjunt provincial (10,5). La variació interanual presenta pèrdues en tots els trams menys en el de la gran empresa, que manté el seu nombre.

Per grans sectors d'activitat, un 13,2% de les empreses són industrials, 11,9% de la construcció, i 74,6% del sector serveis. La variació interanual mostra pèrdues d'empreses industrials (-7,2%, -119) i de la construcció (-8%, -121) i increment d'empreses de serveis (0,6%, 52). El 30% de les empreses estan situades a Mataró. La variació interanual indica que Mataró (-3,6%) i Pineda de Mar (-4,1%) concentren més de la meitat de les empreses perdudes en la comarca, mentre que Calella (3,4%), Alella (8,8%), Vilassar de Dalt (5,6%) i Sant Andreu de Llavaneres (6%) concentren el 75% de les empreses guanyades.

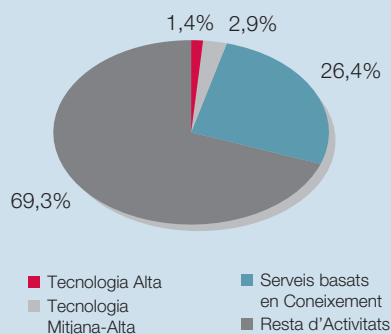
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), les empreses líders en facturació al Maresme pertanyen principalment al sector del comerç i a la indústria manufacturera, sobretot la farmacèutica i la tèxtil. D'aquests sectors, es poden destacar Alcon Cusi, Comdipunt, Generos de punto Victrix, i Bioibérica, entre d'altres. Tot i així l'empresa que més factura pertany al sector de la consultoria i gestió empresarial: Grup Serhs.

L'**ocupació** a la comarca s'ha reduït un 0,8% en el 2010, quedant la xifra en 116.324 llocs de treball, el 5,1% de la província. Aquesta reducció ha estat inferior a la registrada els dos darrers anys i s'ha produït entre els treballadors assalariats (-0,6%) i els autònoms (-1,4%). El 61,7% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa (21,9% fins a 5 treballadors i 39,8% de 6 a 50), el 22,4% en la mitjana empresa i el 15,9% en la gran empresa. La variació interanual mostra pèrdues d'ocupació en la petita empresa (-3,2%) i en la gran empresa (-7,1%) i guanys en la mitjana (7,7%).

La indústria aplega el 16,5% dels llocs de treball de la comarca, percentatge semblant al 16% de la província. L'ocupació a la construcció (9,6%) també és superior al pes que té a la província (7,2%). L'ocupació en el sector dels serveis (73,1%), en canvi, està per dessota de la mitjana provincial (76,5%). L'agricultura reuneix el 0,9% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. Interanualment, el sector dels serveis ha continuat amb el bon comportament dels últims anys i ha generat un 0,8% de llocs de treball atenuant així la destrucció d'ocupació en la construcció (-8,2%) i en la indústria (-3,3%).

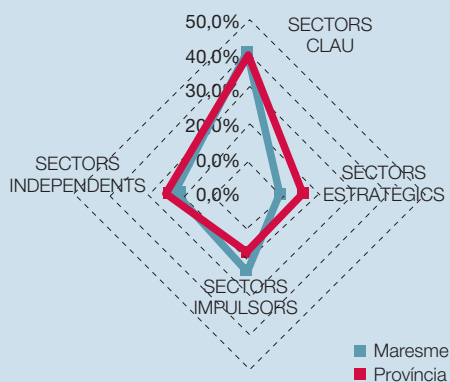
Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca, en termes relatius, la destrucció d'ocupació en la *construcció d'immobles* (-12,6%), *confecció de peces de vestir* (-5,9%), *indústries tèxtils* (-4,4%), *serveis de menjar i begudes* (-3,5%) i *activitats especialitzades de la construcció* (-1,8%) i la creació en subsectors terciaris com l'*administració pública* (13,9%), *comerç al detall* (12,7%) i *activitats de serveis social amb o sense allotjament* (4,5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en activitats de la construcció: *construcció d'immobles* (-503) i *construcció d'obres d'enginyeria civil* (-366), i els increments en l'*administració pública* (723) i en els *serveis socials sense allotjament* (405).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Maresme, 2010 Gràfic 4 (en percentatge)

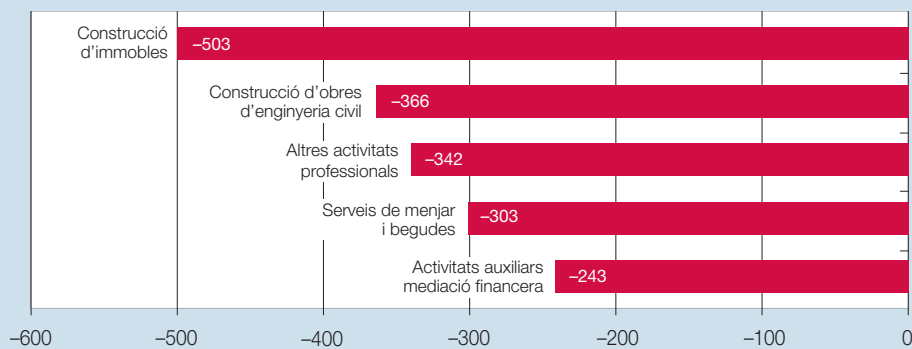
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 Gràfic 5 (en percentatge)

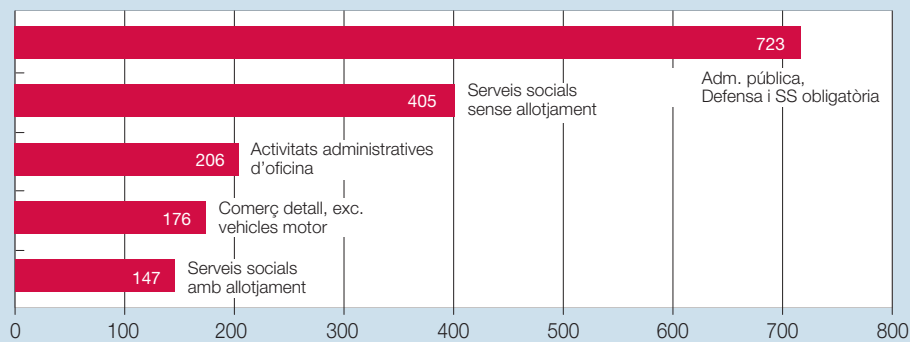
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Maresme, 2010 Gràfic 6 (en absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Maresme, 2010 Gràfic 7 (en absoluts)

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Mataró aplega el 32,1% dels llocs de treball de la comarca. La variació interanual indica que Pineda de Mar, El Masnou, Palafròls i Arenys de Mar concentren més del 80% de la pèrdua d'ocupats del conjunt de la comarca, mentre que Calella, Tordera, Teià i Arenys de Munt guanyen entre els quatre més del 60% dels nous llocs de treball.

L'ocupació al Maresme en els sectors que configuren l'economia del coneixement està per sota del pes que representa a la província. Així, sumats els pesos respecte al total d'ocupats dels sectors *intensius en coneixement* als serveis i els de *tecnologia alta i mitjana alta* a la indústria, la província obté un 39,2% i la comarca del Maresme un 30,7%. Per contra, el pes de l'ocupació en activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa*, l'11,9%, era superior al provincial, del 9,6%. La resta de serveis de la comarca apleguen el 46,7% dels ocupats, percentatge superior al 43,2% provincial. L'evolució durant el 2010 mostra una pèrdua d'ocupació en totes les activitats industrials a excepció de les de *tecnologia punta*.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva mostra com el Maresme presenta una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius. Així el 40,3% dels llocs de treball de la comarca pertanyen a aquests sectors (majoritàriament *comerç* i *construcció*), davant del 38,6% de mitjana de la província. En el mateix sentit, l'ocupació en sectors impulsors té una concentració superior a la mitjana de la província, amb un 22,8% al Maresme, front el 17,3% a la província. Per contra, l'ocupació en sectors estratègics de la comarca és inferior a la de la província, del 9,1% i el 15,7% respectivament.

«Caiguda molt moderada de la desocupació i increment també molt lleuger de la contractació laboral»

Tot i que en el 2010 l'**atur** al Maresme ha disminuït, ho ha fet molt moderadament, un -0,3% (-122) i menys que a la província (-0,8%). De les comarques que han rebaixat el nombre d'aturats, només el Baix Llobregat i el Barcelonès obtenen caigudes del nombre d'aturats menys importants en xifres relatives. A final del 2010 hi havia 34.986 persones aturades a la comarca, el 8,4% de l'atur de la província i la seva taxa d'atur era del 15,3%, la quarta taxa més alta de les onze comarques barcelonines i per damunt de la taxa provincial, que era del 14,3%.

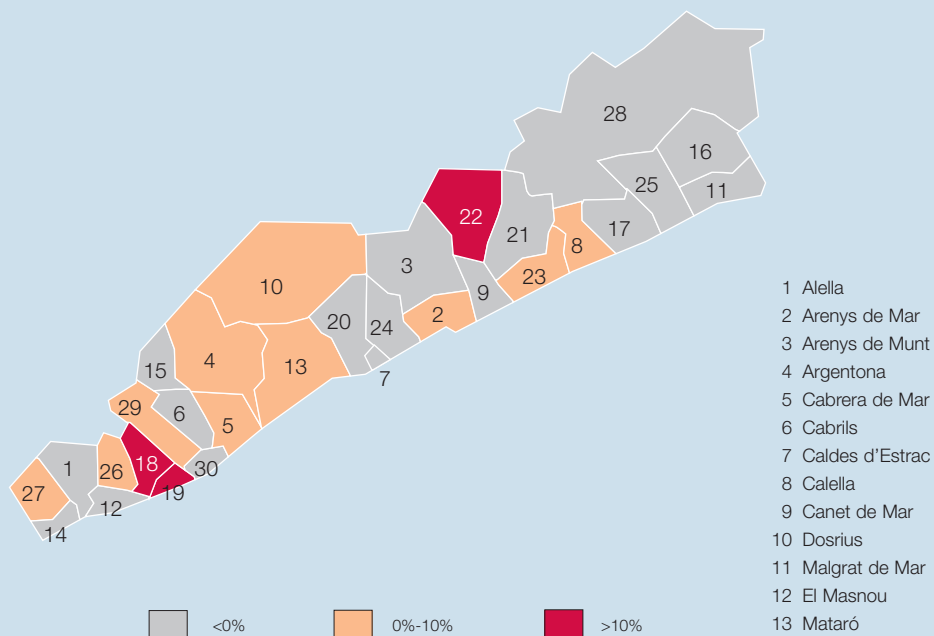
En referència a la taxa d'atur registrat per municipis (vegeu mapa), destaquen amb una taxa superior a la mitjana provincial: Pineda de Mar (20,9%), Mataró (18,8%), Calella (18,1%), Malgrat de Mar (17,4%) i Tordera (17,1%). Per contra, Alella (8,2%), Tiana (8,8%) i Sant Andreu de Llavaneres (9,8%) obtenen una taxa molt inferior a la mitjana provincial. Dissset dels trenta municipis redueixen l'atur durant l'any 2010 destacant els descensos de Canet de Mar (-7,6%), Tordera (-6,8%) i Malgrat de Mar (-6%). En canvi, l'atur ha augmentat a Premià de Dalt (10,7%), Premià de Mar (10,1%) i Calella (3,3%).

El descens de l'atur en el 2010 ha estat únicament masculí, així els homes han disminuït un 2,4% mentre que les dones han augmentat un 1,9%. El 7,8% del total d'aturats té menys de 25 anys, el 50,1% entre 25 i 44 anys i el 42% més de 45 anys. Interanualment, destaca la reducció d'aturats entre les edats de fins a 34 anys i l'increment en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial. Per sectors d'activitat econòmica, el 56,2% dels aturats pertanyen als serveis, el 19,7% a la indústria, el 17,1% a la construcció i l'1,6% al sector agrícola. El 5,4% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur s'ha reduït a la indústria i a la construcció. Cal destacar l'important increment d'atur del col·lectiu *sense ocupació anterior (SOA)* (21,2%), fet que té a veure amb la incorporació al mercat de treball de persones que no estaven treballant ni buscant feina, però que davant de l'actual context econòmic necessiten treballar.

Variació i taxa d'atur dels aturats registrats al 2010
(en percentatge)

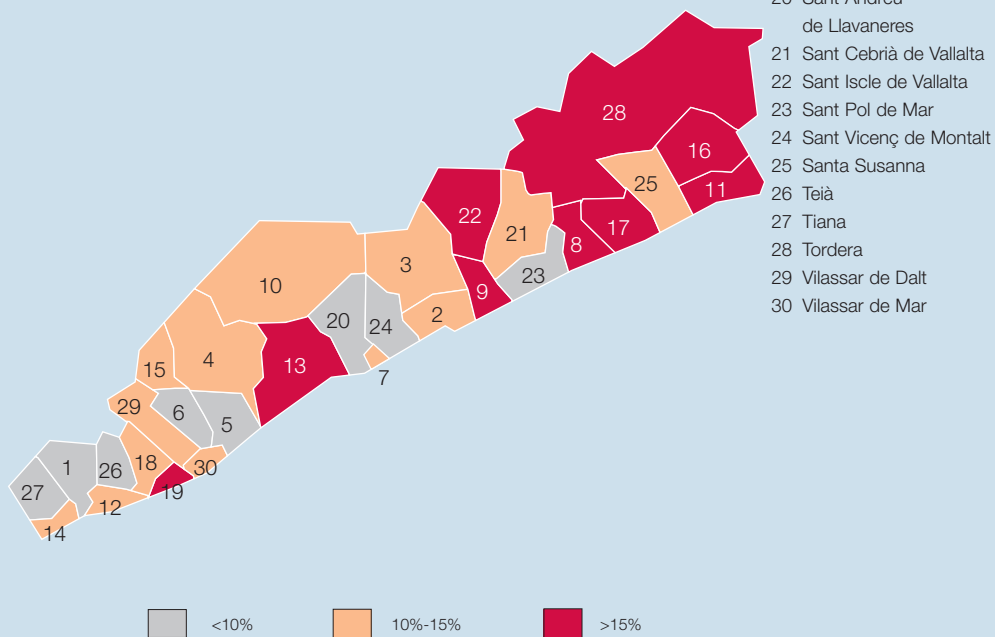
Mapa 1

Variació dels aturats registrats

- 1 Alella
- 2 Arenys de Mar
- 3 Arenys de Munt
- 4 Argentona
- 5 Cabrera de Mar
- 6 Cabriels
- 7 Caldes d'Estrac
- 8 Calella
- 9 Canet de Mar
- 10 Dosrius
- 11 Malgrat de Mar
- 12 El Masnou
- 13 Mataró
- 14 Montgat
- 15 Òrrius
- 16 Palafolls
- 17 Pineda de Mar
- 18 Premià de Dalt
- 19 Premià de Mar
- 20 Sant Andreu de Llaveneres
- 21 Sant Cebrià de Vallalta
- 22 Sant Iscle de Vallalta
- 23 Sant Pol de Mar
- 24 Sant Vicenç de Montalt
- 25 Santa Susanna
- 26 Teià
- 27 Tiana
- 28 Tordera
- 29 Vilassar de Dalt
- 30 Vilassar de Mar

Taxa d'atur registrada

Pel que fa a la l'evolució de l'atur per nivell formatiu, destaca la disminució d'aturats amb *educació general* (-2,6%), *tècnics i professionals superiors* (-4,3%), de *programes de formació professional* (-3,4%) i amb *estudis primaris complets* (-1,4%). L'augment més important s'ha produït entre el col·lectiu amb menor nivell d'instrucció: *sense estudis* (25,2%), *estudis primaris incomplets* (14,8%) i *estudis primaris complets* (7,2%). Els aturats estrangers han augmentat un 9,9% i han arribat als 6.309, el 18% de l'atur comarcal, percentatge inferior al pes que té a la província (21%). Per contra, és significativa la disminució del nombre d'aturats nacionals, que han disminuït un 2,4%, percentatge semblant al provincial, i s'han situat en els 28.677.

Respecte a la **contractació laboral** els 78.395 contractes signats al Maresme durant tot el 2010 suposen un creixement del 0,8%, increment inferior al total provincial (5%). La contractació ha disminuït un 3,4% entre els menors de 25 anys i ha augmentat en la resta de grups d'edat: La contractació masculina, el 52,7% del total, ha augmentat un 6% més que l'any anterior mentre que la femenina ha disminuït un 4,4%. La contractació s'ha incrementat tant en el sector industrial (11,5%) com en el de serveis (1,7%) i s'ha reduït en el de la construcció (-12,6%). El 86,4% dels contractes han estat temporals, que han augmentat un 1,9% en un any, i la contractació indefinida, el 13,6% del total, s'ha reduït un 5,6%.

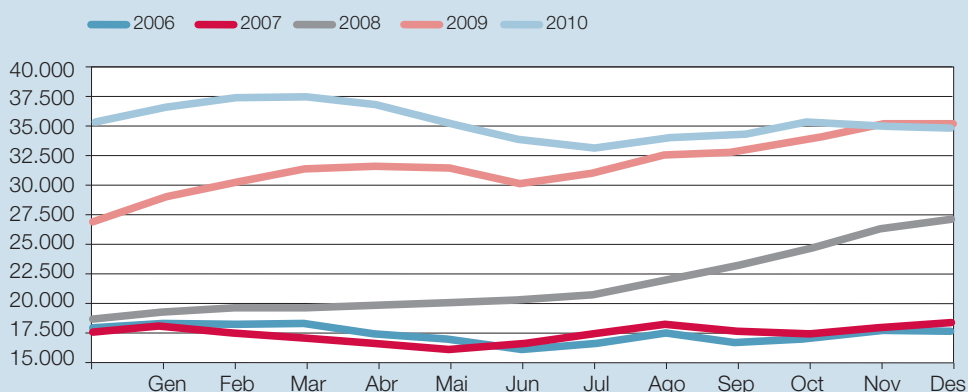
Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses del conjunt dels municipis del Maresme va caure entorn d'un 2% respecte 2008, mentre que el deute viu va créixer prop d'un 12%. Destaca la ràtio de 651 euros de deute viu per habitant, el quart deute més elevat de les onze comarques barcelonines, i el 83% que representava el deute viu respecte als ingressos corrents a la capital comarcal, Mataró, valor superior a la mitjana comarcal (64%). La inversió mitjana dels municipis de la comarca va ser de 216 euros per habitant, només per davant de la del Vallès Occidental i per sota de la mitjana provincial que va ser de 275 euros. Per altra banda, la Renda Bruta disponible per càpita del 2010 és de 14.200 euros, el 95,9% de la renda mitjana provincial i la quarta renda de la província, per darrere de les del Barcelonès, Berguedà i Osona

Amb l'excepció de la ciutat de Barcelona, la comarca del Maresme és on es concentra la major activitat **turística** a la província de Barcelona. Sota la marca turística «Costa de Barcelona-Maresme», el seu sector septentrional (de Calella fins a Malgrat de Mar) constitueix una de les destinacions internacionals de sol i platja més important del país i on es concentra gran part de l'oferta turística de la comarca. La comarca (vegeu Quadre 1) representa el 11,8% del total de les places hoteleres de Catalunya (2010).

De forma general, el que s'observa durant el 2010 és una lleugera millora respecte a les dades de l'any anterior a la comarca, en consonància a l'evolució de l'activitat turística de la província de Barcelona. Des del punt de vista de l'oferta, al Maresme s'han generat més de 550 noves places d'allotjament turístic en el darrer any; la majoria concentrades en els establiments hotelers. Això representa un creixement del 1,5% vers l'any 2009, un increment sensiblement inferior a la mitjana de la província que presenta una evolució positiva del 3,5% respecte a l'any anterior. En l'àmbit de la demanda, tot i que han arribat 49.000 viatgers menys als hotels de la comarca (un decreixement del 5%) el nombre de pernотacions ha augmentat fins a un 6,3% (290.000 pernотacions més que l'any 2009) i s'ha aconseguit millorar un 0,5% l'ocupació hotelera. L'evolució de la demanda turística de la comarca, però, en comparació amb el global de Catalunya, ha estat menys significativa tot i mantenir-se sempre dins dels valors positius de creixement.

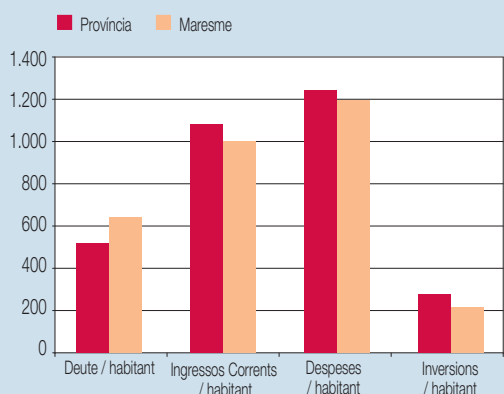
En el cas dels establiments de Turisme Rural, tot i l'ampliació del nombre de places (poc significat global) ha seguit la tònica de descens predominant a tota la província (-3,7%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Maresme, 2006-2010 (en absolut) Gràfic 8

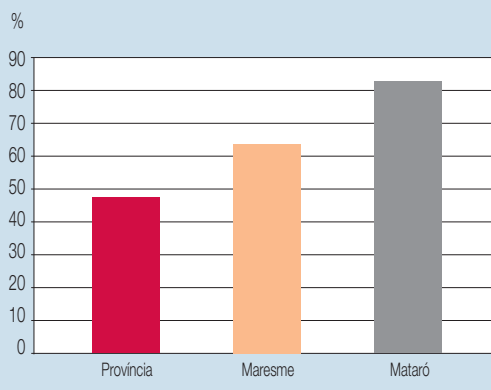
Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 (Ratios euros per habitant) Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 (Deute viu / Ingressos corrents) Gràfic 10

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística al Maresme, 2009 i 2010 Quadre 1

	Maresme			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	33,23	33,72	1,46	61,00	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	15,56	15,74	1,13	33,5	35,20	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	0,13	0,14	11,20	3,97	4,20	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	990,80	938,60	-5,27	2.560,60	2.622,20	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	4.644,40	4.935,20	6,26	7.791,40	8.308,70	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	47,42	43,70	-3,72	45,93	43,33	-2,60
Grau d'ocupació hotelera (en %)	66,70	67,20	0,50	37,60	37,40	-0,20

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

COSTA DE BARCELONA, UNA MARCA COMUNA AMB MOLT FUTUR

Jordi Ten i Figueras, Gerent de Publintur, SA. Conseller secretari del CAD de Grup SERHS

«La Costa de Barcelona, a més de posicionar-nos, ens presenta una mar de noves oportunitats. Contribueix a ajuntar voluntats, aplega sinèrgies i ens permet albirar un enorme horitzó de recursos i serveis. I tot gràcies a una marca turística potent que millorarà la connexió amb la demanda i els canals de distribució.»

Aviat es compliran quatre anys de la presentació de la nova marca Costa de Barcelona-Maresme als sectors públic i privat del Maresme, un acte que va aplegar a Castell Jalpí (Arenys de Munt) –la seu social de Grup SERHS– més de 400 persones vinculades a l'activitat turística. Així es van finalitzar els treballs duts a terme per una comissió promotora que va contribuir al redisseny de manera consensuada i a l'impuls d'aquesta nova denominació turística, afavorint el naixement de l'Associació Turística de la Costa de Barcelona-Maresme.

D'aquesta manera el sector empresarial, especialment aquell vinculat amb l'oferta d'allotjament i amb alguns canals de distribució, disposen ara d'una nova marca que permet la seva identificació en el territori i facilita la seva comercialització de manera potent. Tanmateix, aquesta nova marca s'ajusta també a les prescripcions recollides en el Pla Estratègic del Turisme de Catalunya 2005-2010, on es recomanava reduir el nombre de marques turístiques i s'apostava per engegar criteris de coordinació i jerarquització.

Però cal sempre fer un nou pas i ara més que mai, davant l'actual situació de crisi, on en matèria de promoció turística cal també aplegar voluntats, esforços i cercar sinèrgies que millorin la nostra competitivitat i millorin el rendiment dels recursos esmerçats. Aquestes reflexions i d'altres coincideixen amb les recomanacions fetes pel Laboratori de Turisme, adscrit a la Delegació de Turisme de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona, que s'afanya a diagnosticar acertadament la potencialitat d'aplegar l'oferta conjunta en promoció i complementarietat de recursos turístics.

Això va donar peu que el passat mes d'octubre a l'Hotel W Barcelona es reunissin representants dels diferents sectors de l'activitat turística del Maresme, Sitges, Castelldefels, Gavà, el Prat del Llobregat, Vilanova i la Geltrú i també la Patronal de l'Associació Vinícola Catalana, amb la finalitat d'apropar, explorar i consensuar les oportunitats i els avantatges de la creació d'una marca turística comuna per a totes les costes de la província de Barcelona. Així, els participants, tots ells empresaris, van apostar per la marca Costa de Barcelona.

I és que el paraigua de Costa de Barcelona ens situa davant d'un nou escenari i d'una gran oportunitat de posicionament turístic global on podem encetar un nou cicle en el camp de la promoció i la comercialització turística, que demana més realisme, reposicionament i professionalitat en la gestió dels recursos. Una marca que ve a reforçar la nostra identitat prop d'aquesta gran icona i motor turístic que és la ciutat de Barcelona, i que ens permet singularitzar l'oferta. La plena coincidència d'objectius entre ambdós sectors, el públic i el privat, ens convida també a encetar noves fórmules de col·laboració, per tal de fer aquest gran salt qualitatiu que ens presenta la denominació Costa de Barcelona, de la qual més endavant caldrà consensuar la seva arquitectura de marca, però que d'antuvi ens porta a entrar en el grup de destinacions turístiques de l'Estat espanyol que reben més d'1,5 milions de visitants estrangers i més de 15 milions de pernoctacions de turistes estrangers, com són Mallorca, Tenerife o la Costa del Sol.

En el marc de la celebració del Saló Internacional de Turisme a Catalunya (SITC), les associacions d'empresaris turístics de les comarques del Maresme, el Baix Llobregat, l'Alt Penedès i el Garraf, van presentar l'estudi a favor de la creació d'una nova marca turística comuna per a les costes de la província de Barcelona. La nova marca, molt més que un nom, englobaria i substituïria les dues marques costaneres existents a la província: Costa de Barcelona-Maresme, situada al nord de la capital i que inclou la comarca del Maresme; i Costa de Garraf, al sud i incloent-hi les comarques del Baix Llobregat, el Penedès i el Garraf. Aquest estudi planteja la capacitat enorme de posar en valor una gran munió d'actius, que no són pocs, i que conviden a recórrer i trepitjar el territori, amb la voluntat de conèixer-lo i estimar-lo, i amb la capacitat enorme de posar-los al servei de l'activitat turística de la Costa de Barcelona. Feta l'alineació d'estratègies conjuntes del sector publicoprivat d'ambdues costes cal demanar formalment el canvi de marca al Govern de la Generalitat i treballar tots plegats de valent amb fórmules de coresponsabilitat ben entesa.

RECALL ESTADÍSTIC. MARESME

	Maresme		Província		Variació 2009-2010		Pes Maresme/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Maresme	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		30		311				9,6%
Superfície total (km²)		398,9		7725,7				5,2%
Superfície mitjana (km²)		13,30		24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	426.565	430.997	5.487.935	5.511.147	1,0%	0,4%	7,8%	7,8%
Densitat (h./km²)	1.069	1.080	710	713	1,0%	0,4%	nc	nc
Homes	212.511	214.410	2.703.137	2.710.304	0,9%	0,3%	7,9%	7,9%
Dones	214.054	216.587	2.784.798	2.800.843	1,2%	0,6%	7,7%	7,7%
Població de menys de 16 anys	72.672	74.235	863.575	881.724	2,2%	2,1%	8,4%	8,4%
Població potencialment activa (16-64)	291.273	292.136	3.725.629	3.714.407	0,3%	-0,3%	7,8%	7,9%
Població de 65 anys i més	62.620	64.626	898.731	915.016	3,2%	1,8%	7,0%	7,1%
Població projectada 2021	491.803	491.803	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	8,1%	8,1%
Índex de dependència global	46,4	47,5	47,3	48,4	2,3%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	86,2	87,1	104,1	103,8	1,0%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	373.782	377.095	4.685.929	4.705.660	0,9%	0,4%	8,0%	8,0%
Nacionalitat estrangera	52.783	53.902	802.006	805.487	2,1%	0,4%	6,6%	6,7%
Taxa d'estrangeria total	12,4%	12,5%	14,6%	14,6%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	9,9%	10,0%	11,5%	11,5%	0,1pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	10.155	10.479	129.795	133.524	3,2%	2,9%	7,8%	7,8%
Població potencialment activa (16-64)	41.175	41.887	657.258	656.329	1,7%	-0,1%	6,3%	6,4%
Població de 65 anys i més	1.453	1.536	14.953	15.634	5,7%	4,6%	9,7%	9,8%
Àfrica	21.936	22.799	177.550	182.706	3,9%	2,9%	12,4%	12,5%
Amèrica	15.303	15.256	323.998	315.791	-0,3%	-2,5%	4,7%	4,8%
Àsia	3.231	3.402	96.968	102.834	5,3%	6,0%	3,3%	3,3%
Europa	12.297	12.422	203.016	203.630	1,0%	0,3%	6,1%	6,1%
Unió Europea	10.519	10.595	171.586	171.447	0,7%	-0,1%	6,1%	6,2%
Resta del món	16	23	474	526	43,8%	11,0%	3,4%	4,4%
5 principals nacionalitats (comarca)	25.544	26.303	241.850	246.229	3,0%	1,8%	10,6%	10,7%
Marroc	14.877	15.534	135.792	139.736	4,4%	2,9%	11,0%	11,1%
Gàmbia	3.055	3.096	6.617	6.632	1,3%	0,2%	46,2%	46,7%
Itàlia	2.587	2.680	38.733	39.360	3,6%	1,6%	6,7%	6,8%
Argentina	2.601	2.539	24.256	22.940	-2,4%	-5,4%	10,7%	11,1%
Xina	2.424	2.454	36.452	37.561	1,2%	3,0%	6,6%	6,5%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-0,3%	-4,5%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-3,2%	-3,5%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-4,7%	-11,7%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-5,8%	-10,5%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	2,0%	-1,6%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	11.811	11.624	183.741	180.089	-1,6%	-2,0%	6,4%	6,5%
Agricultura	35	36	662	673	2,9%	1,7%	5,3%	5,3%
Indústria	1.655	1.536	21.382	20.345	-7,2%	-4,8%	7,7%	7,5%
Construcció	1.505	1.384	21.067	18.961	-8,0%	-10,0%	7,1%	7,3%
Serveis	8.616	8.668	140.630	140.110	0,6%	-0,4%	6,1%	6,2%
Dimensió mitjana	7,0	7,0	10,3	10,5	1,0%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.680	8.560	127.295	125.297	-1,4%	-1,6%	6,8%	6,8%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.925	1.898	27.738	27.708	-1,4%	-0,1%	6,9%	6,9%
Serveis de menjar i begudes	1.132	1.175	15.418	15.758	3,8%	2,2%	7,3%	7,5%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	914	930	15.193	14.966	1,8%	-1,5%	6,0%	6,2%
Activitats especialitzades construcció	870	811	11.661	10.696	-6,8%	-8,3%	7,5%	7,6%
Construcció d'immobles	557	502	7.957	7.177	-9,9%	-9,8%	7,0%	7,0%
Altres activitats de serveis personals	489	491	6.992	7.026	0,4%	0,5%	7,0%	7,0%
Activitats immobiliàries	343	369	6.416	6.568	7,6%	2,4%	5,3%	5,6%
Transport terrestre i per canonades	389	361	6.766	6.623	-7,2%	-2,1%	5,7%	5,5%
Confecció de peces de vestir	379	339	1.544	1.434	-10,6%	-7,1%	24,5%	23,6%
Educació	335	337	4.806	4.841	0,6%	0,7%	7,0%	7,0%
Venda i reparació de vehicles de motor	333	330	4.519	4.444	-0,9%	-1,7%	7,4%	7,4%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	293	299	6.312	6.279	2,0%	-0,5%	4,6%	4,8%
Activitats sanitàries	240	255	4.734	4.775	6,3%	0,9%	5,1%	5,3%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	258	236	4.308	4.078	-8,5%	-5,3%	6,0%	5,8%
Serveis a edificis i de jardineria	223	227	2.931	2.924	1,8%	-0,2%	7,6%	7,8%

RECULL ESTADÍSTIC. MARESME (continuació)

	Maresme		Província		Variació 2009-2010		Pes Maresme/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Maresme	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	117.307	116.324	2.275.235	2.259.793	-0,8%	-0,7%	5,2%	5,1%
Assalariats	82.423	81.915	1.891.550	1.882.031	-0,6%	-0,5%	4,4%	4,4%
Autònoms	34.884	34.409	383.685	377.762	-1,4%	-1,5%	9,1%	9,1%
15 Principals sectors d'activitat	82.765	82.379	1.339.278	1.335.925	-0,5%	-0,3%	6,2%	6,2%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	14.581	14.757	237.324	239.775	1,2%	1,0%	6,1%	6,2%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	8.449	8.408	156.387	156.164	-0,5%	-0,1%	5,4%	5,4%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	8.622	8.319	118.254	121.383	-3,5%	2,6%	7,3%	6,9%
<i>Activitats sanitàries</i>	7.943	7.879	131.052	133.382	-0,8%	1,8%	6,1%	5,9%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	7.130	7.003	110.400	100.688	-1,8%	-8,8%	6,5%	7,0%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.194	5.917	124.789	128.718	13,9%	3,1%	4,2%	4,6%
<i>Educació</i>	5.453	5.550	114.010	117.246	1,8%	2,8%	4,8%	4,7%
<i>Confecció de peces de vestir</i>	3.783	3.559	14.952	13.652	-5,9%	-8,7%	25,3%	26,1%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	3.616	3.538	80.187	77.868	-2,2%	-2,9%	4,5%	4,5%
<i>Construcció d'immobles</i>	3.983	3.480	56.784	50.077	-12,6%	-11,8%	7,0%	6,9%
<i>Serveis socials amb allotjament</i>	3.271	3.418	26.499	28.537	4,5%	7,7%	12,3%	12,0%
<i>Indústries tèxtils</i>	2.906	2.778	16.265	15.664	-4,4%	-3,7%	17,9%	17,7%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.625	2.624	74.943	76.054	0,0%	1,5%	3,5%	3,5%
<i>Altres activitats de serveis personals</i>	2.624	2.622	40.891	40.927	-0,1%	0,1%	6,4%	6,4%
<i>Venda i reparació de vehicles de motor</i>	2.585	2.527	36.541	35.790	-2,2%	-2,1%	7,1%	7,1%
Agricultura	1.020	989	8.499	8.517	-3,0%	0,2%	12,0%	11,6%
Indústria	19.791	19.140	377.072	361.760	-3,3%	-4,1%	5,2%	5,3%
<i>Tecnologia alta</i>	1.570	1.589	25.714	26.079	1,2%	1,4%	6,1%	6,1%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	3.463	3.346	112.846	107.867	-3,4%	-4,4%	3,1%	3,1%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	3.693	3.495	86.321	81.262	-5,4%	-5,9%	4,3%	4,3%
<i>Tecnologia baixa</i>	10.682	10.310	142.150	136.717	-3,5%	-3,8%	7,5%	7,5%
<i>Resta d'indústria</i>	383	400	10.041	9.835	4,4%	-2,1%	3,8%	4,1%
Construcció	12.128	11.132	180.852	161.659	-8,2%	-10,6%	6,7%	6,9%
Serveis	84.368	85.063	1.708.812	1.727.857	0,8%	1,1%	4,9%	4,9%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	30.657	30.761	737.651	750.843	0,3%	1,8%	4,2%	4,1%
<i>-Serveis de tecnologia punta</i>	1.111	1.172	66.038	69.127	5,5%	4,7%	1,7%	1,7%
<i>Resta de serveis</i>	53.711	54.302	971.161	977.014	1,1%	0,6%	5,5%	5,6%
Sectors clau	47.836	46.922	898.570	872.986	-1,9%	-2,8%	5,3%	5,4%
Sectors estratègics	11.057	10.655	348.084	354.296	-3,6%	1,8%	3,2%	3,0%
Sectors impulsors	26.714	26.572	399.376	391.792	-0,5%	-1,9%	6,7%	6,8%
Sectors independents	22.893	23.465	504.563	509.127	2,5%	0,9%	4,5%	4,6%
Aturats registrats	35.108	34.986	419.988	416.795	-0,3%	-0,8%	8,4%	8,4%
Homes	18.364	17.918	222.880	216.412	-2,4%	-2,9%	8,2%	8,3%
Dones	16.744	17.068	197.108	200.383	1,9%	1,7%	8,5%	8,5%
Nacionals	29.369	28.677	338.184	330.448	-2,4%	-2,3%	8,7%	8,7%
Estrangers	5.739	6.309	81.804	86.347	9,9%	5,6%	7,0%	7,3%
Agricultura	398	560	2.495	3.368	40,7%	35,0%	16,0%	16,6%
Indústria	7.637	6.896	83.602	75.747	-9,7%	-9,4%	9,1%	9,1%
Construcció	6.206	5.969	68.316	65.372	-3,8%	-4,3%	9,1%	9,1%
Serveis	19.303	19.665	247.248	249.908	1,9%	1,1%	7,8%	7,9%
Sense ocupació anterior	1.564	1.896	18.327	22.400	21,2%	22,2%	8,5%	8,5%
Població activa local estimada	226.104	228.596	2.897.609	2.913.673	1,1%	0,6%	nc	nc
Taxa d'atur registrat estimada	15,53%	14,49%	15,47%	14,38%	-1,0pp	-1,1pp	nc	nc
Homes	14,72%	13,98%	14,36%	13,58%	-0,7pp	-0,8pp	nc	nc
Dones	16,52%	15,12%	16,84%	15,37%	-1,4pp	-1,5pp	nc	nc
Nombre de contractes total	6.442	5.357	147.745	128.895	-16,8%	-12,8%	4,4%	4,2%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	14.318	14.200	14.835	14.802	-0,8%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	52,4%	62,8%	52,5%	60,4%	10,4pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	38,0%	40,5%	32,4%	35,3%	2,5pp	2,9pp	nc	nc
Places en resid. per a gent gran*1000 h. >65 anys ¹	76,4	76,6	43,1	44,0	0,00	0,02	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,9	1,0	0,8	0,9	0,04	0,04	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	531.087,2	520.507,5	6.939.283,3	6.965.608,9	-2,0%	0,4%	7,7%	7,5%
Despeses	530.564,3	519.647,6	6.929.725,0	6.952.358,7	-2,1%	0,3%	7,7%	7,5%
Deute viu	248.238,0	277.745,0	2.636.006,0	2.867.879,0	11,9%	8,8%	9,4%	9,7%

1. Dades dels anys 2008 i 2009 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros
nc: no calculable pp: punts percentuals Per a més detall vegeu l'apartat de Metodologia

OSONA

OSONA

La comarca d'Osona¹ està integrada per 51 municipis, 48 pertanyen a la província de Barcelona i 3 a la de Girona. Vic n'és la capital. La seva superfície de 1.260,2 km² (de 1.158 km² si s'exclouen els tres municipis de la província de Girona), representa el 15% de la superfície de la província de Barcelona.

«Osona és la comarca amb major nombre de municipis de la província i una de les que té la població més jove»

Osona, amb 152.041 habitants, és la setena comarca més poblada amb el 2,8% de la **població** provincial. El 2010 el creixement demogràfic va ser del 0,7% (1.093), lleugerament superior a la mitjana provincial (0,4%) però allunyat del creixement anual acumulatiu de l'1,9% que creixia la comarca des del 2000.

La densitat de població se situa en 128 h./km², la tercera comarca amb menor densitat de població per davant del Berguedà i l'Anoia. Vic, la capital, aplega el 26,6% (40.422) de la població comarcal, seguit per Manlleu amb el 13,5% (20.450) i Torelló amb el 9,2% (13.944). El 2010 destaca el creixement de Vic (578) i el descens de Manlleu (-197). Segons les projeccions de població de l'Idescat pel 2021, la població d'Osona arribarà a prop dels 181.000 habitants, un 19% més que la del 2010 (l'increment provincial seria del 9,7%).

La comarca presenta una estructura de població relativament més jove que el conjunt de la província. El 17,6% de la població és menor de 16 anys (el 16% de la província) i el 16,4% és major de 65 anys (igualat al 16,6% provincial). La població en edat de treballar (16 a 64 anys) agrupa el 65,9% de la població, percentatge inferior al provincial (67,4%). La relació entre la població més gran i la més jove, o índex d'envelliment, mostra que la comarca, amb 93,2 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està menys envellida que la mitjana provincial (103,8). L'índex de dependència global, de 51,6 és superior al provincial, de 48,4.

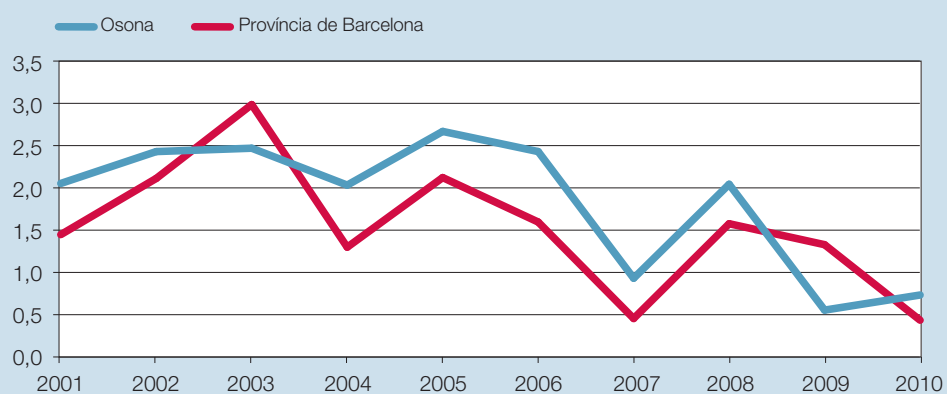
Aquest alentiment en el procés d'envelliment demogràfic dels darrers anys està estretament relacionat amb l'arribada de població nouvinguda: el 2010 hi havia 22.714 persones de nacionalitat estrangera, el 14,9% de la població comarcal, percentatge similar a la mitjana provincial (14,6%). El darrer any la xifra de població estrangera ha augmentat un 2,4%, increment molt menor a la taxa de creixement anual acumulatiu que es va registrar en el primer quinquenni, del 27,1%, i del 6,9% en el segon. El 85,7% dels estrangers són extracomunitaris. Les cinc principals nacionalitats són la marroquina (46,6%), ghanesa (6,7%), equatoriana (5%), romanesa (4,6%) i polonesa (4,3%). Totes cinc nacionalitats augmenten el 2010. El 44,5% de la població estrangera resideix a Vic, i el 22,2% a Manlleu.

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real de la comarca d'Osona va disminuir un 5,4% l'any 2009, reducció superior a la provincial (-4,4%) i significativament més negativa a la variació del 2008, que va ser de l'1%. Osona és la cinquena comarca de la província amb una menor davallada del VAB el darrer any. Bona part d'aquesta caiguda s'ha degut a l'efecte arrossegador del sectors industrial, que ha caigut un 13,8%, i de la construcció, que ho ha fet un 7,1%. Aquests sectors han registrat unes aportacions negatives al creixement de -4,4 i de -0,7 punts percentuals respectivament. Els serveis, en canvi, han davallat molt més moderadament (-1%) i han aportat -0,5 punts. El sector primari ha crescut un 4,9% i la seva aportació al VAB ha estat de 0,2 punts percentuals.

1. L'anàlisi de la comarca d'Osona es realitza sobre la base dels 48 municipis pertanyents a la província de Barcelona, els 3 municipis que pertanyen a la província de Girona (Espinelles, Vidrà i Viladrau) no s'han comptabilitzat en les estadístiques de l'Informe. Per a més detall vegeu el Recull estadístic al final del capítol.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010
(en percentatge)

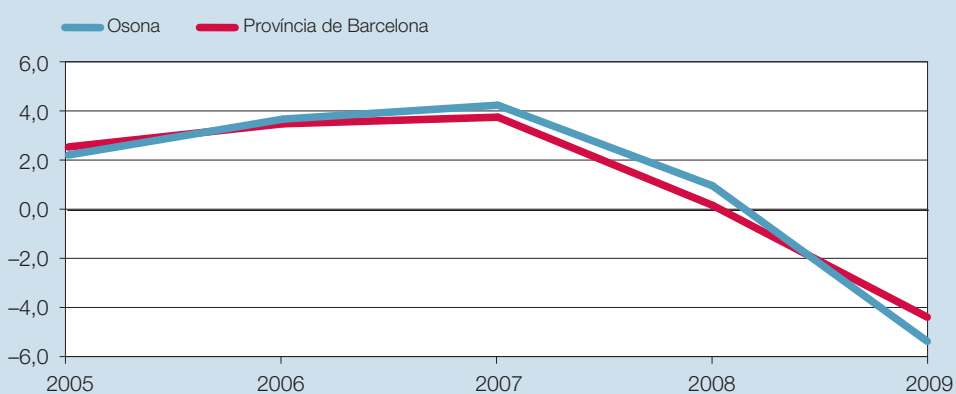
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009
(en percentatge)

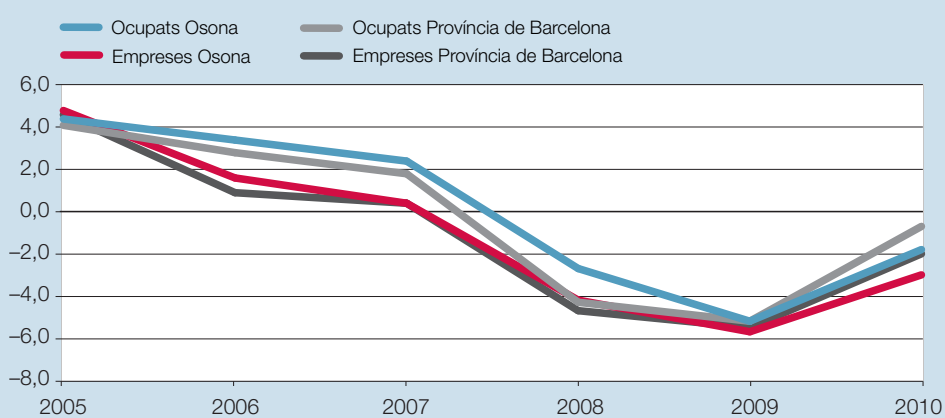
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«Osona és la comarca on, en termes relatiu, han desaparegut més empreses i la segona on s'han destruït més llocs de treball»

Segons les dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social durant el 2010 el nombre d'**empreses** va arribar a 5.688, el 3,2% de les empreses de la província i un 3% menys que un any enrere. Aquesta disminució ha estat la més intensa de les onze comarques de la província però notablement inferior a la registrada els anys anteriors (-4,2% el 2008 i -5,7% el 2009). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 77,8% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 20,3% entre 6 i 50, l'1,8% entre 51 i 250 i el 0,1% més de 250. La dimensió mitjana és de 7,4 treballadors per empresa, inferior als 10,5 del conjunt provincial.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,7%) és molt superior al percentatge de la província (11,3%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció de la comarca (12,1%) al provincial (10,5%). Cal destacar que Osona és la comarca amb un major pes relatiu d'empreses agrícoles (4,3%), molt distanciat de la segona comarca, el Berguedà (2%) i lluny del 0,4% provincial. Per contra, Osona és la comarca barcelonina amb menor pes relatiu d'empreses de serveis (65%), lluny del pes provincial (77,8%). Només les empreses del sector primari han augmentat el seu nombre (3,8%). El 35,4% de les empreses es troben a la capital de la comarca i el 10,9% a Manlleu. La variació interanual no mostra pèrdues significatives d'empreses a cap dels municipis a excepció de les 45 empreses desaparegudes a Sant Boi de Lluçanès i les 25 a Vic.

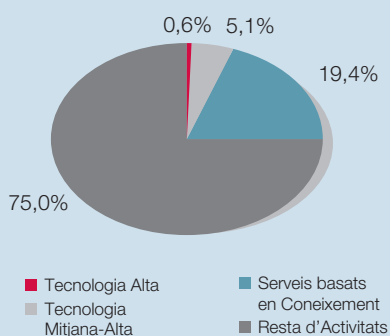
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), entre les empreses osonenques que encapçalen la llista de facturació, predominen les empreses mitjanes d'entre 50 i 249 treballadors i el 74% són exportadores. Entre les primeres empreses, hi ha: Casa Tarradellas, Bon Preu, i Patel, i també destaquen altres indústries com ara La Farga Rod i Corporació Metal·lúrgica Catalana.

L'any 2010 l'**ocupació** a la comarca va disminuir un 1,8%, fins a 56.694 llocs de treball. Aquesta reducció ha estat la segona més intensa de la província, per darrere de la del Berguedà (-2,4%). El gruix d'aquesta disminució es deu a l'evolució del treball assalariat, que disminueix un 2,3%, molt superior a la disminució del 0,3% del treball autònom, contràriament al que passa a la majoria de comarques, on el treball autònom cau més que l'assalariat. El 61,3% dels assalariats estan ocupats a la petita empresa (21,2% fins a 5 treballadors i 40,1% de 6 a 50), el 25,4% en la mitjana empresa i el 13,3% en la gran empresa. Només a la mitjana empresa ha augmentat l'ocupació.

Osona presenta una elevada proporció de llocs de treball en la indústria, el 30,5%, gairebé el doble que la província i que la situa en una de les comarques amb un major pes relatiu d'aquest sector. El mateix cas es dona amb l'agricultura, mentre que l'ocupació en el sector dels serveis (57,1%), en canvi, està molt per sota de la mitjana provincial (76,5%). En l'evolució interanual l'agricultura és l'únic sector que ha guanyat ocupació el 2010.

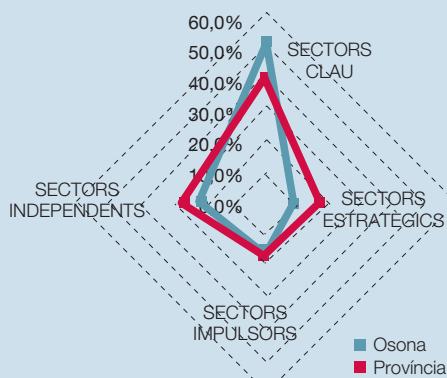
Una anàlisi més acurada per subsectors d'activitat constata la caiguda del subsectors d'*activitats especialitzades de la construcció* (-9,9%), *construcció d'immobles* (-9,4%) i *educació* (-3%), que sumats concentren el 80% del total de llocs de treball desapareguts. Per contra, l'*administració pública* (10,3%) i les *indústries de productes alimentaris* (2,6%) sumen més del 70% del total d'ocupats generats el 2010. En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), les pèrdues més notables d'ocupació es produeixen en la *mediació financera* (-477) i en activitats de la construcció: *activitats especialitzades de la construcció* (-313), *construcció d'immobles* (-210) i *construcció d'obres d'enginyeria civil* (-116), i els increments en l'*administració pública* (211) i en les *indústries de productes alimentaris* (164).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Osona, 2010 (en percentatge) Gràfic 4

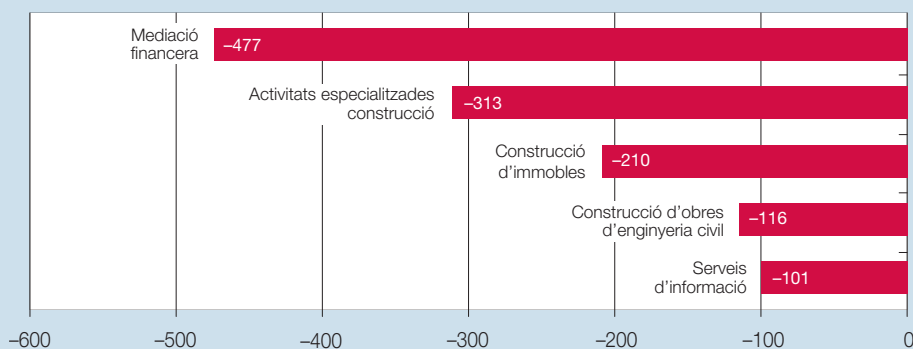
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 (en percentatge) Gràfic 5

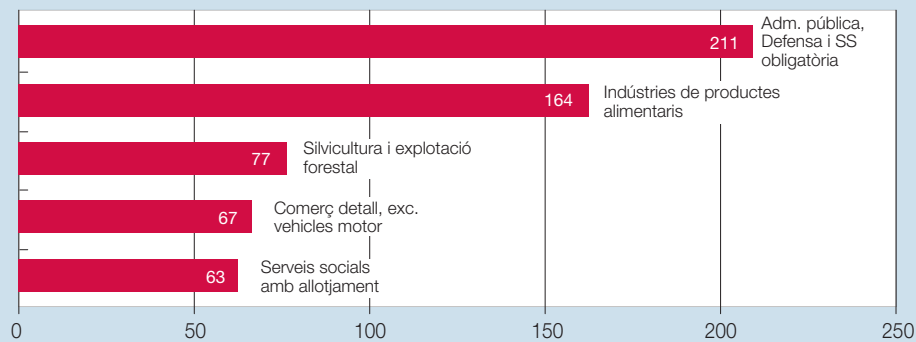
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Osona, 2010 (en absoluts) Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Osona, 2010 (en absoluts) Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

El 35,2% dels ocupats es troben a Vic i el 9,5% a Manlleu. La variació interanual de llocs de treball mostra una important desaparició de llocs de treball a Manlleu (-552, -9,28%), Sant Boi de Lluçanès (-244, -48%), Vic (-168, 0,8%) i Torelló (-103, -2,5%). Per contra, els majors increments s'han registrat a les Masies de Voltregà (151, 4,1%) i Gurb (69, 2%).

L'ocupació de la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està per sota del pes que representen a la província. Així, el 2010 mentre que el 25% dels llocs de treball d'Osona pertanyen als *serveis basats en el coneixement* i als sectors de *tecnologia alta i mitjana-alta* a la indústria, a la província el pes és del 39,2%. La resta de sectors relacionats amb els serveis sumen el 37,7% de l'ocupació, per sota del 43% provincial. Per contra, en la suma dels pesos de les activitats de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* la diferència és a favor d'Osona, un 24,4% davant del 9,6% de la província. Pel que fa a l'evolució durant l'any 2010, cal destacar el manteniment d'ocupats en activitats industrials de *tecnologia alta* (0,6%), l'augment dels de *tecnologia baixa* (1,4%) i el descens dels de *tecnologia mitjana-alta* (-0,7%) i sobretot dels de *tecnologia mitjana-baixa* (-2,7%) i dels *serveis basats en el coneixement* (-6,1%).

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius. Així, el 50,7% dels llocs de treball existents a final del 2010 a la comarca pertanyen a aquests sectors (especialment en el *comerç i reparacions*) davant del 38,6% de la província. En el mateix sentit, els sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sector del teixit productiu, concentren el 20,2% de l'ocupació, gairebé tres punts percentuals més que la mitjana de la província (17,3%). Per contra, els sectors estratègics tenen una presència significativament inferior a la comarca (5,9%) que a la província (15,7%).

«La reducció de l'atur ha estat exclusivament masculina i ha fet que l'atur femení superés el masculí»

El 2010 acaba amb 11.899 persones aturades, el 2,9% de l'atur provincial i un 2,1% (-256) menys que els registrats a final del 2009, disminució superior al 0,8% provincial. Aquesta reducció de l'atur es contraposa als importants increments registrats el 2008 (63,2%) i 2009 (33,7%). La taxa d'atur ha passat del 15,6% de final del 2009 al 15,1% del 2010, gairebé un punt percentual per damunt de la mitjana provincial, que és del 14,3%.

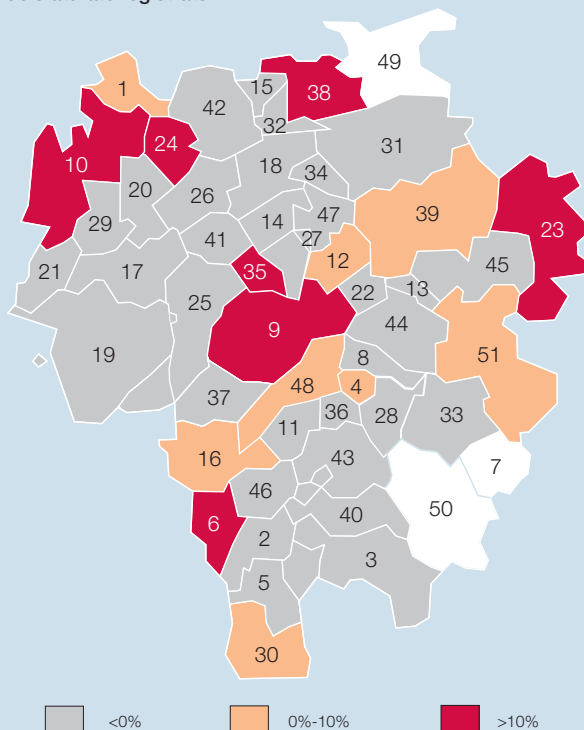
D'entre els municipis (vegeu mapa) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal sobresurten: Manlleu (19,3%), Sant Bartomeu del Grau (18,1%), Vic (17,5%) i Balenyà (17,3%). Per contra, Sobremunt (2,3%), Sant Sadurní d'Osormort (2,0%) i Malla (1,4%) han registrat les taxes més baixes. Dels municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2010 destaquen: Sant Boi de Lluçanès (-29,7%), Sant Pere de Torelló (-17,7%), Sant Quirze de Besora (-17,1%) i Balenyà (-11,3%). En canvi, l'atur ha augmentat a Manlleu (2,4%), Vic (4,8%) i Gurb (16,7%).

A final del 2010, el 51,2% de l'atur era femení, un 1,3% superior al del 2009 mentre que el masculí es va reduir en un 5,4%. Per edat, el 8,4% té menys de 25 anys, el 48% entre 25 i 44 anys i el 43,6% més de 45 anys. Interanualment destaca la reducció d'aturats en les edats més joves (fins a 34 anys) i l'augment en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial. Per sectors d'activitat econòmica el 45,2% dels aturats pertanyen als serveis, el 29,3% a la indústria, el 15,1% a la construcció i l'1,8% al sector agrícola. El 8,6% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur s'ha reduït en la indústria (-15% interanual) i en la construcció (-6,5%), mentre que ha augmentat en els serveis (1,8%) i en l'agricultura (15,6%).

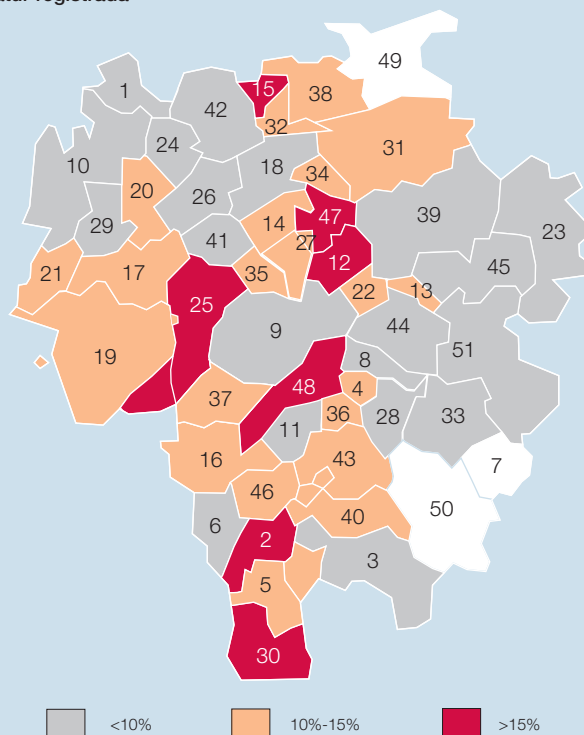
Variació i taxa d'atur dels aturats registrats al 2010 (en percentatge)

Mapa 1

Variació dels aturats registrats

Taxa d'atur registrada

Nota: Espinelves, Vidrà i Viladrau no pertanyen a la província de Barcelona, sinó a la de Girona

- 1 Alpens
- 2 Balenyà
- 3 Brull
- 4 Calldetenes
- 5 Centelles
- 6 Collsuspina
- 7 Espinelves
- 8 Folgueroles
- 9 Gurb
- 10 Lluçà
- 11 Malla
- 12 Manlleu
- 13 Les Masies de Roda
- 14 Les Masies de Voltregà
- 15 Montesquiu
- 16 Muntanyola
- 17 Olost
- 18 Orís
- 19 Oristà
- 20 Perafita
- 21 Prats de Lluçanès
- 22 Roda de Ter
- 23 Rupit i Pruit
- 24 Sant Agustí de Lluçanès
- 25 Sant Bartomeu del Grau
- 26 Sant Boi de Lluçanès
- 27 Sant Hipòlit de Voltregà
- 28 Sant Julià de Vilatorrada
- 29 Sant Martí d'Albars
- 30 Sant Martí de Centelles
- 31 Sant Pere de Torelló
- 32 Sant Quirze de Besora
- 33 Sant Sadurní d'Osormort
- 34 Sant Vicenç de Torelló
- 35 Santa Cecília de Voltregà
- 36 Santa Eugènia de Berga
- 37 Santa Eulàlia de Riuprimer
- 38 Santa Maria de Besora
- 39 Santa Maria de Corcó
- 40 Seva
- 41 Sobremunt
- 42 Sora
- 43 Taradell
- 44 Tavèrnoles
- 45 Tavertet
- 46 Tona
- 47 Torelló
- 48 Vic
- 49 Vidrà
- 50 Viladrau
- 51 Vilanova de Sau

Per nivell formatiu, l'atur ha augmentat entre les persones amb un menor nivell d'instrucció: sense estudis un 29% i estudis primaris incomplets un 6,1% i ha disminuït en la resta de nivells. Osona segueix la tendència provincial d'increment de l'atur entre els estrangers i disminució d'entre els nacionals. Els aturats estrangers han augmentat un 10,2% i han arribat als 3.541, el 29,8% de l'atur comarcal, percentatge notablement inferior al pes que té a la província (21%). L'increment més elevat s'ha registrat entre les dones estrangeres, amb un augment del 26% interanual. Per contra, l'atur entre els nacionals s'ha reduït un 6,5% i s'ha situat en els 8.358.

Durant l'any 2010 a la comarca s'han signat 27.858 **contractes laborals**, un 8,7% més que l'any anterior i per sobre del 5% d'increment provincial. El 54,6% de la contractació ha estat masculina, 13% més que l'any anterior mentre que la femenina ha augmentat un 3,8%. La contractació ha augmentat en tots els grups d'edat: 5,7% entre els menors de 25 anys, 9% entre els de 25 a 44 anys i 12,9% entre els majors de 45 anys. Per sector d'activitat, la contractació ha augmentat tant en el sector industrial (9,3%) com en el de serveis (12,1%) i s'ha reduït en el de la construcció (-15,6%), reflex de la pèrdua d'activitat d'aquest sector. El 85,2% de la contractació ha estat temporal, que ha augmentat un 6,8% el 2010. En canvi la contractació indefinida, el 14,8% del total, s'ha reduït un 14,3% interanual.

Quant a les **finances públiques**, durant l'exercici 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses del conjunt dels municipis de la comarca d'Osona va caure entorn d'un 11% respecte al 2008, sent la segona comarca que ha tingut la caiguda més acusada, després del Garraf. El deute viu va augmentar en un 26,4%, l'increment més alt de la província. Destaca la ràtio de 710 euros de deute viu per habitant, el més alt després del Garraf (779 euros) i el 117% que representa el deute viu respecte als ingressos corrents a la capital comarcal, el més alt de totes les capitals comarcals de la província de Barcelona. La inversió per càpita va ser al 2009 de 384 euros, significativament superior a la mitjana provincial que va ser de 275 euros. Per altra banda, la Renda Bruta disponible per càpita és de 14.767 euros, el 99,8% de la renda mitjana provincial i la tercera major renda de la província.

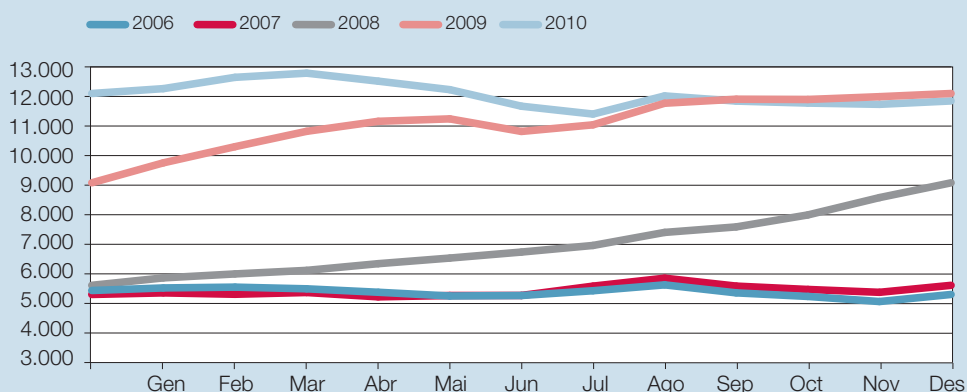
Osona és una comarca amb gran diversitat de recursos **turístics**, on els darrers anys s'han desenvolupat nombroses iniciatives de desenvolupament turístic (plans estratègics, consorcis de turisme, etc.). El sector turístic ha anat guanyant rellevància econòmica a la comarca i en l'actualitat l'oferta d'allotjament ha arribat a 5.500 places. Osona forma part de la marca turística Catalunya Central.

L'oferta d'allotjament a la comarca està repartida entre les places d'allotjament hotel·ler amb un 36%, els càmings amb un 45% i els establiments de turisme rural amb un 19% del total. És una de les plantes d'allotjament turístic més diversificada de tota la província. Tot i les iniciatives esmentades anteriorment, les dades de l'estructura turística s'han reduït durant el 2010 en més de 80 places, una tendència contrària a la mitjana de la província. Per altra banda els establiments de turisme rural han seguit ampliant la seva oferta d'allotjament.

Tot i el petit retrocés en l'oferta hotel·lera, els indicadors de la demanda en hotels a la comarca indiquen que s'han guanyat més de tres cents turistes durant el 2010; un creixement del 3,93%. En canvi, s'ha reduït amb el mateix valor (3%) el nombre de pernотacions hotel·leres. El fet més destacable en l'anàlisi d'evolució de l'activitat hotel·lera és el fet que s'ha aconseguit incrementar un 4,2% el grau d'ocupació, 4 punts per sobre de la mitjana de la província de Barcelona. En el cas del turisme rural, la comarca retrocedeix 3 punts en el grau d'ocupació respecte al 2009; un descens similar al de la província.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Osona, 2006-2010 (en absolut)

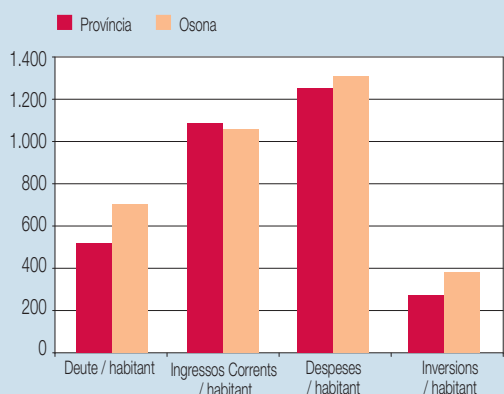
Gràfic 8

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 (Ratios euros per habitant)

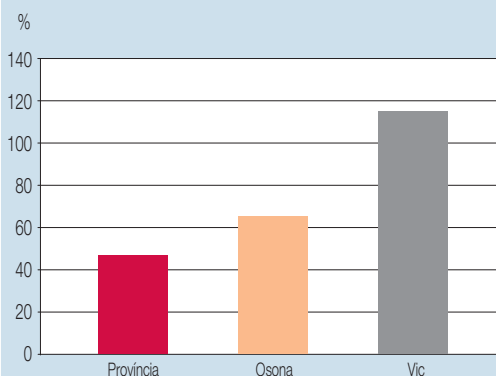
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 (Deute viu / Ingressos corrents)

Gràfic 10

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística a Osona, 2009 i 2010

Quadre 1

	Osona			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	2,11	2,03	-3,93	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	2,46	2,46	0	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	1,03	1,06	3,1	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	78,8	81,9	3,93	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	154,7	149,6	-3,3	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	41,62	38,99	-2,63	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	22,5	26,7	4,2	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

EL POTENCIAL DELS CLÚSTERS A LA COMARCA D'OSONA

Ángel Díaz, *president Advanced Leisure Services*

Cada territori compta amb uns **factores d'excel·lència** que fan que sigui diferent de qualsevol altre i únicament aquells projectes de desenvolupament econòmic que potenciïn i posin en valor aquests factors aconseguiran que el territori sigui més competitiu i sostenible.

Hi ha territoris on els factors d'excel·lència estan molt relacionats amb les empreses, les seves capacitats i el *know-how* que han acumulat. En alguns d'aquests territoris s'han generat estructures de gestió i creació de sinèrgies que han augmentat de forma considerable la competitivitat de cadascuna de les empreses, però, sobretot, del territori on s'ubiquen. Aquestes estructures de gestió es coneixen comunament com a **clústers**, i estan formats per un conjunt d'**indústries, governs, acadèmies, institucions financeres i institucions d'associació localitzades pròximament i relacionades entre si**.

El clúster proporciona **avantatges** sobre competidors més aïllats, accés a d'altres proveïdors i serveis de suport, a un mercat laboral amb experiència i coneixements específics, transvasament de coneixement, aprofitament de sinèrgies, i capacitat de les empreses per a centrar-se a fer el que saben fer millor. Les empreses que operen dins d'un clúster poden utilitzar els seus recursos de manera més eficient i produir més de forma col·lectiva que si es fa la suma dels outputs individuals. El principal avantatge de la concentració és l'**accés a la innovació, el coneixement i el *know-how***. Els clústers generen major competitivitat a través de l'**augment de la productivitat, el foment de la innovació i l'estímul de nous negocis**.

A Osona hi ha l'**oportunitat d'aglutinar les activitats econòmiques relacionades amb el sector agroalimentari, i especialment el carni, al voltant d'un clúster de caràcter transversal**. L'oportunitat d'un clúster integrador **encaixa** amb l'estratègia iniciada fa més de 10 anys amb el **Pla Estratègic Osona XXI**, i amb els diversos **projectes, públics i privats**, que s'estan desenvolupant, tant en l'àmbit de les empreses agroalimentàries com en l'entorn de l'educació, amb l'actiu de la **Universitat de Vic** com un element dinamitzador fonamental.

En relació amb el sector carni, és important indicar que tant en el PRI 2010-2013 com en les estratègies locals s'assenyala la **necessitat de consolidar una visió i estratègia que reforcin tant les iniciatives de clúster que ja existeixen com accions per potenciar el seu desenvolupament com a «pal de paller» de l'economia local**, dinàmica que es generarà mitjançant la interconnexió dels diversos projectes estratègics i els actors, públics i privats, de l'economia local.

Hi ha projectes estratègics que, integrats en i potenciats pel clúster, permetrien reforçar la seva projecció nacional i internacional i donar continuïtat a l'estratègia de competitivitat i creixement econòmic impulsada per part de les administracions locals, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya. Destaquen l'**INNOVAC, Clúster de la indústria càrnia porcina**, promogut des de la Garrotxa, amb empreses associades d'Osona, el Gironès, el Pla de l'Estany i la Selva; el **Clúster de la mecatrònica**, reforçant la relació amb Ripoll amb la col·laboració de la Fundació Eduard Soler; el **Parc de Coneixement i Innovació de Vic**,

amb el Centre d'innovació d'Osona; el **Projecte industrial de nova illa càrnia de Vic**, on els empresaris poden invertir fins a 200 milions d'euros; el **Sistema Universitat de la Catalunya Central amb la Universitat de Vic**, amb línies de treball en qualitat alimentària i l'alimentació i estils de vida saludables, i en temes mediambientals relacionats amb el sector agroalimentari a través del SART medi ambient; **AUSA Futur**, iniciativa privada impulsada per empreses de la comarca, amb l'objectiu de contribuir a ordenar i gestionar el territori de la millor manera possible, fixar empreses amb valor afegit a la comarca i potenciar el talent professional fruit d'una estreta col·laboració amb la Universitat de Vic i de la xarxa comarcal d'empreses. Encara latent, seria una actuació que encaixaria perfectament en un clúster transversal; l'**Ona Capital**, empresa de capital risc impulsada el 2006 per dues de les principals empreses de la comarca, Bon Preu i Fundació Dúctil Benito, va néixer amb l'objectiu de participar en empreses innovadores amb potencial de creixement de tots els sectors; i **Osona Impuls**, l'Agència de Desenvolupament Econòmic que s'està plantejant a la comarca per a la coordinació de les accions de promoció econòmica i la detecció i dinamització de projectes estratègics, amb un impuls decidit per part de la Diputació de Barcelona.

El clúster transversal és també una **oportunitat per renovar la visió que té la societat sobre el sector**, avui dia no especialment positiva per les seves dinàmiques laborals, lligades amb una immigració de baixa formació, o pels riscos mediambientals, que exigeixen una nova imatge que potencii tot allò que té de positiu per a l'economia local un sector que genera ocupació, riquesa i projecció internacional, i que requereix d'una acció conjunta decidida de les empreses amb les administracions públiques.

La creació del clúster de les indústries càrnies d'Osona ha d'ajudar a generar respostes en moltes àrees. La potent indústria càrnia i els sectors relacionats tenen l'oportunitat d'innovar i desenvolupar noves formes de fer i de comercialitzar, i existeixen les capacitats per fer que les indústries agroalimentàries siguin una clara aposta de present i de futur per cohesionar i posicionar la comarca i per crear nítids *drivers* d'avantatge competitiu, que generin creixement sostenible per al conjunt de l'economia comarcal. Cal que en l'actual entorn de canvi estructural de model econòmic i de generació d'activitat econòmica un sector bàsic per l'economia de la comarca es converteixi, encara més, en punta de llança de la innovació i la competitivitat.

El sector compta ja amb empreses que són reconegudes com a innovadores i líders en l'àmbit internacional, i, conjuntament, constitueixen segurament el major centre d'activitat càrnia del sud d'Europa, de manera que es disposa d'una base de partida immillorable per perfilar els components del clúster.

El principal repte per al desenvolupament de la fase d'incubació i conformació del clúster és el d'identificar les empreses i institucions que, ara mateix, podrien servir de referent i convertir-se en líders d'un clúster l'amplitud i complexitat del qual és molt important, com importants són les oportunitats que es poden generar a partir de la seva constitució.

RECALL ESTADÍSTIC. OSONA

	Osona		Província		Variació 2009-2010		Pes Osona/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Osona	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		48		311				8,7%
Superfície total (km²)		1.190,1		7.725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		24,79		24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	150.948	152.041	5.487.935	5.511.147	0,7%	0,4%	2,8%	2,8%
Densitat (h./km²)	127	128	710	713	0,7%	0,4%	nc	nc
Homes	75.774	76.158	2.703.137	2.710.304	0,5%	0,3%	2,8%	2,8%
Dones	75.174	75.883	2.784.798	2.800.843	0,9%	0,6%	2,7%	2,7%
Població de menys de 16 anys	26.164	26.792	863.575	881.724	2,4%	2,1%	3,0%	3,0%
Població potencialment activa	100.216	100.270	3.725.629	3.714.407	0,1%	-0,3%	2,7%	2,7%
Població de més de 65 anys	24.568	24.979	898.731	915.016	1,7%	1,8%	2,7%	2,7%
Població projectada 2021	180.898	180.898	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	3,0%	3,0%
Índex de dependència global	50,62	51,63	47,30	48,37	2,0%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	93,90	93,23	104,07	103,78	-0,7%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	128.760	129.327	4.685.929	4.705.660	0,4%	0,4%	2,7%	2,7%
Nacionalitat estrangera	22.188	22.714	802.006	805.487	2,4%	0,4%	2,8%	2,8%
Taxa d'estrangeria total	14,7%	14,9%	14,6%	14,6%	0,2pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	12,6%	12,8%	11,5%	11,5%	0,2pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	5.698	5.937	129.795	133.524	4,2%	2,9%	4,4%	4,4%
Població potencialment activa	16.133	16.426	657.258	656.329	1,8%	-0,1%	2,5%	2,5%
Població de més de 65 anys	357	351	14.953	15.634	-1,7%	4,6%	2,4%	2,2%
Àfrica	13.141	13.365	177.550	182.706	1,7%	2,9%	7,4%	7,3%
Amèrica	4.100	4.119	323.998	315.791	0,5%	-2,5%	1,3%	1,3%
Àsia	1.338	1.520	96.968	102.834	13,6%	6,0%	1,4%	1,5%
Europa	3.607	3.704	203.016	203.630	2,7%	0,3%	1,8%	1,8%
Unió Europea	3.167	3.246	171.586	171.447	2,5%	-0,1%	1,8%	1,9%
Resta del món	2	6	474	526	200,0%	11,0%	0,4%	1,1%
5 principals nacionalitats (comarca)	15.015	15.259	256.729	257.268	1,6%	0,2%	5,8%	5,9%
Marroc	10.547	10.594	135.792	139.736	0,4%	2,9%	7,8%	7,6%
Ghana	1.416	1.530	3.902	4.109	8,1%	5,3%	36,3%	37,2%
Equador	1.108	1.127	73.153	69.687	1,7%	-4,7%	1,5%	1,6%
Romania	1.007	1.040	34.716	34.916	3,3%	0,6%	2,9%	3,0%
Polònia	937	968	9.166	8.820	3,3%	-3,8%	10,2%	11,0%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	1,0%	-5,4%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-1,3%	4,9%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-1,7%	-13,8%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-6,3%	-7,1%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	3,9%	-1,0%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	5.862	5.688	183.741	180.089	-3,0%	-2,0%	3,2%	3,2%
Agricultura	234	243	662	673	3,8%	1,7%	35,3%	36,1%
Indústria	1.102	1.063	21.382	20.345	-3,5%	-4,8%	5,2%	5,2%
Construcció	800	686	21.067	18.961	-14,3%	-10,0%	3,8%	3,6%
Serveis	3.726	3.696	140.630	140.110	-0,8%	-0,4%	2,6%	2,6%
Dimensió mitjana	7,3	7,4	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	4.321	4.182	117.757	115.529	-3,2%	-1,9%	3,7%	3,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	776	785	27.738	27.708	1,2%	-0,1%	2,8%	2,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	412	408	15.193	14.966	-1,0%	-1,5%	2,7%	2,7%
Serveis de menjar i begudes	384	388	15.418	15.758	1,0%	2,2%	2,5%	2,5%
Activitats especialitzades construcció	431	374	11.661	10.696	-13,2%	-8,3%	3,7%	3,5%
Construcció d'immobles	347	300	7.957	7.177	-13,5%	-9,8%	4,4%	4,2%
Transport terrestre i per canonades	250	237	6.766	6.623	-5,2%	-2,1%	3,7%	3,6%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	241	229	4.308	4.078	-5,0%	-5,3%	5,6%	5,6%
Agricultura, ramaderia i caça	217	223	574	589	2,8%	2,6%	37,8%	37,9%
Altres activitats de serveis personals	220	212	6.992	7.026	-3,6%	0,5%	3,1%	3,0%
Venda i reparació de vehicles motor	208	203	4.519	4.444	-2,4%	-1,7%	4,6%	4,6%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	202	200	2.001	1.997	-1,0%	-0,2%	10,1%	10,0%
Indústries de productes alimentaris	195	198	1.716	1.688	1,5%	-1,6%	11,4%	11,7%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	166	167	6.312	6.279	0,6%	-0,5%	2,6%	2,7%
Educació	156	154	4.806	4.841	-1,3%	0,7%	3,2%	3,2%
Maquinària i equips ncaa	116	104	1.796	1.659	-10,3%	-7,6%	6,5%	6,3%

	Osona		Província		Variació 2009-2010		Pes Osona/ Província	
	2009	2010	2009	2010	Osona	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	57.710	56.694	2.275.235	2.259.793	-1,8%	-0,7%	2,5%	2,5%
Assalariats	42.772	41.807	1.891.550	1.882.031	-2,3%	-0,5%	2,3%	2,2%
Autònoms	14.938	14.887	383.685	377.762	-0,3%	-1,5%	3,9%	3,9%
15 Principals sectors d'activitat	41.919	41.688	1.320.515	1.311.926	-0,6%	-0,7%	3,2%	3,2%
Comerç detall, exc. vehicles motor	6.774	6.841	237.324	239.775	1,0%	1,0%	2,9%	2,9%
Indústries de productes alimentaris	6.279	6.443	36.372	36.160	2,6%	-0,6%	17,3%	17,8%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	3.319	3.322	156.387	156.164	0,1%	-0,1%	2,1%	2,1%
Educació	3.009	2.920	114.010	117.246	-3,0%	2,8%	2,6%	2,5%
Activitats especialitzades construcció	3.167	2.854	110.400	100.688	-9,9%	-8,8%	2,9%	2,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	2.788	2.730	44.539	42.564	-2,1%	-4,4%	6,3%	6,4%
Activitats sanitàries	2.239	2.271	131.052	133.382	1,4%	1,8%	1,7%	1,7%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	2.051	2.262	124.789	128.718	10,3%	3,1%	1,6%	1,8%
Serveis de menjar i begudes	2.164	2.197	118.254	121.383	1,5%	2,6%	1,8%	1,8%
Construcció d'immobles	2.226	2.016	56.784	50.077	-9,4%	-11,8%	3,9%	4,0%
Maquinària i equips ncaa	1.910	1.882	25.457	23.646	-1,5%	-7,1%	7,5%	8,0%
Transport terrestre i per canonades	1.830	1.802	80.187	77.868	-1,5%	-2,9%	2,3%	2,3%
Agricultura, ramaderia i caça	1.783	1.777	7.528	7.538	-0,3%	0,1%	23,7%	23,6%
Venda i reparació de vehicles motor	1.324	1.313	36.541	35.790	-0,8%	-2,1%	3,6%	3,7%
Altres activitats de serveis personals	1.056	1.058	40.891	40.927	0,2%	0,1%	2,6%	2,6%
Agricultura	1.957	2.013	8.499	8.517	2,9%	0,2%	23,0%	23,6%
Indústria	17.302	17.305	377.072	361.760	0,0%	-4,1%	4,6%	4,8%
Tecnologia alta	322	324	25.714	26.079	0,6%	1,4%	1,3%	1,2%
Tecnologia mitjana-alta	2.885	2.864	112.846	107.867	-0,7%	-4,4%	2,6%	2,7%
Tecnologia mitjana-baixa	3.984	3.875	86.321	81.262	-2,7%	-5,9%	4,6%	4,8%
Tecnologia baixa	9.842	9.983	142.150	136.717	1,4%	-3,8%	6,9%	7,3%
Resta d'indústria	269	259	10.041	9.835	-3,7%	-2,1%	2,7%	2,6%
Construcció	5.632	4.993	180.852	161.659	-11,3%	-10,6%	3,1%	3,1%
Serveis	32.819	32.383	1.708.812	1.727.857	-1,3%	1,1%	1,9%	1,9%
Serveis basats en el coneixement	11.731	11.013	737.651	750.843	-6,1%	1,8%	1,6%	1,5%
Serveis de tecnologia punta	482	449	66.038	69.127	-6,8%	4,7%	0,7%	0,6%
Resta de serveis	21.088	21.370	971.161	977.014	1,3%	0,6%	2,2%	2,2%
Sectors clau	29.230	28.742	898.570	872.986	-1,7%	-2,8%	3,3%	3,3%
Sectors estratègics	4.025	3.346	348.084	354.296	-16,9%	1,8%	1,2%	0,9%
Sectors impulsors	11.541	11.463	399.376	391.792	-0,7%	-1,9%	2,9%	2,9%
Sectors independents	9.223	9.312	504.563	509.127	1,0%	0,9%	1,8%	1,8%
Aturats registrats	12.155	11.899	419.988	416.795	-2,1%	-0,8%	2,9%	2,9%
Homes	6.141	5.807	222.880	216.412	-5,4%	-2,9%	2,8%	2,7%
Dones	6.014	6.092	197.108	200.383	1,3%	1,7%	3,1%	3,0%
Nacionals	8.942	8.358	338.184	330.448	-6,5%	-2,3%	2,6%	2,5%
Estrangers	3.213	3.541	81.804	86.347	10,2%	5,6%	3,9%	4,1%
Agricultura	186	215	2.495	3.368	15,6%	35,0%	7,5%	6,4%
Indústria	4.096	3.484	83.602	75.747	-14,9%	-9,4%	4,9%	4,6%
Construcció	1.926	1.800	68.316	65.372	-6,5%	-4,3%	2,8%	2,8%
Serveis	5.282	5.377	247.248	249.908	1,8%	1,1%	2,1%	2,2%
Sense ocupació anterior	665	1.023	18.327	22.400	53,8%	22,2%	3,6%	4,6%
Població activa local estimada	78.121	78.798	2.897.609	2.913.673	0,9%	0,6%	2,7%	2,7%
Taxa d'atur registrat estimada	15,6%	15,1%	14,5%	14,3%	-0,5pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	14,0%	13,2%	14,0%	13,6%	-0,8pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	17,6%	17,5%	15,1%	15,2%	-0,1pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	25.633	27.858	1.558.909	1.636.110	8,7%	5,0%	1,6%	1,7%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	14.844	14.767	14.835	14.802	-0,5%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	42,2%	54,3%	52,5%	60,4%	12,1pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	51,6%	53,9%	32,4%	35,3%	2,3pp	2,9pp	nc	nc
Places en resid. per a gent gran*1000 h. >65 ¹	52	55	43	44	5,2%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,9	1,1	0,8	0,9	22,2%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	225.252	200.102	6.939.283	6.965.609	-11,2%	0,4%	3,2%	2,9%
Despeses	223.449	199.783	6.929.725	6.952.359	-10,6%	0,3%	3,2%	2,9%
Deute viu	84.775	107.123	2.636.006	2.867.879	26,4%	8,8%	3,2%	3,7%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

VALLÈS OCCIDENTAL

VALLÈS OCCIDENTAL

La comarca del Vallès Occidental¹ té una superfície de 583,2 km², el 7,5% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 23 municipis. Sabadell i Terrassa en comparteixen la capitalitat.

«El nombre d'habitants del Vallès Occidental arriba a les 886.530 persones, el 16,1% de la població provincial»

El Vallès Occidental, amb 886.530 habitants, és la segona comarca més poblada de la província per darrere del Barcelonès i hi resideix el 16,1% de la **població** provincial. El 2010 la població comarcal ha augmentat en 7.637 persones (0,9%) i només la població del Garraf (1,1%) i el Maresme (1%) ha crescut més. Tanmateix, aquest creixement resta allunyat de l'increment anual acumulatiu del 2,1% registrat des del 2000, gràcies principalment a les aportacions migratòries.

La densitat de població és de 1.520 h./km², la tercera més alta per darrere del Barcelonès i el Baix Llobregat. El Vallès Occidental, juntament amb el Barcelonès són les dues úniques comarques on més del 50% de la seva població viu a municipis de més de 50.000 habitants. Les seves dues capitals agrupen el 47,4% de la població comarcal, Terrassa el 24% (212.724) i Sabadell el 23,4% (207.338). Destaca el creixement interanual de Sant Cugat del Vallès (2.492), Terrassa (1.783) i Sabadell (845). Segons les projeccions de població de l'Idescat la població del Vallès Occidental superarà el milió d'habitants el 2021, un 13,2% més que la població actual (9,7% a la província).

L'estructura per edats de la població ha seguit el patró dels darrers anys amb un major percentatge de població jove (18,3%) que la mitjana provincial (16%), i un menor percentatge de població de 65 anys i més (13,7%) que a la província (16,6%). Com a conseqüència d'això, l'índex d'envelliment o la relació entre la població més gran i la més jove mostra que la comarca, amb 75 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, està menys envellida que la mitjana provincial (103,8). El percentatge de població en edat de treballar (68%) és semblant al provincial (67,4%). En gran mesura, el rejueniment de la població s'ha degut a l'arribada de població estrangera, normalment en edat de treballar i formar família.

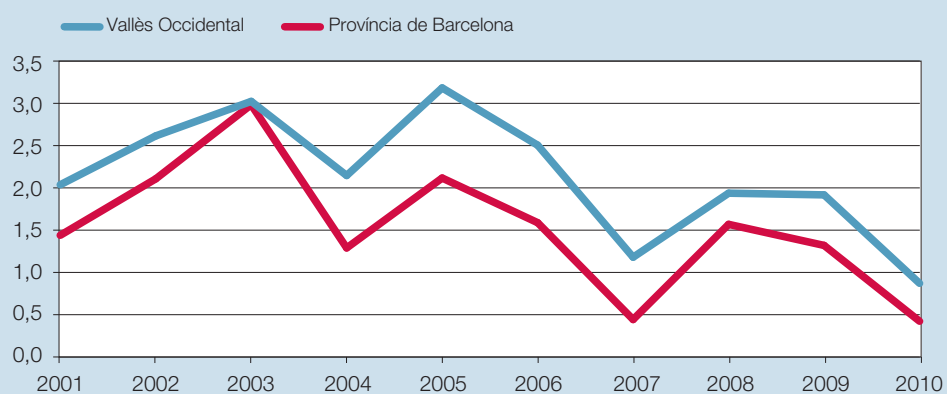
El 2010 hi havia 107.206 persones estrangeres a la comarca, el 12,1% de la població total. El ritme d'arribada de població estrangera s'ha reduït considerablement el darrer any, ja que si bé la taxa de creixement anual acumulatiu de la darrera dècada ha estat del 24,2%, del 2009 al 2010 l'increment ha estat només d'un 1%. L'arribada de població estrangera explica, en bona part, l'increment poblacional de la comarca i l'alentiment del procés d'envelliment demogràfic, fet característic de la població catalana el darrer decenni. El 82% dels estrangers són extracomunitaris. Per origen, la meitat dels ciutadans estrangers provenen d'aquestes cinc nacionalitats: marroquina (26.100), equatoriana (11.498), boliviana (7.377), romanesa (5.396) i colombiana (4.970).

Els efectes de la crisi s'han constatat en l'evolució del **VAB**. Així, segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el VAB real de la comarca del Vallès Occidental ha disminuït un 6,2% en el 2009, reducció superior a la provincial (-4,4%). Només les comarques de l'Anoia (-7,4%), el Vallès Oriental (-6,9%) i el Garraf (-6,4%) han presentat valors més negatius que el Vallès Occidental. Aquest comportament negatiu s'ha degut, sobretot, a l'efecte arrossegador de la caiguda dels sectors industrial, que ha davallat un 14,6% (-13,6% a la província) i de la construcció, que ho ha fet un 8,9% (-5,8% a la província). La caiguda del VAB dels serveis ha estat més moderada, un -1,5% (-1,2% a la província), mentre que el sector primari, en canvi, l'ha incrementat un 4,8%.

1. Per a més detall veure l'apartat de Metodologia.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010
(en percentatge)

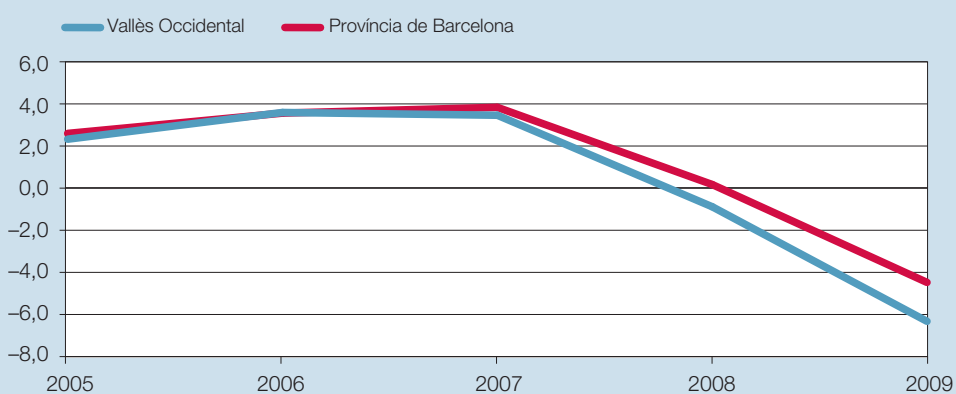
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009
(en percentatge)

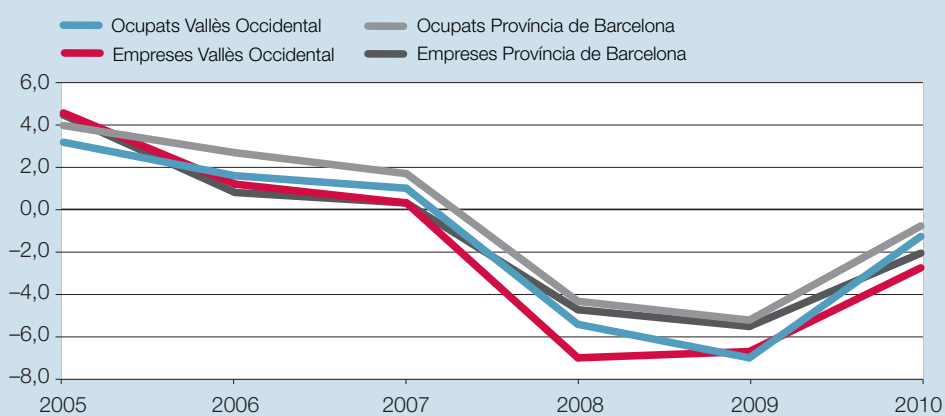
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«Durant el 2010 es desaccelera la destrucció d'empreses i d'ocupació dels darrers tres anys»

El 2010 hi havia 26.064 **empreses** a la comarca, el 14,5% del total provincial i un 2,7% menys que l'any anterior. Tanmateix, aquesta disminució ha estat notablement inferior a la dels anys anteriors (-7% del 2007 al 2008 i -6,7% del 2008 al 2009). L'estructura empresarial està clarament dominada per la petita empresa, i especialment per la microempresa: el 73% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 24% entre 6 i 50, el 2,4% entre 51 i 250 i 0,5% més de 250. La dimensió mitjana és de 10,8 treballadors per empresa, pràcticament idèntica a la provincial (10,5).

El caràcter industrial de la comarca es reflecteix en l'estructura sectorial del teixit empresarial. El pes de les empreses industrials en el total d'empreses de la comarca (17,7%) és superior al pes que aquestes tenen a la província (11,3%). El pes de les empreses de la construcció (12,7%) també és superior que a la província (10,5%). Per contra, el percentatge d'empreses de serveis (69,5%) és inferior que a la província (77,8%). L'agricultura (0,2%) presenta valors molt més residuals i igualats a la província (0,4%). El 2010 les empreses de la construcció s'han reduït el 10,7% interanual, les empreses industrials el 4,4% i les empreses de serveis el 0,6%, disminucions similars a les de la província. Més de la meitat de les empreses es troben situades a tres municipis: Terrassa (22,7%), Sabadell (21,4%) i Sant Cugat del Vallès (10%). Terrassa encapçala el nombre d'empreses desaparegudes (-297), seguit de Sabadell (-222) i Rubí (-95).

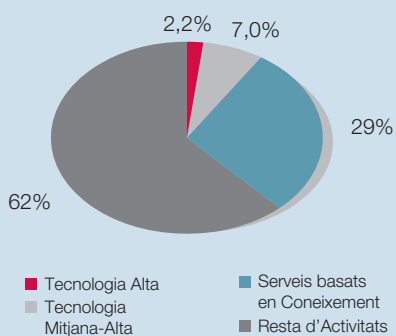
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), al voltant del 40% de les empreses líders en facturació del Vallès Occidental es concentren en tres municipis: Sant Cugat del Vallès, Terrassa i Santa Perpètua de Mogoda. Entre les empreses amb més facturació hi ha diversitats d'activitats, des de Barna Steel, S.A., d'activitats de reprografia, Mango, Applus Technologies Holding, S.L., Condis Supermercats de comerç a l'engròs.

La important caiguda de l'**ocupació** iniciada el 2008 s'ha frenat el 2010. La reducció de l'1,2% del darrer any ha estat menys intensa que la dels anys anteriors (-5,4% el 2008 i -7,0% el 2009). A final del 2010 hi havia 341.044 llocs de treball a la comarca. El 84% d'aquesta reducció ha estat deguda a la destrucció de llocs de treball assalariat i la resta a la pèrdua de treballadors autònoms. El 47% dels assalariats estan ocupats a la petita empresa, el 22,4% a la mitjana empresa i el 30,5% en la gran empresa. Només a la gran empresa ha augmentat l'ocupació (1,6% interanual).

La distribució sectorial dels llocs de treball assalariat reafirma el caràcter industrial de la comarca, ja que aplega el 23,6% dels llocs de treball, percentatge superior al 16% de la província. El pes dels ocupats de la construcció (7,9%) també és superior al de la província (7,2%). Per contra, el percentatge d'ocupats en els serveis (68,4%) és inferior al de la província (76,5%). L'agricultura (0,1%) presenta valors molt més residuals que a la província (0,4%).

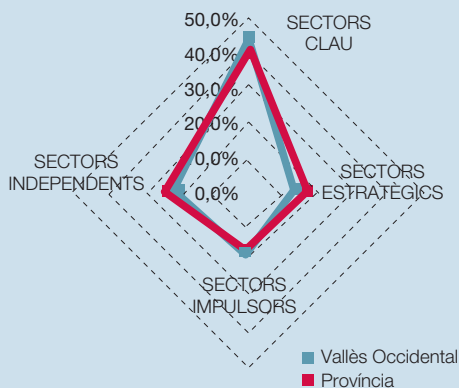
En termes relatius el 2010 s'ha reduït un 11,1% interanual l'ocupació a la construcció, sector que va crear ocupació de manera més ràpida en la darrera dècada i que ara és el que l'ha destruïda també de manera més accelerada (les *activitats especialitzades de la construcció* i la *construcció d'immobles* han perdut entre els dos un 10,5%, 3.000 ocupats). L'ocupació industrial s'ha reduït un 3,7% (la *fabricació de productes metàl·lics* perd un 5% i la *fabricació de maquinària i equips* un 4%), mentre que s'ha incrementat un 1% en els serveis (l'*administració pública* augmenta un 9,2%, i la *mediació financera* un 4,1%) i un 1,7% en l'agricultura. En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), la pèrdua més notable d'ocupació es produeixen en les *activitats especialitzades de la construcció* (-2.430), i els increments en l'*administració pública* (790) i en el *comerç al detall* (680).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Vallès Occ., 2010 (en percentatge) Gràfic 4

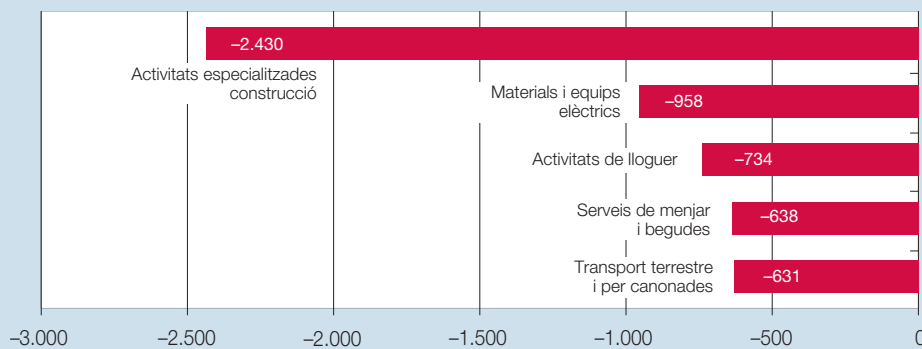
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 (en percentatge) Gràfic 5

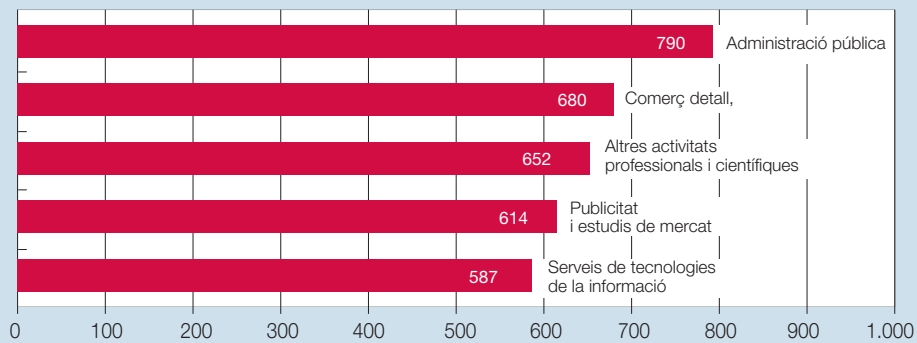
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Vallès Occidental, 2010 (en absoluts) Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Vallès Occidental, 2010 (en absoluts) Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

De nou, tres municipis concentren més de la meitat dels llocs de treball: Terrassa (18,3%), Sabadell (19,1%) i Sant Cugat del Vallès (14,3%). La variació interanual mostra novament que Terrassa ha encapçalat el nombre de llocs de treball desapareguts, seguit de Santa Perpètua de Mogoda, Rubí i Sabadell. Cal destacar de nou la situació de Sant Cugat del Vallès, que com passava amb les empreses, ha incrementat en 1.453 el nombre de treballadors en empreses del seu municipi.

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement és similar al pes que representen a la província. El 38,3% dels ocupats a la comarca treballen en *serveis basats en el coneixement* i en la indústria de *tecnologia alta i mitjana-alta*, percentatge semblant al provincial (39,2%). Per contra, el percentatge d'ocupats en activitats industrials de *tecnologia mitjana-baixa i baixa* és superior a la comarca (14,1%) que a la província (9,7%). La resta de sectors relacionats amb els serveis ocupen el 39,3% de l'ocupació a la comarca i el 43,2% a la província.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva de la comarca mostra una elevada concentració d'ocupats en sectors d'activitat clau, que són aquells que tenen el doble efecte d'arrossegar i impulsar la resta de sectors productius. Així, el 42,8% dels llocs de treball existents a final del 2010 a la comarca pertanyen a aquests sectors, davant del 38,6% de la província. Els llocs de treball dels sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, presenten pesos similars a la comarca (17,1%) i la província (17,3%). Per contra, l'ocupació en sectors estratègics de la comarca (13,1%) té una presència significativament inferior que a la província (15,7%).

«L'atur es redueix per primera vegada en els darrers tres anys»

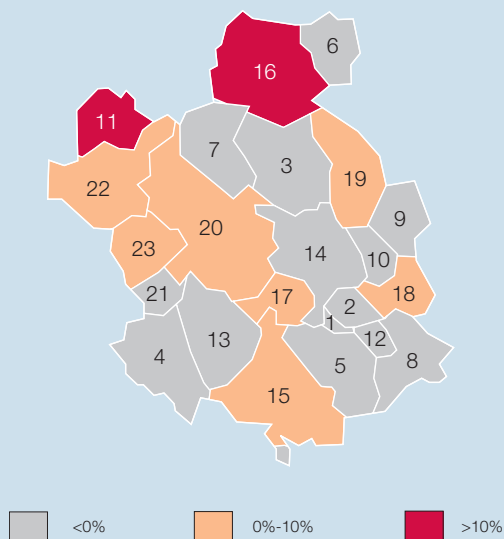
Entre el 2007 i el 2009 l'atur es va doblar, passant de 35.394 a 74.020 persones aturades, increment semblant al del conjunt de la província. Tanmateix, el 2010 l'atur s'ha reduït (-1,8%), com ha succeït a totes les comarques barcelonines a excepció de l'Alt Penedès i el Garraf. Els 72.689 aturats registrats a final del 2010 són un 1,8% menys que els de final del 2009. La taxa d'atur comarcal, del 15,3%, era la tercera més alta de les onze comarques barcelonines, només superada per les de l'Anoia i el Garraf i per damunt de la taxa provincial, que era del 14,3%.

Entre els municipis (vegeu mapa) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal destaquen: Badia del Vallès (21,3%), Terrassa (17,4%), Rubí (17,2%) i Ripollet (17,2%). En canvi, Matadepera (5,9%), Sant Cugat del Vallès (8,8%) i Sant Quirze del Vallès (9,9%) han registrat taxes d'atur inferiors a la mitjana. Analitzant l'evolució de la taxa d'atur durant el darrer any (2010), destaquen els descensos de: Castellbisbal (-6,5%), Barberà del Vallès (-5,6%), i Castellar del Vallès (-5,2%). Per contra, l'atur ha augmentat a poblacions com Sant Llorenç Savall (10,8%) i Sant Cugat del Vallès (2,2%) .

El 51,3% de l'atur comarcal és masculí, valor un 3,2% inferior al del 2009. L'atur femení ha disminuït molt més moderadament, un 0,3%. Per edat, el 8% dels aturats són menors de 25 anys, el 52,7% tenen entre 25 i 44 anys i el 39,4% són majors de 45 anys. Interanualment, s'ha reduït el nombre d'aturats en les edats més joves (de fins a 34 anys) i ha augmentat en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial.

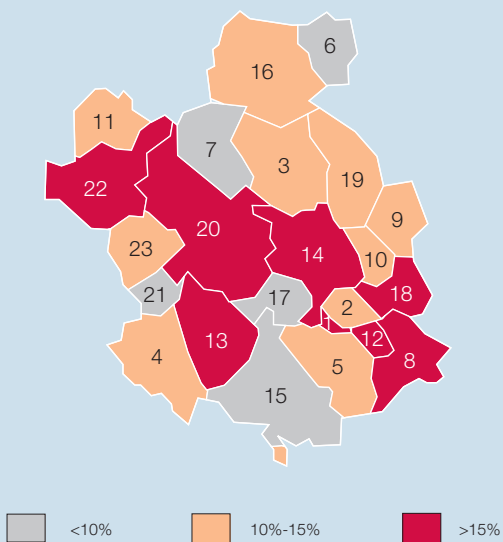
Tots els sectors econòmics, a excepció de l'agricultura, han reduït el nombre d'aturats, si bé l'industrial ho ha fet molt més intensament (-9,1%) que el de serveis (-0,2%). El col·lectiu d'aturats *sense ocupació anterior* (SOA), en canvi, ha augmentat un 20,6%, fet que té a veure amb la incorporació al mercat de treball de persones que no estaven treballant ni buscant feina, però que davant de l'actual context econòmic necessiten treballar.

Variació dels aturats registrats

- 1 Badia del Vallès
- 2 Barberà del Vallès
- 3 Castellar del Vallès
- 4 Castellsbisbal
- 5 Cerdanyola del Vallès
- 6 Gallifa
- 7 Matadepera
- 8 Montcada i Reixac
- 9 Palau-solità i Plegamans
- 10 Polinyà
- 11 Rellinars
- 12 Ripollet
- 13 Rubí
- 14 Sabadell
- 15 Sant Cugat del Vallès
- 16 Sant Llorenç Savall
- 17 Sant Quirze del Vallès
- 18 Santa Perpètua de Mogoda
- 19 Sentmenat
- 20 Terrassa
- 21 Ullastrell
- 22 Vacarisses
- 23 Viladecavalls

Taxa d'atur registrada

Per nivell formatiu, els col·lectius d'*educació general* (-2,2%) i de *programes de formació professional* (-4,3%) han estat els que més s'han reduït, com succeeix a la província. El 2010 el nombre d'aturats estrangers ha augmentat un 7,6% fins arribar als 12.529 aturats, el 17,2% de l'atur comarcal, percentatge inferior al pes que té a la província (20,7%). Els aturats nacionals, en canvi, s'han reduït un 3,6% i han arribat als 60.160.

El 2010 s'han signat 221.649 **contractes laborals**, que suposa un augment interanual del 12,4%, augment molt superior a l'increment provincial (5%). La contractació s'ha incrementat en tots els grups d'edat. El 52% de la contractació ha estat masculina, 12% més que l'any anterior mentre que la femenina ha augmentat un 12,8%. A l'igual que a la província, s'ha incrementat la contractació en tots els grans sectors d'activitat a excepció de la construcció (-14,2%). El 87,8% dels contractes han estat temporals, que han augmentat un 15,4% en un any. Dins d'aquests, les modalitats més utilitzades han estat la d'*eventuals per circumstàncies de la producció* (43,8%) i la d'*obra o servei* (35,8%). Per contra, la contractació indefinida s'ha reduït un 5,3% a causa de la caiguda del 14,3% dels contractes *convertits en indefinits* i del 17,9% dels de *foment de la contractació indefinida*. La tipologia *ordinari temps indefinit*, en canvi, ha augmentat un 8,6%.

Pel que fa a les **finances públiques**, durant l'exercici 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses del conjunt dels municipis del Vallès Occidental no presenta variacions significatives respecte a la del 2008, mentre que el deute viu ha augmentat un 14,9%. Cal destacar la ràtio de 545 euros de deute viu per habitant, el cinquè deute més baix de les onze comarques barcelonines, i el 60% que representava el deute viu respecte als ingressos corrents a les dues capitals comarcals, valor lleugerament superior a la mitjana comarcal (57%). La inversió per càpita el 2009 va ser de 178 euros, la menor de la província i notablement per sota dels 275 euros per càpita de la mitjana provincial. Per altra banda, la Renda Bruta disponible per càpita se situa en els 12.718 euros, el 85,9% de la renda mitjana provincial i la cinquena menor renda de la província, per davant de l'Alt Penedès, el Vallès Oriental, el Garraf i l'Anoia.

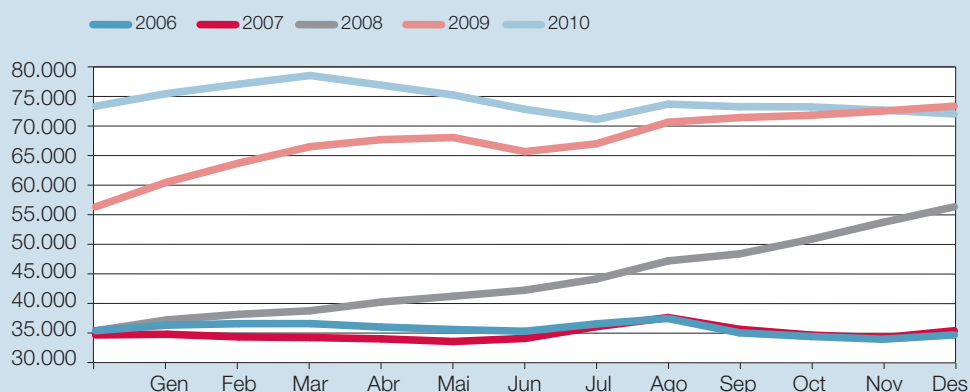
La comarca del Vallès Occidental no ha tingut, històricament, una gran rellevància en el pes **turístic** del país. Tot i això, la posada en valor del seu ric patrimoni ha convertit aquesta comarca en una de les destinacions turístiques amb una cartera de productes turístics més diversificats i competitiu de la província de Barcelona. L'estructura d'allotjament continua sent escassa i molt orientada al turisme professional (important presència d'activitat industrial a la zona). El 2010 ha estat un any complex pel Vallès Occidental. Per una banda, ha continuat el seu procés de creixement de places, però, per l'altra, n'ha disminuït la demanda. El Vallès Occidental forma part de la marca turística Catalunya Central.

Durant el 2010, el Vallès Occidental ha disposat d'una planta hotelera de 4.750 places. Això ha significat un creixement positiu més del 20% en relació amb les dades del 2009 i molt per sobre de la mitjana de la província establerta en 3,5%. La presència d'altres tipologies d'allotjament turístic resulta anecdòtica.

El 2010, el Vallès Occidental ha tingut 21.500 turistes menys allotjats en establiments hotelers que durant l'any anterior (-7,6%). Aquest és un retrocés significatiu si es té en consideració l'important augment de la planta hotelera de la comarca (més de 700 noves places). Aquesta tendència negativa també és seguida pel nombre de pernoctacions (-1,9%) i el grau d'ocupació hotelera (-3,2%), sensiblement per sota de la mitjana de la província de Barcelona (-0,2%).

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Vallès Occidental, 2006-2010 (en absolut)

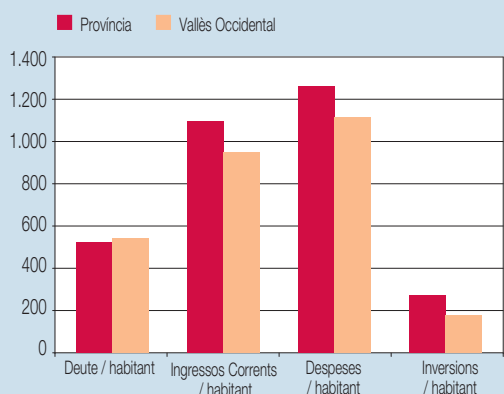
Gràfic 8

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 (Ratios euros per habitant)

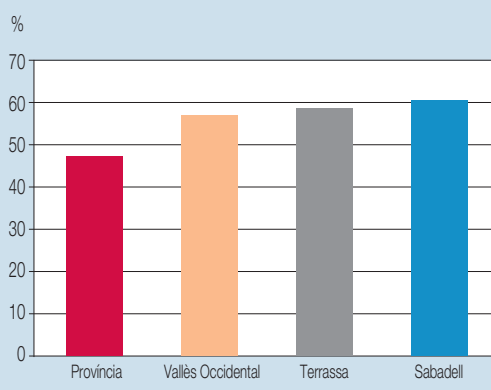
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 (Deute viu / Ingressos corrents)

Gràfic 10

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística al Vallès Occidental, 2009 i 2010

Quadre 1

	Vallès Occidental			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	3,94	4,76	20,94	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	n.d	n.d	n.d	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	0,01	0,01	0	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	282,8	261,3	-7,6	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	508,6	498,8	-1,93	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	n.d	n.d	n.d	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	44,1	40,9	-3,2	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

EL PARC DE L'ALBA, UNA ACTUACIÓ ESTRATÈGICA PER AL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL DE CATALUNYA, ESPANYA I EL SUD D'EUROPA

Miquel Sodupe i Roure, *director del Parc de l'Alba*

El Parc de l'Alba és una de les actuacions més extenses i rellevants d'Europa, i constitueix un dels projectes més estratègics per al futur de Catalunya i la resta de l'Estat. Amb una extensió de 340 hectàrees (equivalent a la meitat de l'Eixample de Barcelona) i una inversió total estimada en 1.500 milions d'euros, està creant una plataforma de coneixement d'escala internacional al centre de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, entorn d'una de les infraestructures científiques més importants d'Europa, el sincrotró Alba, i d'un Campus Universitari d'Excel·lència Internacional, el de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Aquesta iniciativa pública és promoguda conjuntament per la Generalitat de Catalunya –a través de l'Institut Català del Sòl– i l'Ajuntament de Cerdanyola, mitjançant un consorci públic que duu a terme la planificació i la gestió integral del projecte, i comprèn tres grans àmbits d'actuació: un parc científic i empresarial tecnològicament avançat, un barri d'habitatges sostenibles i un corredor verd d'interès metropolità. Tots ells han estat definits amb criteris de sostenibilitat ambiental i millora de la qualitat de vida i de treball.

Motor del desenvolupament econòmic

La principal vocació del Parc de l'Alba és crear un potent motor de desenvolupament econòmic, científic i tecnològic de Catalunya i el conjunt de l'Estat. Per això, destina un 70% del seu sostre potencial (és a dir, 1'3 milions de m² de nous espais) a crear un parc científic i tecnològic de darrera generació al centre metropolità de Barcelona, amb capacitat per concentrar 40.000 treballadors i investigadors vinculats a sectors econòmics de caràcter estratègic, com ara la biotecnologia, la nanotecnologia, l'electrònica avançada, el processament de dades o els nous materials.

Per assolir-ho, el Parc de l'Alba s'articula entorn del sincrotró, que iniciarà la seva activitat científica al final d'aquest any, i al cor d'una concentració excepcional de centres de coneixement de referència, com ara la Universitat Autònoma de Barcelona, el Parc de Recerca UAB, el Parc Tecnològic del Vallès o el Parc d'Innovació Empresarial EsadeCreapolis. El futur Parc Científic i Tecnològic de l'Alba ha estat equipat amb infraestructures de primer nivell, que han estat concebudes per satisfer els importants requeriments de qualitat i de fiabilitat del sincrotró i que, per aquest motiu, constitueixen un element clau per a la competitivitat de les empreses de base científica i tecnològica. Alhora, gaudeix d'una excel·lent connectivitat amb les principals ciutats estatals i europees, amb el port i amb l'aeroport, gràcies a la confluència de les autopistes del Mediterrani (E-15), Montserrat (E-9) i el Vallès (C-58). També compta amb una estació ferroviària, que serà renovada per acollir un gran centre metropolità de transport en el qual confluiran serveis ferroviaris d'àmbit regional, nacional i internacional.

Model de qualitat urbana

En segon lloc, el Parc de l'Alba vol configurar un nou model de ciutat diversa, cohesionada i equilibrada. Amb aquesta finalitat, destina un 30% del seu sostre a crear un barri residencial que unirà el nucli urbà de Cerdanyola amb el campus universitari de la UAB i el futur entorn empresarial del sincrotró. Aquest barri estarà dotat amb 3.500 nous habitatges sostenibles, dels quals un 60% serà de renda lliure i un 40% tindrà algun règim de protecció pública, i acollirà habitatges de característiques molt diverses per donar resposta a les necessitats dels

diferents col·lectius socials del seu entorn immediat, com ara els futurs treballadors del Parc Científic i Tecnològic de l'Alba, els estudiants de la UAB o els habitants de Cerdanyola i dels municipis veïns.

Els primers 1.000 habitatges d'aquest nou barri seran objecte d'un concurs internacional d'innovació arquitectònica, que permetrà dissenyar mesures experimentals per millorar-ne l'eficiència energètica, la qualitat de vida dels seus ocupants, la cohesió social i la sostenibilitat ambiental dels nous espais urbans. Les innovacions introduïdes en aquests primers habitatges seran monitoritzades durant 2 anys, amb l'objectiu que puguin ser replicades o millorades en futurs desenvolupaments residencials catalans o internacionals.

Actuació pionera en qualitat ambiental

El tercer objectiu del Parc de l'Alba és assolir un nivell exemplar d'eficiència energètica i sostenibilitat medi ambiental. D'una banda, l'actuació inclou un gran pulmó verd entre els nuclis urbans de Cerdanyola i Sant Cugat, d'1 km d'amplada, que afavoreix la continuïtat biològica entre Collserola i Sant Llorenç del Munt, donant compliment a la proposta de connectivitat ecològica metropolitana acordada pel Parlament de Catalunya, alhora que aporta diversos espais de lleure per als ciutadans. També preveu una extensa xarxa de parcs que travessa les àrees urbanes, creant recorreguts alternatius al sistema de carrers asfaltats, amb l'objectiu de promoure el contacte amb la natura per part de la ciutadania.

D'altra banda, el Parc de l'Alba incorpora a les seves infraestructures i ordenances urbanístiques un conjunt de mesures pioneres en l'estalvi de recursos naturals, que permeten reduir la demanda d'aigua potable en més d'un 60% i el consum d'energia entre un 20 i un 30% respecte als nivells admesos per les normatives estatals. Per aquest motiu, l'actuació participa en projectes europeus per al foment de la innovació energètica amb diverses experiències demostratives.

Primera fase ja en servei

Al final del 2010 es va posar en funcionament la primera fase d'urbanització del Parc de l'Alba, que comprèn 30 hectàrees destinades a activitats productives de darrera generació. Aquesta primera etapa ha comportat, d'una banda, una inversió de 145 milions d'euros en urbanització, que ha permès crear més de 5,5 km de carrers i implantar serveis urbans de qualitat excepcional. D'altra banda, ha possibilitat que es destini una inversió propera als 400 milions d'euros a la construcció dels seus primers edificis, com ara el sincrotró Alba, dos futurs centres tecnològics de titularitat privada i un edifici d'habitatges amb protecció pública.

La primera fase del Parc de l'Alba ha permès posar a disposició de les empreses i institucions avançades prop de 600.000 m² d'espais potencials entorn del sincrotró. Aquestes parcel·les per a activitats innovadores ja han començat a comercialitzar-se nacionalment i internacionalment, i se n'estan formalitzant els primers acords de localització amb empreses de recerca i producció avançada.

En resum, el Parc de l'Alba té l'objectiu de crear un nou model de transformació territorial que s'adeqüi a les necessitats i les oportunitats econòmiques, socials i mediambientals del segle XXI, i que pugui esdevenir un exemple de bones pràctiques per a futurs desenvolupaments territorials.

RECALL ESTADÍSTIC. VALLÈS OCCIDENTAL

	Vallès Occidental		Província		Variació 2009-2010		Pes Vallès Occid./ Província	
	2009	2010	2009	2010	Vallès Occid.	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis	23	23	311	311				8,7%
Superfície total (km²)	583,2	583,2	7725,7	7725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)	25,36	25,36	24,84	24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	878.893	886.530	5.487.935	5.511.147	0,9%	0,4%	16,0%	16,1%
Densitat (h./km²)	1.507	1.520	710	713	0,9%	0,4%	nc	nc
Homes	436.873	439.810	2.703.137	2.710.304	0,7%	0,3%	16,2%	16,2%
Dones	442.020	446.720	2.784.798	2.800.843	1,1%	0,6%	15,9%	15,9%
Població de menys de 16 anys	158.394	162.158	863.575	881.724	2,4%	2,1%	18,3%	18,4%
Població potencialment activa (16-64)	601.937	602.761	3.725.629	3.714.407	0,1%	-0,3%	16,2%	16,2%
Població de 65 anys i més	118.562	121.611	898.731	915.016	2,6%	1,8%	13,2%	13,3%
Població projectada 2021	1.003.209	1.003.209	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	16,6%	16,6%
Índex de dependència global	46,0	47,1	47,3	48,4	2,3%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	74,9	75,0	104,1	103,8	0,2%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	772.710	779.327	4.685.929	4.705.660	0,9%	0,4%	16,5%	16,6%
Nacionalitat estrangera	106.183	107.203	802.006	805.487	1,0%	0,4%	13,2%	13,3%
Taxa d'estrangeria total	12,1%	12,1%	14,6%	14,6%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	9,9%	10,0%	11,5%	11,5%	0,0pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	20.403	21.252	129.795	133.524	4,2%	2,9%	15,7%	15,9%
Població potencialment activa (16-64)	84.097	84.197	657.258	656.329	0,1%	-0,1%	12,8%	12,8%
Població de 65 anys i més	1.683	1.754	14.953	15.634	4,2%	4,6%	11,3%	11,2%
Àfrica	32.893	34.141	177.550	182.706	3,8%	2,9%	18,5%	18,7%
Amèrica	45.931	45.162	323.998	315.791	-1,7%	-2,5%	14,2%	14,3%
Àsia	5.406	5.676	96.968	102.834	5,0%	6,0%	5,6%	5,5%
Europa	21.918	22.170	203.016	203.630	1,1%	0,3%	10,8%	10,9%
Unió Europea	18.757	18.913	171.586	171.447	0,8%	-0,1%	10,9%	11,0%
Resta del món	35	54	474	526	54,3%	11,0%	7,4%	10,3%
5 principals nacionalitats (comarca)	55.290	55.341	327.158	325.072	0,1%	-0,6%	16,9%	17,0%
Marroc	25.164	26.100	135.792	139.736	3,7%	2,9%	18,5%	18,7%
Equador	11.999	11.498	73.153	69.687	-4,2%	-4,7%	16,4%	16,5%
Bolívia	7.772	7.377	49.695	47.259	-5,1%	-4,9%	15,6%	15,6%
Romania	5.453	5.396	34.716	34.916	-1,0%	0,6%	15,7%	15,5%
Colòmbia	4.902	4.970	33.802	33.474	1,4%	-1,0%	14,5%	14,8%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	-0,9%	-6,2%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-2,0%	4,8%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-3,3%	-14,6%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-5,2%	-8,9%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	2,4%	-1,5%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	26.779	26.064	183.741	180.089	-2,7%	-2,0%	14,6%	14,5%
Agricultura	41	41	662	673	0,0%	1,7%	6,2%	6,1%
Indústria	4.813	4.603	21.382	20.345	-4,4%	-4,8%	22,5%	22,6%
Construcció	3.702	3.305	21.067	18.961	-10,7%	-10,0%	17,6%	17,4%
Serveis	18.223	18.115	140.630	140.110	-0,6%	-0,4%	13,0%	12,9%
Dimensió mitjana	10,7	10,8	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	19.320	18.893	127.547	125.522	-2,2%	-1,6%	15,1%	15,1%
Comerç detall, exc. vehicles motor	3.694	3.693	27.738	27.708	0,0%	-0,1%	13,3%	13,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	2.604	2.538	15.193	14.966	-2,5%	-1,5%	17,1%	17,0%
Activitats especialitzades construcció	2.186	1.967	11.661	10.696	-10,0%	-8,3%	18,7%	18,4%
Serveis de menjar i begudes	1.858	1.883	15.418	15.758	1,3%	2,2%	12,1%	11,9%
Transport terrestre i per canonades	1.216	1.177	6.766	6.623	-3,2%	-2,1%	18,0%	17,8%
Construcció d'immobles	1.240	1.130	7.957	7.177	-8,9%	-9,8%	15,6%	15,7%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	1.160	1.104	4.308	4.078	-4,8%	-5,3%	26,9%	27,1%
Altres activitats de serveis personals	954	986	6.992	7.026	3,4%	0,5%	13,6%	14,0%
Venda i reparació de vehicles motor	808	787	4.519	4.444	-2,6%	-1,7%	17,9%	17,7%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	721	724	6.312	6.279	0,4%	-0,5%	11,4%	11,5%
Activitats immobiliàries	709	721	6.416	6.568	1,7%	2,4%	11,1%	11,0%
Educació	659	680	4.806	4.841	3,2%	0,7%	13,7%	14,0%
Activitats sanitàries	589	591	4.734	4.775	0,3%	0,9%	12,4%	12,4%
Maquinària i equips ncaa	521	501	1.796	1.659	-3,8%	-7,6%	29,0%	30,2%
Serveis a edificis i de jardineria	401	411	2.931	2.924	2,5%	-0,2%	13,7%	14,1%

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS OCCIDENTAL (continuació)

	Vallès Occidental		Província		Variació 2009-2010		Pes Vallès Occid./ Província	
	2009	2010	2009	2010	Vallès Occid.	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	345.306	341.044	2.275.235	2.259.793	-1,2%	-0,7%	15,2%	15,1%
Assalariats	285.210	281.651	1.891.550	1.882.031	-1,2%	-0,5%	15,1%	15,0%
Autònoms	60.096	59.393	383.685	377.762	-1,2%	-1,5%	15,7%	15,7%
15 Principals sectors d'activitat	217.675	215.875	1.390.554	1.382.561	-0,8%	-0,6%	15,7%	15,6%
Comerç detall, exc. vehicles motor	36.100	36.780	237.324	239.775	1,9%	1,0%	15,2%	15,3%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	29.189	29.429	156.387	156.164	0,8%	-0,1%	18,7%	18,8%
Activitats especialitzades construcció	20.507	18.077	110.400	100.688	-11,8%	-8,8%	18,6%	18,0%
Educació	17.204	17.487	114.010	117.246	1,6%	2,8%	15,1%	14,9%
Activitats sanitàries	17.083	17.374	131.052	133.382	1,7%	1,8%	13,0%	13,0%
Serveis de menjar i begudes	15.943	15.305	118.254	121.383	-4,0%	2,6%	13,5%	12,6%
Serveis a edificis i de jardineria	13.173	13.505	74.943	76.054	2,5%	1,5%	17,6%	17,8%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	12.288	11.671	44.539	42.564	-5,0%	-4,4%	27,6%	27,4%
Transport terrestre i per canonades	12.261	11.630	80.187	77.868	-5,1%	-2,9%	15,3%	14,9%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	8.608	9.398	124.789	128.718	9,2%	3,1%	6,9%	7,3%
Mediació financera	7.075	7.362	39.165	37.909	4,1%	-3,2%	18,1%	19,4%
Indústries de productes alimentaris	6.939	7.070	36.372	36.160	1,9%	-0,6%	19,1%	19,6%
Construcció d'immobles	7.510	6.998	56.784	50.077	-6,8%	-11,8%	13,2%	14,0%
Altres activitats de serveis personals	6.700	6.975	40.891	40.927	4,1%	0,1%	16,4%	17,0%
Maquinària i equips ncaa	7.095	6.814	25.457	23.646	-4,0%	-7,1%	27,9%	28,8%
Agricultura	414	421	8.499	8.517	1,7%	0,2%	4,9%	4,9%
Indústria	83.492	80.399	377.072	361.760	-3,7%	-4,1%	22,1%	22,2%
Tecnologia alta	7.033	7.481	25.714	26.079	6,4%	1,4%	27,4%	28,7%
Tecnologia mitjana-alta	25.476	23.945	112.846	107.867	-6,0%	-4,4%	22,6%	22,2%
Tecnologia mitjana-baixa	22.800	21.358	86.321	81.262	-6,3%	-5,9%	26,4%	26,3%
Tecnologia baixa	27.388	26.735	142.150	136.717	-2,4%	-3,8%	19,3%	19,6%
Resta d'indústria	795	880	10.041	9.835	10,7%	-2,1%	7,9%	8,9%
Construcció	30.424	27.037	180.852	161.659	-11,1%	-10,6%	16,8%	16,7%
Serveis	230.976	233.187	1.708.812	1.727.857	1,0%	1,1%	13,5%	13,5%
Serveis basats en el coneixement	97.351	99.022	737.651	750.843	1,7%	1,8%	13,2%	13,2%
Serveis de tecnologia punta	6.526	7.020	66.038	69.127	7,6%	4,7%	9,9%	10,2%
Resta de serveis	133.625	134.165	971.161	977.014	0,4%	0,6%	13,8%	13,7%
Sectors clau	150.538	146.081	898.570	872.986	-3,0%	-2,8%	16,8%	16,7%
Sectors estratègics	43.719	44.666	348.084	354.296	2,2%	1,8%	12,6%	12,6%
Sectors impulsors	59.285	58.445	399.376	391.792	-1,4%	-1,9%	14,8%	14,9%
Sectors independents	73.490	73.668	504.563	509.127	0,2%	0,9%	14,6%	14,5%
Aturats registrats	74.020	72.689	419.988	416.795	-1,8%	-0,8%	17,6%	17,4%
Homes	38.538	37.315	222.880	216.412	-3,2%	-2,9%	17,3%	17,2%
Dones	35.482	35.374	197.108	200.383	-0,3%	1,7%	18,0%	17,7%
Nacionals	62.373	60.160	338.184	330.448	-3,5%	-2,3%	18,4%	18,2%
Estrangers	11.647	12.529	81.804	86.347	7,6%	5,6%	14,2%	14,5%
Agricultura	292	378	2.495	3.368	29,5%	35,0%	11,7%	11,2%
Indústria	18.195	16.540	83.602	75.747	-9,1%	-9,4%	21,8%	21,8%
Construcció	13.029	12.752	68.316	65.372	-2,1%	-4,3%	19,1%	19,5%
Serveis	39.710	39.650	247.248	249.908	-0,2%	1,1%	16,1%	15,9%
Sense ocupació anterior	2.794	3.369	18.327	22.400	20,6%	22,2%	15,2%	15,0%
Població activa local estimada	469.779	474.218	2.897.609	2.913.673	0,9%	0,6%	16,2%	16,3%
Taxa d'atur registrat estimada	15,8%	15,3%	14,5%	14,3%	-0,4pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	14,9%	14,4%	14,0%	13,6%	-0,5pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	16,8%	16,5%	15,1%	15,2%	-0,3pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	197.198	221.649	1.558.909	1.636.110	12,4%	5,0%	12,6%	13,5%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	12.803	12.718	14.835	14.802	-0,7%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	57,2%	63,6%	52,5%	60,4%	6,4pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	33,2%	35,0%	32,4%	35,3%	1,8pp	2,9pp	nc	nc
Places en resid. per a gent gran*1000 h. > 65 anys ¹	42	44	43	44	4,3%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	0,9	0,9	0,8	0,9	3,0%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	985.617	984.645	6.939.283	6.965.609	-0,1%	0,4%	14,2%	14,1%
Despeses	985.527	984.085	6.929.725	6.952.359	-0,1%	0,3%	14,2%	14,2%
Deute viu	417.236	479.435	2.636.006	2.867.879	14,9%	8,8%	15,8%	16,7%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

VALLÈS ORIENTAL

VALLÈS ORIENTAL

La comarca del Vallès Oriental¹ té una superfície de 851 km², l'11% de la superfície de la província de Barcelona, i està integrada per 43 municipis. Granollers n'és la capital.

«Creixement de la població autòctona i disminució de l'estrangera»

El Vallès Oriental és la cinquena comarca més poblada de la província de Barcelona. Els seus 396.691 habitants representen el 7,2% de la **població** provincial. El 2010 la població ha augmentat un 0,7% (2.630), augment lleugerament per damunt de la mitjana de la província (0,4%), però lluny dels increments anuals acumulatius del 2,5% registrats la passada dècada.

La densitat de població és de 466 h./km, situant la comarca per sota de la mitjana provincial (713 h./km²). Granollers, la capital, aplega el 15% (59.691) de la població, seguit per Mollet del Vallès amb el 13,2% (52.459). Del 2009 al 2010 ha destacat el creixement poblacional de més de 250 habitants de les Franqueses del Vallès, Cardedeu, Montornès del Vallès i Bigues i Riells. Aquests augments contrasten amb el descens de població de Granollers (-967 habitants) i de la Llagosta (-107 habitants). Segons les darreres projeccions de població de l'Idescat pel 2021, la població del Vallès Oriental augmentarà un 16,4%, assolint la xifra de 461.724 habitants.

El 18,4% de la població és menor de 16 anys (per sobre del 16% de la província) i el 13,4% és major de 65 anys (per sota del 16,6% provincial). La tendència els darrers anys és la de pèrdua progressiva de pes relatiu dels joves i augment de la població gran. L'índex d'envelliment, és a dir, la relació entre la població més gran i la més jove mostra que a la comarca hi ha 72,9 persones de 65 anys i més per cada 100 joves menors de 16 anys, mentre que a la província n'hi ha 103,8. Així doncs, la població de la comarca està menys envellida que la mitjana provincial. La població en edat de treballar (16-64 anys) agrupa el 68,2% del total de la població, percentatge lleugerament superior al provincial (67,4%).

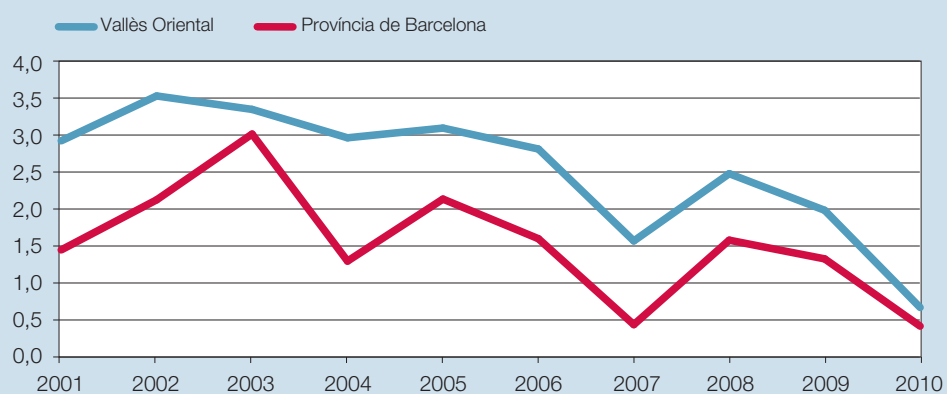
El 2010 hi havia 46.537 ciutadans estrangers empadronats a la comarca, un 1,1% menys que un any abans. Aquesta pèrdua de població estrangera produïda el 2010 trenca la tendència alcista de la darrera dècada en què es va registrar una taxa de creixement anual acumulatiu del 36,1% en el primer quinquenni i del 7,9% en el segon. El procés d'envelliment demogràfic característic de la població autòctona queda esmorteït per l'arribada de població nouvinguda, que presenta una piràmide d'edat molt més jove que la catalana, i una molt elevada proporció de població potencialment activa. En aquest sentit, la població estrangera potencialment activa representa un 79,5% del total de la població estrangera, 12 punts més que la catalana, i la població major de 65 anys en aquest col·lectiu tan sols representa un 1,4% del total dels estrangers. La taxa d'estrangeria es va situar en el 11,7%, per sota de la taxa provincial que és del 14,6%. Per nacionalitats, el 24,1% són marroquins, seguits pels equatorials (9,7%), bolivians (8,9%), senegalesos (6,7%) i romanesos (5,7%). El 23,6% resideixen a Granollers i el 16,9% a Mollet del Vallès.

Segons les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal de CatalunyaCaixa, el **VAB** real de la comarca del Vallès Oriental va disminuir un 6,9% l'any 2009, reducció superior a la provincial (-4,4%) i només superada per la caiguda del VAB de l'Anoia (-7,4%). Tots els sectors productius van registrar creixements negatius durant el 2009, a excepció del sector agrícola que va incrementar un 1,9%, per sota, però, de la mitjana provincial del sector (3,3%). La indústria i la construcció van disminuir un 12,8% i un 7,2% respectivament. El sector serveis va perdre un 2,6%, la davallada més intensa del sector provincialment (-1,2% de mitjana a la província).

1. Per a més detall veure l'apartat de Metodologia.

Taxes de variació de la població total, 2001-2010
(en percentatge)

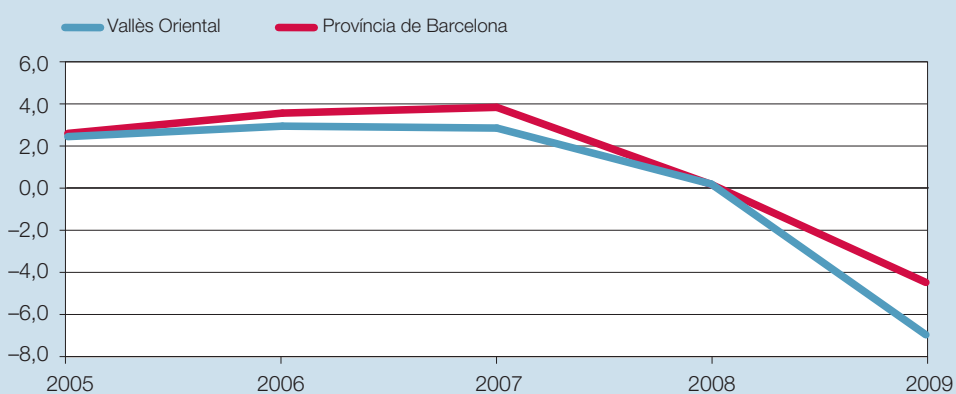
Gràfic 1

Font: Programa Hermes en base a dades del padró d'habitants de l'INE

Taxes reals de variació del Valor Afegit Brut (VAB), 2005-2009
(en percentatge)

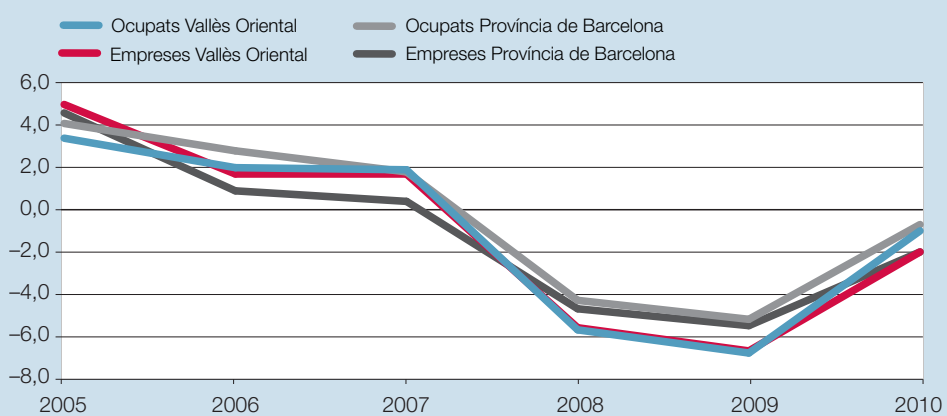
Gràfic 2

Font: Anuari Econòmic comarcal 2010, CatalunyaCaixa

Taxes de variació interanual dels ocupats i empreses, 2005-2010
(en percentatge)

Gràfic 3

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

«El 2010 continua la destrucció d'empreses i d'ocupació però més moderadament que en els dos anys anteriors»

Segons les dades del Registre d'Afiliació a la Seguretat Social durant el 2010 el nombre d'**empreses** va disminuir un 2% fins a les 12.217 existents a final d'any. Aquesta disminució ha estat notablement inferior a la registrada els anys anteriors (-5,6% el 2008 i -6,7% el 2009). L'estructura empresarial està dominada per la petita empresa, i especialment la microempresa: el 73,6% de les empreses tenen menys de 5 treballadors, el 23,8% entre 6 i 50 i el 2,6% més de 51.

El percentatge d'empreses industrials de la comarca (18,2%) és molt superior al percentatge de la província (11,3%), com també ho és el pes de les empreses de la construcció: 12,8% a la comarca i 10,5% a la província. Per contra, el pes de les empreses de serveis (68,2%) és inferior al provincial (77,8%) i la col·loquen com la tercera comarca amb un menor pes d'empreses d'aquest sector. L'agricultura (0,8%) va presentar un pes superior al que té a la província (0,4%). La variació interanual mostra com la construcció ha estat el sector més afectat per la crisi, amb una pèrdua del 10,5%, seguit de la indústria (-3,1%). El 20,2% de les empreses estaven situades a Granollers i el 9,9% a Mollet del Vallès. La variació interanual no mostra guanys o pèrdues significatius d'empreses a cap dels municipis, més enllà de les 44 empreses desaparegudes a Granollers, les 36 a Canovelles i les 32 a la Garriga.

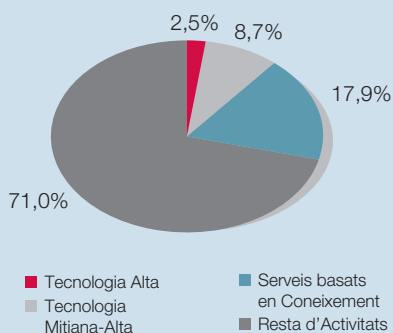
Segons la base de dades SABI (Sistema Anual de Balanços Ibèrics), a només tres municipis del Vallès Oriental es concentren pràcticament la meitat de les 98 empreses líders en facturació: 22 a Granollers, 16 a Paret del Vallès i 10 a les Franqueses del Vallès. Entre elles, es poden destacar Reckitt Benckiser España, Bimbo, Sandoz Industrial Products, Thyssenkrupp de comerç de minerals i metall.

L'**ocupació** a la comarca ha continuat decreixent el 2010 però amb una intensitat molt menor a la produïda els dos anys anteriors. Així, el 2010, l'ocupació s'ha reduït un 1%, arribant als 131.817 ocupats a final d'any, mentre que el 2008 va disminuir un -7,8% i el 2009 un -8,1%. Aquesta destrucció d'ocupació s'explica per pèrdues tant del treball assalariat, que disminueix un 0,9% com de l'autònom, que ho fa en un 1,3%. El 60,1% dels treballadors assalariats estaven ocupats en la petita empresa, el 28% en la mitjana empresa i l'11,9% en la gran empresa. Cal destacar l'important increment d'ocupació a les grans empreses (11,5%).

El caràcter industrial del Vallès Oriental es reflecteix en el pes de l'ocupació en aquest sector, que aplega el 30,6% dels llocs de treball de la comarca, percentatge molt superior al 16% de la província i que la col·loca com la segona comarca amb un major pes relatiu d'ocupats industrials, per darrere de l'Alt Penedès. L'ocupació en el sector dels serveis (58,9%), en canvi, està molt per sota de la mitjana provincial (76,5%) i la col·loca com la tercera comarca amb un menor pes relatiu d'ocupats dels serveis. L'ocupació a la construcció (9,6%) és superior al pes provincial (7,2%). L'agricultura reuneix el 0,8% dels llocs de treball, pes superior al 0,4% provincial. Cal dir que bona part de les activitats classificades com de serveis tenen una vinculació industrial i s'expliquen per l'existència d'aquest sector.

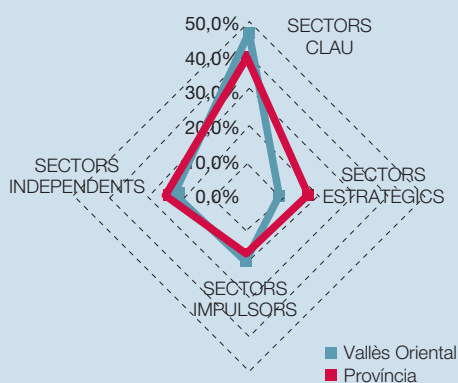
Dels 15 principals subsectors per nombre d'ocupats destaca la destrucció d'ocupació en el d'*activitats especialitzades de la construcció* (-9,5%), *construcció d'immobles* (-8,3%), *transport terrestre i per canonades* (-4,4%) i *fabricació de productes metàl·lics* (-4,2%). Per contra, se'n crea a l'*administració pública* (1,1%), *educació* (3,1%), *serveis de menjar i begudes* (3,3%) i *activitats sanitàries* (0,5%). En termes absoluts i considerant tots els subsectors (vegeu gràfics 6 i 7), la pèrdua més notable d'ocupació es produeix en les *activitats especialitzades de la construcció* (-758), i els increments en l'*administració pública* (536) i en l'*educació* (347).

Pes dels ocupats per nivell tecnològic. Vallès Orien., 2010 (en percentatge) Gràfic 4

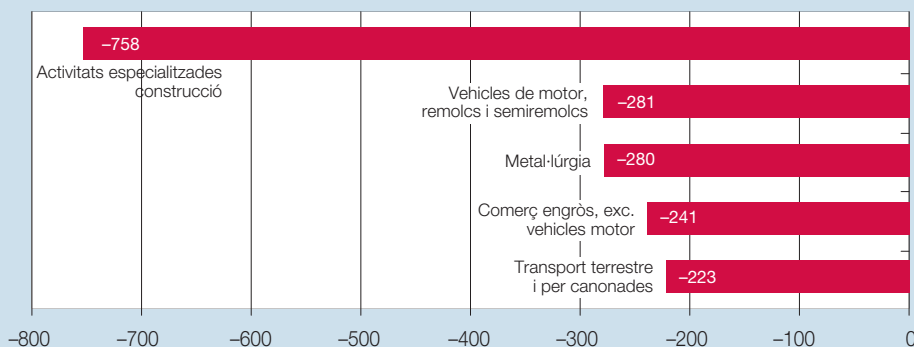
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Pes dels ocupats per relació intersectorial, 2010 (en percentatge) Gràfic 5

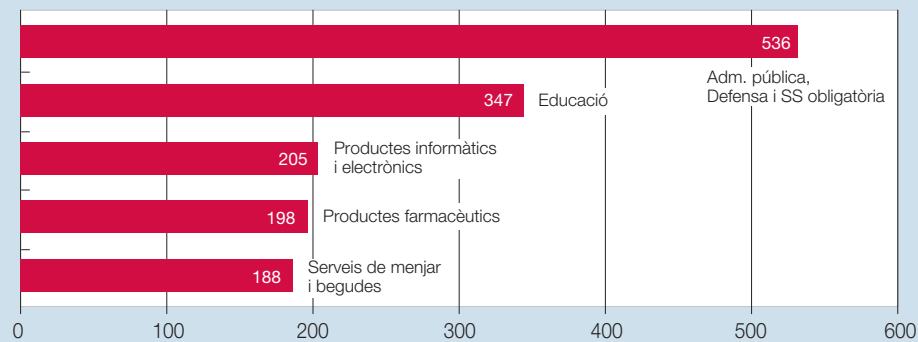
Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més pèrdua d'ocupació. Vallès Oriental, 2010 (en absoluts) Gràfic 6

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

Subsectors d'activitat amb més guany d'ocupació. Vallès Oriental, 2010 (en absoluts) Gràfic 7

Font: Programa Hermes en base a dades del RGSS

El 20,4% dels llocs de treball es troben a Granollers. La variació interanual mostra rellevants pèrdues d'ocupació a Martorelles (-574), Granollers (-395) i Montornès del Vallès (-346) que concentren més de la meitat de la pèrdua d'ocupació, i increments a la Roca del Vallès (336), Llinars del Vallès (219) i Mollet del Vallès (160).

L'ocupació a la comarca en els sectors que configuren l'economia del coneixement està lluny del pes que representen a la província. Així, el 29% dels ocupats de la comarca pertanyen a *serveis basats en el coneixement* i activitats de *tecnologia alta i mitjana-alta* en la indústria, davant d'un 39,2% que representa la província. Per contra, la comarca està més especialitzada en activitats industrials de *tecnologia mitjana-baixa i baixa*, amb un 19,1% davant del 9,6% de la província. La resta de serveis presenta valors semblants a la província. El moviment interanual mostra un notable increment d'ocupació en *tecnologia alta* (14,2%), i més moderats en els *serveis basats en el coneixement* (2,4%) i en la *resta de serveis* (0,4%). La resta d'activitats industrials redueixen l'ocupació, independentment del seu grau de tecnologia.

L'anàlisi de les relacions intersectorials de l'estructura productiva indica una important presència d'ocupats en sectors clau, que reuneixen el 46,4% dels llocs de treball davant del 38,6% de la província. Els ocupats en sectors impulsors, aquells que tenen efectes expansius sobre la resta de sectors del teixit productiu, tenen un pes similar que a la província: del 16,2% i el 17,3% respectivament. Per contra, l'ocupació en els sectors estratègics, amb el 7,1%, està molt per sota del pes que té a la província, del 15,7%. L'ocupació en els sectors independents, amb el 24,1%, té un pes similar al 22,5% de la província.

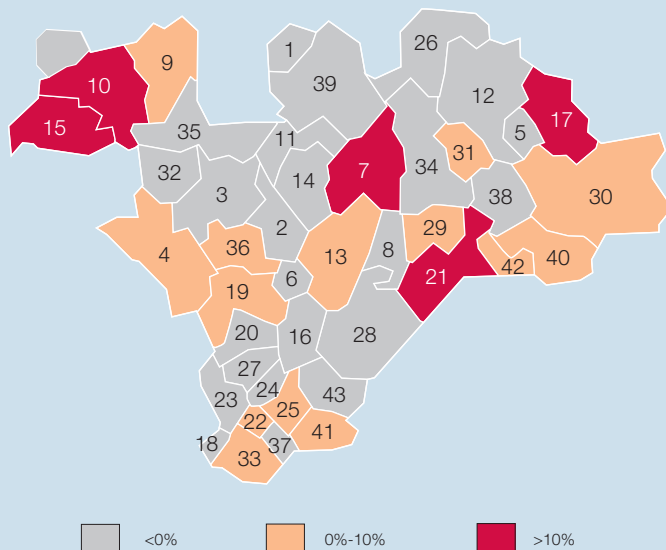
«El 2010 disminueix l'atur després de dos anys amb intensos increments»

El Vallès Oriental, com el conjunt del país, ha registrat un important augment de l'**atur** durant els darrers dos anys, del 71% el 2008 i del 32% el 2009. El 2010, en canvi, l'atur ha disminuït un 1,4% interanual i ha situat la xifra d'aturats en 31.934. La taxa d'atur a final del 2010 se situa en el 15%, lleugerament per sobre la mitjana de la província (14,3%).

D'entre els municipis (vegeu mapa) amb una taxa d'atur superior a la mitjana comarcal sobresurten: Canovelles (19,4%), Montornès del Vallès (18,6%) i la Llagosta (18,5%). Per contra, Fogars de Montclús (6,4%), Montseny (7,0%) i Sant Quirze Safaja (8,1%) han registrat les taxes més baixes. Dels municipis amb un descens percentual més pronunciat de l'atur durant el 2010 destaquen: Bigues i Riells (-10,5%), Montmeló (-10,2%) i Parets del Vallès (-7,2%). En canvi, l'atur ha augmentat a Castellterçol (19,2%), Cànoves i Samalús (18,5%) i Llinars del Vallès (10,2%).

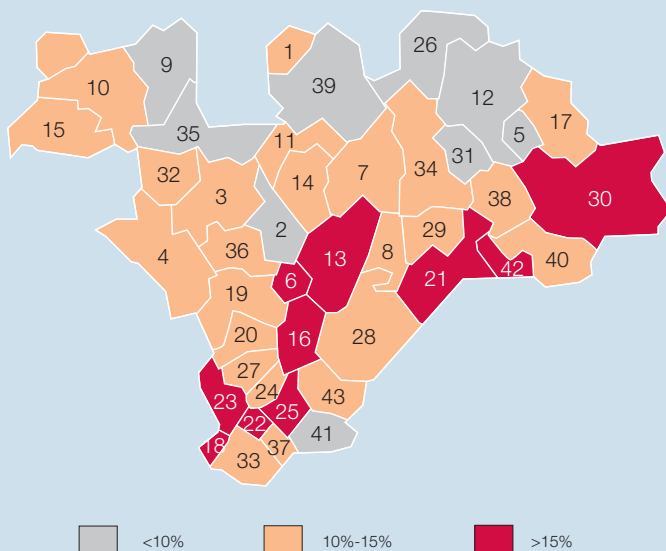
El 2010 l'atur femení s'acosta al masculí. El 50,6% de l'atur de la comarca és masculí, un 5,4% inferior al del 2009 mentre que l'atur femení augmenta un 1,3%. Per edat, la incidència de l'atur segueix el patró del conjunt provincial. El 7,7% té menys de 25 anys, el 53,7% entre 25 i 44 anys i la resta més de 45 anys. Interanualment destaca la reducció d'aturats en les edats més joves (fins a 39 anys) i l'increment en la resta d'edats, evolució semblant a la registrada al conjunt provincial. Per sectors d'activitat econòmica, el 58% dels aturats pertanyen als serveis, el 22,4% a la indústria, el 13,3% a la construcció i l'1,1% al sector agrícola. El 5,1% restant són aturats sense ocupació anterior (SOA). Interanualment, l'atur s'ha reduït en la indústria (-11,2%) i en la construcció (-4,2%) i ha augmentat en la resta, especialment entre els ocupats sense ocupació anterior, que augmenten un 33,8%. L'increment tan elevat d'aquest col·lectiu té a veure amb la incorporació al mercat de treball de persones, especialment dones i joves, que no estaven treballant ni buscant feina, però que davant de l'actual context econòmic necessiten treballar.

Variació dels aturats registrats

- 1 Aiguafreda
- 2 Ametlla del Vallès
- 3 Bigues i Riells
- 4 Caldes de Montbui
- 5 Campins
- 6 Canovelles
- 7 Cànoves i Samalús
- 8 Cardedeu
- 9 Castellcir
- 10 Castellterçol
- 11 Figaró-Montmany
- 12 Fogars de Montclús
- 13 Franqueses del Vallès
- 14 Garriga
- 15 Granera
- 16 Granollers
- 17 Gualba
- 18 Liagosta
- 19 Liçà d'Amunt
- 20 Liçà de Vall
- 21 Llinars del Vallès
- 22 Martorelles
- 23 Mollet del Vallès
- 24 Montmeló
- 25 Montornès del Vallès
- 26 Montseny
- 27 Parets del Vallès
- 28 Roca del Vallès
- 29 Sant Antoni de Vilamajor
- 30 Sant Celoni
- 31 Sant Esteve de Palautordera
- 32 Sant Feliu de Codines
- 33 Sant Fost de Campsentelles
- 34 Sant Pere de Vilamajor
- 35 Sant Quirze Safaja
- 36 Santa Eulàlia de Ronçana
- 37 Santa Maria de Martorelles
- 38 Santa Maria de Palautordera
- 39 Tagamanent
- 40 Vallgorguina
- 41 Vallromanes
- 42 Vilalba Sasserra
- 43 Vilanova del Vallès

Taxa d'atur registrada

Pel que fa a la l'evolució de l'atur per nivell formatiu, en nombres relatius i absoluts els grups que més augmenten el nombre d'aturats són els de menor nivell d'instrucció, concretament: *sense estudis* (24,3% interanual) i *estudis primaris incomplets* (9,3%). Per contra els descens es produeixen en els grups de *programes de formació professional* (-7,5%), *educació general* (-2,6%), i *tècnics i professionals superiors* (-4,3%). El nombre d'aturats estrangers residents a la comarca ha augmentat un 4% i s'ha situat en 6.183, el 19,4% de l'atur comarcal, pes sensiblement inferior al que té a la província (21%). En aquest sentit, i com a la resta del territori provincial, el nombre d'aturats nacionals ha disminuït un 2,6% i s'han situat en 25.751.

Durant el 2010 es van realitzar 101.981 **contractes laborals**, un 14,5% més que l'any anterior, increment superior al 5% provincial. La contractació ha augmentat en tots els grups d'edat, especialment en els majors de 25 anys. El 53,2% de la contractació ha estat masculina, un 19% més que l'any anterior, mentre que la femenina ha augmentat un 9,8%. Per sectors d'activitat destaca, per una banda l'augment en els serveis (17,2%) i en la indústria (11,5%) i, per l'altra la davallada en la construcció (-3,8%). El 89,3% dels contractes han estat temporals, conjunt que ha augmentat un 17,3% especialment en els *eventuals per circumstàncies de la producció* i els *d'interinitat*, mentre que la contractació indefinida s'ha reduït un 4,4%, especialment en el grup de *foment de la contractació indefinida*.

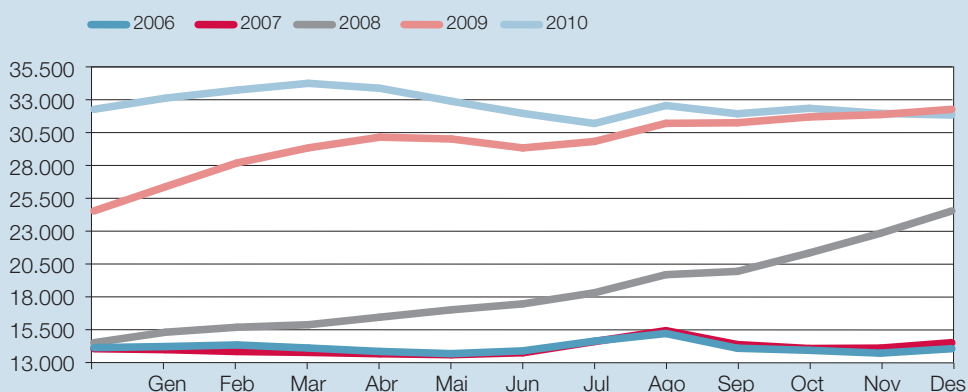
En relació a les **finances públiques** de la comarca, durant l'any 2009 la previsió inicial d'ingressos i despeses ha variat poc respecte al 2008. Per contra, el deute viu ha augmentat un 7,9% assolint la xifra acumulada de 594 euros per habitant, cosa que representa un 54,5% dels ingressos corrents. A la capital, Granollers, el deute viu representa el 49% dels ingressos corrents. La inversió per càpita va ser de 311 euros, significativament superior a la mitjana provincial que pel mateix període va ser de 275 euros per càpita. Per altra banda, la Renda Bruta disponible per càpita és de 12.507 euros, el 84,5% de la renda mitjana provincial.

Es pot classificar de positiva l'evolució de l'activitat **turística** del Vallès Oriental pel 2010. Els principals indicadors turístics indiquen que al creixement de l'oferta d'allotjament durant el 2010 s'hi ha d'afegir l'evolució positiva del nombre de turistes i el grau d'ocupació dels establiments hotelers i de turisme rural. El ric patrimoni natural i la posada en valor dels recursos culturals i comercials consolida una destinació d'interior, propera a Barcelona, que segueix en una tendència positiva malgrat la difícil conjuntura econòmica. El Vallès Oriental forma part de la marca turística Catalunya Central.

El Vallès Oriental disposa de més de 6.500 places d'allotjament turístic, un 60% de les quals són places d'establiments hotelers. El creixement d'aquestes últimes és significatiu. Durant el 2010 la comarca va ampliar en 480 places hoteleres la seva planta d'allotjament. Els establiments de turisme rural també van tenir taxes d'increment positiu (9,8%). En l'àmbit de la demanda, el Vallès Oriental va rebre durant el 2010 213.100 viatgers que es van allotjar en hotels de la comarca i que representen un volum de gairebé 0,5 milions de pernoctacions. Això representa un increment del 2,1% i 6,4% respectivament en comparació amb les mateixes dades de l'any 2009. El grau d'ocupació hotelera es va estancar al voltant del 47% de les places disponibles mentre que el grau d'ocupació als establiments de turisme rural va augmentar sensiblement un 2,7%.

Comparació de l'evolució mensual dels aturats registrats Vallès Oriental, 2006-2010 (en absolut)

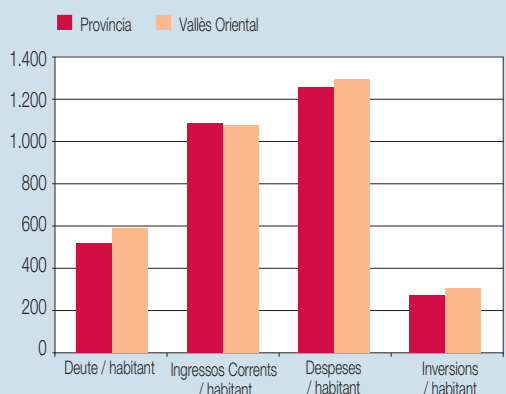
Gràfic 8

Font: Programa Hermes, en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Finances públiques, 2009 (Ratios euros per habitant)

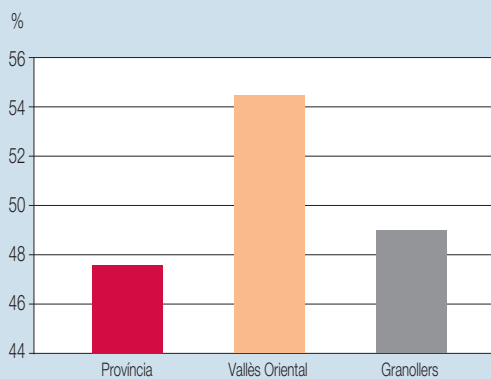
Gràfic 9

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Finances públiques, 2009 (Deute viu / Ingressos corrents)

Gràfic 10

Font: Web del Ministerio de Economía y Hacienda

Indicadors de l'activitat turística al Vallès Oriental 2009 i 2010

Quadre 1

	Vallès Oriental			Prov. Barcelona*		
	2009	2010	Var. 09-10 (%)	2009	2010	Var. 09-10 (%)
Places en establiments hotelers (en milers)	3,42	3,9	14,11	61	63,16	3,53
Places en càmpings (en milers)	2,34	2,34	0	33,5	35,2	5,05
Places en establiments de turisme rural (en milers)	0,36	0,39	9,75	3,97	4,2	5,72
Nombre de viatgers allotjats en hotels (en milers)	208,8	213,1	2,06	2.560,6	2.622,2	2,41
Nombre de pernотacions en hotels (en milers)	422,1	449,1	6,4	7.791,4	8.308,7	6,64
Grau d'ocupació turisme rural (en %)**	41,57	44,29	2,72	45,93	43,33	-2,6
Grau d'ocupació hotelera (en %)	47,2	47,3	0,1	37,6	37,4	-0,2

* Sense el Barcelonès. ** Durant el període d'estiu

Font: Laboratori de turisme, INE, Idescat, Programa Hermes

LA PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA DEL VALLÈS ORIENTAL: El II Pla Estratègic de Granollers

Jordi Planas Maresma, *director del II Pla Estratègic de Granollers*

És un fet destacable l'elaboració recent al Vallès Oriental d'un bon nombre de plans estratègics locals o supralocals. Durant els darrers dos anys s'han estat elaborant gairebé simultàniament els plans estratègics de Granollers i Mollet del Vallès, les dues ciutats més importants en nombre d'habitants; també han realitzat treballs de planificació estratègica els municipis de la Llagosta, Lliçà d'Amunt, Montmeló, Montornès del Vallès, Parets del Vallès, Sant Feliu de Codines, i cal afegir-hi l'Acord de Puiggraciós i la Vall del Tenes d'àmbit supralocal. En el cas concret del II Pla estratègic de Granollers, el procés d'elaboració ha comptat amb la participació dels ajuntaments de Canovelles, les Franqueses del Vallès i la Roca del Vallès, municipis amb els quals Granollers forma conurbació i que han participat en el procés a través d'una taula intermunicipal.

Aquest Pla estratègic fou aprovat pel Ple de l'Ajuntament de Granollers el 29 de juny de 2010. Culminava d'aquesta manera un procés de dos anys de treball d'elaboració que va comptar amb la participació dels principals agents econòmics i socials de Granollers i el Vallès Oriental. El Pla recull 12 estratègies i 47 programes d'actuació o projectes clau per al desenvolupament de la ciutat. Alguns d'aquests projectes tenen com a objectiu fer de la innovació i el capital humà la base del desenvolupament. Entre aquests en destacarem dos que s'han considerat prioritaris: Foment de l'activitat empresarial innovadora i Creació d'un centre d'excel·lència en tecnologies avançades de serveis per a la gent gran i la dependència.

El primer parteix de la necessitat que l'administració pública municipal sigui proactiva en el suport de l'activitat empresarial innovadora i, al mateix temps, que les organitzacions empresarials vinculades al territori participin en aquestes iniciatives. Una d'aquestes iniciatives és la creació del Centre de Serveis Avançats de can Muntanyola que promouen conjuntament l'Ajuntament de Granollers i la Delegació del Vallès Oriental de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, i que ha obtingut una subvenció de prop d'un milió d'euros del Fons Europeu de Desenvolupament Regional i de la Diputació de Barcelona. El Ple municipal del mes de setembre de 2010 va aprovar el conveni marc de cooperació amb la Cambra de Comerç de Barcelona i l'equipament de can Muntanyola es va començar a construir el novembre de 2010 i es preveu acabar-lo el gener de 2012.

Es tracta d'un projecte clau per activar el sistema territorial d'innovació i facilitar un entorn de competitivitat que promogui el canvi estratègic de les empreses cap a activitats generadores de més valor afegit. Aquest centre s'especialitzarà en la generació i transferència de coneixement sobre innovació en la gestió, entre d'altres activitats de foment a l'emprenedoria i suport a la internacionalització de l'empresa, amb la definició d'una oferta de serveis pròpia, original i adaptada a les demandes formulades per les empreses del territori. Entre les línies de treball d'aquest centre cal destacar la innovació en la gestió empresarial (conferències, seminaris, jornades d'intercanvi i cooperació interempresarial, i altres accions de transferència de coneixement) i la formació adreçada al personal directiu de les microempreses i pimes del territori.

En connexió amb aquest nou centre s'impulsarà el Centre Tecnològic i Universitari de Granollers (CTUG) com a agent de desenvolupament

empresarial i tecnològic, alineat amb aquells estudis superiors que es volen desenvolupar de manera prioritària. És, en conjunt, un projecte bàsic per millorar el capital humà i les competències professionals, que reforçarà la competitivitat de la indústria, especialment en aquells sectors que en el territori s'han identificat com a emergents (com ara el sector agroalimentari, el d'empreses relacionades amb l'hàbitat, la salut o les energies renovables) i que també pot contribuir a dinamitzar el sector comercial de la ciutat. A més, contribuirà a reforçar la cooperació entre els sectors públic i privat, i la xarxa de relacions entre l'empresariat vinculat al territori.

El segon projecte esmentat es troba encara en una fase de definició. Tot aprofitant l'existència de la Fundació Hospital-Asil de Granollers i la seva tradicional especialització geriàtrica, així com l'experiència de formació en programes de postgrau i la col·laboració amb diverses universitats, es vol aconseguir la creació a Granollers d'un centre d'excel·lència en tecnologies avançades de serveis a la gent gran, l'atenció a la discapacitat i la dependència i la innovació en serveis socials. El projecte està centrat en la implementació de processos d'innovació tecnològica i desenvolupament de nous serveis de suport aplicats a la vida quotidiana de les persones en els camps de la discapacitat i l'envelliment.

A Granollers ja s'han desenvolupat algunes actuacions que tenen punts de confluència amb aquest projecte i que poden ajudar a delimitar les línies d'actuació del futur centre d'excel·lència. Des del desembre de 2007, l'Ajuntament de Granollers disposa del Centre per a l'Autonomia Personal Sírius, que ofereix informació i assessorament en tecnologies de suport i adaptació de l'entorn adreçades a persones amb discapacitat. En tres anys d'existència ha donat servei a més de 1.500 persones. El desembre de 2008 es va constituir el Consorci de Serveis a les Persones de Granollers, participat fins ara per l'Ajuntament de Granollers i la Fundació Bertran de Seva de la Fundació Hospital Asil de Granollers, orientat a actuar en l'espai sociosanitari i en el de la discapacitat i la dependència. Entre la cartera de serveis prevista hi ha el suport a la formació de professionals de base en el sector de la dependència, així com cuidadors informals; la utilització de TIC en la identificació de casos i la coordinació entre actors sanitaris i socials; el control de la gestió d'equipaments i serveis de caràcter social, i la creació i gestió d'un observatori local de la vulnerabilitat associada a l'edat, la discapacitat i la dependència.

Aquest projecte es relaciona amb alguns dels valors referencials del Pla estratègic, com ara la creativitat com a base d'una ciutat innovadora, que aposta per la generació interna de creativitat i per l'atracció de talent forà d'experts i professionals, així com també la cohesió social com un objectiu de ciutat a assolir mitjançant la consideració i el respecte de la diversitat humana i la igualtat d'oportunitats per a totes les persones. Esdevenir ciutat de referència en l'atenció a la gent gran i persones amb problemes d'autonomia fomentant la recerca i la ubicació al territori d'empreses del sector, tindrà externalitats positives per a tot el sector de la salut, estretament lligat a l'economia del coneixement i que és un dels que té major capacitat d'innovació i potencial de creixement.

RECALL ESTADÍSTIC. VALLÈS ORIENTAL

	Vallès Oriental		Província		Variació 2009-2010		Pes Vallès Orient./ Província	
	2009	2010	2009	2010	Vallès Orient.	Província	2009	2010
ENTORN								
Nombre de municipis		43		311				8,7%
Superfície total (km²)		851,0		7.725,7				7,7%
Superfície mitjana municipal (km²)		19,79		24,84				nc
DEMOGRAFIA								
Població Total	394.061	396.691	5.487.935	5.511.147	0,7%	0,4%	7,2%	7,2%
Densitat (h./km²)	463	466	710	713	0,7%	0,4%	nc	nc
Homes	199.057	199.725	2.703.137	2.710.304	0,3%	0,3%	7,4%	7,4%
Dones	195.004	196.966	2.784.798	2.800.843	1,0%	0,6%	7,0%	7,0%
Població de menys de 16 anys	71.096	72.859	863.575	881.724	2,5%	2,1%	8,2%	8,3%
Població potencialment activa (16-64)	271.269	270.682	3.725.629	3.714.407	-0,2%	-0,3%	7,3%	7,3%
Població de 65 anys i més	51.696	53.150	898.731	915.016	2,8%	1,8%	5,8%	5,8%
Població projectada 2021	461.724	461.724	6.043.569	6.043.569	0,0%	0,0%	7,6%	7,6%
Índex de dependència global	45	47	47	48	2,8%	2,3%	nc	nc
Índex d'envelliment	73	73	104	104	0,3%	-0,3%	nc	nc
Nacionalitat espanyola	347.000	350.154	4.685.929	4.705.660	0,9%	0,4%	7,4%	7,4%
Nacionalitat estrangera	47.061	46.537	802.006	805.487	-1,1%	0,4%	5,9%	5,8%
Taxa d'estrangeria total	11,9%	11,7%	14,6%	14,6%	-0,2pp	0,0pp	nc	nc
Taxa d'estrangeria extracomunitària	10,0%	9,8%	11,5%	11,5%	-0,2pp	0,0pp	nc	nc
Població de menys de 16 anys	8.682	8.897	129.795	133.524	2,5%	2,9%	6,7%	6,7%
Població potencialment activa (16-64)	37.750	36.991	657.258	656.329	-2,0%	-0,1%	5,7%	5,6%
Població de 65 anys i més	629	649	14.953	15.634	3,2%	4,6%	4,2%	4,2%
Àfrica	18.439	18.612	177.550	182.706	0,9%	2,9%	10,4%	10,2%
Amèrica	17.849	16.909	323.998	315.791	-5,3%	-2,5%	5,5%	5,4%
Àsia	1.599	1.744	96.968	102.834	9,1%	6,0%	1,6%	1,7%
Europa	9.146	9.246	203.016	203.630	1,1%	0,3%	4,5%	4,5%
Unió Europea	7.591	7.648	171.586	171.447	0,8%	-0,1%	4,4%	4,5%
Resta del món	28	26	474	526	-7,1%	11,0%	5,9%	4,9%
5 principals nacionalitats (comarca)	26.112	25.657	245.552	250.358	-1,7%	2,0%	10,6%	10,2%
Marroc	10.936	11.216	135.792	139.736	2,6%	2,9%	8,1%	8,0%
Equador	4.954	4.528	38.733	39.360	-8,6%	1,6%	12,8%	11,5%
Bolívia	4.443	4.144	24.256	22.940	-6,7%	-5,4%	18,3%	18,1%
Senegal	3.190	3.120	36.452	37.561	-2,2%	3,0%	8,8%	8,3%
Romania	2.589	2.649	10.319	10.761	2,3%	4,3%	25,1%	24,6%
ACTIVITAT ECONÒMICA								
VAB¹	0,2%	-6,9%	0,2%	-4,4%	nc	nc	nc	nc
Agricultura	-2,6%	1,9%	-1,7%	3,3%	nc	nc	nc	nc
Indústria	-2,5%	-12,8%	-3,2%	-13,6%	nc	nc	nc	nc
Construcció	-2,8%	-7,2%	-2,4%	-5,8%	nc	nc	nc	nc
Serveis	2,5%	-2,6%	2,7%	-1,2%	nc	nc	nc	nc
Nombre d'empreses	12.466	12.217	183.741	180.089	-2,0%	-2,0%	6,8%	6,8%
Agricultura	104	96	662	673	-7,7%	1,7%	15,7%	14,3%
Indústria	2.290	2.218	21.382	20.345	-3,1%	-4,8%	10,7%	10,9%
Construcció	1.751	1.567	21.067	18.961	-10,5%	-10,0%	8,3%	8,3%
Serveis	8.321	8.336	140.630	140.110	0,2%	-0,4%	5,9%	5,9%
Dimensió mitjana	8,2	8,3	10,3	10,5	1,5%	1,5%	nc	nc
15 Principals sectors d'activitat	8.963	8.847	127.752	125.860	-1,3%	-1,5%	7,0%	7,0%
Comerç detall, exc. vehicles motor	1.648	1.675	27.738	27.708	1,6%	-0,1%	5,9%	6,0%
Comerç engròs, exc. vehicles motor	1.124	1.128	15.193	14.966	0,4%	-1,5%	7,4%	7,5%
Serveis de menjar i begudes	911	941	15.418	15.758	3,3%	2,2%	5,9%	6,0%
Activitats especialitzades construcció	991	897	11.661	10.696	-9,5%	-8,3%	8,5%	8,4%
Transport terrestre i per canonades	635	607	6.766	6.623	-4,4%	-2,1%	9,4%	9,2%
Construcció d'immobles	650	596	7.957	7.177	-8,3%	-9,8%	8,2%	8,3%
Productes metàl·lics, exc. maquinària	525	503	4.308	4.078	-4,2%	-5,3%	12,2%	12,3%
Venda i reparació de vehicles motor	445	445	4.519	4.444	0,0%	-1,7%	9,8%	10,0%
Altres activitats de serveis personals	435	427	6.992	7.026	-1,8%	0,5%	6,2%	6,1%
Activitats immobiliàries	314	322	6.416	6.568	2,5%	2,4%	4,9%	4,9%
Activitats jurídiques i de comptabilitat	317	310	6.312	6.279	-2,2%	-0,5%	5,0%	4,9%
Educació	286	295	4.806	4.841	3,1%	0,7%	6,0%	6,1%
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	262	265	2.001	1.997	1,1%	-0,2%	13,1%	13,3%
Serveis a edificis i de jardineria	205	220	2.931	2.924	7,3%	-0,2%	7,0%	7,5%
Activitats sanitàries	215	216	4.734	4.775	0,5%	0,9%	4,5%	4,5%

RECULL ESTADÍSTIC. VALLÈS ORIENTAL (continuació)

	Vallès Oriental		Província		Variació 2009-2010		Pes Vallès Orien./ Província	
	2009	2010	2009	2010	Vallès Orien.	Província	2009	2010
MERCAT DE TREBALL								
Ocupats	133.095	131.817	2.275.235	2.259.793	-1,0%	-0,7%	5,8%	5,8%
Assalariats	102.764	101.885	1.891.550	1.882.031	-0,9%	-0,5%	5,4%	5,4%
Autònoms	30.331	29.932	383.685	377.762	-1,3%	-1,5%	7,9%	7,9%
15 Principals sectors d'activitat	85.337	85.418	1.365.237	1.358.730	0,1%	-0,5%	6,3%	6,3%
<i>Comerç detall, exc. vehicles motor</i>	12.133	12.232	237.324	239.775	0,8%	1,0%	5,1%	5,1%
<i>Comerç engròs, exc. vehicles motor</i>	11.449	11.208	156.387	156.164	-2,1%	-0,1%	7,3%	7,2%
<i>Activitats especialitzades construcció</i>	8.784	8.026	110.400	100.688	-8,6%	-8,8%	8,0%	8,0%
<i>Adm. pública, Defensa i SS obligatòria</i>	5.562	6.098	124.789	128.718	9,6%	3,1%	4,5%	4,7%
<i>Transport terrestre i per canonades</i>	5.913	5.690	80.187	77.868	-3,8%	-2,9%	7,4%	7,3%
<i>Productes metàl·lics, exc. maquinària</i>	5.810	5.681	44.539	42.564	-2,2%	-4,4%	13,0%	13,3%
<i>Serveis de menjar i begudes</i>	5.456	5.644	118.254	121.383	3,4%	2,6%	4,6%	4,6%
<i>Cautxú i plàstic</i>	4.580	4.659	19.779	19.014	1,7%	-3,9%	23,2%	24,5%
<i>Educació</i>	4.155	4.502	114.010	117.246	8,4%	2,8%	3,6%	3,8%
<i>Activitats sanitàries</i>	3.918	4.072	131.052	133.382	3,9%	1,8%	3,0%	3,1%
<i>Venda i reparació de vehicles motor</i>	4.034	4.014	36.541	35.790	-0,5%	-2,1%	11,0%	11,2%
<i>Indústries químiques</i>	3.853	3.914	23.876	23.847	1,6%	-0,1%	16,1%	16,4%
<i>Construcció d'immobles</i>	4.052	3.830	56.784	50.077	-5,5%	-11,8%	7,1%	7,6%
<i>Indústries de productes alimentaris</i>	2.916	2.997	36.372	36.160	2,8%	-0,6%	8,0%	8,3%
<i>Serveis a edificis i de jardineria</i>	2.722	2.851	74.943	76.054	4,7%	1,5%	3,6%	3,7%
Agricultura	980	1.067	8.499	8.517	8,9%	0,2%	11,5%	12,5%
Indústria	41.340	40.390	377.072	361.760	-2,3%	-4,1%	11,0%	11,2%
<i>Tecnologia alta</i>	2.835	3.238	25.714	26.079	14,2%	1,4%	11,0%	12,4%
<i>Tecnologia mitjana-alta</i>	12.010	11.407	112.846	107.867	-5,0%	-4,4%	10,6%	10,6%
<i>Tecnologia mitjana-baixa</i>	13.292	12.845	86.321	81.262	-3,4%	-5,9%	15,4%	15,8%
<i>Tecnologia baixa</i>	12.676	12.391	142.150	136.717	-2,2%	-3,8%	8,9%	9,1%
<i>Restat d'indústria</i>	527	509	10.041	9.835	-3,4%	-2,1%	5,2%	5,2%
Construcció	13.861	12.671	180.852	161.659	-8,6%	-10,6%	7,7%	7,8%
Serveis	76.914	77.689	1.708.812	1.727.857	1,0%	1,1%	4,5%	4,5%
<i>Serveis basats en el coneixement</i>	22.989	23.533	737.651	750.843	2,4%	1,8%	3,1%	3,1%
<i>Serveis de tecnologia punta</i>	877	952	66.038	69.127	8,6%	4,7%	1,3%	1,4%
<i>Restat de serveis</i>	53.925	54.156	971.161	977.014	0,4%	0,6%	5,6%	5,5%
Sectors clau	63.184	61.176	898.570	872.986	-3,2%	-2,8%	7,0%	7,0%
Sectors estratègics	9.468	9.424	348.084	354.296	-0,5%	1,8%	2,7%	2,7%
Sectors impulsors	21.904	21.384	399.376	391.792	-2,4%	-1,9%	5,5%	5,5%
Sectors independents	30.869	31.855	504.563	509.127	3,2%	0,9%	6,1%	6,3%
Aturats registrats	32.377	31.934	419.988	416.795	-1,4%	-0,8%	7,7%	7,7%
Homes	16.628	16.156	222.880	216.412	-2,8%	-2,9%	7,5%	7,5%
Dones	15.749	15.778	197.108	200.383	0,2%	1,7%	8,0%	7,9%
Nacionals	26.431	25.751	338.184	330.448	-2,6%	-2,3%	7,8%	7,8%
Estrangers	5.946	6.183	81.804	86.347	4,0%	5,6%	7,3%	7,2%
Agricultura	237	362	2.495	3.368	52,7%	35,0%	9,5%	10,7%
Indústria	8.058	7.153	83.602	75.747	-11,2%	-9,4%	9,6%	9,4%
Construcció	4.444	4.257	68.316	65.372	-4,2%	-4,3%	6,5%	6,5%
Serveis	18.409	18.518	247.248	249.908	0,6%	1,1%	7,4%	7,4%
Sense ocupació anterior	1.229	1.644	18.327	22.400	33,8%	22,2%	6,7%	7,3%
Població activa local estimada	212.422	213.589	2.897.609	2.913.673	0,5%	0,6%	7,3%	7,3%
Taxa d'atur registrat estimada	15,2%	15,0%	14,5%	14,3%	-0,3pp	-0,2pp	nc	nc
Homes	14,0%	13,7%	14,0%	13,6%	-0,4pp	-0,4pp	nc	nc
Dones	16,8%	16,5%	15,1%	15,2%	-0,2pp	0,1pp	nc	nc
Nombre de contractes total	89.073	101.981	1.558.909	1.636.110	14,5%	5,0%	5,7%	6,2%
BENESTAR I QUALITAT DE VIDA								
Renda Bruta per càpita	12.565	12.507	14.835	14.802	-0,5%	-0,2%	nc	nc
% Llars amb banda ampla ²	63,0%	71,3%	52,5%	60,4%	8,3pp	7,9pp	nc	nc
% Recollida selectiva de residus municipals ¹	33,9%	37,0%	32,4%	35,3%	3,2pp	2,9pp	nc	nc
Places en resid. per a gent gran*1000 h. > 65 anys ¹	52	50	43	44	-3,6%	2,1%	nc	nc
Nombre de piscines cobertes*10.000 h.	1,0	1,1	0,8	0,9	7,0%	3,7%	nc	nc
FINANCES PÚBLIQUES³								
Ingressos	516.170	516.386	6.939.283	6.965.609	0,0%	0,4%	7,4%	7,4%
Despeses	514.838	515.757	6.929.725	6.952.359	0,2%	0,3%	7,4%	7,4%
Deute viu	216.842	233.975	2.636.006	2.867.879	7,9%	8,8%	8,2%	8,2%

1. Dades dels anys 2008 i 2009. 2. Dades dels anys 2008 i 2009. Dades Província = Catalunya. 3. Dades dels anys 2008 i 2009. Xifres en milers d'euros. nc: no calculable pp: punts percentuals. Per ampliar dades consulteu el programa Hermes <http://www.diba.cat/hermes>. Vegeu l'apartat de Metodologia per la definició dels indicadors.

Metodologia

Població: Xifra oficial de població a 1 de gener de cada any en base al Padró d'habitants municipal aprovat anualment pel govern de l'Estat. S'ha fet servir la taxa de creixement anual acumulativa de la població per mesurar el ritme de creixement a mig termini.

Font: Programa Hermes (<http://www.diba.cat/hermes>) en base a dades d'Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya) i INE (Institut Nacional de Estadística).

Densitat de població: Relació entre la població i la superfície de la comarca.

Índex de dependència global: Relació entre els individus en edat no activa (de 0 a 15 anys i de 65 anys i més) respecte a la població potencialment activa (de 16 a 64 anys).

Índex d'envelliment: Relació entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys.

Taxa d'estrangeria total: Relació entre la població de nacionalitat estrangera respecte el total de la població.

Taxa d'estrangeria extracomunitària: Relació entre la població de nacionalitat estrangera no comunitària respecte el total de la població.

Valor Afegit Brut comarcal (VAB) (taxa de creixement): Variació anual del Valor Afegit Brut a preus bàsics, que es defineix com la riquesa generada durant un període considerat, i s'obté com a diferència entre el valor de la producció i els consums intermedis.

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2010, CatalunyaCaixa.

Empreses (RGSS): Nombre de comptes de cotització donats d'alta al règim general de la Seguretat Social i al règim especial de la mineria i el carbó a 31 de desembre de cada any. Les empreses han de declarar com a mínim un compte de cotització per província: poden declarar-ne un per cada establiment o bé computar tots els seus treballadors en un sol compte de cotització per província. És una aproximació a la xifra real d'empreses, ja que hi poden haver empreses establertes en un municipi que cotitzen en altres comarques, i a la inversa, empreses que tenen la seva activitat en varies comarques de la província i adscriuen totes les empreses en un únic compte de cotització d'un municipi concret. Malgrat això, la informació sobre els comptes de cotització, i sobre els afiliats que depenen d'aquests comptes, permet de forma força ajustada aproximar el volum d'empreses i llocs de treball localitzats en un territori.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Empreses (SABI): La base de dades SABI (Sistema de Anàlisi de Balances Ibèriques), recull la informació que les empreses dipositen al Registre Mercantil. La selecció s'ha realitzat el mes de març del 2011 sobre les empreses actives de cadascuna de les comarques de Barcelona, que han dipositat els comptes corresponents al 2008 i en endavant. Per elaborar els rànquings d'empreses líders s'han seleccionat els ingressos d'explotació, que són els que obté l'empresa com a conseqüència de la realització de la seva activitat ordinària. SABI permet seleccionar les empreses que venen part de la seva producció a mercats exteriors. En aquest sentit, s'han classificat com a empreses exportadores aquelles que o bé exporten, o que exporten i importen alhora.

Font: SABI (Sistema de Anàlisi de Balances Ibèriques).

Ocupats: Nombre de treballadors assalariats afiliats al règim general de la Seguretat Social (i a l'especial de la mineria i el carbó), més els afiliats al règim especial de treballadors autònoms, amb data de 31 de desembre de cada any. Respecte als treballadors assalariats conté les mateixes especificacions descrites a la definició d'empreses, amb la característica afegida a l'anàlisi del fet que els treballadors poden residir en un municipi diferent de la ubicació de l'empresa. Respecte als treballadors autònoms, la seva característica principal és el treball en activitats territorialment itinerants que en molts casos es donen en els ocupats adscrits en aquest règim.

Ocupats segons nivell tecnològic de l'activitat. Segons el Departament d'Empresa i Ocupació, dins de la *indústria* es distingeix cinc grups: Les indústries de tecnologia alta inclouen els productes farmacèutics i els productes informàtics i electrònics. Les indústries de tecnologia mitjana-alta estan compostes pels subsectors de les indústries químiques, els materials i equips elèctrics, la maquinària i equips mecànics, la reparació i instal·lació de maquinària, els vehicles de motor i els altres materials de transport. Les indústries de tecnologia mitjana-baixa inclouen les coqueries i refinació de petroli, el cautxú i el plàstic, els productes minerals no metàl·lics, la metal·lúrgia i la fabricació de productes metàl·lics. A les indústries de tecnologia baixa s'inclouen les indústries de productes alimentaris, la fabricació de begudes, la indústria del tabac, les indústries tèxtils, la confecció de peces de vestir, la indústria del cuir i del calçat, la de fusta i suro, la del paper, les arts gràfiques i suports enregistrats, els mobles, el tractament de residus i altres indústries manufactureres diverses. A la resta d'indústries s'inclouen les no considerades anteriorment.

Dins dels *serveis* es distingeix entre serveis basats en el coneixement i resta de serveis (serveis tradicionals). Als serveis basats en el coneixement s'inclouen les activitats postals i de correus, l'edició, les telecomunicacions, els serveis de tecnologies de la informació, els serveis d'informació, la mediació financera, les assegurances, les activitats auxiliars de la mediació financera, les activitats jurídiques i de comptabilitat, les activitats de les seus centrals i la consultoria empresarial, els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, la recerca i desenvolupament, la publicitat i els estudis de mercat, altres activitats professionals i tècniques, les activitats de veterinària, les de lloguer, les relacionades amb l'ocupació, les de seguretat i investigació, els serveis a edificis i de jardineria, les activitats administratives d'oficina, l'educació, les activitats sanitàries, i els serveis socials amb i sense allotjament. L'altre grup està compost per la resta de serveis no esmentats amb anterioritat. Dins dels serveis basats en el coneixement també es fa esment d'un subgrup denominat de tecnologia punta, compost per les activitats postals i de correus, les telecomunicacions, els serveis de tecnologies de la informació, els serveis d'informació i la recerca i desenvolupament.

Ocupats segons relacions intersectorials. La seva base són les taules imput-output que permeten conèixer les relacions comercials que es produeixen entre els diversos sectors d'activitat de l'economia. El coneixement d'aquestes relacions intersectorials permet valorar el lligam entre sectors i quantificar l'impacte en l'economia. La intensitat de les relacions intersectorials permet classificar els sectors d'activitat econòmica en funció de l'impacte que tenen sobre la resta de sectors econòmics. Així, es poden definir quatre tipus de sectors econòmics: Els sectors clau que són aquells que tenen un elevat impacte arrossegador o de dispersió sobre altres sectors i un elevat impacte de ser arrossegats o d'absorció per altres sectors. En aquesta tipologia es troben les activitats de la indústria alimentaria, metal·lúrgia, construcció, i comerç, entre d'altres. Els sectors impulsors, que tenen un elevat poder arrossegador però la seva capacitat d'absorció o de ser arrossegats es menor, i són representats principalment pel sector agrícola, tèxtil, i manufactures diverses entre d'altres. Els sectors estratègics, que tenen una elevada capacitat d'absorció però no tenen capacitat d'arrossegament, i el componen els sectors de la intermediació financera, immobiliàries i serveis empresarials. Per últim, els sectors independents, que tenen una escassa capacitat d'absorció i d'arrossegament estan representats

principalment pels sectors de la pesca, química, administració pública i transport entre d'altres. Per a més informació podeu veure: «L'Economia catalana el 1987 i el 2001: un anàlisi a partir de les taules input-output» G. Garcia i M. Parellada. Nota d'Economia nº 87, Departament de Economia i Innovació.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Atur registrat: S'obté a partir de les demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes (a l'informe consten les del mes de desembre) a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya. Les demandes d'ocupació són sol·licituds de llocs de treball fetes per persones treballadores, registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya, que estan actives l'últim dia laborable de cada mes. L'atur registrat es correspon amb les demandes d'ocupació pendents de cobrir que compleixen els criteris estadístics per mesurar l'atur registrat establerts en l'Ordre ministerial d'11 de març de 1985 (BOE de 14 de març de 1985). Estadísticament es registra l'aturat en el seu municipi de residència.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Població activa local estimada: Estimació de la població activa a partir de la població potencialment activa del padró per edats i sexe de cada any ponderades amb la mitjana anual de les taxes d'activitat per edats i sexe de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de la província de Barcelona, realitzada per l'Àrea de Desenvolupament Econòmic de la Diputació de Barcelona. Les taxes per edat i sexe de l'EPA es multipliquen pel padró per edat i sexe i s'obté la població activa local estimada de cada municipi de la província.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació i INE.

Taxa d'atur registrat estimada: Relació entre els aturats registrats a les oficines d'ocupació (SOC) i la població activa local estimada.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació i INE.

Contractes: Sumatori anual del nombre de contractes registrats a les Oficines de Treball de la Generalitat de Catalunya. Els contractes es comptabilitzen en el territori on esta localitzat el lloc de treball i no on resideix la persona contractada.

Font: Programa Hermes en base a dades del Departament d'Empresa i Ocupació.

Renda Bruta: Macromagnitud que mesura els ingressos que disposen els residents d'un territori per destinar-los al consum o a l'estalvi. Aquesta renda no solament depèn dels ingressos de les famílies directament vinculades a la retribució per la seva aportació a l'activitat productiva (remuneració d'assalariats i excedent brut d'explotació), sinó que també és influïda per l'activitat de l'Administració pública mitjançant els impostos i les prestacions socials. Es calcula com a saldo del compte de renda de les famílies, és a dir, és la diferència entre el conjunt dels seus recursos i usos. El caràcter que té és el de renda bruta, atès que no es dedueix cap consum del capital fix:

L'estimació per a tots els municipis de la província ha estat a càrrec de la Diputació de Barcelona Fonamentalment, es basa en els estudis «Estimació de l'indicador de Renda Familiar Disponible de les comarques i els municipis de Catalunya 2002» Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Finances, Direcció General de Programació Econòmica. I també en «Anuari Econòmic Comarcal. Estimació del PIB comarcal (any en curs)» de CatalunyaCaixa. Del primer estudi s'utilitzen els índexs dels municipis (on Catalunya=100) del resultat de l'estimació de la renda familiar disponible per càpita per municipis corresponent a l'any 2002. Per efectuar l'estimació dels anys posteriors, s'apliquen les taxes de creixement del VAB real per comarques de l'anuari de CatalunyaCaixa per calcular la renda comarcal de l'any corresponent. Finalment, per estimar la renda municipal s'apliquen els índexs de l'any 2002, i el resultat es pondera pel creixement de la població de cada municipi.

Font: Programa Hermes en base a dades de Diputació de Barcelona (Servei de Programació, Secció de suport a l'activitat econòmic-financera municipal).

Finances Públiques: Estadística de pressupostos de les corporacions locals publicada pel Ministeri d'Economia i Hisenda que, en aquest cas, es refereix al pressupost inicial dels anys 2008 i 2009 dels municipis de la província. Els totals comarcals fan referència a la suma dels pressupostos municipals i no inclouen, per exemple, els pressupostos dels consells comarcals.

Les despeses inclouen, amb l'especificació pertinent, els crèdits necessaris per atendre al compliment de les obligacions. Dintre d'aquest grup s'ha fet esment de les inversions, que també corresponen al capítol de la classificació econòmica de les despeses.

Els ingressos fan referència a les estimacions dels diversos recursos econòmics a liquidar durant l'exercici. Els ingressos corrents inclouen del capítol 1 al 5 de la classificació econòmica.

El deute viu engloba les operacions de risc en crèdits financers, valors de renda fixa i préstecs o crèdits transferits a tercers. No inclou el deute comercial de les entitats locals, és a dir, la que mantenen amb els seus proveïdors.

Font: Programa Hermes en base a dades de la web del Ministeri d'Economia i Hisenda

Turisme: Estadístiques de la planta d'allotjament turístic a la província de Barcelona (hotels, càmpings i establiments de turisme rural) expressades en places (capacitat), així com del nombre de viatgers (turistes allotjats en aquests establiments) i pernотacions (nits d'estada en els allotjaments). Aquest apartat també contempla l'ocupació turística (percentatge de places ocupades en els allotjaments oberts o disponibles).

Font: Idescat.

Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona

Paloma Miranda Santos i Raquel Vázquez Fernández
Gabinet d'Estudis Econòmics. Cambra de Comerç de Barcelona

1. Introducció

La crisi econòmica que Catalunya ha experimentat entre el 2008 i el 2010 ha donat lloc a la desaparició de prop de 20.000 empreses,¹ de les quals un 73% es localitzaven a la província de Barcelona, en línia amb al pes econòmic que aquesta demarcació té en el conjunt de Catalunya. La desaparició del teixit empresarial s'ha concentrat sobretot a les empreses de menys de 50 treballadors, que han disminuït un 7,5% en el període, enfront de la disminució del 5,6 % de les empreses mitjanes de fins a 250 treballadors. Les empreses més grans, en canvi, han augmentat en aquests dos anys de crisi: entre el 2008 i el 2010, les empreses de més de 250 treballadors han crescut el 0,7 % acumulat a la província de Barcelona.

Per sectors, cal destacar que el procés de terciarització de l'economia de la província s'ha consolidat, en detriment de la davallada experimentada per la construcció entre el 2008 i el 2010. En aquest sentit, gairebé la meitat de les empreses desaparegudes en aquest període a la província de Barcelona pertanyien al sector de la construcció. De fet, en només dos anys, el sector ha tornat a tenir la mateixa dimensió que tenia 10 anys enrere. La indústria manufacturera també ha reduït la seva aportació al nombre total d'empreses entre el 2008 i el 2010, però amb molta menys intensitat. En aquest cas, la major part de l'ajustament s'havia produït a principis de la dècada dels 2000.

Malgrat la negativitat del panorama general, aquest estudi vol posar l'èmfasi en aquells sectors en els quals s'han continuat creant empreses malgrat la recessió. Perquè cal no oblidar que la crisi posa en marxa mecanismes d'ajustament, en ocasions molt durs, però que permeten que empreses menys eficients siguin reemplaçades per d'altres més eficients, amb fonaments més sòlids i capacitat de ser flexibles quan el cicle econòmic fluctua a la baixa.

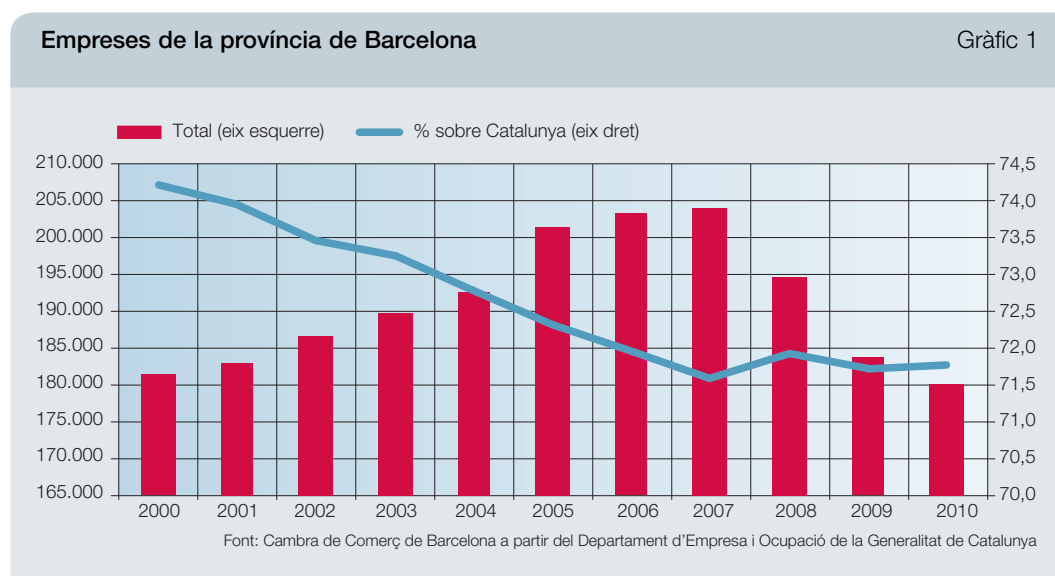
Per tant, l'objectiu d'aquest estudi és analitzar l'evolució del nombre d'empreses a la província de Barcelona i la realitat empresarial de cadascuna de les comarques que la componen i, a grans trets, es divideix en dues parts.

A la primera, que abasta el punt 2, s'analitzarà l'evolució de les empreses de la província de Barcelona entre el 2000 i el 2010. Aquesta anàlisi permetrà identificar els sectors empresarials més dinàmics en dos períodes ben diferenciats: l'expansió econòmica que va culminar el 2007 i la recessió posterior. L'anàlisi del segon període és especialment interessant, ja que malgrat la duresa de la crisi, cal recordar que continuen existint sectors en els quals encara creixen les empreses i l'ocupació. La segona part del monogràfic, que comprèn els punts 3 i 4, consistirà a fer una anàlisi comarcal de les empreses presents a la província de Barcelona. Aquesta anàlisi permetrà veure la distribució de les empreses en el territori analitzat, quina és la dimensió mitjana, a quins sectors d'activitat s'encabeixen, si exporten o no, o si estan participades per capital estranger, entre d'altres variables. Aquesta segona part serà, per tant, un retrat estàtic de les empreses barcelonines.

1. Comptes de cotització de la Seguretat Social. Quan un empresari inicia la seva activitat i ha de contractar treballadors, ha de sol·licitar un compte de cotització a la Tresoreria General de la Seguretat Social. Així, el nombre de comptes de cotització s'aproxima, amb molta exactitud, al nombre total d'empreses. Aquesta classificació no inclou el Règim Especial de Treballadors Autònoms.

2. Una visió general de l'evolució de les empreses a la província de Barcelona en la dècada 2000-2010

Al desembre del 2010 hi havia 180.130 empreses² a la província de Barcelona, que representaven el 71,8% de les empreses catalanes. Durant la darrera dècada, el nombre d'empreses a la província va augmentar ininterrompudament fins al 2007, tot i que el seu pes sobre el total d'empreses catalanes no va deixar de reduir-se (gràfic 1), senyal que a la resta de províncies creixien a taxes superiors. A partir del 2007, coincidint amb la desacceleració de l'economia catalana, el nombre d'empreses va començar a disminuir, si bé la proporció d'empreses barcelonines sobre el conjunt de Catalunya es va estabilitzar força.

El major dinamisme de les empreses de fora de la província de Barcelona s'observa al gràfic 2. Entre el 2000 i el 2010, van créixer a una taxa mitjana de l'1,1% anual, enfront de l'estancament registrat a la província de Barcelona. Aquest estancament és conseqüència, principalment, de l'imparable procés de desindustrialització de les comarques barcelonines, que només ha estat compensat parcialment per la creació d'empreses de serveis. Així, entre el 2000 i el 2010, de les 12.631 empreses industrials que van desaparèixer a Catalunya, el 91,4% estaven situades a la província de Barcelona. En canvi, de les 20.565 empreses de serveis creades en el mateix període, la província va concentrar una proporció menor, el 55,9% (gràfic 3).

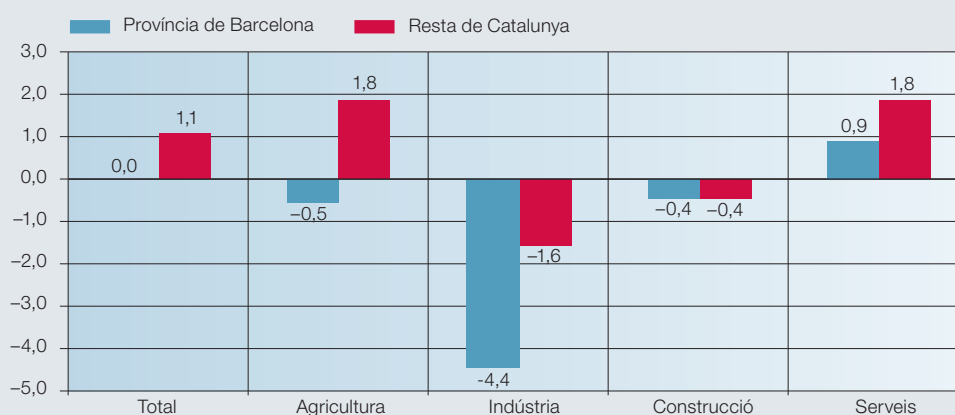
Aquest procés de desindustrialització no és negatiu *per se*, i cal veure'l com una transició que la majoria de països i regions desenvolupades estan travessant. En perspectiva de futur, és previsible que les manufactures continuïn perdent pes relatiu en l'ocupació i en el teixit empresarial, sense que això impliqui una disminució del seu valor estratègic, en la mesura que continuï el procés d'especialització en aquelles activitats industrials que demostrin un avantatge competitiu. A més, l'anàlisi global de la realitat econòmica exigeix reconèixer la creixent complementarietat i interdependència entre les activitats industrials i els serveis.

2. Comptes de cotització de la Seguretat Social

Evolució del nombre d'empreses

(Taxa de variació mitjana anual 2000-2010, en percentatge)

Gràfic 2

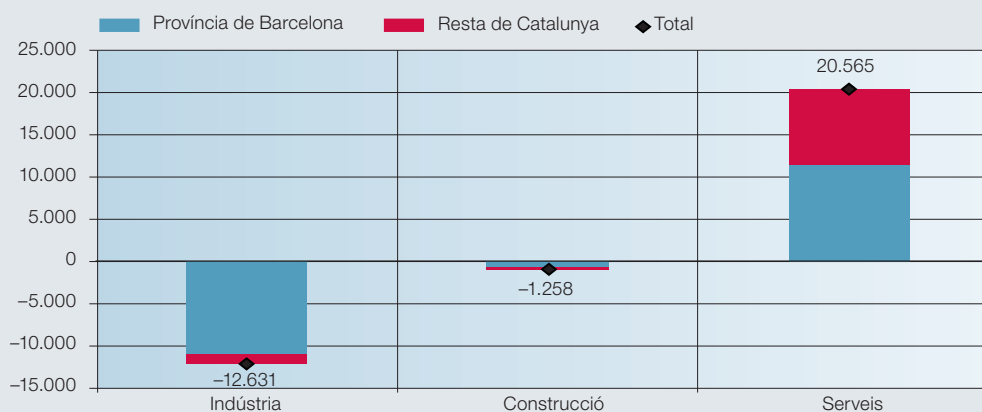

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Creació neta d'empreses per sector

(Diferència 2010-2000, en nombre)

Gràfic 3

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

2.1. L'evolució de les empreses a la província de Barcelona en l'expansió que culmina el 2007 i la crisi del 2008-2010

En només una dècada, Catalunya ha culminat el període d'expansió econòmica més llarg de la seva història, i també ha viscut la recessió més aguda. Per això, resulta d'interès analitzar com han evolucionat les empreses barcelonines en aquests dos períodes tan diferenciats. El primer període està acotat entre el 2000 i el 2007. D'una banda, el 2000 és l'any que comença la sèrie estadística dels comptes de cotització de la Seguretat Social amb desglossament provincial i sectorial a dos dígits de la CCAE.³ De l'altra, al 2007 l'economia encara no estava en recessió, però

3. Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques

els sectors constructor, immobiliari i financer ja estaven en l'epicentre de la crisi que havia d'arribar mesos més tard.

El període de crisi abasta el tram 2008-2010. Analitzar l'evolució de les empreses entre aquests dos anys té un avantatge clar: permet diferenciar les empreses i els sectors d'activitat que van aprofitar oportunitats de negoci puntuals derivades de l'impuls de la construcció, d'aquelles empreses i sectors que, a més, van desenvolupar les habilitats per adaptar-se i sobreviure a una època de recessió.

Entre el 2000 i el 2007, prop de la meitat de l'augment d'empreses a la província de Barcelona s'explicava pels sectors de la construcció i l'immobiliari. A la resta de Catalunya l'aportació d'aquests dos sectors va ser menor (a l'entorn del 38%). Una possible explicació d'aquesta diferència pot tenir a veure amb els incentius a la localització industrial de la dècada dels setanta i vuitanta. L'atracció d'inversions industrials a Catalunya es va centrar, en molts casos, en posar a disposició de les empreses sòl relativament barat i ben comunicat a les comarques limítrofes amb el Barcelonès. La posterior revalorització del sòl, juntament amb la competència en costos dels països emergents, hauria propiciat anys després l'efecte contrari, de deslocalització.

A part del major pes de la construcció i l'immobiliari a la província de Barcelona, hi ha una altra diferència amb la resta de Catalunya, i és el major dinamisme dels serveis empresarials i personals. A ambdós territoris ocupen una posició similar al rànquing de contribució a la creació d'empreses (quadre 1), però a la província de Barcelona l'aportació al creixement va més que duplicar la de la resta de Catalunya. Dintre dels serveis empresarials s'encabeixen activitats jurídiques i d'auditoria, serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, assajos i anàlisis tècniques o publicitat. Els serveis personals agrupen activitats recreatives, culturals o esportives, entre d'altres.

Sectors que més han contribuït a l'augment del nombre d'empreses en el període 2000-2007 (en punts percentuals)*

Quadre 1

Província de Barcelona		Resta de Catalunya	
Construcció	29,2	Construcció	29,3
Altres activitats empresarials	26,2	Hoteleria	13,2
Activitats immobiliàries	19,6	Altres activitats empresarials	11,3
Hoteleria	14,2	Activitats immobiliàries	9,4
Transport terrestre i per canonades	12,0	Comerç al detall; altres reparacions	8,1
Sanitat i serveis socials	4,8	Transport terrestre i per canonades	6,6
Comerç engròs i intermediaris	4,2	Sanitat i serveis socials	3,3
Activitats diverses de serveis personals	2,8	Comerç a l'engròs i intermediaris	3,0
Activitats informàtiques	2,3	Agricultura, ramaderia i caça	2,8
Comerç al detall; altres reparacions	1,8	Adm. pública, defensa i SS obligatòria	2,8

*La suma d'aportacions dels 10 sectors principals pot excedir 100 perquè hi ha sectors que contribueixen negativament al creixement total

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Estudiar la contribució de cada activitat al creixement total del nombre d'empreses és una bona mesura d'anàlisi, ja que combina el pes específic que una activitat té sobre el conjunt de l'economia i el dinamisme experimentat en el període que s'analitza. En el període 2008-2010, el nombre total d'empreses va disminuir a totes les comarques barcelonines. Per tant, no es pot parlar de sectors que hagin fet una aportació al creixement pròpiament dit, sinó de quins sectors han crescut en aquest període i, per tant, han contrarestat l'evolució negativa d'aquests dos anys.

El quadre 2 recull els 10 sectors que encapçalen aquesta llista, i es poden apreciar alguns canvis significatius respecte del període d'expansió. En aquest període es pot destacar, d'una banda, l'aparició al rànquing de la província de Barcelona de les empreses del sector agrícola i ramader i de l'Administració pública. De l'altra, destaca el predomini de les empreses de serveis com a grans impulsores de l'augment del nombre d'empreses.

Sectors que més han contraestat* la disminució del nombre d'empreses en el període 2008-2010

Quadre 2

Província de Barcelona	Resta de Catalunya
Activitats administratives d'oficina	Agricultura, ramaderia i caça
Serveis de menjar i begudes	Adm. pública, Defensa i SS obligatòria
Serveis d'informació	Activitats administratives d'oficina
Educació	Reparació i instal·lació de maquinària
Activitats sanitàries	Educació
Activitats immobiliàries	Serveis d'informació
Seus centrals i consultoria empresarial	Activitats associatives
Agricultura, ramaderia i caça	Emmagatzematge i afins al transport
Recerca i desenvolupament	Serveis socials amb allotjament
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	Activitats auxiliars mediació financera

*Calculat a partir de les aportacions al creixement del nombre total d'empreses

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

De fet, i tal com s'observa al quadre 3, dels 23 sectors d'activitat⁴ en els quals s'han creat empreses a la província de Barcelona en el període 2008-2010, pràcticament tots són serveis empresarials i personals, a excepció de les activitats vinculades amb l'energia i el medi ambient i el sector primari.

L'auge del sector de l'agricultura i d'altres activitats del sector primari pot estar motivat, en part, per l'augment de la producció agroalimentària ecològica. Aquest augment s'emmarca dintre de les dinàmiques socials que exigeixen una millora contínua dels nivells de benestar dels ciutadans, i que situen el respecte al medi ambient o la preocupació per la salut com a principals eixos. Aquestes dinàmiques socials, i les possibilitats tècniques que han propiciat els avenços en sectors com la biotecnologia, poden estar al darrere del creixement del sector primari a Catalunya.

Segons dades de la Generalitat,⁵ el nombre d'operadors⁶ catalans de producció agroalimentària ecològica s'ha gairebé quadruplicat entre el 2000 i el 2010, i ha passat de 450 a 1.639. Concretament, aquestes empreses han registrat un creixement mitjà anual del 14,8% a la província de Barcelona i del 13,4% a la resta de Catalunya. La superfície inscrita en agricultura ecològica tampoc no ha deixat d'augmentar a la darrera dècada. A la província de Barcelona s'ha quintuplicat fins arribar a les 10.785 hectàrees el 2010. Aquesta tendència és un tret comú a Europa. Segons Eurostat, entre el 2005 i el 2008, la superfície ecològica conreada va créixer un 21% a la UE-27, i els majors augments es van produir a Polònia, Lituània, Espanya i Bèlgica. Malgrat tot, la ràtio entre superfície ecològica i superfície total encara se situa per sota de la d'alguns dels nostres socis europeus, com Alemanya o Itàlia.

4. No s'inclouen les activitats de les llars que ocupen personal domèstic (codi 97 CCAE-2009)

5. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

6. Inclou productors, elaboradors i comercialitzadors

Sectors en els quals ha crescut el nombre d'empreses a la província de Barcelona (Variació acumulada 2008-2010, en percentatge)

Quadre 3

Serveis d'informació	35,2
Activitats administratives d'oficina	31,6
Organismes extraterritorials	23,3
Recerca i desenvolupament	11,1
Agricultura, ramaderia i caça	7,5
Energia elèctrica i gas	7,3
Gestió de residus	5,9
Silvicultura i explotació forestal	4,3
Seus centrals i consultoria empresarial	4,3
Activitats veterinàries	2,5
Serveis de menjar i begudes	2,0
Telecomunicacions	2,0
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	2,0
Educació	1,6
Activitats sanitàries	1,2
Aigua	1,1
Serveis socials sense allotjament	1,1
Serveis socials amb allotjament	0,9
Activitats immobiliàries	0,8
Serveis d'allotjament	0,7
Serveis de tecnologies de la informació	0,7
Activitats esportives i d'entreteniment	0,6
Activitats de seguretat i investigació	0,4

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

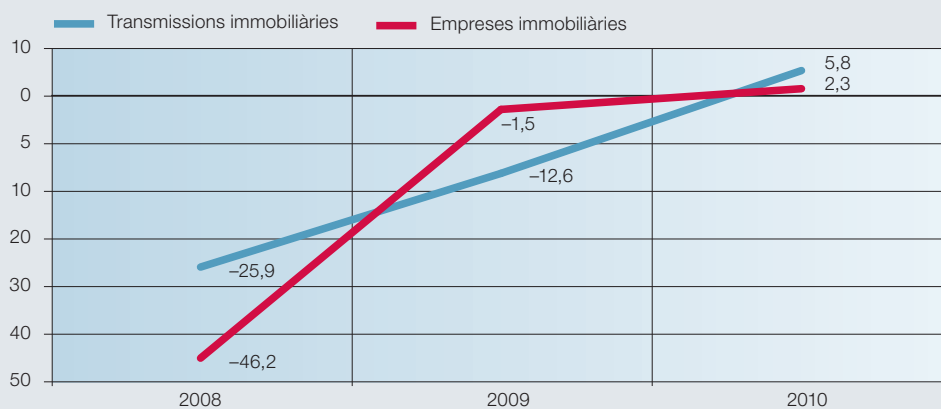
Un altre sector que es troba entre els que més ha contrarestat la tendència de disminució d'empreses entre el 2008 i el 2010 és el de l'Administració pública. A la província de Barcelona, les empreses d'aquest sector han crescut un 2% en aquest període, enfront del 3,6% de la resta de Catalunya. Aquestes empreses solen abastar iniciatives en les quals les esferes públiques i privades col·laboren habitualment, com la gestió educativa, sanitària i social, o aspectes més específics, com els controls ambientals o la gestió viària.

Per últim, cal destacar la consolidació dels serveis com a motor de la creació d'empreses a la província de Barcelona: tant els serveis empresarials, com els sanitaris i educatius, l'hostaleria o els que serveixen per potenciar tota la resta d'activitats econòmiques, com és el cas de la recerca i el desenvolupament. A la resta de Catalunya també predominen els serveis com a principals impulsors de la creació d'empreses, però s'hi afegeixen alguns que estan estretament vinculats a l'activitat industrial, com la reparació i instal·lació de maquinària o l'emmagatzematge.

Crida l'atenció que el sector immobiliari hagi tornat a crear empreses en el període 2008-2010, després de la forta sotragada experimentada el 2007. Aquesta recuperació coincideix amb la del mercat immobiliari a la província de Barcelona: les transmissions immobiliàries han repuntat el 5,8% interanual el 2010, enfront de la reducció que han registrat a la resta de Catalunya (-1,7%) per tercer any consecutiu (gràfic 4).

Empreses i transmissions immobiliàries de la província de Barcelona (Variació interanual, en percentatge)

Gràfic 4

Font: INE i Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

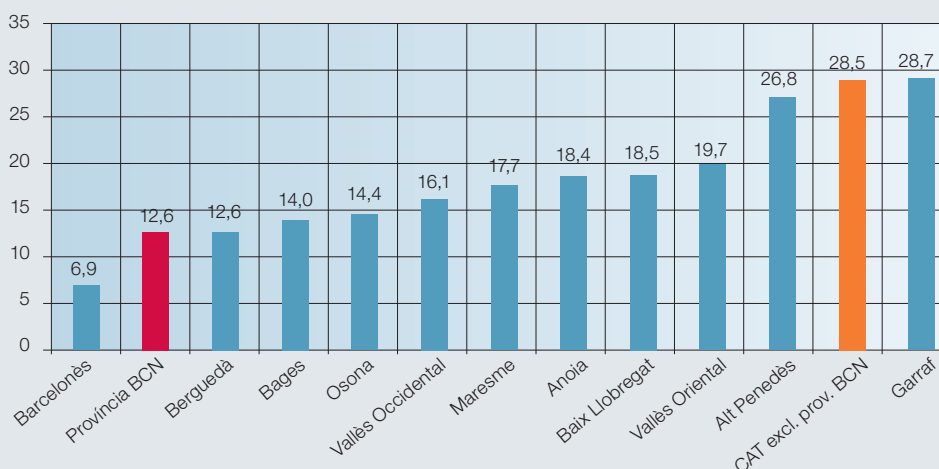
3. L'evolució empresarial a les comarques barcelonines

L'evolució del teixit empresarial a la província de Barcelona amaga comportaments dispars entre comarques, sobretot en l'època d'expansió econòmica. En el període 2000-2007, el creixement acumulat de les empreses de la província va ser del 12,6%. La comarca que va registrar un menor augment va ser el Barcelonès i les que més, l'Alt Penedès i el Garraf (gràfic 5).

En el cas del Barcelonès, el menor creixement prové de la desaparició d'empreses industrials (sobretot de les branques de la metal·lúrgia i la química) i d'un ritme de creació d'empreses de serveis inferior al del conjunt de la província. Resulta especialment negativa l'evolució del comerç, que va disminuir un 4,3% acumulat entre el 2000 i el 2007. En canvi, l'aportació de l'hoteleria i les activitats sanitàries al creixement de les empreses va ser superior al Barcelonès que al conjunt de la província.

Empreses de la província de Barcelona (Variació acumulada 2000-2007, en percentatge)

Gràfic 5

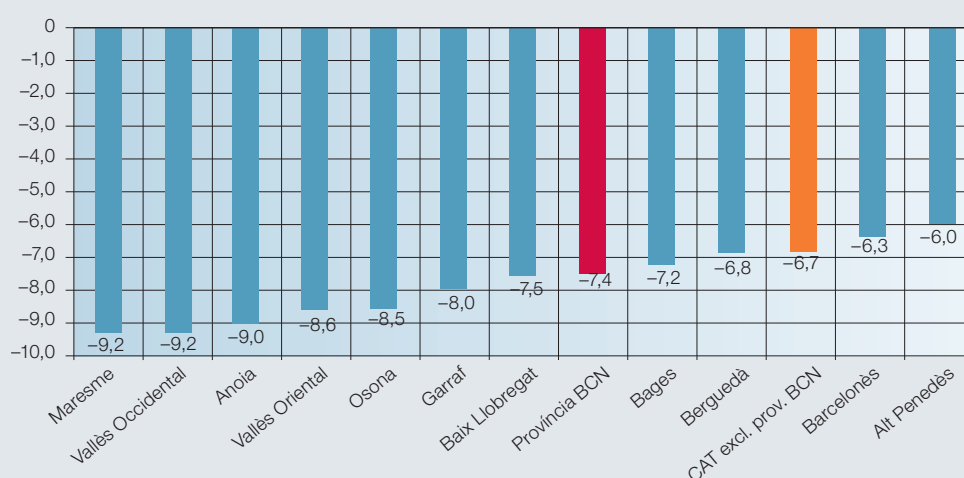

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Empreses de la província de Barcelona

(Variació acumulada 2008-2010, en percentatge)

Gràfic 6

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

A les dues comarques amb més dinamisme empresarial l'augment té orígens diferents. Al Garraf, el creixement empresarial del període 2000-2007 és conseqüència del bon comportament de la indústria, ja que va ser l'única comarca barcelonina on va haver-hi una creació neta d'empreses manufactureres, i també del fort impuls de les empreses del sector primari, que van créixer a una taxa mitjana anual superior al 10%. L'Alt Penedès, en canvi, va ser la comarca amb un augment més accentuat de les empreses del sector terciari, gràcies sobretot a les activitats de comerç i reparacions.

L'Anoia destaca per ser la comarca barcelonina on més van augmentar les empreses del sector de la construcció: un 7,1% anual de mitjana entre el 2000 i el 2007, enfront del creixement del 4,3% registrat pel conjunt de la província. Les empreses al Berguedà han evolucionat força en línia amb el conjunt de la província, però val la pena destacar l'augment d'empreses de l'Administració pública en aquest període: van créixer un 9,3% de mitjana anual, el triple que al conjunt de la província.

Evolució del nombre d'empreses en el període 2000-2007

Quadre 4

(Taxa de variació mitjana anual, en percentatge)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Penedès	4,7	0,0	5,4	4,1	3,5
Anoia	4,7	-3,1	7,1	3,5	2,4
Bages	4,7	-2,0	5,0	2,6	1,9
Baix Llobregat	10,1	-2,3	4,2	3,3	2,5
Barcelonès	3,5	-4,5	4,0	1,3	1,0
Berguedà	4,6	-1,9	2,5	2,3	1,7
Garraf	12,1	0,4	4,3	3,9	3,7
Maresme	9,8	-3,1	4,1	3,5	2,4
Osona	3,2	-1,5	3,7	2,7	1,9
Vallès Occidental	6,5	-2,4	4,7	3,2	2,2
Vallès Oriental	6,2	-1,5	3,9	3,7	2,6
Província de Barcelona	5,5	-2,9	4,3	2,2	1,7
Resta de Catalunya	5,7	-0,3	5,9	3,7	3,7

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Osona i el Vallès Oriental són de les poques comarques en les quals van créixer les empreses d'algunes branques manufactureres, entre elles les de paper i arts gràfiques, construcció de maquinària i equips mecànics i transformació del cautxú i matèries plàstiques.

En resum, entre el 2000 i el 2007, el motor de la creació d'empreses van ser els serveis, especialment al Barcelonès, al Maresme i al Vallès Occidental. Dins dels serveis, va destacar el creixement dels serveis empresarials i immobiliaris, el transport, l'emmagatzematge i les comunicacions, l'hoteleria i les activitats sanitàries i socials. En canvi, la indústria va llevar creixement a totes les comarques, a excepció del Garraf, on les manufactures alimentàries, del paper, químiques, metal·lúrgiques i de material de transport van fer que la indústria fes una aportació positiva al creixement total de les empreses. Les empreses agrícoles i ramaderes també van contribuir al creixement del teixit empresarial de la província de Barcelona, sobretot a Osona i al Berguedà.

En el període 2008-2010, en canvi, el decreixement del nombre d'empreses va ser molt més homogeni entre comarques. En el conjunt de la província, les empreses van disminuir el 7,4% acumulat en aquest període. El Maresme va registrar la disminució més accentuada (-9,2%) i l'Alt Penedès la menys intensa (-6%).

Tot i així, existeixen molts sectors d'activitat que, malgrat la crisi, han augmentat el nombre d'empreses. A l'Alt Penedès, alguns dels sectors que més han crescut, a part del primari, es troben dintre del que podríem anomenar «serveis a les empreses», com ara les activitats administratives d'oficina, la R+D, publicitat i estudis de mercat o els serveis d'informació.

A l'Anoia sorprèn la recuperació d'algunes branques industrials, com ara la de minerals no metàl·lics, la química, el cautxú i el plàstic i altres indústries manufactureres. L'augment de les empreses de telecomunicacions ha estat espectacular, però cal tenir en compte que tenen poc pes en el teixit empresarial, motiu pel qual hi havia marge de creixement.

Al Bages destaca el creixement d'alguns serveis a la producció, com la reparació de maquinària, l'emmagatzematge i altres activitats afins al transport. Les activitats sanitàries i els serveis socials sense allotjament també han registrat augments considerables com, d'altra banda, a la majoria de comarques barcelonines.

Al Berguedà, les activitats amb un major dinamisme empresarial han estat informació i comunicacions, activitats artístiques i d'entreteniment i hostaleria. Aquesta última és la que més positivament ha contribuït a la creació d'empreses a la comarca. El detall estadístic per al Berguedà és menor,⁷ però s'observen tendències comunes a altres comarques barcelonines, com l'auge de les activitats sanitàries i socials.

Entre les activitats més dinàmiques al Maresme, es troben sectors presents a d'altres territoris, com les feines administratives d'oficina o els serveis d'informació. Ara bé, quan s'examina la contribució dels sectors al creixement de les empreses, és a dir, quan es combina el dinamisme amb el seu pes, resulta interessant veure que van ser les activitats immobiliàries les que van fer una contribució més positiva. Aquest fet pot tenir a veure amb el fet que la comarca està immersa en un context d'integració creixent dins la regió metropolitana de Barcelona, cosa que pot haver potenciat l'àmbit residencial.

7. El desglossament estadístic de la informació que publica el Departament de Treball de les comarques amb menys de 70.000 habitants és menor.

Osona i el Barcelonès són les dues comarques barcelonines on hi ha menys sectors en els quals s'hagin creat empreses durant la crisi. A la primera, destaquen els augments del sector primari i d'algunes activitats industrials, com les empreses de productes alimentaris —una de les especialitats de la comarca— o les de vehicles de motor. Hi ha poques branques de serveis empresarials a Osona que registrin augments. Destaquen la mediació financera, les activitats de seguretat i investigació i les activitats administratives d'oficina. Al Barcelonès, en canvi, tots els sectors en els quals han crescut les empreses són de serveis, tret de l'agricultura i l'energia. Així, aquesta àrea es consolida com un territori especialitzat en serveis personals i socials, però també amb punts forts en energia i medi ambient.

El Garraf és l'única comarca barcelonina on les empreses agrícoles no han augmentat entre el 2008 i el 2010, i també és l'única en la qual van augmentar els comerços al detall en aquest període, un dels sectors més castigats durant la recessió. També val la pena destacar que el Garraf és, juntament amb el Baix Llobregat, la comarca on més han augmentat les empreses d'activitats sanitàries en el període analitzat.

Al Baix Llobregat, que es caracteritza per ser un àrea on predominen les activitats industrials i logístiques, han estat els serveis empresarials els més dinàmics durant la crisi. De fet, és una de les comarques on hi ha més activitats d'aquests tipus que registrin creixements, cosa que mostra la complementarietat entre activitats industrials i de serveis.

Les indústries d'alta tecnologia, com són la fabricació de productes farmacèutics i de productes informàtics i electrònics han crescut considerablement al Vallès Oriental durant la crisi (22,2% i 10,3%, respectivament). Aquests avenços situen la comarca en una posició capdavantera especialitzada en sectors innovadors amb potencial de creixement.

Al Vallès Occidental, en canvi, entre els deu sectors on més han augmentat les empreses destaquen les activitats vinculades al medi ambient, com són la distribució d'aigua o el tractament i la gestió de residus i també l'hostaleria i, sobretot, els serveis d'allotjament. Encapçala la llista el transport aeri, però la seva contribució al creixement total de les empreses va ser petita, atès el poc pes que té el sector a la comarca.

Evolució del nombre d'empreses en el període 2008-2010

Quadre 5

(Taxa de variació mitjana anual, en percentatge)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Penedès	20,3	-4,8	-11,4	-1,0	-3,0
Anoia	6,5	-6,7	-14,0	-1,9	-4,6
Bages	-2,4	-7,0	-13,6	-0,4	-3,7
Baix Llobregat	-2,9	-6,3	-13,9	-1,2	-3,8
Barcelonès	-5,7	-9,0	-12,1	-1,7	-3,2
Berguedà	1,8	-3,7	-12,9	-1,2	-3,5
Garraf	-26,1	-8,1	-17,5	-0,8	-4,1
Maresme	7,8	-8,9	-16,6	-1,5	-4,7
Osona	2,8	-5,9	-15,8	-1,6	-4,3
Vallès Occidental	-1,2	-6,9	-13,9	-2,1	-4,7
Vallès Oriental	-1,5	-5,7	-15,3	-1,5	-4,4
Província de Barcelona	1,3	-7,3	-13,7	-1,6	-3,8
Resta de Catalunya	3,4	-6,6	-13,6	-1,5	-3,7

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

En resum, en el període 2008-2010 s'observa un redimensionament massiu del sector de la construcció i una evolució heterogènia dins de les empreses de serveis. El comerç, les activitats vinculades a la mediació financera, als mitjans de comunicació i als sectors manufacturers i comercials (com el transport o l'emmagatzematge) han perdut teixit empresarial en aquest període. En canvi, els sectors lligats als serveis de no mercat, com la sanitat, els serveis socials o l'educació, juntament amb l'hostaleria i serveis intensius en coneixement (com la R+D, les telecomunicacions o les tecnologies de la informació), han guanyat teixit empresarial durant la crisi.

4. Retrat comarcal de les empreses barcelonines

Aquesta segona part del monogràfic analitzarà de forma més detallada el teixit empresarial de cadascuna de les comarques que componen la província de Barcelona. La intenció d'aquest retrat és estudiar la dimensió mitjana, l'orientació exportadora o la presència de capital estranger entre les principals empreses de cada comarca barcelonina. Així mateix, es detallaran les empreses que més facturen a cada territori i les que han crescut sostingudament durant els darrers anys.

Respecte d'aquest últim punt, l'*Eurostat-OECD Manual on Business Demography Statistics*,⁸ defineix una empresa d'alt creixement com aquella que experimenta taxes de creixement dels empleats o de la facturació de, com a mínim, el 20% anual durant un període de tres anys consecutius i que té, almenys, 10 treballadors. Les empreses que s'han seleccionat tenen informació comptable disponible fins almenys els anys 2008 i 2009, i els tres exercicis consecutius sobre els quals s'ha exigint un creixement de la facturació⁹ del 20% o més han estat el 2005/2006, 2006/2007 i 2007/2008. És cert que el darrer any analitzat es van començar a fer palesos els efectes de la crisi econòmica que, en el moment de redactar aquest monogràfic, encara afecta l'economia catalana. Per tant, pot succeir que algunes de les empreses considerades d'alt creixement puguin haver experimentat problemes derivats de la debilitat de la demanda o de l'escassetat de finançament i que l'any 2010 estiguin en una situació diferent de la que tenien dos anys abans.

La font que s'utilitza per fer aquesta segona part de l'estudi és el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics (SABI), que conté les dades que les empreses dipositen en el Registre Mercantil. Aquesta informació es complementarà, quan sigui necessari, amb els comptes de cotització de la Seguretat Social, per donar una visió més clara de l'evolució del teixit empresarial en el període de recessió econòmica que va del 2008 al 2010.

4.1. ALT PENEDEÈS

L'Alt Penedès és la comarca barcelonina on menys intensa ha estat la destrucció d'empreses en el període 2008-2010. La disminució ha estat d'un 6% acumulat, enfront del 7,4% del conjunt de la província. Aquesta millor evolució prové sobretot del fort augment d'empreses del sector primari (gràfic 7).

De fet, les activitats agrícoles i ramaderes han estat de les que més pes han guanyat en l'estructura empresarial de l'Alt Penedès. Entre la resta de sectors que han augmentat les seves aportacions al teixit empresarial predominen els serveis empresarials (quadre 6), i de manufactures, només les indústries del paper se situen entre les capdavanteres en aquest llistat.

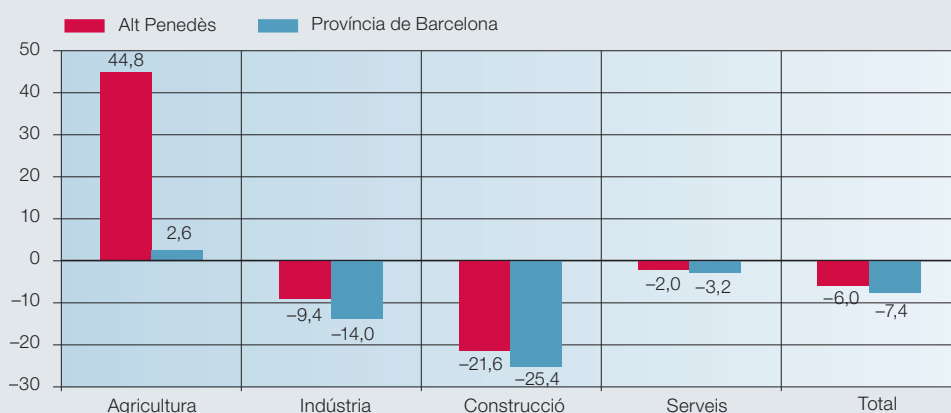
8. Citat per Amat, Fontrodona, Hernández i Stoyanova a *Les empreses d'alt creixement i les gaseles a Catalunya* (2010) Papers d'Economia Industrial, núm. 29 (Departament d'Innovació, Universitats i Empresa).

9. Ingressos d'explotació.

Evolució de les empreses en el període 2008-2010

Gràfic 7

(Variació acumulada, en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Sectors que han guanyat més pes a l'Alt Penedès. Període 2008-2010

Quadre 6

Comerç detall, exc. vehicles motor	Reparació i instal·lació de maquinària
Serveis de menjar i begudes	Publicitat i estudis de mercat
Agricultura, ramaderia i caça	Activitats jurídiques i de comptabilitat
Altres activitats de serveis personals	Serveis tècnics arquitectura i enginyeria
Activitats administratives d'oficina	Reparació ordinadors i efectes personals
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	Indústries del paper
Activitats immobiliàries	Serveis socials sense allotjament
Educació	

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

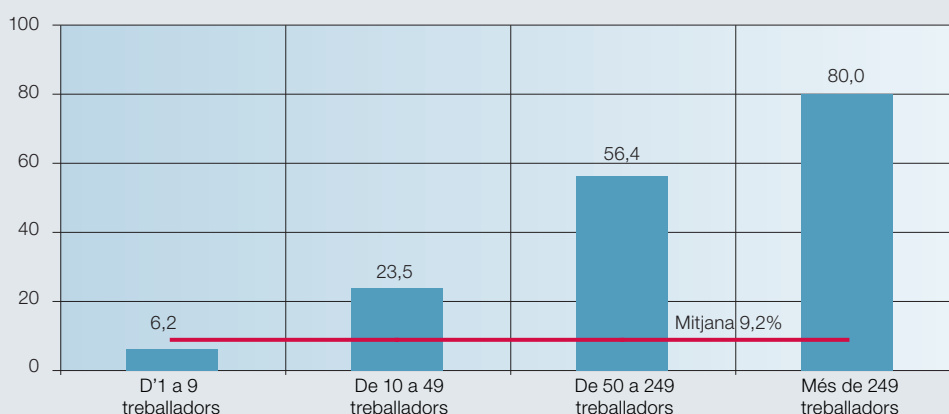
No obstant això, els 15 sectors amb més pes a la comarca no han variat massa entre el 2008 i el 2010. Només han aparegut les activitats sanitàries en detriment de la indústria de productes alimentaris, tot i que aquesta última continua tenint un pes destacat. La fabricació de begudes, un dels pilars econòmics de l'Alt Penedès, ha mantingut la seva aportació en plena crisi.

La dimensió mitjana del teixit empresarial de l'Alt Penedès és de 10 treballadors per empresa. Predominen les microempreses de menys de 10 treballadors (77,6% del total) i només el 0,3% té més de 250 empleats. La forma jurídica predominant és la societat limitada (86% del total) i només el 14% són societats anònimes, la forma més utilitzada per les empreses més grans.

El 9,2% de les empreses de la comarca són exportadores, tot i que aquesta proporció varia considerablement en funció de la dimensió, però també dels sectors. A les branques industrials oscil·la entre el 10,5% a la indústria d'arts gràfiques i suports enregistrats i el 100% a la fabricació de productes farmacèutics. Entre les empreses de serveis el grau d'internacionalització és menor. Pocs sectors terciaris compten amb empreses exportadores. Entre d'altres, els serveis de tecnologies de la informació, els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, les activitats immobiliàries o les activitats professionals, científiques i tècniques.

Empreses exportadores, segons la dimensió (en percentatge)

Gràfic 8

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Pel que fa a les empreses amb més facturació, l'any 2009¹⁰ va haver-hi 31 empreses de l'Alt Penedès amb uns ingressos d'explotació superiors als 20 milions d'euros, que es recullen parcialment al quadre 7. El volum mitjà de facturació va ser de 57,6 milions d'euros, i només sis d'aquestes empreses

Empreses líders en facturació a l'Alt Penedès

Quadre 7

Freixenet, S.A.	Sant Sadurní d'Anoia	Elaboració de vins
Harinera Vilafrantina S.A.	Vilafranca del Penedès	Fabricació de productes de molinaria
Miguel Torres	Vilafranca Del Penedès	Elaboració de vins
Olivella Ferrari	Vilafranca Del Penedès	Lloguer de béns immobiliaris per compte propi
Brose, S.A.	Santa Margarida i els Monjos	Fabricació d'altres components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Ceramicas del Foix S.A.	Santa Margarida i els Monjos	Fabricació de rajoles de ceràmica
Silvalac S.A.	Santa Margarida i els Monjos	Fabricació d'envasos i embalatges de plàstic
Hormigones Uniland S.L.	Olèrdola	Fabricació de formigó fresc
Fórmula Adecuada para Cataluña S.A.	Olèrdola	Comerç a l'engròs, no especialitzat, d'aliments, begudes i tabac
Castellblanch S.A.	Sant Sadurní d'Anoia	Elaboració de vins
Segura Viudas S.A.	Torrelavit	Elaboració de vins
Unió Electrodomèstica Catalana S.A.	Sant Llorenç d'Hortons	Comerç a l'engròs d'aparells electrodomèstics
Bardinet S.A.	Gelida	Destil·lació, rectificació i mescla de begudes alcohòliques
Gedia Espana S.L.	Santa Margarida i els Monjos	Fabricació d'altres productes metàl·lics
Closure Systems International Espana S.L.	Sant Cugat Sesgarrigues	Fabricació d'altres productes de plàstic
Akzo Nobel Packaging Coatings S.A.	Vilafranca del Penedès	Fabricació de pintures, vernissos i revestiments similars; tintes d'impremta
Cartonajes Del Penedès S.A.	Sant Pere De Riudebitlles	Fabricació de paper i cartró ondulats; fabricació d'envasos i embalatges de paper i cartró
Serra Cartera, S.L.	Sant Sadurní d'Anoia	Activitats de les societats holding
Refratechnik Ibérica S.A.	Castellet i La Gornal	Fabricació de productes ceràmics refractaris
Industrias Catala S.A.	Santa Margarida i els Monjos	Fabricació de sabons, detergents i altres productes de neteja

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

10. Per a dues empreses, les dades són del 2008 i una empresa havia presentat resultats trimestrals del 2010.

van obtenir un resultat negatiu de l'exercici. Quatre municipis concentren gairebé tres quartes parts de les empreses líders en facturació: Vilafranca del Penedès, amb vuit empreses, i Santa Margarida i els Monjos, Sant Sadurní i Olèrdola, amb cinc empreses cadascuna.

La dimensió mitjana d'aquestes empreses és de 141 treballadors i aporten el 18,5% de l'ocupació total de la comarca. La seva productivitat, entesa com la ràtio entre el valor afegit¹¹ i la dimensió mitjana, va ser de 63.000 euros per treballador, enfront dels 47.000 de totes les empreses penedesenques. D'aquestes 31 empreses, dues terceres parts són exportadores. Per sectors, 18 pertanyen a la indústria manufacturera, set es dediquen a la distribució comercial, una a la construcció residencial i quatre a altres serveis.

Pel que fa a les empreses més dinàmiques, s'han detectat onze empreses d'alt creixement a la comarca, que es recullen al quadre 8. A diferència de les empreses amb més facturació, que eren principalment industrials i de distribució comercial, aquí hi ha més varietats de serveis representades. Per aquest motiu potser hi ha menys empreses exportadores: només dues, i ambdues són manufactureres. Les empreses d'alt creixement són joves, només n'hi ha tres que fossin creades abans de l'any 2000, tenen una dimensió mitjana de 50 treballadors per empresa i una productivitat de 42.000 euros per treballador.

Empreses d'alt creixement a l'Alt Penedès		Quadre 8
Catering Cal Blay S.L.	Sant Sadurní d'Anoia	Altres serveis de menjars
Logaritme Serveis Logístics AIE.	Sant Sadurní d'Anoia	Serveis tècnics d'enginyeria i altres activitats d'assessorament tècnic
Alvilardan Distribució de pa i bolleria congelada S.L.	Santa Margarida i els Monjos	Comerç a l'engròs de productes alimentaris, begudes i tabac
Serveis Agrupats de Contact Center S.L.	Vilafranca del Penedès	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Vitiserveis Penedes S.L.	Vilobí del Penedès	Activitats de suport a l'agricultura
Blalog S.L.	Sant Pere de Riudebitlles	Activitats de comptabilitat, auditoria i assessorament
Marclean Penedès S.L.	Vilafranca del Penedès	Neteja general d'edificis
Solimix S.A.	Olèrdola	Fabricació de sabons, detergents i altres articles de neteja
Paver Prefabricados S.A.	Torrelavit	Fabricació de ciment
Conau Ventilación S.L.	Gelida	Fabricació de material i equipament elèctric
Jaume Brichs Edificacions S.L.	Torrelles de Foix	Construcció d'edificis residencials

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

El capital estranger està present sobretot entre les empreses líders en facturació. En aquest sentit, vuit de les 148 empreses amb capital forà detectades a la comarca es troben entre les que més facturen. Entre les empreses d'alt creixement, només una, dedicada a la fabricació de sabons i detergents, té capital estranger.

Els sectors amb més presència de capital estranger són, per ordre, la construcció, el comerç a l'engròs, la fabricació de begudes, la venda i reparació de vehicles de motor i l'immobiliari.

11. El valor afegit és la diferència entre els ingressos d'explotació i els consums i altres despeses d'explotació de l'empresa. És el valor que obté l'empresa de la seva activitat principal, després de descomptar el cost necessari per a la seva realització.

4.2. ANOIA

L'ajustament que ha experimentat la indústria i la construcció a partir de l'any 2007 no ha fet que l'Anoia deixi de ser una comarca especialitzada en aquestes activitats. Tot i haver perdut pes, al desembre del 2010, les empreses vinculades amb l'activitat constructora i immobiliària representaven el 15,1% del total, gairebé dos punts més que al conjunt de la província. I les empreses industrials representaven el 18,7%, enfront de l'11,3% de la província.

L'estructura empresarial de l'Anoia no ha canviat de forma significativa entre el 2008 i el 2010. De fet, els sectors que ocupen un major percentatge d'empreses a la comarca, que es recullen al quadre 9, no ha variat respecte a dos anys enrere. Aquesta «immobilitat» no té perquè tenir connotacions negatives. És possible que a l'Anoia, malgrat ser una comarca especialitzada en sectors relativament madurs, les seves empreses s'hagin sabut orientar a activitats en les quals disposen d'avantatges comparatius i d'alt valor afegit.

Sectors amb més pes a l'Anoia l'any 2010

Quadre 9

1 Comerç detall, exc. vehicles motor	11 Productes metàl·lics, exc. maquinària
2 Activitats especialitzades construcció	12 Indústries tèxtils
3 Serveis de menjar i begudes	13 Activitats jurídiques i de comptabilitat
4 Comerç engròs, exc. vehicles motor	14 Activitats immobiliàries
5 Construcció d'immobles	15 Confecció de peces de vestir
6 Transport terrestre i per canonades	16 Serveis a edificis i de jardineria
7 Altres activitats de serveis personals	17 Indústries de productes alimentaris
8 Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	18 Serveis tècnics arquitectura i enginyeria
9 Venda i reparació de vehicles motor	19 Activitats sanitàries
10 Educació	20 Indústria del cuir i del calçat

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Alguns exemples es troben en les empreses líders en facturació (quadre 10). D'entre les 22 empreses amb uns ingressos d'explotació superiors més elevats, hi ha dues empreses del sector de la construcció residencial. Ambdues van ser creades entre els anys 1960 i 1970, i ambdues van tenir beneficis el 2009, encara que va ser un exercici especialment dolent per al sector de la construcció. Un altre exemple és Berneda, S.A. una empresa manufacturera de calçat constituïda el 1983,¹² que a més es troba entre les empreses d'alt creixement de la comarca.

En total aquestes 22 empreses de l'Anoia van facturar una mitjana de 81 milions d'euros, considerablement per sobre de la mitjana de facturació de tot el teixit empresarial de l'Anoia (1,55 MEUR). La dimensió mitjana d'aquestes empreses era de 164 treballadors, molt per sobre dels 9 treballadors de mitjana de la comarca.

L'orientació exportadora de les líders en facturació és superior a la del conjunt d'empreses de l'Anoia: el 45% venen part de la seva producció a l'estranger, enfront del 6,9% de mitjana de la comarca. Com és habitual, aquí la dimensió té un paper rellevant, com reflecteix el gràfic 9. Malgrat això, la proporció d'empreses exportadores grans és inferior a la d'altres territoris de la província, i més tenint en compte l'elevat pes de la indústria a la comarca.

12. Fabricant i comercialitzadora del calçat esportiu *Munich*.

Empreses líders en facturació a l'Anoia

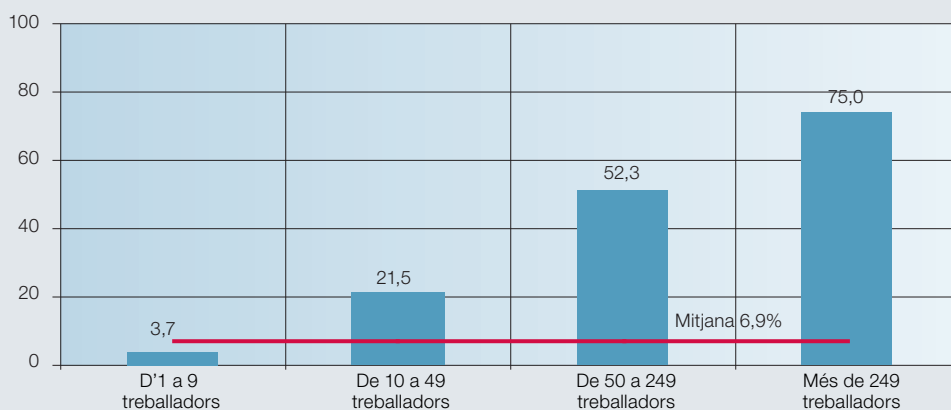
Quadre 10

Petromiralles 3 S.L.	Santa Maria de Miralles	Comerç a l'engròs de combustibles
Petromiralles S.L.	Santa Maria de Miralles	Comerç al detall de combustible
Aldi Masquefa Supermercados S.L.	Masquefa	Comerç
Fisin, S.L.	Igualada	Activitats de seus centrals
Hispano Mecano Electrica SAU	Capellades	Fabricació de material i equip. elèctric
Unión Industrial Papelera, S.A.	La Pobla de Claramunt	Fabricació de paper i cartró; envasos i embalatges
Grupo Emcofa de Obras y Servicios S.L.	Igualada	Intermediació en operacions amb valors i altres actius
Hierros y Montajes S.A.	Piera	Comerç de metalls i minerals metàl·lics
Empresa Constructora Familiar S.A.	Igualada	Construcció d'edificis residencials
Constructora de Calaf S.A.	Calaf	Construcció d'edificis residencials
Proyecto Fontanellas y Martí, S.L.	Igualada	Preparació, adob i acabat del cuir, preparació i tenyit de pell
Snop Estampacion S.A.	La Pobla de Claramunt	Forja, estampació; metal·lúrgia de pols
Fundiciones De Odena S.A.	Òdena	Fundició de ferro
Graphic Packaging International Spain, S.A.	Òdena	Fabricació de paper i cartró; envasos i embalatges
Inoxfil S.A.	Igualada	Fabricació de productes de filferro, cadenes i molles
Begudes Igualada S.A.	Vilanova Del Camí	Comerç a l'engròs
Berneda S.A.	La Torre de Claramunt	Fabricació de calçat
Productos Lafac S.L.	Calaf	Fabricació de ciment
Grafopack S.A.	Òdena	Impressió i arts gràfiques
Industrias Valls 1 S.A.	Igualada	Confecció de calceteria

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Empreses exportadores a l'Anoia, segons dimensió (en percentatge)

Gràfic 9

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

De fet, d'entre les empreses líders en facturació, la meitat pertanyen a la indústria manufacturera, una a la branca d'energia elèctrica, dues a la construcció residencial, cinc es dediquen al comerç a l'engròs i al detall i les tres restants a altres serveis.

La presència d'empreses de reduïda dimensió però que generen un volum elevat d'ingressos i de valor afegit, com ara les dues comercialitzadores de combustible que encapçalen la llista o una empresa de gestió de societats holding, fa pujar la productivitat d'aquest grup d'empreses fins als 66.000 euros per treballador, gairebé el doble que el conjunt empresarial de l'Anoia.

Entre les empreses d'alt creixement de l'Anoia, es troben dues de les empreses amb més facturació, la benzinera Petromiralles i Berneda S.A. Entre les cinc restants hi ha dues empreses manufactureres, dos comerços i una empresa de serveis empresarials. La dimensió mitjana d'aquestes empreses és de 42 treballadors i la facturació mitjana és de 54,5 milions d'euros.

Empreses d'alt creixement a l'Anoia		Quadre 11
Petromiralles S.L.	Santa Maria de Miralles	Comerç al detall de combustible
Esteve Aguilera S.A.	Igualada	Fabricació de teixits de punt
Berneda S.A.	La Torre de Claramunt	Fabricació de calçat
Bodega Can Bonastre S.L.	Masquefa	Elaboració de vins
La Tormenta Perfecta S.L.	Capellades	Comerç a l'engròs d'articles d'ús domèstic
Ambiens Gestió de Recursos Ambientals S.L.	Òdena	Activitats de suport a les empreses
Solutions Trilogi S.L.	Igualada	Comerç d'ordinadors, equip. perifèric i programes informàtics

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

La presència de capital estranger és relativament reduïda a l'Anoia: s'han detectat 99 empreses, que representen el 4,3% del total. Els sectors amb més presència estrangera són la construcció (tant residencial com especialitzada) i el comerç a l'engròs. A la indústria, la major proporció d'empreses amb capital forà es troba a la indústria tèxtil, la fabricació de productes metàl·lics i la indústria del paper.

4.3. BAGES

El Bages s'ha vist molt afectat per la crisi dels darrers anys com a conseqüència de la seva especialització productiva en els sectors de la indústria i de la construcció, que contrasta amb la presència més reduïda de les empreses de serveis. En relació amb el conjunt de la província, sobresurt l'elevat pes de les empreses del sector industrial a la comarca, ja que representava, a finals del 2010, el 18% del total d'empreses, enfront del pes del 12% a la província. Igualment, la importància relativa de les empreses de la construcció és més elevada al Bages, amb un pes en el conjunt del teixit empresarial del 12%, un punt més que en la província. Ambdós sectors van patir amb intensitat la destrucció de teixit productiu, amb una caiguda del nombre d'empreses entre el 2008 i el 2010 del 25,4% en el cas de la construcció i del 13,7% en el cas de la indústria.

Les empreses del sector terciari van registrar un ajustament visiblement més reduït entre el 2008 i el 2010, del 0,9%, fet que es va traduir en un guany de pes relatiu al teixit empresarial fins al 68% a finals del 2010, 4 punts més que el 2008. La menor pèrdua de teixit empresarial al sector serveis al Bages en relació al conjunt de la província ha permès a la comarca patir una contracció relativa més reduïda del seu teixit empresarial al període 2008-2010. Les activitats de serveis que van registrar un creixement net del nombre d'empreses en aquest període de crisi i que en major mesura van contrarestar la pèrdua de teixit empresarial van ser els serveis de menjar i begudes, les activitats immobiliàries, l'administració pública i les activitats jurídiques i de comptabilitat (vegeu el quadre 12).

Sectors que més contribueixen i que més contraresten la disminució del nombre d'empreses al Bages. Període 2008-2010

Quadre 12

Sectors que més han contribuït a la caiguda	Sectors que més han contrarestat la caiguda
Activitats especialitzades construcció	Serveis de menjar i begudes
Construcció d'immobles	Activitats immobiliàries
Productes metàl·lics, exc. maquinària	Adm. pública, Defensa i SS obligatòria
Construcció d'obres d'enginyeria civil	Activitats jurídiques i de comptabilitat
Transport terrestre i per canonades	Activitats associatives
Indústries fusta i suro, exc. mobles	Reparació i instal·lació de maquinària
Indústries tèxtils	Activitats administratives d'oficina
Maquinària i equips ncaa*	Educació
Indústries de productes alimentaris	Activitats sanitàries
Comerç engròs, exc. vehicles motor	Activitats esportives i d'entreteniment

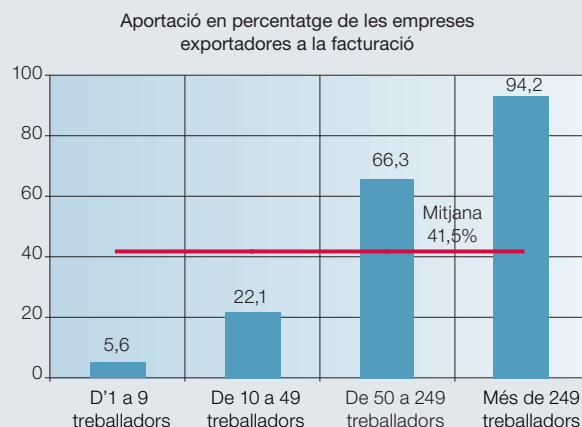
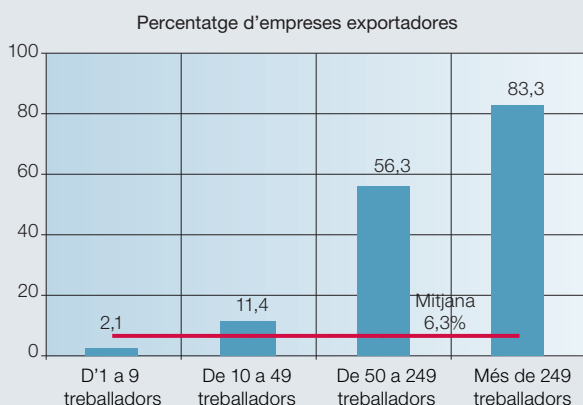
*ncaa: no classificats en altres apartats

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Les empreses del Bages tenen una dimensió mitjana de 10 ocupats, amb una presència majoritària de les empreses de reduïda dimensió dins del teixit empresarial de la comarca. Així, les empreses de menys de 10 treballadors representen el 77% del total, i les de menys de 50 el 97%. El 6,3% de les empreses del Bages són exportadores, però aquest grup representa el 41,5 % de la facturació total de les empreses de la comarca. La dimensió és una variable clau per explicar l'orientació exportadora de les empreses de la comarca, tal com es veu al gràfic 10. Un 83% de les empreses grans i un 56% de les empreses mitjanes exporten, enfront de l'11% de les empreses petites i el 2% de les microempreses.

Aportació del sector exportador al nombre d'empreses i a la facturació per grandària al Bages

Gràfic 10

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

La facturació mitjana de les empreses de la comarca va ser l'any 2009 de 8,2 milions d'euros. L'any 2009 hi havia al Bages 37 empreses¹³ amb una facturació superior als 20 milions d'euros, amb una posició molt important d'empreses industrials i de serveis a la producció. L'empresa líder en

13. S'inclouen 8 empreses que només han presentat els comptes anuals al Registre Mercantil fins al desembre del 2008 però que són importants al teixit empresarial de la comarca.

facturació de la comarca és Iberpotash, empresa dedicada a l'explotació de les mines de potassa de la comarca per a la fabricació de fertilitzants. Dins del grup d'empreses líders en facturació, també destaca la presència d'empreses auxiliars del sector de l'automoció, de la indústria alimentària, la indústria química i les empreses distribuïdores de productes alimentaris. Cal destacar que una característica que comparteixen les empreses industrials de la comarca líders en facturació és l'activitat exportadora, fet que els ha ajudat a resistir millor la caiguda de demanda domèstica. Així, de les 17 empreses manufactureres que van facturar més de 20 milions d'euros, 16 van exportar una part de la seva producció. També s'observa que les empreses exportadores tenen una dimensió mitjana més gran, amb 223 treballadors de mitjana enfront dels 61 treballadors de les empreses que no exporten. El grup d'empreses amb més facturació i que són exportadores van aportar el 68 % de la facturació total d'aquest grup d'empreses el 2009.

Empreses líders en facturació al Bages

Quadre 13

Iberpotash S.A.	Súria	Extracció de minerals per a productes químics i fertilitzants
Denso Barcelona S.A.	Sant Fruitós De Bages	Fabricació d'equips elèctrics per a vehicles de motor
S Tous S.L.	Manresa	Activitats de les societats holding
Matadero Frigorifico Avinyo S.A.	Avinyó	Sacrifici de bestiar i conservació de carn
Ausa Center S.L.	Manresa	Fabricació d'altre tipus de maquinària d'ús general
Ausacorp S.L.	Manresa	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Ge Power Controls Iberica S.L.	Sant Vicenç De Castellet	Fabricació d'aparells de distribució i control elèctrics
Hayes Lemmerz Manresa S.L.	Manresa	Fabricació d'altres components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Estampaciones Martinez S.A.	Santpedor	Fabricació d'altres components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Gestamp Marelli Autochasis S.L.	Santpedor	Fabricació d'altres components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Mb Abrera S.A.	Santpedor	Forja, estampació i embotició de metalls; pulverimetallúrgia
Mcbride S.A.	Sallent	Fabricació de sabons, detergents i altres articles de neteja
Autopista Terrassa Manresa Autema Co	Castellbell I El Vilar	Activitats afins al transport terrestre
Funderia Condals S.A.	Manresa	Fosa de ferro
Freigel Foodsolutions S.A.	Sant Fruitós De Bages	Comerç a l'engròs de productes alimentaris, begudes i tabac
Centre Corporatiu Ini 6 S.L.	Sant Fruitós De Bages	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Tous & Tous Complements S.L.	Manresa	Comerç a l'engròs d'altres articles d'ús domèstic
Alimentos Congelados Friman S.A.	Sant Fruitós De Bages	Comerç a l'engròs de productes alimentaris, begudes i tabac
Construcciones Cots Y Claret S.L.	Manresa	Construcció d'edificis residencials
Grupo Escada Espana S.A.	Manresa	Comerç a l'engròs de peces de vestir i calçat

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

La internacionalització del sector empresarial al Bages també s'observa en la presència d'empreses amb capital estranger, que van ser 172 l'any 2009. Els sectors prioritaris d'inversió estrangera al Bages són bàsicament tres: el sector del comerç, amb un pes del 25% en el conjunt d'empreses de capital estranger, el sector de la construcció i promoció immobiliària, que acull el 24% de les empreses de capital estranger, i el sector manufacturer, al qual pertanyen el 22% de les empreses amb capital estranger. En l'àmbit del comerç, destaca la presència de capital forà en les empreses de distribució a l'engròs de maquinària, de materials de construcció i de productes alimentaris. Dins de la indústria manufacturera, les indústries de fabricació de productes mecànics, la indústria química i la fabricació de maquinària concentren el major nombre d'empreses de capital estranger.

Pel que fa a les empreses d'alt creixement, s'observa un clar predomini d'empreses del sector de la construcció i de la indústria manufacturera, en línia amb l'especialització productiva del Bages. Es tracta, a més a més, d'empreses amb una productivitat superior a la del conjunt d'empreses de la comarca i relativament joves en la majoria dels casos, amb una antiguitat mitjana de 10 anys. De les 15 empreses d'alt creixement identificades, nou són del sector de la construcció, tres són indústries manufactureres, la principal dedicada a la fabricació d'articles de paper, i les altres tres pertanyen a àmbits diversos del sector serveis, en molts casos auxiliars de la construcció. Cal destacar que, també en el cas de les empreses d'alt creixement, es pot concloure que existeix una relació entre dinamisme empresarial i activitat exportadora. De fet, 10 de les 15 empreses identificades són exportadores, en la seva majoria del sector de la construcció.

Empreses d'alt creixement al Bages

Quadre 14

Domini Ambiental S.L.	Santpedor	Comerç a l'engròs d'aparells electrodomèstics
Instal·lacions Elèctriques Torra S.L.	Sant Vicenç De Castellet	Instal·lacions elèctriques
Airplan Sa	Sant Fruitós De Bages	Lampisteria, instal·lacions de calefacció i aire condicionat
Paper Converting S.L.	Callús	Fabricació d'articles de paper i de cartó
Soler Global Service S.L.	Sallent	Construcció d'edificis residencials
Qualinox S.A.	Manresa	Fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges
Muntatges Industrials Xaviers S.L.	Sant Fruitós De Bages	Instal·lacions elèctriques
Cables De Vic S.L.	Sant Fruitós De Bages	Instal·lacions elèctriques
White Bear S.L.	Castellgalí	Construcció d'edificis residencials
Tresel 2002 S.L.	Artés	Altres indústries manufactureres diverses ncaa*
Ingesco Catalunya S.L.	Manresa	Construcció d'edificis residencials
Infraenco S.L.	Manresa	Construcció de carreteres i autopistes
Fusteria Ferre S.L.	Manresa	Instal·lacions de fusteria
Natursport Navas S.L.	Navàs	Gestió d'instal·lacions esportives
Vagueria Central S.L.	Manresa	Estudis de mercat i enquestes d'opinió pública

*ncaa: no classificats en altres apartats

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

4.4. BAIX LLOBREGAT

El nombre d'empreses al Baix Llobregat va disminuir un 7,5% acumulat entre el 2008 i el 2010, en línia amb la reducció del conjunt de la província de Barcelona (-7,4%). Les empreses del sector primari i de la construcció van disminuir més intensament que la mitjana provincial, mentre que a la indústria i als serveis la destrucció d'empreses va ser menys intensa.

En aquest període, els sectors que més pes han guanyat a la comarca del Baix Llobregat han estat els vinculats a la distribució comercial, els serveis de menjar i de begudes i alguns serveis a la producció i empresarial (quadre 15). Cal dir, però, que els 15 sectors amb més empreses a la comarca no han variat substancialment entre aquests dos anys. De fet, només han entrat a la llista els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, en detriment de les activitats de lloguer, un signe petit però clar de com l'ajustament immobiliari i el creixement dels serveis empresarials afecten a l'estructura empresarial de la comarca.

Segons la base de dades SABI, que recull informació del Registre Mercantil, la dimensió mitjana del teixit empresarial del Baix Llobregat és de 15 treballadors per empresa, i la productivitat¹⁴ de 41.900 euros per

14. Valor afegit / nombre de treballadors

Sectors que han guanyat més pes al Baix Llobregat. Període 2008-2010

Quadre 15

Serveis de menjar i begudes	Activitats immobiliàries
Comerç detall, exc. vehicles motor	Activitats professionals i tècniques ncaa*
Activitats administratives d'oficina	Emmagatzematge i afins al transport
Altres activitats de serveis personals	Serveis de tecnologies de la informació
Activitats sanitàries	Activitats esportives i d'entreteniment
Educació	Adm. pública, Defensa i SS obligatòria
Serveis a edificis i de jardineria	Activitats jurídiques i de comptabilitat
Comerç engròs, exc. vehicles motor	

*ncaa: no classificats en altres apartats

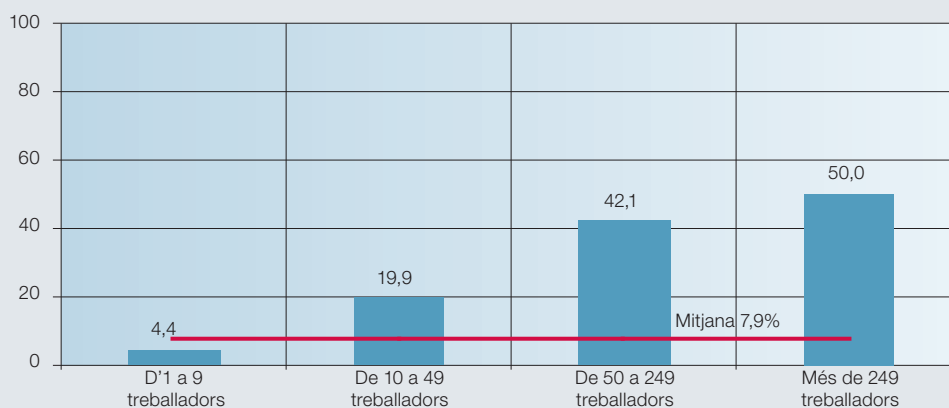
Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

ocupat. Només el 7,9% de les empreses exporten, tot i que si se seleccionen les empreses de més dimensió, el percentatge augmenta considerablement (gràfic 11). Resulta curiosa, no obstant, la baixa proporció d'empreses exportadores entre les empreses grans, de 250 treballadors i més. Una explicació pot tenir a veure amb el fet que, entre les 66 empreses grans que s'han detectat a la comarca, el 61% són de serveis, per només un 38% de la indústria. Si s'analitza el percentatge d'empreses exportadores grans, però només entre les manufactureres, el percentatge d'exportadores puja fins al 76%.

Empreses exportadores del Baix Llobregat per dimensió

Gràfic 11

(en %)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

El Baix Llobregat comptava amb 286 empreses¹⁵ amb uns ingressos d'explotació superior als 20 milions d'euros, entre les quals hi ha grans multinacionals i en què la presència de capital forà és relativament destacada: el 39,2% són empreses de capital majoritàriament estranger.

La dimensió i la facturació d'aquestes empreses líders són molt superiors a les del conjunt del teixit empresarial: tenen de mitjana 277 treballadors i facturen, de mitjana, 115 milions d'euros, molt per sobre dels 3,2 milions del conjunt del teixit empresarial del Baix Llobregat. Per tant, la seva aportació a l'economia de la comarca és molt destacada: aporten el 37,7% de l'ocupació i el 66,2% de la facturació total.

15. 246 empreses havien presentat els comptes anuals al Registre Mercantil fins al 2009, 47 fins al 2008 i quatre fins al 2010.

D'aquestes 286 empreses, el 67% es localitzen en només 6 municipis: El Prat de Llobregat, Cornellà de Llobregat, Sant Joan Despí, Esplugues de Llobregat, Martorell i Sant Just Desvern. Pel que fa a l'especialització productiva de les empreses líders en facturació, predominen les activitats de distribució comercial i la indústria química, alimentària i de fabricació de vehicles. Els 10 principals sectors engloben el 72,1% de les empreses líders en facturació, i es recullen al quadre 16. En els sectors industrials i de comerç a l'engròs predominen les empreses exportadores. Només en el comerç al detall, la construcció i els serveis tècnics d'enginyeria i arquitectura dominen les empreses sense activitat exterior.

Sectors més presents entre les empreses líders en facturació

Quadre 16

	No exportadores (%)	Exportadores (%)	Percentatge sobre total empreses
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	38,4	61,6	32,9
Indústries de productes alimentaris	15,4	84,6	5,9
Indústries químiques	7,7	92,3	5,9
Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	27,3	72,7	5,0
Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	18,2	81,8	5,0
Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	88,9	11,1	4,1
Fabricació de productes farmacèutics	12,5	87,5	3,6
Activitats especialitzades de la construcció	62,5	37,5	3,6
Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	75,0	25,0	3,6
Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics	66,7	33,3	2,7

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Empreses líders en facturació al Baix Llobregat

Quadre 17

Bayer Hispania, S.L.	Sant Joan Despí	Activitats de les societats holding
Volkswagen Audi España S.A.	El Prat de Llobregat	Venda d'automòbils i vehicles de motor lleuger
Seat S.A.	Martorell	Fabricació de vehicles de motor
Comsa Emte, S.L.	Esplugues de Llobregat	Activitats de les societats holding
La Seda de Barcelona, S.A.	El Prat de Llobregat	Fabricació de teixits tèxtils
Cobega, S.A.	Esplugues de Llobregat	Fabricació de begudes no alcohòliques
Nestle Espana S.A.	Esplugues de Llobregat	Elaboració d'altres productes alimentaris
CatalunyaCaixa Inmobiliària, S.A.	El Prat de Llobregat	Promoció immobiliària
Johnson Controls Eurosit, S.L.	Abrera	Fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Cementos Molins, S.A.	Sant Vicenç dels Horts	Fabricació de ciment
Emte, S.L.	Esplugues de Llobregat	Construcció d'edificis residencials
Vueling Airlines S.A.	El Prat de Llobregat	Transport aeri de passatgers
Acer Computer Iberica S.A.	Sant Joan Despí	Comerç a l'engròs no especialitzat
Grupo Indukern, S.L.	El Prat de Llobregat	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Euromadi Ibérica, S.A.	Esplugues de Llobregat	Activitats de comptabilitat, auditoria i assessoria fiscal
Ingram Micro S.L.	Cornellà de Llobregat	Comerç a l'engròs d'ordinadors, equips perifèrics i programes informàtics
Benteler Iberica Holding S.L.	El Prat de Llobregat	Fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Mecalux, S.A.	Cornella de Llobregat	Fabricació d'estructures metàl·liques i els seus components
Equatorial Coca Cola Bottling Comp.	Esplugues de Llobregat	Activitats de les societats holding
Televisio De Catalunya S.A.	Sant Joan Despí	Activitats de radiodifusió

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Les empreses d'alt creixement destaquen per tenir una productivitat i una proporció d'empreses exportadores superior a la del conjunt del teixit empresarial del Baix Llobregat, però inferior a les empreses líders en facturació. Així, les 58 empreses d'alt creixement que s'han detectat al Baix Llobregat tenien una dimensió mitjana de 76 treballadors, una productivitat de 62.775 euros per ocupat i un 22,4% d'empreses exportadores. La presència de capital estranger també es troba en un rang intermedi (13,8%).

Principals empreses d'alt creixement al Baix Llobregat

Quadre 18

Vueling Airlines S.A.	El Prat de Llobregat	Transport aeri de passatgers
Euro Depot Espana S.A.U.	El Prat de Llobregat	Altres comerç al detall en establiments no especialitzats
Petrolis de Barcelona S.A	Molins de Rei	Comerç a l'engròs de combustibles i productes similars
Romero Gamero S.A	El Prat de Llobregat	Altres acabats d'edificis
Biomet 3i Dental Iberica S.L.	Cornellà de Llobregat	Comerç a l'engròs no especialitzat
Frag Comercio Internacional S.L	Esparreguera	Comerç al detall de tèxtils en establiments especialitzats
Athlon Car Lease Spain S.A	El Prat de Llobregat	Lloguer d'automòbils i vehicles de motor lleugers
Barna Import Medica S.A.	Cornellà de Llobregat	Comerç a l'engròs de productes farmacèutics
Construcciones Trade S.L	Olesa de Montserrat	Construcció d'edificis residencials
Garcia Faura S.L	Gavà	Fabricació de fusteria metàl·lica
Neoelectra Aran S.L.	Sant Just Desvern	Producció d'energia elèctrica d'altres tipus
Artys Seguridad S.L.	El Prat de Llobregat	Comerç al detall d'electrodomèstics en establiments especialitzats
Blue Self Storage S.L.	Sant Just Desvern	Dipòsit i emmagatzematge
Alke Proyectos E Instalaciones S.L.	Sant Joan Despí	Construcció d'edificis residencials
Brown Advance S.A.	Cervelló	Comerç a l'engròs d'altres maquinària i equip
Grupo Comercial Empresas Telecomunicaciones Hermanas Aranda	Viladecans	Comerç al detall d'electrodomèstics en establiments especialitzats
F Iniciativas I Mas D Mas I S.L.	Santa Coloma de Cervelló	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
B B Aventurero S.L.	Gavà	Comerç a l'engròs d'altres productes d'ús domèstic
Selectives Metropolitanas S.A	Gavà	Valorització de materials ja classificats
Promoesport Baster Bcn S.L.	Sant Joan Despí	Altres serveis personals

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Aquestes 58 empreses d'alt creixement pertanyen a 24 sectors. D'una banda, hi ha les activitats afavorides per l'expansió del sector residencial durant la segona part de la dècada dels anys 2000: construcció d'immobles, activitats especialitzades de construcció i activitats immobiliàries. De l'altra, apareixen sectors vinculats als serveis empresarials (com les activitats de consultoria de gestió empresarial) i també als serveis personals, com ara els serveis socials (amb i sense allotjament).

Empreses d'alt creixement al Baix Llobregat, per sectors

Quadre 19

(En nombre)

Activitats especialitzades de la construcció	8
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	8
Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	7
Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	5
Serveis de menjar i begudes	4
Construcció d'immobles	3
Serveis a edificis i activitats de jardineria	3
Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	2
Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècnics	2
Activitats de serveis socials sense allotjament	2
Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	1
Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	1
Reparació i instal·lació de maquinària i equips	1
Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	1
Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	1
Transport aeri	1
Emmagatzematge i activitats afins al transport	1
Telecomunicacions	1
Serveis de tecnologies de la informació	1
Activitats immobiliàries	1
Activitats de lloguer	1
Activitats de serveis socials amb allotjament	1
Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	1
Altres activitats de serveis personals	1
Total	58

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

4.5. BARCELONÈS

El Barcelonès ha estat una de les comarques de la província que ha registrat un ritme de destrucció d'empreses més reduït entre el 2008 i el 2010, el 6,3%, encara que la pèrdua de teixit empresarial també ha estat significativa. En aquest període han desaparegut 5.754 empreses, de les quals el 45% eren empreses de serveis, el 36 % empreses del sector de la construcció i el 19% empreses industrials. En termes relatius, la taxa de desaparició d'empreses més intensa s'ha localitzat al sector de la construcció (-22,7% acumulat), seguit del sector industrial (-17,4%), mentre que la taxa de caiguda de les empreses de serveis ha estat més moderada (-3,4%). Les activitats que en aquest període van registrar un creixement net del nombre d'empreses i que més han contribuït a contrarestar la pèrdua de teixit empresarial han estat les activitats administratives d'oficines, serveis de menjar i begudes, serveis d'informació, recerca i desenvolupament i administració pública.

Els canvis registrats per les posicions relatives de les principals branques d'activitat entre el 2008 i el 2010 posa de manifest el guany registrat durant la crisi tant per les branques de serveis empresarials (activitats jurídiques i comptabilitat, serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria, publicitat i estudis de mercat) com de serveis personals (activitats sanitàries, educació). Per contra, perden posicions les branques dels sectors més afectats per la recessió, com activitats especialitzades de construcció i construcció d'immobles. Durant aquest període, surt del rànquing de les 15 primeres branques les activitats de lloguer, i entra la de publicitat i estudis de mercat.

Principals branques en el teixit empresarial del Barcelonès el 2010 i canvi respecte del 2008

Quadre 20

Rànquing 2010		Pes 2010	Pes 2008	Rànquing 2008	Canvi posició rànquing 08-10
1	Comerç detall, exc. vehicles motor	15,8	15,2	1	0
2	Serveis de menjar i begudes	8,9	8,2	2	0
3	Comerç engròs, exc. vehicles motor	7,9	8,1	3	0
4	Activitats immobiliàries	4,8	4,5	5	1
5	Activitats jurídiques i de comptabilitat	4,6	4,4	6	1
6	Llars que ocupen personal domèstic	4,4	4,1	7	1
7	Activitats especialitzades construcció	4,3	5,0	4	-3
8	Altres activitats de serveis personals	3,9	3,8	9	1
9	Construcció d'immobles	3,4	3,9	8	-1
10	Activitats sanitàries	3,3	3,1	10	0
11	Educació	2,8	2,6	12	1
12	Activitats associatives	2,7	2,7	11	-1
13	Transport terrestre i per canonades	2,7	2,6	13	0
14	Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	2,0	2,2	15	1
15	Publicitat i estudis de mercat	1,8	1,9	16	1

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

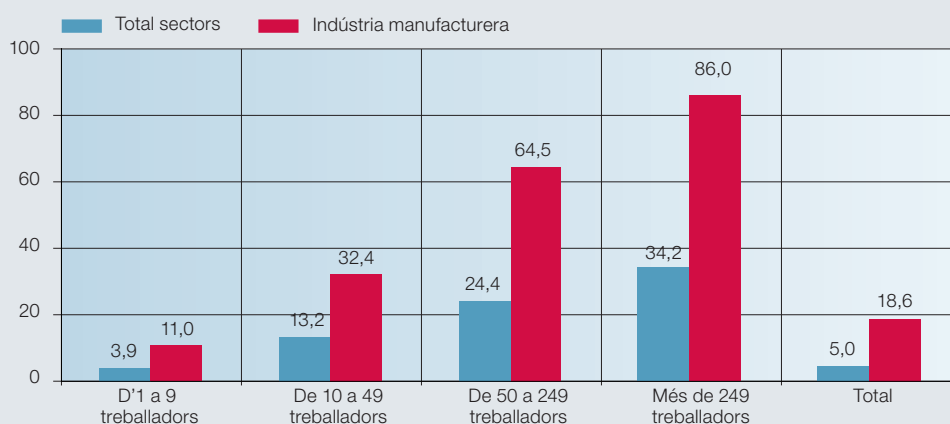
Les empreses del Barcelonès tenen una dimensió mitjana de 14 treballadors, amb una presència majoritària d'empreses de dimensió reduïda. Les empreses de menys de 10 treballadors representen el 77% del teixit empresarial de la comarca i aporten el 18% de l'ocupació. El conjunt de les petites empreses, amb menys de 50 treballadors, representen el 96% del parc empresarial del Barcelonès i són responsables del 45% dels llocs de treball de la comarca. Les empreses més grans, de més de 500 treballadors, tenen un pes del 0,2% al teixit empresarial de la comarca, però fan una important aportació a l'ocupació, en representar el 23% dels llocs de feina. Al Barcelonès hi ha un 5% d'empreses que exporten i que contribueixen a generar el 31% de la facturació de la comarca. El modest percentatge d'empreses exportadores a la comarca és resultat de l'elevat pes que tenen les empreses de serveis en el teixit productiu. De fet, si s'analitza exclusivament el perfil exportador de la indústria manufacturera, s'observa que el 18,6% de les empreses són exportadores, encara que l'orientació cap als mercats exteriors varia visiblement segons la grandària de les empreses. En el cas de les microempreses, tan sols hi ha un 11% d'indústries manufactureres que exporten, mentre que el percentatge augmenta fins al 32,4% en el cas de les empreses petites, el 64,5% en el cas de les empreses mitjanes i el 86% en el cas de les empreses grans. Les empreses exportadores expliquen el 74% de la facturació total de la indústria manufacturera del Barcelonès.

La facturació mitjana de les empreses del Barcelonès va ser l'any 2009 de 2 milions d'euros. Pel que fa a les empreses líders en facturació, l'any 2009 hi havia a la comarca 645 empreses¹⁶ amb una facturació superior als 20 milions d'euros. En el cas de les 100 empreses líders en facturació, la mitjana puja fins als 93 milions d'euros. Pel que fa a la distribució sectorial de les empreses més importants del Barcelonès en termes de facturació s'observa que el 27% són empreses del sector de la distribució comercial i el 26% són indústries manufactureres, amb la indústria química, farmacèutica i de fabricació de material elèctric com branques més destacades. Altres sectors amb un pes significatiu dins de les empreses líders en facturació són el sector de la informació i comunicació (11%), el sector de subministrament d'energia (9%) i la construcció (9%).

16. 131 empreses havien presentat els comptes anuals al Registre Mercantil fins al 2008 i 8 empreses havien presentat dades trimestrals del 2010.

Percentatge d'empreses exportadores per grandària al Barcelonès

Gràfic 12

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Empreses líders en facturació al Barcelonès

Quadre 21

Gas Natural SDG S.A.	Barcelona	Activitats financeres i d'assegurances
Fomento de Construcciones y Contratas S.A.	Barcelona	Construcció
Gas Natural Comercializadora S.A.	Barcelona	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat
Abertis Infraestructuras S.A.	Barcelona	Construcció
FCC Construcción S.A.	Barcelona	Construcció
Endesa Distribucion Electrica S.L.	Barcelona	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat
Union Fenosa Comercial S.L.	Barcelona	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat
Hisusa Holding de Infraestructuras y Servicios Urbanos S.A.	Barcelona	Activitats financeres i d'assegurances
Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A.	Barcelona	Subministrament d'aigua; activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació
Gas Natural Servicios SDG S.A.	Barcelona	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat
Planeta Corporacion S.L.	Barcelona	Informació i comunicacions
Nissan Motor Iberica S.A.	Barcelona	Indústries manufactureres
Roca Corporacion Empresarial S.A.	Barcelona	Activitats financeres i d'assegurances
Danone S.A.	Barcelona	Indústries manufactureres
Novartis Farmacéutica S.A.	Barcelona	Indústries manufactureres
Comsa S.A.	Barcelona	Construcció
Nortia Business Corporation S.L.	Barcelona	Activitats financeres i d'assegurances
Bamesa Aceros S.L.	Barcelona	Activitats financeres i d'assegurances
Sanofi Aventis S.A.	Barcelona	Indústries manufactureres
Imagina Media Audiovisual S.L.	Barcelona	Informació i comunicacions

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Aquestes mateixes branques lideren l'aportació a la facturació del grup de les 100 principals empreses, encara que amb canvis en la seva contribució relativa. Així, el sector líder en termes de facturació és el de subministrament d'energia, que representa el 37% de la facturació total d'aquest grup, gràcies a la presència d'empreses com Gas Natural i Endesa. El segon sector que destaca dins de les 100 primeres

en termes de facturació és la indústria manufacturera, amb una aportació del 20%, gràcies al pes de branques com la indústria farmacèutica, la química, la fabricació de material elèctric i la confecció de peces de vestir. Altres sectors amb una contribució significativa a la facturació de les 100 primeres empreses són el sector del comerç (14%), la construcció (12%) i el sector d'informació i comunicacions (8%). Un element comú a aquests sectors líders és la seva orientació exportadora. En especial, cal destacar el cas de la indústria manufacturera, en què el 92% d'empreses que figuren en aquest rànquing exporten i el del sector d'informació i comunicacions, en què el 64% de les empreses són exportadores.

Empreses d'alt creixement al Barcelonès*

Quadre 22

Renta Corporacion Real Estate Es S.A.	Barcelona	Promoció immobiliària
Abasic S.L.	Barcelona	Comerç a l'engròs de peces de vestir i calçat
Comercial Servicios Quinielas S.L.	Barcelona	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes
Sepalememe S.L.	Barcelona	Comerç al detall de peces de vestir
Tau Ingenieria y Construcciones Especiales S.A.	Barcelona	Construcció d'edificis residencials
Redcoon Electronic Trade S.L.	Badalona	Intermediaris del comerç de mobles, articles per a la llar
Suris S.L.	Barcelona	Instal·lacions elèctriques
Otsuka Pharmaceutical S.A.	Barcelona	Comerç a l'engròs de productes farmacèutics
Spie Iberica de Mantenimiento y Montaje S.A.	L'Hospitalet de Llobregat	Instal·lacions elèctriques
Executive Airlines S.L.	Barcelona	Transport aeri de passatgers
Fragrance and Skincare S.L.	Barcelona	Fabricació de perfums i productes de cosmètica
Barna Conshipping S.L.	Barcelona	Comerç a l'engròs de metalls i minerals metàl·lics
Energy Express S.L.	Barcelona	Comerç al detall de combustibles per a l'automoció
Fruit Sa2pe S.L.	Barcelona	Comerç a l'engròs de fruites i hortalisses
Fruta del Pacifico S.A.	Barcelona	Comerç a l'engròs de fruites i hortalisses
Diagonal Televisio S.A.	Barcelona	Activitats de producció cinematogràfica i de vídeo
Energia Contact Center S.L.	L'Hospitalet de Llobregat	Serveis tècnics d'enginyeria
Hormigones y Bombeos Soluciones S.A.	L'Hospitalet de Llobregat	Fabricació de formigó fresc
Comsa Emte Medio Ambiente S.L.	Barcelona	Construcció d'edificis residencials
Arcese Espana S.A.	Barcelona	Transport de mercaderies per carretera

* Ordenades de més a menys volum de facturació

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Les 2.958 empreses amb capital estranger del Barcelonès representen el 6,8% del teixit empresarial, creen el 15,4% de l'ocupació i aporten el 18,1 % de la facturació. De mitjana, tenen una facturació de 5,9 milions d'euros i una dimensió de 29 treballadors, superior a la del conjunt d'empreses de la comarca. Les empreses exportadores representen el 12,5% del teixit empresarial de capital estranger i aporten el 47% de l'ocupació i el 62% de la facturació d'aquest grup d'empreses. Pel que fa als sectors als quals dirigeix preferentment la inversió estrangera, si s'analitza les 100 principals empreses de capital estranger líders en facturació, s'observa que el percentatge més elevat es localitza al sector del comerç (49%), seguit per la indústria manufacturera (33%). En termes de facturació, destaquen en especial les branques de distribució comercial (20% facturació del Top-100), impulsades per la distribució de peces de vestir i calçat i de productes farmacèutics. Altres sectors amb un pes elevat en la facturació de les 100 principals empreses de capital estranger són la indústria química (14%),

la fabricació de productes farmacèutics (12%), els serveis de tecnologies de la informació (11%) i la fabricació de materials i equips elèctrics (9%). D'altra banda, les empreses amb capital estranger líders en facturació s'ubiquen principalment a Barcelona (89%) i, a molta distància, a l'Hospitalet de Llobregat (7%).

S'han detectat 221 empreses d'alt creixement a la comarca del Barcelonès, 186 de les quals es localitzen al municipi de Barcelona, 14 a L'Hospitalet de Llobregat, 12 a Badalona, 5 a Sant Adrià de Besòs i 4 a Santa Coloma de Gramenet. Els sectors que encapçalen la presència d'empreses dinàmiques són els serveis relacionats amb tecnologies de la informació (5,9%), les agències de publicitat (3,6%), les activitats de consultoria de gestió empresarial (3,2%), els serveis d'instal·lacions elèctriques (3,2%), les activitats de consultoria sobre tecnologies de la informació (2,7%) i els serveis tècnics d'enginyeria (2,7%). De mitjana, les empreses més dinàmiques de la comarca tenen 67 treballadors i una antiguitat d'11 anys, amb el 22% del total que tenen una antiguitat de 5 o menys anys i el 71% amb una antiguitat de 10 o menys anys.

4.6. BERGUEDÀ

El teixit empresarial de la comarca del Berguedà ha resistit relativament millor la crisi que el del conjunt de la província, amb una caiguda del nombre d'empreses entre el 2008 i el 2010 del 6,8% (-7,4% a la província de Barcelona). Malgrat que la destrucció d'empreses ha estat significativa, la menor disminució relativa d'empreses al Berguedà resulta interessant davant la particular especialització productiva de la comarca, que es caracteritza per un pes relativament més elevat de la construcció i la indústria, sectors en què l'ajustament ha estat particularment dur. El cert és que, si es pren com a referència l'àmbit provincial, tots els sectors s'han comportat relativament millor al Berguedà, amb un creixement més intens del parc empresarial al sector primari (3,6%), i una caiguda més suau en el cas de les empreses industrials (-7,1%), de les del sector de la construcció (-24,1%), i de les del sector serveis (-2,4%). Malgrat les caigudes globals, cal destacar les branques que durant aquest període de crisi han registrat una creació neta d'empreses, àmbit en què destaquen molt especialment branques de serveis com l'hostaleria, informació i comunicacions i les activitats artístiques i d'entreteniment.

Sectors que més contribueixen i que més contraresten la caiguda del nombre d'empreses al Berguedà. Període 2008-2010

Quadre 23

Sectors que més han contribuït a la caiguda	Sectors que més han contrarestat la caiguda
Construcció	Hostaleria
Comerç a l'engròs i al detall	Altres serveis
Indústries manufactureres	Informació i comunicacions
Activitats professionals i tècniques	Activitats artístiques i d'entreteniment
Activitats immobiliàries	Activitats sanitàries i serveis socials

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Les empreses del Berguedà són relativament petites, amb una dimensió mitjana de 8 treballadors. Les empreses petites, de menys de 50 treballadors, representen el 99% del teixit empresarial de la comarca, aporten el 78% dels ocupats i generen el 83% de la facturació. La facturació mitjana de les empreses de la comarca és de 718 mil euros, i el percentatge d'empreses exportadores és del 3,2%.

Les empreses líders en facturació al Berguedà són principalment empreses del sector del comerç, de la indústria i de la construcció. El grup de les 30 empreses amb més facturació el 2009¹⁷ està format per un 43% d'empreses del sector industrial (principalment indústria tèxtil, indústria alimentària i indústria de la fusta), un 30% d'empreses del sector del comerç i un 17% d'empreses de la construcció. La facturació mitjana d'aquest grup d'empreses és de 7,2 milions d'euros, amb una grandària de 55 treballadors. D'altra banda, cal assenyalar que l'orientació exportadora de les empreses al Berguedà és moderada, i així, tan sols el 30% de les empreses líders en facturació de la comarca exporten, percentatge que augmenta fins al 43% en el cas de les empreses líders del sector industrial. Aquest fet pot estar relacionat amb el predomini de les empreses petites dins del teixit industrial, amb tan sols dues empreses grans, amb més de 250 treballadors, i tres mitjanes (entre 50 i 249 treballadors) dins del grup d'empreses de més facturació de la comarca. En tot cas, aquest fet no ha estat obstacle perquè les empreses del Berguedà hagin resistit millor la crisi que les del conjunt de la província, com s'ha vist anteriorment.

Empreses líders en facturació al Berguedà

Quadre 24

Catalana de Pinsos S.A.	Olvan	Comerç a l'engròs de cereals i aliments per al bestiar
Serradora Boix S.L.	Puig-Reig	Fabricació d'envasos i embalatges de fusta
Montajes Rus S.L.	Berga	Extracció de minerals de ferro
Pasquina, S.A.	Berga	Demolició d'immobles
Ballus S.A.	Berga	Comerç al detall de combustibles per a l'automoció
Construccions I Promocions Queralt, S.L.	Berga	Construcció d'edificis residencials
Comercial Peralba S.A.	Berga	Comerç al detall d'electrodomèstics
Carniques Vallan S.A.	Berga	Sacrifici de bestiar i conservació de carn
Reynolds Food Packaging Spain S.L.	Puig-Reig	Fabricació d'envasos i embalatges de matèries plàstiques
Consultors D'accio De Treball Temporal	Berga	Activitats de les agències de col·locació
Agustin Barral, S.A.	La Pobla de Lillet	Fabricació de paper i de cartó ondulats
Promocions Germans Amills S.L.	Baga	Promoció immobiliària
Figuls S.A.	Avià	Comerç a l'engròs d'animals vius
Indaber Industria Avícola Del Bergueda S.L.	Casserres	Sacrifici de bestiar i conservació de carn
Sistach S.A.	Berga	Altres tipus de comerç al detall
Embalatges Faura S.L.	Puig-Reig	Fabricació d'envasos i embalatges de fusta
Especialitats Pirineus S.A.	Berga	Elaboració de productes carnis i de volateria
Balvitex S.A.	Gironella	Preparació i filatura de fibres tèxtils
Intergrup Aviapunt S.L.	Berga	Fabricació de teixits de punt
Meroltex S.L.	Puig-Reig	Fabricació de teixits tèxtils
Textil Tapias S.L.	Puig-Reig	Fabricació de teixits tèxtils
Obres I Construccions Jordi Serra S.L.	Puig-Reig	Construcció d'edificis residencials
Transportes Frigoríficos Torradeflot S.A.	Puig-Reig	Transport de mercaderies per carretera
Aïllaments I Instal·lacions Rial S.L.	Berga	Instal·lacions elèctriques
Serradora Cunill S.L.	Olvan	Serrada i planejament de la fusta
Cuti Alimentacion S.L.	La Pobla de Lillet	Provisió de menjars preparats per a celebracions
Maderas Cunill S.A.	Olvan	Serrada i planejament de la fusta
Materials Casserres S.A.	Casserres	Comerç a l'engròs de fusta, materials de construcció
Automobils Pedret S.L.	Berga	Venda d'altres vehicles de motor
Automobils Calafell S.L.	Berga	Venda d'automòbils i vehicles de motor lleuger

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

La moderada orientació exportadora de les empreses del Berguedà s'uneix a la presència relativament reduïda d'empreses amb capital estranger. L'any 2009 es van detectar 45 empreses amb capital estranger a la comarca, amb una dimensió mitjana de 6 treballadors. Els sectors que concentren el

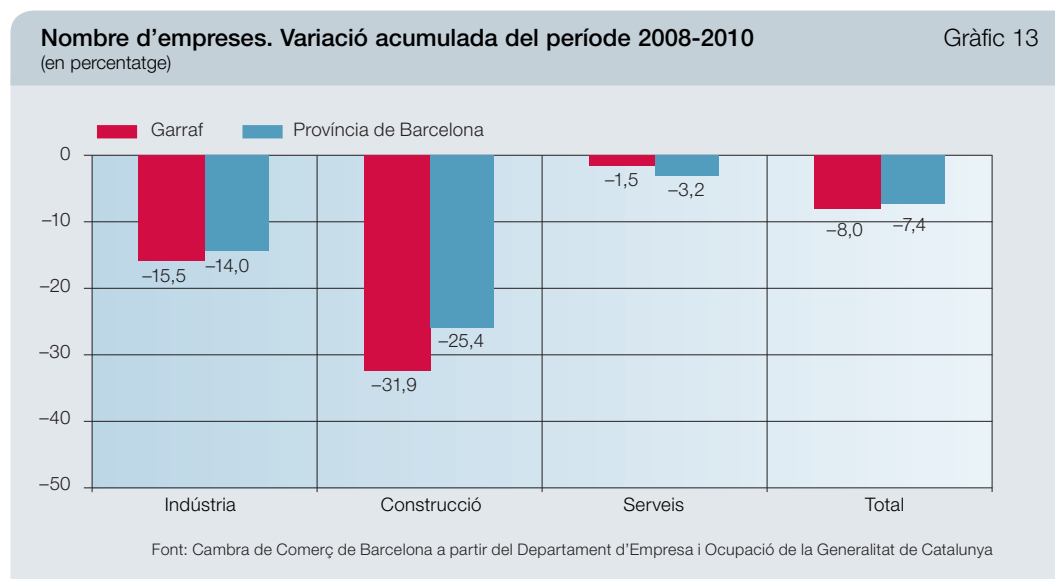
17. Tres empreses havien presentat els comptes anuals al Registre Mercantil fins al 2008.

gruix de la inversió estrangera són la construcció, amb el 42% de les empreses, la indústria manufacturera i el comerç, ambdós amb un pes del 18% en el teixit empresarial de capital forà. Tampoc les empreses de capital estranger de la comarca tenen una significativa orientació exportadora, amb un 6,7% d'empreses que exporten amb una aportació del 23% a l'ocupació i del 40 % a la facturació d'aquest grup d'empreses. La majoria d'empreses amb capital forà estan situades a Berga (51%), seguida de Puig-Reig (16%) i Bagà (9%).

Al Berguedà no s'han detectat empreses d'alt creixement, fet que posa de manifest els límits d'un model de negoci empresarial que, en general, no aposta decididament per la internacionalització per desenvolupar la seva activitat.

4.7. GARRAF

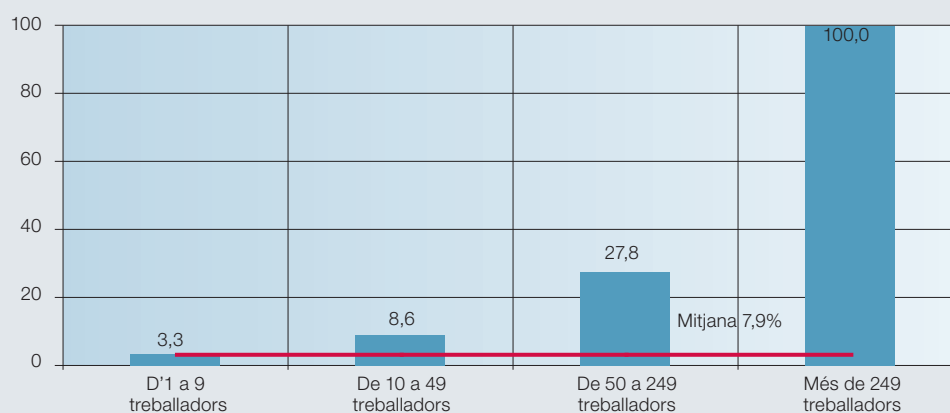
En el període 2008-2010, el Garraf va experimentar una reducció del nombre d'empreses lleugerament superior a la del conjunt de la província de Barcelona (gràfic 13), motivada principalment per la desaparició d'empreses del sector de la construcció. De fet, el Garraf és la comarca barcelonina on més negativament va contribuir aquest sector a l'evolució del nombre total d'empreses. En el rànquing dels 20 sectors econòmics amb més pes a la comarca, l'any 2010 va desaparèixer el de construcció d'obres d'enginyeria civil i, més sorprenentment, el de serveis d'allotjament i el d'activitats esportives i d'entreteniment. En el seu lloc, van aparèixer les activitats administratives d'oficina, les activitats associatives i les empreses de l'Administració pública.

Segons la base de dades SABI, les empreses del Garraf tenien una dimensió mitjana de set treballadors, una de les més baixes de la província, i una proporció d'empreses exportadores també reduïda, de només el 3,4%. Aquests baixos percentatges són el resultat d'una estructura empresarial molt orientada a la construcció i als serveis que, tradicionalment tenen una dimensió empresarial menor i menys vocació exportadora que la indústria. Aquesta orientació cap a sectors que han travessat una crisi especialment dura es reflecteix en l'alt percentatge d'empreses que ha tingut un resultat negatiu de l'exercici. Entre el 2008 i el 2010, el 48,6 % de les empreses del Garraf va tenir pèrdues (en el sector constructor i immobiliari la proporció arriba fins al 53,1%).

Empreses exportadores, segons dimensió (en percentatge)

Gràfic 14

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Malgrat això, en època de recessió també hi ha hagut sectors que han contrarestat aquesta tendència negativa i han aportat positivament al creixement del número d'empreses. El quadre 25 els recull, ordenats de més a menys importància.

Sectors que han contrarestat la disminució del nombre d'empreses del Garraf. Període 2008-2010

Quadre 25

1 Activitats administratives d'oficina	15 Cinema i vídeo; enregistrament de so
2 Activitats sanitàries	16 Seus centrals i consultoria empresarial
3 Serveis d'informació	17 Activitats relacionades amb l'ocupació
4 Altres activitats de serveis personals	18 Activitats de seguretat i investigació
5 Comerç detall, exc. vehicles motor	19 Adm. pública, Defensa i SS obligatòria
6 Serveis de menjar i begudes	20 Pesca i aquicultura
7 Activitats jurídiques i de comptabilitat	21 Minerals metàl·lics
8 Indústries de productes alimentaris	22 Productes informàtics i electrònics
9 Indústries manufactureres diverses	23 Materials i equips elèctrics
10 Activitats postals i de correus	24 Transport aeri
11 Educació	25 Telecomunicacions
12 Indústries tèxtils	26 Mediació financera
13 Arts gràfiques i suports enregistrats	27 Recerca i desenvolupament
14 Reparació i instal·lació de maquinària	28 Activitats associatives

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Com a altres comarques barcelonines, destaca la presència de sectors en auge aquests darrers anys, com el sanitari, la R+D, alguns serveis empresarials o les empreses vinculades a l'Administració pública. Sorpren, en canvi, l'aportació positiva de sectors manufactureres com la indústria tèxtil o els minerals metàl·lics, en les quals el Garraf no està especialitzada, i d'altres indústries amb més presència a la comarca, com la de productes alimentaris o la d'arts gràfiques.

Pel que fa a les empreses líders en facturació, hi ha 14 empreses amb uns ingressos d'explotació superiors als 10 milions d'euros. Deu es localitzen a Vilanova i la Geltrú, tres a Sant Pere de Ribes i una a Canyelles. La dimensió mitjana d'aquestes empreses és de 201 treballadors i la proporció d'empreses

exportadores força elevada (64,3%), ja que la majoria es dediquen a activitats industrials, tal com es reflecteix al quadre 26. Aquesta especialització influeix en el fet que més de la meitat de les empreses líders en facturació obtinguessin un resultat negatiu de l'exercici.

Empreses líders en facturació al Garraf		Quadre 26
Prysmian Cables y Sistemas S.A.	Vilanova i La Geltrú	Fabricació d'altres fils i cables elèctrics i electrònics
Compania Internacional para la financiación de la distribución S.A.	Vilanova i La Geltrú	Comerç al detall per correspondència o internet
Grupo Componentes Vilanova S.L.	Vilanova i La Geltrú	Fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Mahle S.A.	Vilanova i La Geltrú	Fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Hitecholding Valores S.L.	Vilanova i La Geltrú	Altres activitats professionals, científiques o tècniques
Qualitat Obres S.L.	Vilanova i La Geltrú	Construcció d'edificis residencials
Kuka Robots Ibérica S.A.	Vilanova i La Geltrú	Comerç a l'engròs de maquinària i equip
Mahle Componentes de Motor España S.L.	Vilanova i La Geltrú	Fabricació de components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Ako Electromecanica S.A.L.	Sant Pere de Ribes	Fabricació de material i equipament elèctric
Megadyne Rubber S.A.	Vilanova i La Geltrú	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques
Supermercats Ribetans S.L.	Sant Pere de Ribes	Comerç al detall amb predomini d'aliments i begudes
World Elastomers Trade S.L.	Canyelles	Intermediaris del comerç de minerals, metalls i productes químics industrials
Destilerias Mg S.L.	Vilanova i La Geltrú	Destil·lació, rectificació i mescla de begudes alcohòliques
Giravi S.A.	Sant Pere de Ribes	Fabricació de productes de plàstic

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

La reduïda dimensió mitjana del teixit empresarial al Garraf fa que només es detectin set empreses d'alt creixement a la comarca (quadre 27). Cal recordar que, a més d'un creixement de la facturació del 20% o més durant tres exercicis consecutius, un dels requisits per ser considerada d'alt creixement és tenir com a mínim 10 treballadors. Resulta curiós el fet que cap de les empreses d'alt creixement del Garraf exporta ni està participada per capital estranger, ni tan sols les pertanyents a la indústria manufacturera.

Empreses d'alt creixement al Garraf		Quadre 27
Ambulàncies M A, S.L.	Altres activitats sanitàries	
Electrosistemas Montgros 95 S.L.	Fabricació d'aparells de distribució i control elèctric	
FFC Garraf Penedès, S.L.	Construcció d'edificis residencials	
Autocares Meg Bus, S.L.	Transport terrestre urbà i suburbà de passatgers	
Mecanizados Barcelona, S.L.	Fabricació d'estructures metàl·liques i els seus components	
La Clau de Vilanova, S.L.	Activitats d'escoles de conducció i pilotatge	
Inter & Armari Sitges, S.L.	Fabricació de mobles	

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

4.8. MARESME

El Maresme ha estat la comarca de la província de Barcelona que ha patit amb més intensitat la desaparició d'empreses entre el 2008 i el 2010. La comarca ha perdut el 9,2% del seu teixit empresarial en aquest període, com a resultat del fort ajustament experimentat per la indústria i la construcció, sectors que defineixen l'especialització productiva del Maresme.

L'ajustament experimentat per aquest dos sectors ha estat molt intens, fet que ha provocat que el seu pes conjunt dins del teixit empresarial hagi caigut des del 29,8% del 2008 fins al 24,9% el 2010. En aquest període, la davallada del nombre d'empreses al sector de la construcció ha estat del 30,5%, mentre que en el cas de la indústria la caiguda ha estat del 17,3% i, en ambdós casos, la pèrdua de teixit empresarial ha estat més intensa que en el conjunt de la província. Al sector serveis també s'ha produït una disminució del nombre d'empreses, però la reducció ha estat del 3,0%, lleugerament més suau que al conjunt de la província.

L'únic sector que ha experimentat un creixement del nombre d'empreses ha estat el primari, que destaca amb un avanç del 16,1% durant aquests anys de crisi. Així mateix, cal destacar les branques d'activitat que han registrat un augment net del nombre d'empreses i que en major mesura han contribuït a contrarestar la pèrdua de teixit empresarial, i que són principalment branques del sector serveis: activitats immobiliàries, activitats administratives d'oficina, serveis de tecnologies de la informació, seus centrals i consultoria empresarial i activitats esportives i d'entreteniment.

Sectors que més contribueixen i que més contraresten la caiguda del nombre d'empreses al Maresme. Període 2008-2010

Quadre 28

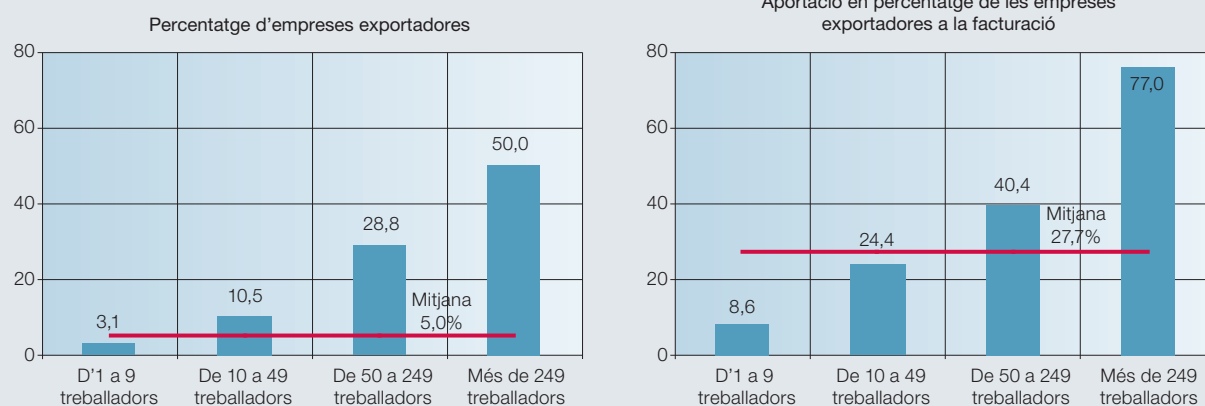
Sectors que més han contribuït a la caiguda	Sectors que més han contrarestat la caiguda
Activitats especialitzades construcció	Activitats immobiliàries
Construcció d'immobles	Activitats administratives d'oficina
Confecció de peces de vestir	Serveis de tecnologies de la informació
Comerç detall, exc. vehicles motor	Seus centrals i consultoria empresarial
Transport terrestre i per canonades	Activitats esportives i d'entreteniment
Construcció d'obres d'enginyeria civil	Adm. pública, Defensa i SS obligatòria
Productes metàl·lics, exc. maquinària	Activitats jurídiques i de comptabilitat
Activitats de lloguer	Serveis socials amb allotjament
Indústries tèxtils	Altres activitats de serveis personals
Serveis tècnics arquitectura i enginyeria	Activitats sanitàries

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

El teixit empresarial del Maresme està dominat per empreses petites i mitjanes, que representen el 99 % del teixit empresarial, el 92% de l'ocupació i el 88% de la facturació de les empreses de la comarca. De mitjana, les empreses del Maresme tenen una dimensió de 8 treballadors i una facturació de 922 mil euros. El percentatge d'empreses exportadores a la comarca és del 5%, encara que hi ha una elevada dispersió per grandària, des del 3,1% de les microempreses que exporten fins al 50% de les empreses grans. En total, les empreses exportadores expliquen el 28% de la facturació total del teixit empresarial de la comarca.

El grup d'empreses líders en facturació al Maresme el 2009¹⁸ està format principalment per empreses de la indústria manufacturera (33% de les 30 primeres), amb una presència destacada de la indústria

18. Quatre empreses havien presentat els comptes anuals al Registre Mercantil fins al 2008.

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

farmacèutica i tèxtil, i pel comerç (57% de les 30 primeres). La facturació mitjana d'aquest grup d'empreses és de 4,8 milions d'euros. Els sectors líders en facturació presenten diferències significatives, principalment pel que fa a la seva orientació exportadora, que és molt accentuada en el cas de la indústria manufacturera i és menys visible en el cas del comerç. Així, el 70% de les empreses manufactureres presents al Top-30 de facturació exporten, enfront del 35% d'empreses del sector del comerç que ho fan. Per al conjunt d'empreses del Maresme líders en facturació, el percentatge d'empreses exportadores és del 43%, amb una aportació a la facturació total del grup del 56%. La dimensió mitjana de les empreses líders en facturació al Maresme és de 168 ocupats, grandària que puja fins als 233 ocupats en el cas de les empreses exportadores del rànquing.

Al Maresme s'han detectat 447 empreses de capital estranger, que de mitjana tenen 14 treballadors i una facturació de 2,6 milions d'euros. La inversió estrangera està concentrada principalment al sector del comerç (26%), serveis a les empreses (24%), la construcció (20%) i la indústria manufacturera (18%). Si es considera tan sols el grup de les 30 empreses de capital estranger amb més facturació, s'observa que el pes de les empreses manufactureres, del comerç i de la construcció és del 87%. Les indústries químiques, farmacèutiques i de confecció de peces de vestir fan una contribució significativa a la facturació total. Les empreses de capital estranger es localitzen principalment a Mataró (31%), Pineda de Mar (8%), El Masnou (6%) i Calella (5%).

Pel que fa a les empreses més dinàmiques de la comarca, al Maresme s'han detectat 25 empreses d'alt creixement, que tenen, de mitjana, una antiguitat de 10 anys, 17 treballadors i una facturació de 2,5 milions d'euros. Sectorialment, el 32% de les empreses més dinàmiques són del sector del comerç (principalment de materials de construcció i productes químics), el 24% de la indústria manufacturera (indústria tèxtil, alimentària i materials de construcció) i el 24% del sector de serveis empresarials (en especial de consultoria i comptabilitat). Crida l'atenció el fet que no sembla existir una relació entre internacionalització i alt creixement a les empreses del Maresme. Així, de les 25 empreses d'alt creixement, tan sols dues són empreses de capital estranger i quatre són empreses exportadores.

Empreses líders en facturació al Maresme

Quadre 29

Grup Serhs S.A.	Arenys de Munt	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Alcon Cusi S.A.	El Masnou	Fabricació de productes farmacèutics de base
Comdipunt S.A.	Arenys de Mar	Confecció d'altres peces de vestir exteriors
Generos De Punto Victrix S.L.	Mataró	Comerç a l'engròs de peces de vestir i calçat
Bioiberica S.A.	Palafolls	Fabricació de productes farmacèutics de base
Punt Roma S.L.	Mataró	Comerç al detall de peces de vestir
N T Incoming S.L.	Santa Susanna	Activitats de les agències de viatges
Roga Comercial Textil S.L.	Mataró	Comerç a l'engròs de peces de vestir i calçat
Dogí International Fabrics S.A.	El Masnou	Preparació i filatura de fibres tèxtils
Sans Branded Apparel S.L.	Mataró	Comerç a l'engròs de peces de vestir i calçat
Conservas Dani S.A.	Vilassar de Mar	Comerç a l'engròs de productes alimentaris, begudes i tabac
Laboratorios Hartmann S.A.	Mataró	Fabricació de productes farmacèutics de base
Centres Autoequip S.A.	Vilassar de Dalt	Manteniment i reparació de vehicles de motor
Media Markt Mataro Video Tv Hifi Elektro Computer Foto S.A	Mataró	Comerç al detall d'ordinadors, equips perifèrics i programes informàtics
Volumetric Promotora Constructora S.L.	Mataró	Promoció immobiliària
Narval Sabazio S.L.	Arenys de Mar	Activitats de les societats holding
Branded Apparel Intimates S.L.	Mataró	Comerç a l'engròs de peces de vestir i calçat
Federal Signal Vama S.A.	Vilassar de Dalt	Fabricació d'altres tipus de materials i equips elèctrics
Mmce Catalunya S.A.	Cabrera de Mar	Venda d'automòbils i vehicles de motor lleuger
Escorxadador D Aus Torrent I Fills S.A.	Mataró	Comerç a l'engròs de carn i productes carnis

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Empreses d'alt creixement al Maresme

Quadre 30

Eupreco Empresa Constructora S.L.	Premià de Mar	Construcció d'edificis residencials
A V L 2000 S.L.	Mataró	Instal·lacions elèctriques
Viatges Perla Tours S.L.	Calella	Activitats de les agències de viatges
Torcidos Sinteticos S.L.	Arenys de Munt	Preparació i filatura de fibres tèxtils
Miguel Anglada Construcciones S. L.	Mataró	Construcció d'edificis residencials
Construcciones Metalicas Grau S.A.	Premià de Dalt	Fabricació d'estructures metàl·liques
Tex Dorpal S.L.	Mataró	Acabament de tèxtils
Advanced Electrical Varnishes Iberica S.L.	Mataró	Fabricació d'aparells de distribució i control elèctrics
Bugaboo Spain S.L.	Pineda de Mar	Comerç a l'engròs d'altres articles d'ús domèstic
Creu Grogga S.L.	Calella	Activitats de medicina general
Implant Protesis dental 2004 S.L.	Mataró	Comerç a l'engròs no especialitzat
Ilurogest S.L.	Mataró	Activitats de comptabilitat, auditoria i assessoria fiscal
Alta Alella S.L.	Tiana	Elaboració de vins
Abril et Nature S.L.	El Masnou	Comerç a l'engròs de perfumeria i cosmètica
Ojoenred S.L.	Mataró	Comerç al detall per correspondència i per Internet
Grupcom Gestio S.L.	Mataró	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Sto Sdf Iberica S.L.	Mataró	Comerç a l'engròs de fusta, materials de construcció
Buypower S.L.	Mataró	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Media responsable S.L.	Premià de Mar	Altres activitats d'edició
Layertex S.L.	Premià de Dalt	Comerç a l'engròs de productes químics
Autocars Barrera S.L.	Tordera	Transport terrestre urbà i suburbà de passatgers
Thomas Sabo Espana S.L.	Mataró	Intermediaris del comerç de productes diversos
Consarid S.L.	Tiana	Comerç a l'engròs de ferralla i productes de rebuig
Pa Sola S.L.	Argentona	Fabricació de pa i de productes de fleca frescos
Ovni Instalaciones S.L.	Pineda de Mar	Instal·lacions elèctriques

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

4.9. OSONA

Entre el 2008 i el 2010, el nombre d'empreses a Osona va disminuir el 8,5 % acumulat, més que al conjunt de la província de Barcelona (-7,4%), com a conseqüència de la caiguda més intensa de les empreses de la construcció.

En aquest període, la llista de sectors més importants a la comarca, en termes de pes sobre el total d'empreses, no ha variat. Però sí que es detecta que hi ha activitats que han guanyat pes en època de recessió (vegeu el quadre 31). D'una banda, activitats en les quals Osona ja estava especialitzada, com la indústria de productes alimentaris o les activitats agrícoles i ramaderes. De l'altra, sectors vinculats amb el turisme i l'hoteleria, com els serveis de menjar i begudes o les activitats esportives i d'entreteniment i també alguns serveis de no mercat, com la sanitat o l'educació.

Sectors que han guanyat més pes a Osona. Període 2008-2010

Quadre 31

1 Comerç detall, exc. vehicles motor	11 Altres activitats de serveis personals
2 Serveis de menjar i begudes	12 Activitats associatives
3 Agricultura, ramaderia i caça	13 Silvicultura i explotació forestal
4 Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	14 Activitats jurídiques i de comptabilitat
5 Indústries de productes alimentaris	15 Activitats esportives i d'entreteniment
6 Comerç engròs, exc. vehicles motor	16 Reparació i instal·lació de maquinària
7 Activitats immobiliàries	17 Activitats veterinàries
8 Educació	18 Biblioteques i museus
9 Activitats sanitàries	19 Telecomunicacions
10 Activitats administratives d'oficina	20 Serveis d'allotjament

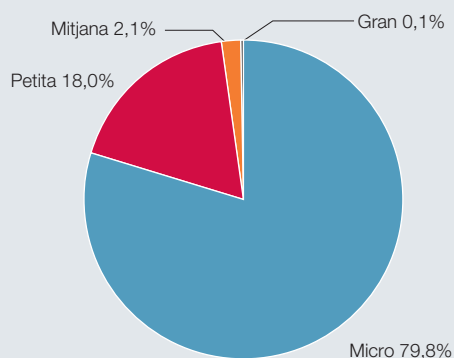
Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Segons la base de dades SABI, el teixit empresarial d'Osona és relativament petit, i està format bàsicament per microempreses de fins a 9 empleats (gràfic 16). Territorialment, tres quartes parts de les empreses es localitzen en només deu municipis: Vic (33,8%), Manlleu (10,4%), Torelló (7,1%), Gurb (5,2%), Tona (4,9%), Centelles (4%), Taradell (3,3%), Seva (2,6%), Les Masies de Voltregà (2,5%) i Roda de Ter (2,2%).

Empreses d'Osona, segons dimensió

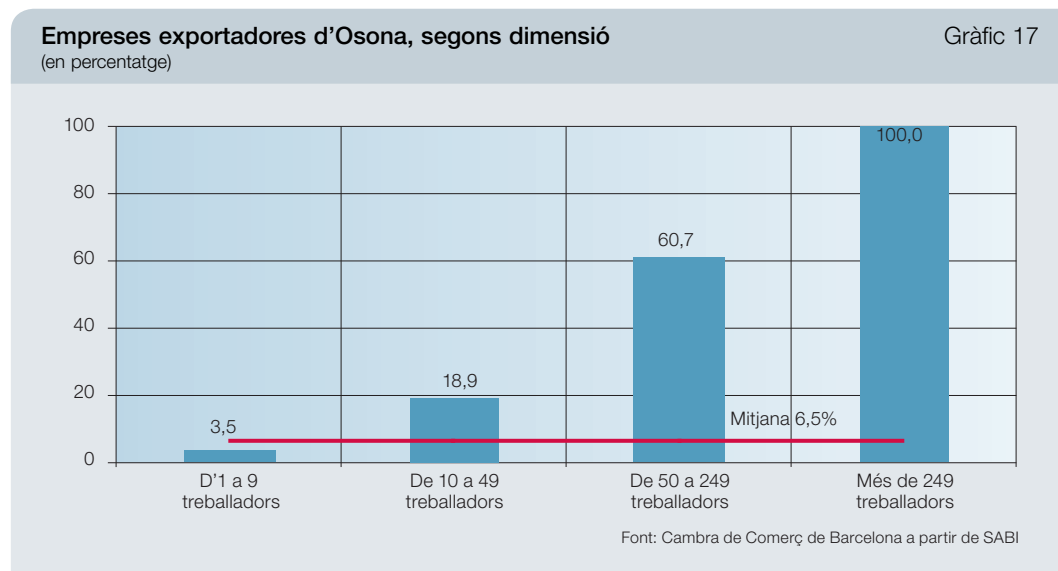
(en percentatge)

Gràfic 16

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

La dimensió condiona fortament l'orientació exportadora de les empreses, tal com reflecteix el gràfic 17. Mentre que entre les empreses de fins a 49 treballadors la proporció no arriba al 20%, entre les empreses mitjanes aquest percentatge puja fins al 60,7% i de les quatre empreses de la comarca que tenen més de 249 treballadors, totes exporten.

Entre les líders en facturació, hi ha 52 a empreses a Osona amb uns ingressos d'explotació mitjans de 84,6 milions d'euros,¹⁹ i que aporten el 18% de l'ocupació de la comarca. Entre aquestes empreses, que queden recollides parcialment al quadre 32, predominen les empreses mitjanes d'entre 50 i 249 treballadors, el 61,5% són exportadores i la presència de capital estranger és relativament reduïda, de només el 10,5%. De les nou empreses que han obtingut un resultat negatiu de l'exercici, només tres són exportadores.

De les 52 empreses que més han facturat, la meitat estan estretament vinculades a la indústria de l'alimentació. Abasten diferents fases del procés, des de l'agricultura i la ramaderia, la fabricació d'equipament de transmissió hidràulica i neumàtica per a maquinària agrícola, a les manufactures alimentàries (amb predomini dels productes carnis), passant per les activitats veterinàries, o la distribució comercial d'aliments i animals vius.

Sis de les empreses que més facturen realitzen activitats industrials lligades a la metal·lúrgia i la fabricació de productes metàl·lics i dues a la fabricació de maquinària i equips. Entre les empreses de serveis, a part de les distribuïdores comercials i una empresa dedicada a les activitats veterinàries, es pot destacar el Grup Seidor, dedicat a la consultoria estratègica i a la implantació de TIC, entre d'altres activitats.

Pel que fa a les empreses d'alt creixement, s'han detectat 15 empreses que compleixen els requisits establerts d'augment de la facturació i del nombre mínim de treballadors. La majoria d'aquestes 15 empreses tenen una trajectòria consolidada: tres van ser creades en la dècada dels 1980, onze en la dels 1990 i una l'any 2001. La dimensió mitjana d'aquestes empreses és de 55 treballadors i un terç són exportadores. Entre les empreses d'alt creixement, quatre estan vinculades a la indústria alimentària, tres a la construcció i dues a la distribució comercial. El que més destaca, però, és que

19. Dotze empreses havien presentat els comptes anuals al Registre Mercantil fins al 2008.

Empreses líders en facturació a Osona

Quadre 32

Casa Tarradellas S.A.	Gurb	Elaboració de productes alimentaris
Bon Preu Holding S.L.	Les Masies de Voltregà	Activitats de les societats holding
Corporacion Metalurgica Catalana S.L.	Les Masies de Voltregà	Activitats de les societats holding
La Farga Rod S.L.U.	Les Masies de Voltregà	Fundició de metalls lleugers
Patel S.A.	Santa Maria de Corcó	Processat i conservació de carn
Seidor S.A.	Vic	Activitats de consultoria informàtica
Cárnicas Sola S.A.	Gurb	Processat i conservació de carn
Cárnicas Toni Josep S.L.	Vic	Processat i conservació de carn
Dos Mil Cien S.L.	Vic	Fabricació de productes per a l'alimentació d'animals de granja
Fundició Ductil Benito S.L.	Manlleu	Comerç a l'engròs de fusta, materials de construcció i aparells sanitaris
Girbau S.A.	Vic	Fabricació de maquinària per a la indústria tèxtil
Embutidos Monells S.A.	Seva	Elaboració de productes càrnics
Patrimonial Les Pedreres S.L.	Sant Julià de Vilatorca	Comerç a l'engròs de carn i productes càrnics
La Farga Tub S.L.	Les Masies de Voltregà	Producció de coure
Corporación de Participaciones. Industriales Alcajar S.L.	Vic	Activitats de les societats holding
General Pecuaria S.A.	Vic	Comerç a l'engròs d'animals vius
Cata Electrodomésticos S.L.	Torelló	Fabricació d'electrodomèstics
Cata Corporacion 2000 S.L.	Torelló	Activitats de les societats holding
La Piara S.A.	Manlleu	Elaboració de productes càrnics
Grupo Alvic Fr Mobiliario S.L.	Vic	Fabricació de mobles de cuina

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

encapçalen la llista tres empreses de serveis empresarials. El Grup Seidor, esmentat anteriorment, una divisió seva de consultoria i una empresa de serveis d'enginyeria, comunicació i educació orientada a la sostenibilitat. Aquestes tres empreses sumen 477 treballadors i totes tres van obtenir un resultat positiu l'exercici 2009.

Empreses d'alt creixement a Osona

Quadre 33

Grupo Seidor S.A.	Serveis relacionats amb les tecnologies de la informació i la informàtica
Lavola 1981 S.A.	Activitats de consultoria de gestió empresarial
Seidor Consulting S.L.	Serveis relacionats amb les tecnologies de la informació i la informàtica
Microsistemes S.A.	Comerç a l'engròs d'ordinadors, equips perifèrics i programes informàtics
Array Plastics S.L.	Fabricació d'altres productes de plàstic
Porco S.L.	Processat i conservació de carn
Excavacions Osona S.A.	Construcció de carreteres i autopistes
Aplicacions i Muntatges Torello S.L.	Altres indústries manufactureres
Maquinària Industrial Farres S.L.	Fabricació de maquinària per a la indústria de l'alimentació, begudes i tabac
Forn Franquesa S.L.	Fabricació de pa i de productes frescos de pastisseria
Video Oca S.L.	Activitats de distribució cinematogràfica i de vídeo
Mobles Mir i Equipaments S.L.	Comerç al detall de mobles, aparells d'il·luminació i altres articles d'ús domèstic a establiments especialitzats
Corpi Obres i Promocions S.L.	Construcció d'edificis no residencials
Caldereria Osona S.L.	Construcció d'edificis residencials
Padros Cheese Sl.	Preparació de llet i altres productes làctics

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

4.10. VALLÈS OCCIDENTAL

El Vallès Occidental va ser la comarca, juntament amb el Maresme, que ha patit amb més intensitat la desaparició d'empreses entre el 2008 i el 2010. L'estructura productiva de la comarca destaca per l'elevat pes del sector industrial respecte al conjunt de la província i, en menor mesura, de la construcció, fet que ajuda a explicar el fort impacte que ha tingut la crisi sobre el teixit empresarial del Vallès Occidental, que ha registrat una caiguda del 9,2% en aquest període.

Cal destacar que tots els sectors han registrat una desaparició neta d'empreses, que ha estat especialment intensa en el cas de la construcció (-25,8%) i la indústria (-13,6%), sectors que representen el 30% del teixit empresarial de la comarca el 2010 (enfrent del 34% el 2008). També és significatiu l'ajustament experimentat pel sector serveis, amb una caiguda del nombre d'empreses del 4,1%, contracció que resulta més intensa que la del conjunt de la província. En tot cas, és al sector serveis on es localitzen les branques que en major mesura han contribuït a contrarestar la pèrdua de teixit empresarial en registrar una creació neta d'empreses. En aquest sentit, destaquen les branques d'activitats administratives d'oficina, l'educació, les activitats immobiliàries, els serveis de menjar i begudes i la consultoria empresarial.

Sectors que més contribueixen i que més contraresten la caiguda del nombre d'empreses al Vallès Occidental. Període 2008-2010

Quadre 34

Sectors que més han contribuït a la caiguda	Sectors que més han contrarestat la caiguda
Activitats especialitzades construcció	Activitats administratives d'oficina
Construcció d'immobles	Educació
Productes metàl·lics, exc. maquinària	Activitats immobiliàries
Construcció d'obres d'enginyeria civil	Serveis de menjar i begudes
Transport terrestre i per canonades	Seus centrals i consultoria empresarial
Comerç engròs, exc. vehicles motor	Materials i equips elèctrics
Activitats de lloguer	Serveis d'allotjament
Comerç detall, exc. vehicles motor	Serveis d'informació
Indústries tèxtils	Serveis socials sense allotjament
Maquinària i equips ncaa*	Publicitat i estudis de mercat

*ncaa: no classificats en altres apartats

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Les empreses del Vallès Occidental tenen, de mitjana, una dimensió de 14 ocupats, una de les més altes de la província, i una facturació de 2,4 milions d'euros. Les empreses de menys de 10 treballador representen el 60% del teixit empresarial, i les de menys de 50 el 96%. Encara que les petites i mitjanes empreses són majoria al teixit empresarial de la comarca (99,5% del total), la seva aportació al conjunt de l'ocupació (67%) i de la facturació (73%) és inferior a la de les comarques de dimensió més reduïda. Les grans empreses fan una contribució significativa tant a la creació d'ocupació (33%) com a la facturació (27%).

Al Vallès Occidental hi ha 172 empreses amb una facturació superior als 20 milions d'euros el 2009,²⁰ de les quals el 19% està a Sant Cugat, el 12% a Terrassa i el 10% a Santa Perpètua. El sector que concentra el grup més nombrós d'empreses de més facturació és la indústria manufacturera (44%), que té com a branques més destacades la indústria química, la farmacèutica i la fabricació de pro-

20. 8 empreses han presentat dades trimestrals del 2010.

ductes de cautxú. El sector del comerç també té una presència significativa al teixit empresarial de la comarca (33%), amb un pes especialment elevat del comerç a l'engròs de materials de construcció, de productes farmacèutics i de maquinària. Finalment, els serveis empresarials representen el 10% del teixit empresarial de la comarca, liderats per la branca d'emmagatzematge i activitats afins al transport i pels serveis de tecnologies de la informació. Les empreses exportadores representen el 62% de les empreses amb facturació superior als 20 milions d'euros, percentatge que augmenta fins al 89% en el cas de les indústries manufactureres, fet que posa de manifest la importància de l'orientació cap als mercats exteriors per guanyar en dimensió i facturació.

Empreses líders en facturació del Vallès Occidental

Quadre 35

Barna Steel S.A.	Castellbisbal	Activitats de reprografia, preparació de documents
Mango Mng Holding S.L.	Palau-Solità i Plegamans	Activitats de les societats holding
Applus Technologies Holding S.L.	Cerdanyola del Vallès	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Condis Supermercats S.A.	Montcada i Reixac	Comerç a l'engròs, no especialitzat, de productes alimentaris, begudes i tabac
Copcisa Corp S.L.	Terrassa	Altres activitats de suport a les empreses ncaa*
Panrico, S.A.	Santa Perpètua De Mogoda	Fabricació de pa i de productes de fleca i pastisseria frescos
Boehringer Ingelheim Espana S.A.	Sant Cugat Del Vallès	Fabricació de productes farmacèutics de base
Integrated Service Solutions S.L.	Sant Cugat Del Vallès	Altres serveis d'informació ncaa*
Fluidra S.A.	Sabadell	Activitats de les societats holding
Global Steel Wire S.A.	Cerdanyola del Vallès	Fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges
Copcisa Industrial S.L.	Terrassa	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Kao Chemicals Europe S.L.	Barberà del Vallès	Activitats de les societats holding
Iss Facility Services S.A.	Sant Cugat Del Vallès	Neteja general d'edificis
Roche Diagnostics S.L.	Sant Cugat del Vallès	Comerç a l'engròs de productes farmacèutics
Yamaha Motor Espana S.A.	Palau-Solità i Plegamans	Fabricació de motocicletes
Europastry S.A.	Sant Cugat del Vallès	Fabricació de pa i de productes de fleca i pastisseria frescos
Cs Establiments De Proximitat S.L.	Montcada i Reixac	Comerç al detall, amb predomini de productes alimentaris, begudes i tabac
Copcisa S.A.	Terrassa	Construcció d'edificis residencials
Lipidos Santiga S.A.	Santa Perpètua de Mogoda	Fabricació d'olis (excepte d'oliva) i greixos
Wurth Espana S.A.	Palau-Solità i Plegamans	Comerç a l'engròs de ferreteria, lampisteria i calefacció

*ncaa: no classificats en altres apartats

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

La internacionalització del teixit empresarial de la comarca també es reflecteix en l'existència de 1.221 empreses de capital estranger, que estan concentrades principalment en tres localitats: Terrassa (20%), Sant Cugat (15%) i Sabadell (14%). De mitjana, les empreses de capital estranger tenen una dimensió de 29 treballadors i una facturació de 8,5 milions d'euros, superior a les del conjunt d'empreses de la comarca.

El comerç és el sector amb un pes més elevat dins de les empreses de capital estranger (31%), amb una presència destacada de les empreses dedicades al comerç a l'engròs de maquinària, productes químics, materials de construcció i productes farmacèutics. El segon sector en importància dins de les empreses de capital estranger és la indústria manufacturera (22%), liderada per la indústria de fabricació de matèries plàstiques, productes metàl·lics, productes químics i de components i accessoris per a vehicles. També destaquen els serveis empresarials com a destí del capital estranger (21%), amb el transport de mercaderies, els serveis tècnics d'enginyeria, activitats de comptabilitat com a serveis més destacats.

Scrinser S.A.	Sant Cugat del Vallès	Construcció d'edificis residencials
Hune Plataformas S.A.	Castellbisbal	Lloguer de maquinària i equips per a la construcció
Cano Catalunya S.A.	Sant Cugat del Vallès	Venda d'automòbils i vehicles de motor lleuger
Dalton Import S.L.	Terrassa	Comerç a l'engròs d'aparells electrodomèstics
Inmovalero S.A.	Terrassa	Promoció immobiliària
Celsa It Services S.L.	Castellbisbal	Serveis administratius combinats
Armelix S.L.	Sant Quirze del Vallès	Manteniment i reparació de vehicles de motor
Comercial Rojas Assens S.A.	Sant Quirze del Vallès	Fabricació d'altres components, peces i accessoris per a vehicles de motor
Fic5 Shop S.L.	Terrassa	Comerç al detall de carn i productes carnis en establiments especialitzats
Tourvision S.A.	Montcada i Reixac	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes
Charles River Laboratories Espana S.A.	Cerdanyola del Vallès	Comerç a l'engròs d'animals vius
Wotrant S.L.	Terrassa	Altres serveis relacionats amb les tecnologies de la informació
Electrificaciones Ferroviarias Catenaria S.A.	Rubí	Instal·lacions elèctriques
Avant Valles S.A.	Sabadell	Activitats de les agències de viatges
Motorgestion Multimarca SL	Montcada i Reixac	Venda d'automòbils i vehicles de motor lleuger
Ski Catalunya S.L.	Terrassa	Intermediaris del comerç de productes alimentaris, begudes i tabac
Mat Global Solutions S.L.	Terrassa	Altres activitats de consultoria de gestió empresarial
Recuperacion De Metales Alagon S.L.	Terrassa	Activitats de classificació i separació de materials
Ewab Engineering S.A.	Rubí	Fabricació de maquinària d'elevació i manipulació
SM Importador de Productos Dietéticos S.L.	Sabadell	Elaboració de preparats per a l'alimentació infantil i preparats dietètics

*ncaa: no classificats en altres apartats

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Pel que fa a les empreses d'alt creixement, al Vallès Occidental se n'han detectat 65, de les quals el 35% pertanyen al sector de serveis empresarials (els més destacats són els serveis de tecnologies de la informació, les activitats administratives d'oficina i els serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria), el 22% al del comerç, el 18% a la construcció i el 14% al de la indústria manufacturera. De mitjana, les empreses d'alt creixement de la comarca tenen una dimensió de 32 ocupats, una facturació de 8,4 milions d'euros i una antiguitat d'11 anys. Aquestes empreses més dinàmiques es situen principalment a Terrassa (20%), Sant Cugat del Vallès (18%) i Sabadell (14%). Crida l'atenció el fet que tan sols 8 empreses d'alt creixement exporten, encara que aquest petit grup d'empreses exportadores aporten el 27% de la facturació del grup d'empreses més dinàmiques.

4.11. VALLÈS ORIENTAL

En el període 2008-2010 la destrucció d'empreses al Vallès Oriental ha estat més intensa que al conjunt de la província de Barcelona (-8,6% acumulat i -7,4% acumulat, respectivament). Aquesta diferència s'origina principalment en el major ritme de desaparició d'empreses de la construcció, ja que les manufactureres han disminuït a taxes semblants a les de la província.

Així, d'entre els sectors que han perdut més pes al Vallès Oriental, encapçalen la llista la construcció residencial i d'enginyeria civil i les activitats especialitzades de construcció (quadre 37). La resta de

Sectors que han perdut més pes. Període 2008-20010 Quadre 37

Activitats especialitzades construcció
Construcció d'immobles
Construcció d'obres d'enginyeria civil
Transport terrestre i per canonades
Productes metàl·lics, exc. maquinària
Activitats de lloguer
Maquinària i equips ncaa*
Arts gràfiques i suports enregistrats
Reparació ordinadors i efectes personals
Indústries fusta i suro, exc. mobles
Mobles
Publicitat i estudis de mercat
Altres activitats de serveis personals
Productes minerals no metàl·lics ncaa*
Indústries tèxtils

*ncaa: no classificats en altres apartats

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Sectors que han guanyat més pes. Període 2008-20010 Quadre 38

Comerç detall, exc. vehicles motor
Serveis de menjar i begudes
Comerç engròs, exc. vehicles motor
Serveis a edificis i de jardineria
Educació
Activitats immobiliàries
Activitats administratives d'oficina
Venda i reparació de vehicles motor
Activitats sanitàries
Activitats jurídiques i de comptabilitat
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria
Seus centrals i consultoria empresarial
Indústries químiques
Indústries de productes alimentaris
Agricultura, ramaderia i caça

*ncaa: no classificats en altres apartats

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

sectors que han reduït la seva aportació al teixit empresarial de la comarca són majoritàriament manufacturadors, a excepció de quatre activitats de serveis: activitats de lloguer, reparació d'ordinadors i efectes personals, publicitat i estudis de mercat i altres activitats de serveis personals.

Per contra, dels 15 sectors que han guanyat més pes empresarial al Vallès Oriental, els 12 primers pertanyen al sector terciari. Les úniques activitats alienes als serveis que han guanyat importància a la comarca han estat la indústria química, l'alimentària i el sector agrícola i ramader.

La dimensió mitjana de les empreses de la comarca se situava en 11 treballadors, i la proporció d'empreses exportadores, en el 8,7%. Com a la resta de territoris, aquest percentatge varia força depenent del sector i de la dimensió. En el cas del Vallès Oriental, les activitats més orientades als mercats estrangers són la indústria de productes farmacèutics i la de fabricació de begudes, ambdues amb un 67% d'empreses exportadores. En canvi, en molts sectors susceptibles de poder-se internacionalitzar, no es detecten empreses exportadores. Exemples clars serien la construcció d'obres d'enginyeria civil, les telecomunicacions o les activitats sanitàries. Per dimensió, s'observa una característica que ja s'havia detectat en les empreses del Baix Llobregat, i és que les empreses grans no es diferencien massa de les mitjanes²¹ en la seva orientació als mercats internacionals (quadre 39). En el cas del Vallès Oriental, això és degut a que predominen les activitats industrials entre les empreses de dimensió intermèdia.

Pel que fa a les empreses més dinàmiques, s'han detectat 29 empreses d'alt creixement al Vallès Oriental amb una dimensió mitjana de 22 treballadors, que van facturar de mitjana 4,5 milions d'euros. El percentatge d'empreses exportadores és del 20,7% i la presència de capital estranger entre aquestes 29 empreses és reduït, només tres estan participades per accionistes forans: dues es dediquen a activitats de construcció especialitzada i una a la instal·lació d'equip i maquinària industrial.

21. Les empreses mitjanes tenen entre 50 i 249 treballadors; les grans, més de 249.

Dimensió i orientació exportadora de les empreses del Vallès Oriental

Quadre 39

	Pes sobre el teixit empresarial, en %	Exportadores, en %
D'1 a 9 treballadors	75,0	5,0
De 10 a 49 treballadors	21,4	23,5
De 50 a 249 treballadors	3,3	56,3
Més de 249 treballadors	0,2	50,0
Total empreses	100,0	8,7

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

Principals empreses d'alt creixement al Vallès Oriental

Quadre 40

Grifols Engineering S.A.	Parets del Vallès	Serveis tècnics d'enginyeria i altres activitats d'assessorament tècnic
Abolafio Construccions S.L.	L'Ametlla del Vallès	Construcció d'edificis residencials
Figueras Contractor S.L.	Canovelles	Fabricació de mobles d'oficina i d'establiments comercials
Nussli Espana S.A.	La Roca del Vallès	Altres activitats de construcció especialitzada
Frigo Transit S.L.	Santa Maria de Palautordera	Transport de mercaderies per carretera
Industria Grafica Ferrer Coll S.L.	La Llagosta	Activitats d'impressió i arts gràfiques
Ferralles Batlle S.L.	Granollers	Comerç a l'engròs de ferralla i productes de desfeta
Roigxa Pan S.L.	Montmeló	Fabricació de pa i productes de pastisseria
Soldevila Construccions de Fusta S.A.	Aiguafreda	Fabricació d'estructures de fusta i peces de fusteria i ebenisteria
Excavaciones y Transportes Salze S.L.	Lliçà d'Amunt	Preparació de terrenys
Draps Center S.L.	Les Franqueses Del Vallès	Confecció de peces de vestir de punt
Comercial Vallesana De Suministros S.A.	Caldes de Montbui	Instal·lacions elèctriques
Tecni Plasper S. L.	La Roca del Vallès	Comerç a l'engròs no especialitzat
Codifel S.L.	Sant Feliu De Codines	Fabricació de mobles
Instalaciones Inox Torres S.L.	Lliçà de Vall	Instal·lació de màquines i equips industrials
Transports i Logística Berrio S.L.	Granera	Transport de mercaderies per carretera
Comercial Main S.A	Mollet del Vallès	Activitats d'impressió i arts gràfiques
Carpinteria Metalica Llerona S.L.	L'Ametlla del Vallès	Fabricació de fusteria metàl·lica
Nova Xavi S.L.	Sant Celoni	Construcció d'edificis residencials
Medical Services Activita S.L.	Granollers	Activitats de medicina especialitzada

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

En total, les empreses d'alt creixement detectades pertanyen a 18 sectors econòmics diferents: vuit d'industrials, dos de la construcció i vuit de serveis. Entre les manufactureres hi ha tres empreses fabricants de mobles, de les quals exporten dues, i tres empreses d'arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats. Malgrat haver registrat creixements sostinguts de la facturació durant tres exercicis consecutius, algunes d'aquestes empreses han registrat pèrdues el 2009, sobretot les més vinculades al sector de la construcció, com dues de la indústria del moble i una dedicada als tancaments metàl·lics.

Entre les empreses de serveis d'alt creixement predominen les de distribució comercial. En el cas del Vallès Oriental les empreses classificades sota aquest epígraf, a més de ser distribuïdores de productes,

són proveïdores de serveis a la producció i compten amb laboratoris, departaments d'R+D+I i proporcionen sofisticats serveis postvenda que poden incloure fins i tot modificacions tècniques per adaptar el producte al negoci de cada client. També hi són presents els serveis tècnics i la sanitat, mitjançant la presència de la divisió d'enginyeria de l'empresa catalana Grifols, especialitzada en hemoderivats, entre d'altres.

Pel que fa a les empreses líders en facturació, 131 empreses van tenir uns ingressos d'explotació superiors als 20 milions d'euros el 2009.²² Territorialment, en només tres municipis es concentren pràcticament la meitat d'aquestes empreses: 31 a Granollers, 19 a Parets del Vallès i 13 a Les Franqueses del Vallès. La seva dimensió mitjana és de 146 treballadors, el 65,6% són exportadores i el capital estranger està present en el 36,5% d'aquestes empreses. Aquesta orientació als mercats internacionals del teixit empresarial del Vallès Oriental prové de la destacada presència industrial a la comarca. Predominen les manufactures químiques i la de cautxú i productes plàstics, seguides per la farmacèutica i la de productes informàtics, electrònics i òptics.

Empreses líders en facturació al Vallès Oriental

Quadre 41

Fastin, S.L.	Granollers	Compravenda de béns immobiliaris per compte propi
Reckitt Benckiser Espana, S.L.	Granollers	Fabricació de perfums i cosmètics
Bimbo S.A.	Granollers	Fabricació de pa i productes de pastisseria
Thyssenkrupp Materials Iberica S.A.	Martorelles	Comerç a l'engròs de metalls i minerals metàl·lics
Amcor Flexibles Europa Sur S.L.	Granollers	Activitats de les seus centrals
Superficies De Alimentacion S.A.	Granollers	Comerç al detall amb predomini en productes alimentaris i begudes
Kraft Foods Espana Biscuits Holdings Bv Y Compania Sc	Montornès del Vallès	Activitats de les societats holding
Sandoz Industrial Products S.A.	Les Franqueses del Vallès	Fabricació de productes farmacèutics de base
Intermas Nets S.A.	Llinars del Vallès	Fabricació d'envasos i embalatges de plàstic
Dsm Group Spain 2000 S.L.	Parets del Vallès	Activitats de les societats holding
Soler & Palau Sistemas De Ventilacion S.L.	Parets del Vallès	Comerç a l'engròs d'electrodomèstics
Alpla Iberica S.A.	Les Franqueses del Vallès	Fabricació d'envasos i embalatges de plàstic
Lucta S.A.	Montornès del Vallès	Fabricació de productes per a l'alimentació d'animals de granja
Sistemas Técnicos De Encofrados S.A.	Parets del Vallès	Fabricació d'estructures metàl·liques i els seus components
Pradesgrup Auto S.L.	La Roca del Vallès	Promoció immobiliària
Xke S.L.	Montmeló	Activitats de consultoria de gestió empresarial
Central De Compras Cealco S.L.	Granollers	Comerç a l'engròs de ferreteria, fontaneria i calefacció
Movaco S.A.	Parets del Vallès	Comerç a l'engròs de productes farmacèutics
Dimodes S.A.	Montmeló	Comerç al detall de peces de vestir en establiments especialitzats
Mat Investment Holding S.L.	Parets del Vallès	Activitats de les societats holding

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de SABI

22. 28 empreses havien presentat els comptes fins el 2008, 101 fins el 2009 i dues havien presentat resultats trimestrals fins el 2010.

5. Conclusions

Entre el 2000 i el 2010, l'estructura productiva de la província de Barcelona ha viscut una profunda transformació. En només 10 anys, ha perdut més d'11.000 empreses industrials, però ha creat prop de 12.000 empreses de serveis. La pèrdua de pes de la producció manufacturera ha fet que altres sectors vinculats, com el transport, la logística o la distribució comercial hagin registrat un creixement positiu del nombre d'empreses i guanyat pes relatiu en l'economia de la província. També han augmentat la seva aportació al teixit empresarial barceloní activitats emergents lligades a l'energia, el medi ambient o la gestió de residus.

Pel que fa al sector de la construcció i les activitats immobiliàries, si l'anàlisi es limita als anys que obren i tanquen la dècada, podria semblar que les empreses dedicades a aquestes activitats han mantingut una quota estable al voltant del 15% del teixit empresarial quan, de fet, van arribar a representar prop del 20% de les empreses de la província l'any 2007. L'any 2010, un cop travessada la pitjor part de la crisi del sector, aquestes empreses han tornat a tenir un pes de poc més del 14%, en línia amb el que aportaven abans de la fase àlgida del boom immobiliari.

Pel que fa als serveis empresarials, és un èxit que la província de Barcelona hagi aconseguit consolidar el seu creixement en una època com l'actual, en què no només els processos manufacturers estan sotmesos a deslocalització. Cal recordar que el trasllat de processos de serveis a l'estranger, com l'R+D o el disseny, no és tan visible com la deslocalització de plantes industrials però afecta igualment l'economia d'una regió. En aquest sentit, a la província de Barcelona les empreses dedicades als serveis a les empreses representaven el 14,5% el 2010, enfront del 10,8% de l'any 2000.

El conjunt d'activitats englobades sota la denominació de serveis de no mercat, que englobarien el sector de la salut, l'educació i els serveis socials també han guanyat pes relatiu al llarg del període. El creixement futur d'aquests sectors està força vinculat al finançament públic, i en un context de restriccions pressupostàries sostingudes en el temps, el seu dinamisme dependrà decisivament del desenvolupament de la col·laboració entre les esferes públiques i privades.

Pel que fa a la resta de serveis, la potenciació del turisme rural o l'ampliació del concepte de lleure en els darrers anys, ha fet que a moltes comarques barcelonines els sectors vinculats a l'hoteleria i la restauració, d'una banda, i a les activitats culturals, esportives i recreatives, de l'altra, també hagin guanyat pes en la dècada analitzada. Les empreses d'aquests sectors s'enfronten a un context de debilitat de la demanda interna, motiu pel qual la viabilitat de les empreses dependrà de la seva capacitat per avançar en el camí de la internacionalització.

En resum, la diversitat del model productiu de la província de Barcelona es reflecteix en la conservació de les seves arrels industrials, com també en la capacitat emergent en l'àmbit científic, social i cultural. El repte és integrar aquestes tres vessants i aconseguir avantatges competitius sostenibles.

	Alt Penedès	Anoia	Bages	Baix Llobregat	Barcelonès	Berguedà	Garraf	Maresme	Osona	Vallès Occidental	Vallès Oriental	
TOTAL EMPRESSES	Dimensió mitjana											
	Treballadors/empresa	10	9	10	15	14	8	7	8	9	14	10
	Exportadores											
	Percentatge	11,1	6,9	6,3	7,9	5,0	3,3	3,0	5	6,5	7,7	8,3
	Productivitat²³											
	Euros/treballador	46.624	35.657	47.993	41.954	-	33.185	28.052	38.690	39.241	-	40.385
	Facturació²⁴ mitjana											
Millions d'euros	1,8	1,6	8,2	3,2	2,0	0,7	0,7	0,9	1,7	2,4	1,7	
Capital estranger²⁵												
Percentatge	6,2	4,3	5,4	7,9	0,4	5,7	7,0	0,3	4,9	6,7	6,4	
LÍDERS EN FACTURACIÓ	Dimensió mitjana											
	Treballadors/empresa	141	164	236	277	1.777	74	201	214	113	1.366	146
	Exportadores											
	Percentatge	66,7	45,0	70,0	58,1	70,0	40,0	64,3	45,0	61,5	50,0	65,6
	Productivitat											
	Euros/treballador	63.470	66.125	133.217	68.505	155.417	37.857	45.726	53.915	122.038	41.336	81.775
	Facturació mitjana											
Millions d'euros	57,6	80,9	84,9	115,2	1.326,5	8,8	43,8	60,1	84,6	193,1	60,8	
Capital estranger												
Percentatge	29,6	15,0	25,0	39,2	25,0	6,6	27,3	30,0	10,5	40,0	32,9	
ALT CREIXEMENT	Dimensió mitjana											
	Treballadors/empresa	50	42	24	76	67	-	27	17	55	32	22
	Exportadores											
	Percentatge	18,2	42,9	66,7	22,4	14,5	-	0,0	16	33,3	23,5	20,7
	Productivitat											
	Euros/treballador	42.056	93.045	60.483	65.381	46.739	-	35.613	40.950	44.048	81.092	47.801
	Facturació mitjana											
Millers d'euros	4,7	54,6	3,5	22,6	11,3	-	1,7	2,6	9,7	8,4	4,5	
Capital estranger												
Percentatge	9,1	0,0	6,7	13,8	14,5	-	0,0	30,0	6,7	9,2	10,3	

23. Ràtio entre el valor afegit i el nombre de treballadors. El valor afegit és la diferència entre els ingressos d'exploació i els consums i altres despeses d'exploació de l'empresa. És el valor que obté l'empresa de la seva activitat principal, després de descomptar el cost necessari per a la seva realització.

24. Ingressos d'exploació.

25. Empreses amb un mínim del 51% del capital posseït per accionistes estrangers.

Críteris de selecció i classificació de les empreses

Nota metodològica

- La base de dades utilitzada per analitzar les empreses de cadascuna de les comarques de la província de Barcelona és el Sistema de Anàlisis de Balances Ibèrics¹ (SABI), que recull la informació que les empreses dipositen al Registre Mercantil. No inclou informació de bancs i caixes.
- La selecció s'ha realitzat el mes de març del 2011 sobre les empreses actives de cadascuna de les comarques de Barcelona, que han dipositat els comptes corresponents al 2008 i en endavant.
- Per elaborar els rànquings d'empreses líders s'han seleccionat els ingressos d'explotació, que són els que obté l'empresa com a conseqüència de la realització de la seva activitat ordinària.
- La productivitat de les empreses s'ha calculat com la ràtio entre el valor afegit generat i el seu nombre de treballadors. El valor afegit és la diferència entre els ingressos d'explotació i els consums i altres despeses d'explotació de l'empresa. És el valor que obté l'empresa de la seva activitat principal, després de descomptar el cost necessari per a la seva realització.
- SABI permet seleccionar les empreses que venen part de la seva producció a mercats exteriors. En aquest sentit, s'han classificat com a empreses exportadores aquelles que o bé exporten, o que exporten i importen alhora.
- S'han considerat com a empreses participades per capital estranger aquelles empreses amb un mínim del 51% del capital posseït per accionistes estrangers.
- S'han considerat com a empreses d'alt creixement aquelles que tenen com a mínim 10 treballadors i que han registrat un creixement dels ingressos d'explotació del 20% anual o més, durant tres exercicis consecutius: 2005/2006, 2006/2007 i 2007/2008.

1. Producte de l'empresa Informa. Més informació a <http://www.informa.es/informa/es/>

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona*

Títol	Any	Pàgines
Estudis especials de la província de Barcelona		
Parcs científics o tecnològics i territori a Barcelona i Catalunya	2004	23-25
Efectes socioeconòmics del TAV en ciutats mitjanes	2004	25-26
La dimensió metropolitana de l'estratègia a Barcelona. Una aproximació territorial	2004	29-30
El sector de l'automòbil a la província de Barcelona	2004	31-32
La indústria tèxtil a la província de Barcelona	2004	33-35
Els observatoris del mercat de treball local: observar per actuar	2004	49-50
La planificació estratègica local catalana en la societat de la informació	2004	50-51
Pactes territorials	2004	52-53
Del valor afegit a la renda familiar a les províncies catalanes i a les comarques de Barcelona l'any 2000	2005	24-30
Impacte de la nova Llei d'hisendes locals en els municipis de la província de Barcelona	2005	33-35
La inversió pública a la província de Barcelona. Una comparació amb la Comunitat de Madrid	2005	36-38
Equipaments culturals a la província de Barcelona	2005	38-40
Situacions de pobresa i exclusió social a la província de Barcelona	2005	41-43
El suport de la Diputació de Barcelona als municipis en el marc de les polítiques de dinamització del teixit productiu local	2005	57-59
La província de Barcelona i l'ocupació	2005	60-63
El pensament estratègic, primer pas cap a la definició d'un model territorial sostenible i competitiu del món local	2005	64-65
La hisenda local a Espanya amb relació a altres països europeus	2006	22-24
La localització de l'activitat industrial a la província de Barcelona	2006	32-34
Factors que influencien la demanda de sòl industrial	2006	35-37
L'associacionisme als polígons industrials: situació actual	2006	37-38
Problemes d'accessibilitat a la regió metropolitana de Barcelona	2006	55-57
El sistema logístic de l'àrea de Barcelona	2006	58-61
Una iniciativa local d'ocupació en el sector de serveis a les persones. El projecte ILO-SER	2006	62-63
El clúster de l'automoció a Catalunya	2007	26-29
L'ocupació estrangera a la província de Barcelona	2007	33-34
Les empreses multinacionals manufactureres a la província de Barcelona: una breu anàlisi geogràfica i sectorial	2007	35-36
Reptes per al desenvolupament logístic a la província de Barcelona	2007	37-38
La població estrangera a la província de Barcelona	2008	33-35
Determinants de la despesa pública de capital dels municipis de la província de Barcelona	2008	36-38
La qualitat de vida a la província de Barcelona. Una anàlisi comarcal 1991-2004	2008	39-40
Estudis especials de les comarques de Barcelona		
Diagnosi qualitativa de la comarca de l'Alt Penedès	2004	60-62
Mercat de treball i Pla Delta	2004	81-82
El mercat del sòl i sostre industrial a la Regió Metropolitana de Barcelona. Evolució recent i tendències	2004	88-90
L'observatori de la societat de la informació de Mataró	2004	108-111
Evolució socioeconòmica de la comarca d'Osona	2004	118-119
La comarca del Vallès Oriental: una anàlisi estratègica (DAFO)	2004	132-133
Els reptes de futur de l'economia de l'Anoia	2005	79-80
Anàlisi socioeconòmica de la comarca del Berguedà	2005	108-109
Les infraestructures de muntanya: El Pla comarcal de muntanya del Berguedà	2005	110-111
Mobilitat i infraestructures de transport a la comarca d'Osona	2005	132-134
El parc tecnològic de la Catalunya central	2006	85-86
L'economia del Baix Llobregat: reptes i oportunitats	2006	94-95
Els centres tecnològics: l'aeronàutica i l'espai	2006	103-105
Innovació en el sector <i>media</i>	2006	105-107

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Els reptes de futur de la comarca del Garraf	2006	122-123
Plans d'innovació d'àmbit local	2007	56-58
El desenvolupament estratègic de les comarques centrals	2007	59-60
Estratègia urbana i governança democràtica: Cap a una planificació estratègica de 2a generació	2007	61-62
Els centres locals de serveis a les empreses de la província de Barcelona	2007	63-64
Les oficines tècniques laborals (OTL): fent xarxa per a la inserció laboral de les persones amb trastorns mentals	2007	65-66
Les polítiques locals de consolidació d'empreses de creació recent: el projecte pilot INDRA	2007	67-69
Una aproximació als factors clau per a l'èxit dels serveis locals d'ocupació (SLO)	2007	70-71
L'Alt Penedès, una economia dinàmica i diversificada	2007	79-80
Reorientació i canvi estratègic: clústers a Catalunya, el cas del gènere de punt a Igualada	2007	88-90
La comarca del Bages: Principals línies de creixement industrial	2007	98-99
El Vallès Oriental, una comarca de contrastos	2007	150-152
L'anàlisi dels mercats de treball locals a través d'un índex sintètic. Avantatges i inconvenients	2008	58-60
La promoció i gestió dels polígons d'activitat econòmica: el paper dels ajuntaments	2008	61-64
Les agències de desenvolupament econòmic local: cap a un nou model d'organització del desenvolupament local a la província de Barcelona	2008	65-68
La gestió dels polígons: una escala necessàriament supramunicipal	2008	69-70
Més enllà de la Llei de barris: desenvolupament de polítiques laborals associades. Projecte «treball als barris»	2008	71-73
Aspectes diferencials de la producció d'habitatge protegit a la província de Barcelona (1977-2006)	2008	74-77
La indústria vitivinícola davant dels reptes del segle XXI	2008	87-89
El futur de la política industrial: prioritzar tecnologies o potenciar els clústers. Té sentit la dualitat? Dos exemples pràctics: el Bages i el Baix Llobregat	2008	108-110
L'ampliació de l'aeroport del Prat: noves capacitats i noves limitacions	2008	120-127
El perquè de l'ampliació del port de Barcelona	2008	136-138
L'impacte socioeconòmic del turisme al Berguedà	2008	148-150
El Maresme, una comarca en transformació profunda	2008	169-170
Pla d'innovació d'Osona	2008	180-182
Tendències demogràfiques recents a l'Alt Penedès	2009	34-36
El futur dels polígons d'activitat de l'Anoia	2009	48-49
Món Sant Benet, un any d'un món obert als sentits	2009	62-63
El Parc Mediterrani de la Tecnologia	2009	76-78
El Barcelonès Nord i l'Hospitalet de Llobregat: protagonistes de grans transformacions urbanes	2009	90-92
Pla estratègic metropolità de Barcelona: reflexions al cap de 20 anys. Una introducció, tres reflexions i unes conclusions finals	2009	93-95
Posa el Berguedà al teu plat	2009	108-110
El model de desenvolupament econòmic de la comarca del Garraf	2009	122-124
Xarxa d'emprenedoria del Maresme	2009	136-137
Gestió dels purins porcins a la comarca d'Osona	2009	150-152
Triangle d'innovació del Vallès»: un territori dinàmic on es forgen projectes	2009	164-165
La indústria química al Vallès Oriental	2009	178-180
Les escoles i programes d'ensenyament de l'àmbit hotel·ler i de restauració a la província de Barcelona	2010	22-24
L'enoturisme a l'Alt Penedès	2010	38-39
El nou Aeroport Corporatiu - Empresarial de Catalunya	2010	52-55
L'impuls del clúster sociosanitari de Manresa, en el marc del pla estratègic Manresa 2015	2010	68-70
El Parc Aeroespacial i de la Mobilitat de Viladecans	2010	84-87
Projecte Biopol	2010	100-102

Relació d'estudis especials i treballs monogràfics publicats a l'Informe territorial de la província de Barcelona* (Continuació)

Títol	Any	Pàgines
Una aproximació integral en la renovació d'un nucli antic: la Llei de barris a Berga	2010	116-118
Acord per al desenvolupament econòmic i l'ocupació del Garraf	2010	130-131
Maresme 2015: un pla estratègic amb estil propi	2010	144-145
L'impacte econòmic d'una universitat en el seu territori d'influència: el cas de la Universitat de Vic a Osona	2010	158-160
Projectes rellevants Horitzó 2013	2010	174-176
Els clústers amb més potencial de creixement i innovació al Vallès Oriental	2010	190-192
Economia i territori a l'Alt Penedès	2011	34-34
Pla estratègic de l'Anoia	2011	46-46
Estructura empresarial del Bages	2011	58-58
INNOBAIX, Agència d'innovació i coneixement del Baix Llobregat	2011	70-70
Pla estratègic de turisme de la ciutat de Barcelona	2011	82-83
El Pla Estratègic Metropolità «L'actualització de la proposta estratègica»	2011	83-84
Els canvis en la base productiva d'una comarca d'interior: el cas del Berguedà	2011	96-96
L'agència de desenvolupament econòmic del Garraf, una realitat en construcció	2011	108-108
Costa Barcelona: una marca comuna amb molt futur	2011	120-120
El potencial dels clústers a la comarca d'Osona	2011	132-132
El parc de l'Alba, una actuació estratègica per al desenvolupament econòmic i social de Catalunya, Espanya i el sud d'Europa	2011	144-144
La planificació estratègica del Vallès Oriental: El II pla estratègic de Granollers	2011	156-156
Monografies		
La planificació estratègica territorial a Catalunya	2001	87-136
Ciència, tecnologia i territori: el cas de Barcelona	2001	137-155
La localització de l'activitat econòmica als mercats locals de treball locals de la província de Barcelona: canvis recents en el model territorial	2001	156-186
Diferències territorials en l'evolució econòmica de la província de Barcelona	2001	187-231
Els grans projectes de l'àrea metropolitana de Barcelona. De la ciutat a la regió. Del pensament estratègic a l'acció	2004	161-181
El mercat immobiliari de la regió metropolitana de Barcelona i les Comarques Centrals de Catalunya	2004	182-255
El comerç local	2004	256-282
Política fiscal municipal i creació d'ocupació als municipis de la província de Barcelona	2004	283-312
Polítiques de desenvolupament local a la província de Barcelona	2005	189-209
Creixement i canvi a la població de Catalunya. Les transformacions a la demarcació de Barcelona	2005	210-244
L'activitat turística a la província de Barcelona: Reptes i oportunitats	2005	245-266
Mobilitat laboral obligada i sistemes urbans a la província de Barcelona 1991-2001	2006	191-220
Els sistemes productius locals industrials a la província de Barcelona	2006	221-243
Distribució i evolució de la renda familiar disponible en les comarques i municipis de la demarcació territorial de Barcelona 1999-2002	2006	244-281
Diagnosi estratègica territorial de la província de Barcelona: principals reptes de futur	2006	282-305
La contractació externa de serveis locals a la província de Barcelona	2007	193-207
Pla d'infraestructures del transport de Catalunya (PITC)	2007	208-228
Remodelant els barris: Reflexions per a una bona pràctica. La Llei de Barris: un nou referent en la regeneració a Catalunya	2007	229-245
Valoració de les propostes per a millorar l'accessibilitat a tres polígons industrials de la Regió Metropolitana de Barcelona amb transport públic col·lectiu	2007	246-265
El projecte 22@Barcelona. Present i futur	2008	239-264
El districte econòmic Granvia l'Hospitalet	2008	253-265

Mobilitat quotidiana a la província de Barcelona i a Catalunya. Una anàlisi a partir de l'enquesta de mobilitat quotidiana 2006	2008	266-281
El mercat de treball de la província de Barcelona segons les dades de l'«Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població»	2009	186-202
L'impacte sectorial de la crisi a les comarques barcelonines	2009	203-224
Què pot esperar Barcelona del Pacte nacional per a les infraestructures?	2010	199-220
Transformació i tendències del teixit empresarial de la província de Barcelona	2011	163-210

* Aquests documents també estan disponibles en format PDF al web de la Cambra de Comerç de Barcelona (www.cambrabcn.org) i de la Diputació de Barcelona (www.diba.es)